188 **Early MS.**—Pauli Pergulensis Dictationes Logicæ, *manuscript of the fifteenth century by an Italian scribe*, 8vo, boards, 15s

XVth Cent.

165

775

10037 Ph

93

Pauli Pergulensis Dictitationes Logicae

Queritur primo utrum logica sit scientia. et arguitur quod non, logica est mobilis scientia que non est scientia, probatur quia mobilis rei est prior re et nulla posterior est simul prius. et arguitur per 2o metaphysice per Aristotelem dicentem absurdum est simul querere scientiam et modum sciendi, ubi commentator exponit quod per modum sciendi philosophus intelligit logicam. Secundo omnia de quibus consideratur in logica sunt corruptibilia ergo logica non est scientia. probatur consequentia quia scientia est de necessariis, et probatur antecedens quia logica non est nisi de hiis sive intentionibus adiunctis primis ut multi auctores in logica sua. sed omnes tales sunt corruptibiles tam mentales que vocales quam etiam scripti, quia sunt accidentia per accidens et possunt abesse et adesse preter subiecti corruptionem ergo etc. In oppositum est arguitur quod Thomas ubi non solum appellat dialecticam esse artem et scientiam sed dicit eam esse artem artium et scientiam scientiarum. Pro solutione huius dubii nota quod logica potest capi dupliciter scilicet pro logica totali et partiali simpliciter. voco logicam totalem simpliciter aggregatum ex omnibus partibus logice. Sed logicam partialem simpliciter voco partem unius generis singularis omnium logica demonstrative. Secundo nota quod non est intentionis loqui de logica naturali intentio sed neque de usuali naturali quia de hiis fieret intentio intenuus sed intentionis logicam sumere proprio de logica artificiali et de logica usuali artificiali. Tunc pono conclusiones prima est: logica totalis artificialis est scientia probatur quia quod probatur sit ubicunque est dare conclusionem scientia vere consideratum quod non excedat metas alicuius scientie et ad quod

2a que

propositionem

maior

3a

probatio

maior

probatio

applicatio

logica totalis est aggregatum ex omnibus partibus logice intrinsecis et intrinsece concurrentibus in intentione ad unum propositum concurrentibus

artium

Phillipps MS 10037

omnia considerata in scientia reducuntur, ibi est duae scientiae et una
scientia. Contra enim sunt praeterea scientiae et unius scientiae posteriori(s) ista
scientia secundum in alia quadam modo et res seu subiectum prima. Contra
talis locus habet subiectum unum non excedit metas etc. quod est tertia
et una scientia sub minori, patet quia est sic contentis ordinabile. Addi-
tio secunda est huius subiectum utriusque patebit in opere quia probabitur quod locus

Contra 2o

est una. Contra quod locus simpliciter particularis est scientia quae subiectum [illegible] requirere
subiectum diffinitiones et quam passione ibi exigitur necessario demonstratio sed
in loco hoc requiritur ut patet in multis exemplis quod etc. Et quod sic omnis [illegible] pla-
-cingulis est [illegible] de pluribus omnis [illegible] est in pluribus significantis quod omnis [illegible] est
[illegible] de pluribus. Hic patet quia praedicabilitas de pluribus est propria passio [illegible]
quae est demonstrata per diffinitiones eius. Contra sit hac demonstratione ubi sit
alia demonstratio passionis, scilicet omne [illegible] est praedicabile de pluribus omne [illegible] u-
nivocum vel aequivocum est [illegible] quod omne [illegible] univocum vel aequivocum est [illegible]
de pluribus. Contra omne [illegible] univocum seu universale est [illegible] de pluribus. Omne genus
est universale quod omne genus est [illegible] de pluribus. Contra omne genus est [illegible] de pluribus
sed omne genus generalissimum ac subalternum est genus quod omne genus generalissimum
vel subalternum est [illegible] de pluribus. Contra sic [illegible] habet [illegible] vel [illegible] vel
[illegible] ad numerum [illegible] et tamen ad [illegible] quia est prima passio distincta ad-
aequate suo subiecto et demonstratur sic per diffinitiones veri vel falsi omne [illegible]
perfecti [illegible] adaequate sic est vel sic non est [illegible] vel falsi omne [illegible]
huius quod etc. Contra ut dicitur 2o posteriorum [illegible] unius diffiniti sunt
duae diffinitiones una formalis et alia materialis. Tunc per materialis demonstrari

de suo diffinito per formaliter, quia demonstratio habet duas diffinitiones materialiter et
formaliter. Ergo primo materialiter demonstrari et formaliter hoc modo oratio syllogistica faciens scire et ho
ex primis veris inmediatis prioribus et notioribus. Quia demonstratio est syllogismus faciens scire quod
est ex primis veris etc. In omnibus istis exemplis ubi fit demonstratio aliqua vel
lis aliqua particularis rei cognoscitur scientia quia omnis et non nisi scientia localiter arguere est etc.
Unde habetur localiter est scientia et modus sciendi quia exemplariter in ultima demonstra- 3º
tione. Nam per quarto demonstratione quia demonstratio est ex primis veris etc. quia
est syllogismus faciens scire ut sic est scientia, quia demonstrat passionem de subiecto.
Per quarto vero per illud habetur docemur quia in quacumque facultate fieri
demonstratio per debet esse ex primis veris necessariis etc. sic habemus modum
quo scimus quomodo demonstratio fieri debet in omni materia quod ut sic est modus
sciendi. Et tertio ab Aristotele modum organum scilicet instrumentum sciendi [illegible] % organum
quarto quod logica usualis artis aliqua cognoscit scientiam aliquam opinionem, per- 4º
huius totaliter logicae artis aliqua probat unum genus topice seu pro-
babile, et tunc facit opinionem. Et aliqua per parte [illegible] demonstra-
tiones applicando per methodum necessariam demonstrando passionem de subiecto
vel particulariter et tunc facit scientiam quia non est aliud habetur logica
usualis artis a logica artis, quia logica artis est ars seu facultas, et logica
usualis [illegible] seu applicatio operationum secundum artem. Et quinto dicitur utrum dº
demonstrationes facte in philosophia et geometria sint logicales an naturales
vel geometrice. Dico quod formaliter sunt logicales, sed materialiter sunt phisice vel Ro
geometrice. Nam materia demonstrationis sunt illi termini passio et subiectum
quo non quod applicatur forma, arguendi seu demonstrandi. Et forma que est ex logica

Et ideo sunt physici vel geometrici quia hee demonstrationes totaliter sillo-
gizantes et posterioristice secundum materiam sunt physice vel geometrice. Tamen
tamen contingit quod tota demonstratio tam totaliter secundum materiam est logica, et habet pri-
mi ad quod applicantur demonstrationes sunt spectanter ad logicam / sicut pa-
tuit in omnibus demonstrationibus superius factis. Et ratio est hoc
contingit in alia scientia puta philosophia naturali, quia demonstratio ibi facta non est
logica sicut patet in primo physicorum ubi aristoteles probat principia rerum naturalium non esse
infinita / quia tunc non contingit ea scire / quia non sciuntur posteriora nisi per
priora, et priora non possunt sciri perfecte, quia sunt infinita / et similiter non est dare
primum. Hanc rationem dicit commentator in primo physicorum esse logicam quia in propositionibus ponitur
posterior, et octavo physicorum dicit aristoteles quod inter motus contrarios vel reflexos
cadit quies media / quia aliter contraria essent simul vera. Et ratio est valde logica,
quia in ea ponitur quod contraria non possunt esse simul vera, non tamen simul ...

dubium — Sed hic oritur dubium quia videtur quod methaphysica sit logica / quia in 4° metaphysice
docetur ars diffiniendi et modus dividendi / quia non tantum diffinit, sed etiam
Responsio — ponit divisiones etc. Ad hoc dicendum negando consequentiam / quia logica non solum do-
cet dividere et diffinire sed ulterius docet sillogizare et demonstrare,
quod non facit methaphysica / quia non ordinat diffinitiones ad demonstrationem
contra — nec ad sillogismum / unde ... non debet denominari a fine. Et videtur
saltem in quantum methaphysica dat artem diffiniendi et dividendi, videtur quod
Responsio — sic sit logica. Ad hoc dicendum negando consequentiam / quia non considerat eodem modo
(vel divisiones) diffinitiones et diffinitiones / quia methaphysica facit hoc in ordine ad co-
gnitionem puta ad veritatem rerum inveniendam, sed logica dat artem

diuidendi et diffiniendi in ordine ad intellectum ut hic illorum diffinitiones. Aliud — ad 1um
dubium est si locutio est simul et semel vera et mouens rationem, quod non et ratione,
quod in tempore est prius an scitur an mouens rationem huiusmodi quia tangit necessarium principale
respondebitur in dubio sequenti, quia tangit problema magnum // Ad 2um dubium — ad 2um
dicitur quod licet locutio sit de istis intentionibus ut decernit et tempore etc., tamen in
tantum considerantur duobus modis scilicet ut res sunt corruptibiliter, quia illi tamen possunt
non esse, secundo considerantur ut signa, et sunt incorruptibilia, quia semper
significant unam aliam realem, quae est incorruptibilis. et semper hominem realem inco-
rruptibilem. secundo locutio est de incorruptibilibus. Contra responsionem non pla- — contra responsionem
cet quia licet haberet evidentiam [illegible] nisi [illegible] ponatur alia realis intra
nisi negaretur illa, tamen contradictio non est [illegible] quia licet tamen generaliter [illegible] ergo
[illegible] considerari dupliciter ut res et ut signa rerum aliarum incorruptibilium, — 2a r[illegible]
tamen in proposito locutio est de istis [illegible] et de [illegible], non [illegible] de signis rerum rea-
lium incorruptibilium, quia non dantur istis reales incorruptibiles [illegible] // Sed — contra 2am
dicitur aliter quod iste intentiones de quibus sit locutio possunt dupliciter considerari scilicet in esse
suo [illegible] // Et [illegible] sunt corruptibiliter et [illegible] incorruptibiliter, sicut pluvia in se
est [illegible] non, [illegible] in suis causis semper est, quia sol productivus vaporis et aqua
evaporabilis, et media regio aeris infrigidativa, et adeplativa vaporis
in aquam [illegible] // Et sic in proposito causae productive istarum intentionum semper sunt,
quia duae virtutes [illegible] intellectiue scilicet intellectus agens et possibilis, semper sunt [illegible]
intentiones semper sunt in causis suis. Contra responsionem [illegible] dicere quod [illegible] tamen istae
intentiones licet non semper actualiter sint, semper tamen possunt esse, quia causae sufficienter
productivae semper sunt // Contra contradictio ad bonum intellectum sanis potest tolerari, ut

a 2no

nunc [illegible] et [illegible] intelligitur [illegible] Sed ponitur secundo casu, propositio non, quia tantum hoc
verbum est predicatur tertium adiacens tunc dicit existentiam actualem, et tunc non simpliciter
liter, ideo hec est falsa In hieme rosa est, quia significat quod rosa existit actualiter
Sed quando predicatur tertium adiacens, tunc significat denotat inherentiam predicati ad subiectum pri-
mi vel secundi modi dicendi per se non dicit tunc existentiam actualem sed aptitudinalem
Et ideo in hieme hec est vera rosa est flos quia est in primo modo dicendi per se cum predicatur
genus de specie. Similiter hec est vera rosa est pulcherrima florum, quia predicatur proprium
primo de subiecto, ~~exemplum nota~~. Ex quibus nota quod rosa sit [illegible] nata existere,
Sed si predicatur tertium adiacens, et non dicitur inherentiam primi vel secundi modi dicendi per se,
sed solum accidentalem inherentiam, tunc [illegible] simpliciter, sed dicit actualem existentiam [illegible]
mo. Ideo bene sequitur rosa est in manu tua, ergo rosa in manu tua existit
Et tunc ad propositum dico quod [illegible] quia scientia est de [illegible] demonstrativis [illegible]
de in genere est per se [illegible] Similiter propositio est vera vel falsa, genus est [illegible]
oratio, et hec propositio [illegible] necessario, quia non sequitur [illegible] est oratio ergo [illegible]
quia [illegible] est propositio primo modo dicendi per se, Similiter non sequitur genus est per se [illegible] genus est,
quia [illegible] est propositio secundo modo Et tunc sequitur unum mirabile, quod quamvis nec
[illegible] existat, nec oratio existat, adhuc tamen [illegible] est oratio, Sic quamvis
nec flos sit, nec rosa sit, adhuc tamen necessario rosa est flos, et quamvis nec
propositio sit in mundo, tamen necessario propositio est vera vel falsa, quia hic predicatur proprium
de suo subiecto, Ex quibus non sequitur quod verum vel falsum sit, aut quod propositio sit,
sed solum sequitur quod sit nata esse. Similiter non sequitur in propositio est vera, ergo in propositio est,
Sic non sequitur in rosa est pulcherrima ~~flos~~ flos, ergo in rosa est, sed solum sequitur
quod est vel quod nata est esse. Et secundum hunc intellectum procedit opinio tolemei [illegible]

Secundo principaliter queritur utrum

2a questio principalis

logica sit modus sciendi sui ipsius sicut aliarum scientiarum.

argumentum

Et arguitur quod non. Quia modus sciendi aliarum scientiarum presupponit modum sciendi
iam acquisitum in logica, nemo enim sciret sillogizare nisi prius acquisivisset
modum sillogizandi in logica. Si igitur est logica modus sciendi sui ipsius tunc
ille modus sciendi est ante logicam, quia modus alicuius est ante id cuius est modus.
Si modus logice est posterior logica, tunc prius est logica quam modus sciendi. Et
tunc non posset haberi scientia non habendo modum sciendi. Et tunc ex hoc arguitur
[illegible] potest probari quod logica non est modus, quia tunc aut ille modus sciendi
esset prior logica, aut posterior; non prior quia modus rei est post rem,
nec posterior quia tunc posset haberi scientia sine modo sciendi. Pro solu-
tione huius dubii notandum quod in logica sunt duo principalia, primum est ars que continet

pro notandum

in se multas artes, sicut est sillogizandi ubi cognita quod sillogismus constat ex tribus
terminis, et quod medius terminus bis ponitur in premissis, et quod [illegible] in illis [illegible]
[illegible], aut bis subiecti, aut bis predicati, et quod non constat ex solis commu-
nitatibus recte vel indirecte predicandis, et quod non [illegible] ex puris [illegible], aut
particularibus ac de singularibus regulis. Similiter in libro posteriorum dantur regule
demonstrationis potissime, ut puta quod debet habere premissas veras dicentes causas
primas et immediatas ac notiores conclusione. Similiter dantur regule de diffinitione
quod diffinitum debet cum [illegible] [illegible], et diffinitio debet constare ex genere
et differentiis [illegible] simul [illegible], non reddant orationem nugatoriam,
adequate cum diffinito. Similiter est [illegible] in logica quod suppono [illegible] [illegible] in modo [illegible] est [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] non [illegible] descendere ad [illegible] [illegible] dubio modo

et de aliis regulis logicalibus que sunt in logica docetur per quas

scit plene intelligere // Aggregatum autem ex omnibus hiis dicitur ars

logice et preceptus regularis. Et hoc habitum istam artem merito huius

dicitur hic modus sciendi sive sillogizandi sive diffiniendi sive demonstrandi

etc. Et non tamen in quantum habet hanc artem sillogizat aut demonstrat

aut diffinit / sed habet facultatem sillogizandi diffiniendi sive demonstrandi

etc. in quacumque materia sive in quacumque scientia / Ergo prime intentiones secunde intentioni

omnis operis ars ipsi adaptari. Et iste modus logica est de secundis intentionibus applicabili

bus tamen primis quibus secundis intentionibus et ut sic non est scientia / sed modus sciendi / quare

sic non demonstrat / sed est de secundis demonstratis. Cum autem applicatur ipse pro re et est

quantum usum seu exercitium regularum. Ubi quidem habita hac arte quibus est sillogismus

propositiones quod est principium / tunc scitur per demonstrationem propositio que sit.

Ego applicabo me in physica naturali et arguam sic disciplinabilitas est propria

hominis / et hoc est quod scitur / et animal rationale est medius terminus principium rationalitatis / et tunc

arguam sic / Omne animal rationale est disciplinabile Omnis homo est animal rationale ergo omnis

homo est disciplinabilis. Et tunc habeo scientiam actualem illius conclusionis et generationem

huius demonstrationis factam habitum de homine quod est disciplinabilis / tunc habeo per

scientiam veritatem in physica naturali Et per eandem artem in logica applicatam applicando

me ad geometriam ad declarandum terminum pertinentem ad lineam sic demonstrando

Omnis quantitas continua cuius medium distat vel non distat ab extremis

est recta vel curva omnis linea est huius quantitatis etc. / tunc habeo

scientiam unius conclusionis geometrie. Et per eandem artem applicabo me iterum

ad logicam sic demonstrando / Omnis oratio significans perfecte sic est vel sic non est enuntiatio

vera al' philosophia proprio est huius quaestionis. Et tunc accepto scientiam logicalem. Et
sic patet quod per eandem artem ad diversas materias applicatam fiunt scientiae physice
geometrie etc. Secundo, per hanc artem acquisitam in logica per dictionalis
et de diffinitione demonstratione per formatam applicando me ad librum de anima
De primo principio intelligendi scilicet modo et intelligendi [illegible] primus
corporis organici physici ut est huius quaestionis. Et tunc per eandem artem appli-
cando me ad logicam sic syllogizando: Omnis [illegible] fuerit [illegible] et
omnis in tertio demonstratio est huius quaestionis. Et tunc per eandem artem feci duas
scientias duas quarum prima naturalis et secunda logicalis. Et sic patet quod in logica sunt
ideo in ars [illegible] sed applicatio artis ad determinatam materiam. Sed ars
in hoc dicitur abusive quia ars est [illegible] per applicationem est in differentia terminis ipsi
mis quam in terminis et hoc patet ad primum notabile. Secundo notabile quod 2m no.
ars fundata in secundis intentionibus fuit inventa ab homine per usum logicae naturalis
et maxime in primis intentionibus quia homines versabantur non enim homo
syllogizabat ex duabus terminis tamen fiebat ridiculum ut sic arguendo
Omnis homo est animal quidam homo est animal quidam homo est animal, et fiebat petitio princi-
pii. Secundo cum syllogizabatur in propriis terminis ut Omnis homo est animal sortes est homo quidam
sortes ridet, vel in congruis terminis ut sic arguendo Omnis homo est animal sortes est homo quidam
papa dormit; ergo syllogizando in primis intentionibus, quaestio est quod sillogismo
non concludit in certis terminis tamen, ergo habitum est in modo syllogismi, sed aut syllogismi
quod syllogismus concludit certis terminis tamen. Secundo ars demonstrativa [illegible] quia est cognitus
in primis intentionibus, deinde inventa est ars de secundis intentionibus applicando eandem
oppositum illis. Tertio notabile, quod ars logicae quia logica est de secundis intentionibus [illegible] 3m no.

cōtr ad oīa / ideo ut sic / lo^m ē mot^s sciēn / tn lin^a ē i lo^a i^cta
p^z i^ctiōez demrēur / t^u ficeret nou^s hēr et ēēt uera sciā lo^ce
et ubi p^us erat una p^po uera accepta ad lo^{cz} u^rsale / ita sicut
q^o scit^r ubi gēn p lo^{cz} u^rsale uidē^z ē p^rius exp^{im}to sillo^{da} i^ctio
ē p^no q^t bn sillogizare ī t^rib^z t^is t^m / tūc ī^{tn} p^po sill^r cō^tr ex
trib^z t^is t^m / erat art^s i^ctiō p lo^{cz} u^rsale n^ale. Sz si lo^{cur}
ult^eri^s p^cedat facere lo^{ce} sic Oīs sill^s cō^tr aut ex uno t^o t^m / aut
ex duob^z / aut ex trib^z / aut ex plurib^z / Sz nō cōstat ex uno neq^z ex duo
b^z / neq^z ex plurib^z trib^z / g^o t^m ex trib^z / tz^a q^e distinctiua cū destru
tiōe oīu^z parciū p^{re}t^er unā / ad illā unā / et aīr p^z ut p^us p^bat^u
ē / Et tūc ī p^po sill^s cō^tr ex trib^z t^is t^m / ut sic p^clusa parte
ē q^o sciētia et p^rius erat lo^o art^s Et p hoc p^z p^{ro}tōm lo^{ca} arti^{lr}
p^ot p^{re} ip^z fieri sciā / q^z et p^prius erat mot^s sciēn / q^z sciā sui
ip^si^s / nec i^queni^t q ille mot^s sciēn fuit an^t. q^z fuit sciā loica
l^{lr} / q^z ī^{te} mot^s sciēn fuit h^{it}us / p^rius ex lo^{ce} u^rsali reali
ī p^rimis t^ermīs sine erore. Et tūc applicand^o ad lo^r p^or lo^{ce} scīe
sciā lo^{ce} Et ī p^pōe q^a p^rius erat / art^{el} mō f^ce sciā sciē / et sīr fi
miorē q^a prius. Et sīr f^ce cōnet / et q^z q^o ut sic ē posteriorz q^a
art^s p q^ua p^cludī / Ideo totalis lo^{ca} ē p^ostеriorz u^re sciā / q^z ipa
met ut art^s / Et sic ip^a ut sic ē mot^s sciēn / ē p^rior q^a art^s sciā /
Sz sufficit p lo^{ca} arti^{lr} ut ē mot^s sciēn hūit ^{te} an sciā^z u^rsale /
p lo^{cz} n^ale ī p^rimis t^ermīs / de q^a lo^{ca} n^ali et de ei^s usu dicē^r p^stеriu^s
Et si lo^{ca} bn ēēt ī t^ermis q mot^s sciēn ēēt sim^r p^{re}st^eriorz oī sciā

corr

i. tamen universali naturali quod acquisitum ex determinatione per artem demum. Et per hoc
patet solutio ad argumentum huius questionis in primo parte. patet etiam quando est in dicto in
hac questione procedenti, quia dicebatur quod totalis logica artificialis erat scientia et
nunc dixi quod erat modus sciendi, et non scientia, quia ut in dictum est
totalis logica artificialis prius fuit acquisita ex usu naturali, et ut sic dicitur
et sic quod dicta est consimiliter. ¶ Sed postea fuerunt probare aliud in per[illegible]
regulas in tractatus, et tunc sunt sic concordes, quod prius fuerant
quod scientia. ¶ Ultimo notandum quando est in themate quod naturalis ars ut probata per logicam
sit vera scientia, et tamen ut ipsa applicatur ad aliquas materias non facit scientiam per
sed opinionem. Exemplum ars libri thopicorum docet componere per talibus facere
opinionem probabilem, et hoc ex usu scientia, quia non potest per [illegible] plus inferre
in [illegible], quod in se sunt vere, sed per ipsa interdum sunt probabiles et non necessarie
quod non potest facere nunc nisi probabile. Et tamen si per hanc artem appli-
cabo me ad certam materiam. Non faciam scientiam sed opinionem sic illo: Omnis
filius diligit parentes, iste est filius, ergo diligit parentes. Non fit scientia
scientia [illegible], sed probabilis opinio, quia multi filii parentes interfecerunt, et etiam
nec filii dominorum. ¶ Secundum est quod possibile est sit quedam ars recta exceptum
modus sciendi, ac per alteram scientiam probare per demonstrationes, et tamen [illegible]
non facit nisi deceptiones, et ignorantiam et errorem, patet de scientia sophistica,
in [illegible] ars perfecta, errorem [illegible] generans [illegible]. Exemplum, quia [illegible]
[illegible], non est nisi apparentia [illegible] faciens deceptiones. Exemplum omnis splendet
in celo, [illegible] est [illegible] ergo splendet in celo. Similiter omnes episcopi sunt sacerdotes,
[illegible] sunt episcopi, ergo sunt sacerdotes. [illegible] [illegible]

solutio questionis

quia nec ultimum notabile

al. deceptiones

mur e dictio q° dictio zodit contra Sile nihil e dictio q° adnal e
dictio Et q d ad fuisti ad hac ... / nichil sciens fuisti q° n est ... x
tu no dr achimera q° tuer chi a oz pz qz vna op° e flag. tu
dr achi / qz ex hoc sequitur q chi sit Et hoc to m e nep / ... qz scia
de croze no e erare / Illa deus hr ... scia oiu eroz. Illa sci
qd e formico / no e formionzi / qz ym bonu e et zm malu 7c

3 queº — t **Ertio queritur / Utru lo[gi]ca sit**

sit scia pratica ul spe[cu]la. In hac qone sut tres opiniões

prima opinio — prima iohanis de gandimo prima qone prim[a] de ... b

dit / q lo[gi]ca no e pratica nec speculatiua / elegant phm ... me / ubi
uult q pratica et speculatiua sint dre scie i ymnu / lo[gi]ca aut no e scia /
s modus scien / seu organu scie az le 2° me / ... unu e sit x
... sciaz et modz scien ubi ... expoit ... ... lo ... g ...

Ista opinio ... aliqtr tolerari / na ... lo[gi]ca e ars / ut fuit
dcn supra no e scia s modus scien / ideo ut sic no e pratica x
n. specula / s mo scien oiuz sciaz / aut praticaz aut speculati
uaz / tn ... lo[gi]ca applicat arte sua diuisiua diffinitiua de
mstratiua ad ... lo ... ut sic fit scia tn actuale ...
tuale ... loicalib / g° ut sic e scia / s aut scia aut ut
pratica aut specula g° no dz absolute ... distingue / loqui. n. de
lo[gi]ca ut scia / et no ut modus scien. ... opinio e magis pa

2ª opinio — uli ueneti / q uult q lo[gi]ca e pratica et spe[cu]la / Na finis eius e d ...

scilicet speculari et operari. Dicitur enim speculativus a practico ex fine utriusque, 5° de anima et 2° metaphysice. Finis enim speculativi est speculari seu scire tantum seu veritas; finis autem practice est operari. Et quia homo ad hec duo ordinatur, scilicet ad sciendum veritatem et operandum, in omni scientia dirigendo dividentur demum. Et omnes habitus omnium scientiarum, ideo ipsa est speculativa et practica, tamen magis est practica quam speculativa, quia scire ordinatur ad operari circa omnes scientias, et ideo absolute est dicenda practica.

vel ordinatur

Preterea nulla scientia speculativa est factiva sui subiecti quod presupponit ipsum. Logica autem facit suum subiectum, quia facit syllogismos, diffinitiones et divisiones et demonstrationes et cetera huiusmodi; ergo non est speculativa, et per consequens est practica.

Obiectio 4

Contra quod sic obiciunt quidam venerabiles doctores, quia tunc sequeretur quod omnis scientia mundi esset practica, quia ordinatur ad operari, quia omnis habitus homini bonus inclinat intellectum ut cum operemur bene. Ad quid esset bonus habitus speculativus si nunquam specularemur? Ergo quelibet scientia est practica.

vel esset

Responsio

Ad hoc dicendum quod duplex est operatio: scilicet immanens ipsa intellectiva, id est que manet in intellectu; alia est transiens extra intellectum. Et transiens est duplex: prima est transiens in alias potentias dirigendas, sicut prudentia, moralis philosophia, que ordinantur ad dirigendum voluntatem in suis electionibus et appetitum sensitivum, concupiscibilem et irascibilem. Ideo de prudentia est recta ratio agibilium. Secunda est transiens in exteriorem materiam, sicut scientia medicine et ars domificativa, et de aliis patet, quod dicitur 6° ethicorum quod ars est recta ratio factibilium. Nunc ad argumentum dicendum quod non vocatur habitus intellectualis practicus nisi quia ordinatur ad operationem transeuntem in exteriorem potentiam vel exteriorem materiam. Scientie autem speculative licet ordinentur ad speculationem et operationem propriam, non tamen transeunt extra intellectum, sed sunt operationes immanentes.

arm. contra opiniones

ideo speculativa. ¶ Sed contra hanc opinionem arguitur destruendo eam quantum ad partem
suam. Nam logica non ordinatur ad operationes transeuntes extra intellectum, sed solum
ad dirigendum actus habitus intellectivos ut in eis bene discurramus, quod logica
non ordinatur ad operationes transeuntes extra intellectum. Ideo est pure speculativa,
quia licet transeat in alios habitus, non tamen extra intellectum sicut in exteriorem materiam
ut exteriorem potentiam. ¶ Propter quod ponitur secunda opinio quod vult quod logica sit scientia

secunda opinio que est pauli pergulensis et etiam scoti nominalium

pure speculativa sicut vult doctor subtilis. ¶ Pro cuius declaratione notandum
primo quid est praxis, et hoc ut sciemus quid est habitus practicus, quia denominatur
a praxi. Praxis est operatio alterius potentie ab intellectu, id est potentie distincte ab intellectu
et posterioris intellectu nata conformari dictamini recte rationis, ita quod si conformatur
dicitur bona praxis, si non, dicitur mala praxis. Talis potentia posterior
intellectu est voluntas et appetitus sensitivus interior, qui non possunt bene nec
operari moraliter nisi in intellectu precedat usus rationis. Ideo pueri stulti et bruta
peccare vel mereri non possunt, quia non precedit usus rationis in eis cui appetitus
vel voluntas conformari possit. Visio vero aut intellectio non est praxis,
quia mere naturaliter fit ab obiecto, et est potentie prioris intellectu, nisi aut visio sit
sub voluntate dirigente oculum ad tale vel ad tale obiectum, quia tunc est
posterior voluntate et per consequens intellectu in hoc opere etc. ¶ Hoc premisso
dico quod habitus practicus est habitus intellectivus directivus operationum potentie distincte
ab intellectu et posterioris intellectu quoad istas operationes directas vel dirigibiles.
¶ Ex hiis patet secunda opinio, quod logica non est scientia practica, quia non ordinatur
nec est ordinabilis nisi ad actum intellectus dirigendo, quo mediante discursus vel
diffinitio circa actus habitus intellectivos in quantum potestatis sensitive…

logica non se extendit nisi circa regimen actuum et habituum intellectus, ergo est pure speculativa, et non practica sicut precedens dicebat opinio. ¶ Ad argumentum contra primam opinionem, cum dicebat quod omnis scientia speculativa tradit suum subiectum, sed logica tradit suum subiectum, ergo cum logica sit de secundis intentionibus, aut de sillogismo, aut de diffinitione, que omnia tradit logica, ergo logica est practica et non speculativa. ¶ Huic argumento respondeo dico quod cum magistro paulo veneto quod [illegible] non concludit propter quod primum cum ens reale ut racionabile vel ut circa ipsum intellectus est raciocinativus est subiectum adequatum logice, et tamen aptitudo racionabilitatis per naturam non reducitur per intellectum sed per naturam sicut albedo colorem est per naturam per superpositionem [illegible] [illegible] quod est dicendum quod non contingit [illegible] in libro de anima, est [illegible] speculativa sicut tota philosophia naturalis, et tamen diffinit scientia de operationibus intellectus, et [illegible] per modum producuntur, et hoc quia [illegible] de operationibus anime logica ut cognoscamus quid sunt, et quando producuntur, et non est ut dirigamus actus intellectus, ideo non est habitus practicus, quia non est directivus. ¶ Secundo [illegible] ad propositum magis pertinet est [illegible], quod logica producit secundas intentiones, aut sillogismos, aut diffinitiones, et hoc intelligitur secundum subiectum logice. ¶ Unde non [illegible] habemus habitum logice [illegible] more naturali formare quorum conceptus seu quarum intentiones tam complexe quam incomplexe, deinde adhuc sine logica naturaliter supra quorum conceptus et eliciunt secundas intentiones, et illas incomplexas seu complexas que sunt formales, scilicet conceptus specierum, generum, orationum, sillogismorum, diffinitionum etc. Et tunc intelligo non dicitur habitus. Habitus logice [illegible] tamen per logicam naturalem inclinationem quam et ulterius producit secundas intentiones et

Ad argumentum

Responsio primo

vel raciocinabile

2a Responsio

Responsio

Nota

consideraret eas, et quod sit communissima omnium aliarum scientiarum, et quod sic conducta
terminorum communium, ad quam debent alie reducantur, preponit, et circa eas consi-
derat partes subiectivas, et proprietates earum, et requirit principia, per que
possit demonstrare et probare, et tunc considerat earum passiones de suo subiecto
in aliis scientiis, tunc incipit quare in logica artis, tam actuales
quam habituales. Et sic patet quod logica artis non producit scientiis, sed preponit
ut habitus prior posterior. Quia alias scientia preponit de suo subiecto, quid et quia est
de ipso quod nota. Et sic patet quod habere erat falsa, sed quod logica non est scientia produ-
cat scientiis. Unde quantumcumque per logicas producantur scientie, ipsa tamen preponit
scientias, ut scientie est, ita est productum per modum ratiocinativum. Sed ideo considerat
proprietates eius, ut cognoscat quis bonus et quis malus. Utrum autem sit distinctio inter
logicam naturalem et artificialem patebit inferius, quando queretur utrum logica sit necessaria
omnibus scientiis etc.

Quarto queritur utrum logica sit una

1 scientia, et videtur quod non, quia habet octo magnas partes per respectum
etc., ad artem veterem, et quatuor ad novam, ergo videntur
esse octo vel saltem due, ergo non una etc. Pro solutione notandum secundum
burleum in logica capitulo 3, primo quod quoddam commune ad omnes habitus logice, et logica
idem est quod habitus logicalis. Secundo quod habitus unius conclusionis tantum, omnis talis logica, et logica
idem est, quod talis logica dicto de uno habitu unius conclusionis. Tertio quod aggregato ex omnibus
habitibus logice. Nec idem est logica primo et tertio, quia duo habitus logice, puta
a et b, verbi gratia habitus litterarum, et obligationis non sunt logica secundo, quia non sunt
unus habitus ingenii, sed sunt logica tertio modo, quia non sunt aggregatum ex omnibus habitibus

quarto quo primum

notandum pro distinctione burlei

logice sed bene sunt logica primo, quia tam a quam b est logica, sicut homo et asinus
non sunt hoc animal simul, sed sunt omnia animalia, sed bene sunt animal, quia
homo est animal et asinus est animal, et tamen non unum animal generice, et isto logica primo
est praedicabilis de omnibus habitibus logice, sed non sic logica secundo vel tertio modo dicta.

¶ Quidam autem distinguunt aliter, scilicet quod quaedam est simpliciter partialis, et ista
est logica secundo dicta secundum burleum, et quaedam est logica simpliciter totalis sicut aggregatum ex
omnibus habitibus logice, et ista est logica tertio dicta secundum burleum, tertio est logica totalis et par-
tialis, sicut tota logica libri porphyrii vel libri predicamentorum, et logica hoc modo
dicta non cadit [vel sub] supra aliquo membro burlei. Sed oporteret membrum burlei
ponere subtractu formaliter, scilicet logica totalis non ponenda est simpliciter, et tunc oporteret
subdividere quia logica quaedam totalis est simpliciter totalis, et alio partialis, sicut aggrega-
tum ex omnibus habitibus logice, et quaedam est totalis et partialis, puta illa quae est totum et
pars, sicut scientia libri porphyrii. et hanc oportet subdividere, quia quaedam est magis
quam totalis, quam partialis, et quaedam econverso. Exemplum primi tota scientia libri porphy-
rii est semel pars totius logice, et est pluries totum, scilicet quinque universalium omnium simul in libro por-
phyrii. Exemplum secundi scientia duarum universalium in capitulo de specie, est semel tantum totum
scilicet respectu istarum duarum. et est pluries pars, quia est quater pars. nam primo est pars
totius scientie in capitulo de specie, et est pars primi libri porphyrii, et pars totius
libri porphyrii, et pars totius logice. Sed primus modus burlei videtur esse arti-
ficialior, quia primum membrum logice scilicet secundum genus non est [illegible] membro secundo modo.
Nam logica primo dicta secundum eum, est habitus partialis tantum, id est simpliciter, et omnia alia
membra secundum eum sunt logica per aggregationem, et ideo deficit in primo membro quod ponit
burleus et tamen est necessarium ut prius probatum est. ¶ hoc nobili permisso non vel

alia distinctio logice scilicet [illegible]

Nota

terius, quia unum dicitur quinque modis. Primo unum numero ut hic rex et
iste homo, demonstrato rege, sunt unum numero in eadem re singulari. 2o unum specie
ut rex et papa, et generaliter omnia individua eiusdem speciei. 3o unum genere ut
iste homo et hec capra, et generaliter omnes species et individua eiusdem generis.
4o unum transcendenter, et sic omne quod est sive singulare sive universale est unum numero,
quia est unum et numerabile cum aliis entibus. 5o per aggregationem ut cumulus
lapidum, populus, nemus et collegium. Ex quo patet quod unum numero est equivocum
ad unum numero primo et quarto. Nam ponendo universalia realia universale est unum numero
transcendenter, quia est unum et numerabile, sed non est unum numero primo, quia non est
unum indivisum sive incommunicabile, ymo est unum divisum et valde communi-
cabile, et ideo unum numero primo est oppositum uni numero 2o et 3o. Nam unum numero
primo est indivisibile et incommunicabile, sed unum 2o et 3o est divisibile et communicabile plu-
ribus. Sed unum 4o transcendenter non restringitur ad divisibilitatem vel indivi-
sibilitatem, sed abstrahit ab utroque, sicut omne quod abstrahit ab hiis inferioribus secundum de-
rationem formalem sua est per se unum et sive singulare sive universale. ¶ Ex quo patet
ulterius quod est licet sit transcendens ad unum primo 2o 3o dictum, non tamen ad
unum 5o dictum. Nam collegium est unum quinto modo dictum scilicet per aggregationem et
tamen non est unum ens, sed est multa entia, et ideo sicut ens est transcendens ad omne
simile, ita entia ad omnia plura. Nam sicut omne unum est ens, ita omnia plura
sunt entia. ¶ Et ita posset poni differentia transcendentium equivocatorum [?] in terminis [?]
sicut fit manifestum. Verbi gratia sicut ens est transcendens in recto ad omnia sua similia [?]
omnis recti, ita [?] obliquus entis est transcendens ad omnia genetiva dicta, et ob-
liqua ad omnia dativa dicta, et sic de aliis. Nam sicut licet hoc est dativus [?]

ergo hoc est ens, hoc est deus ergo hoc est corpus, unde licet sive deo quod simpliciter
ens et non econverso, et erunt duodecim transcendentia in ente, et erunt
duodecim in quantitate transcendentia, et erunt sexaginta tria duo transcendentia
per duodecim species, constituitur numerus predictus ¶ His premissis sit prima prima
quod locus primo sumptus scilicet prout est communis ad omnes, dicitur locus est una quantitas, patet per
diffinitionem quantitatis, quia est unum predicabile de pluribus differentibus specie, nam dicitur
situs, est locus, similiter dicitur predicabile et predicatum, et certum est
omnia illa dicuntur differentia specie, per differentia plus quam numero, ergo ad minus specie
quod locus est una quantitas ¶ Et non quod locus isto modo dictus licet sit species particularis in Nota
libratur subiectum ut dispositione, non tamen est species specialissima, sed subalterna,
et ideo est genus habens sub se species multas scilicet habitum predicabilem de pluribus
situs etc. tamen comparando locum isto primo dictum est suum genus generalissimum
ad omnes dicitur locales nam omne habens locum est locatum, licet habens isto modo
sit supra locum, tamen transcendit metas loci, quia habens ut habens non solum
videtur esse locatum, sed mensuratur, principia naturalia et moralia et hec quoque sit quoad locum
primo dictum ¶ Sed de locis loquendo secundo scilicet ut est habitus unius quantitatis 2a
tantum tunc dico quod est una numero similiter .i. una qualitas individua non
composita ex materia et forma, sed ex formis realibus diversis specie, sicut forte diceret
aliquis quod rubedo est composita ex albedine et nigredine remissis in gradibus, sicut sic
tepiditas est composita ex frigiditate et caliditate remissis, sed quantum ad hoc est qualitas
et forma similiter nulla predictarum propositionum habet et in hoc omnes conveniunt,
sed burleus vult, quod sit composita similiter in omnibus autem opinio non vult hoc
sed ponit in omnibus propositionibus ex materia et forma, et habitus exacte et proprie

opinio burlei

2a opinio burlei

Rno

ꝯ rnoē

2a ratio

compositionem graduale seu intensiue sic albedo pura ut lux ut lu
me, intensiue ut .g. hic compositionem graduale videmur in qualitate habitus
habitu, quod ponitur silogizandi circa eandem conclusionem, quamvis aliquis 4 idem habitus disp
ositiones, aut habitu remissiore. ¶ Sed videtur dicendum ad hoc, quod habitus intensiue
ut .g. non habet gradus remissiores in se formaliter, sed solum eminenter. Sic
autem continet negatiuum non formaliter sed eminenter et ideo negaret compositionem
graduale. ¶ Sed quando ponitur quod sciens habitum gradum in octo circa unam conclusionem
et frequenter actus consimiles tunc certum est, quod cum exactius frequentantur
generetur habitus, et intendit quod exhibere per octo, et in parte de nouo
acquisitum fit habitus intensior ubi generatur ut nouus, quod in habitu ut nouo
est gradus ut .g. formaliter, et non solum eminenter, similiter sequitur de aliis
gradibus paulatim acquisitis ex frequentatis actibus. ¶ Contra hoc videretur
videtur, quod cum de nouo acquiritur habitus, ut nouus corrumpitur totus habitus
antiquus, contra ut .g. vult in quodam tractatu formas posteriores corrumpere
priores, et non vult quod in tertio sint per additionem partis ad partem
utraque remanente .s. antiqua et noua. ¶ Sed quod habitus non corrumpitur
nisi ex suo contrario. Sed actus autem noui sunt consimiles actibus precedentibus, ergo natum
conseruare et augmentare qualitates consimiles precedentes, et qualitas noua creata sit
una ipsarum specialiter, quare non debet corrumpi antiqua qualitas per adventum noue
qualitatis, sed magis debet conseruari. Unde agens non intendit corrumpere, nisi forma contraria
illi, quam intendit producere, ideo si exacte generetur ignis, non oporteret
corrumpere caliditates aeris, quia in est simbola in utroque, sed omnes humiditates aeris
corrumpere, tamen contrariam formam ignis, ¶ Item secundo contra burleum, quia ex uno

⁓. actu generatur habitus ⁓

actu generatur similis, et alius remissior, quia dato opposito. sicut similis
remissus ut certum, ponatur quod iterum fieret unum aliud actu generandum,
tunc per omnem similis ut certum corrumpitur, et generatur unus novus remissior
quam ut certum, ergo quia per unum actum generatur similis valde remissus, quod
est contra communem doctrinam omnium. Et ideo teneo unam conclusionem, dico quod similis
unius speciei naturaliter, licet non sit compositus ex partibus specie differentibus,
tamen est compositus ex partibus seu ex gradibus eiusdem speciei, et non solum ex generatione
et diu, et actu ergo. Sed contra hoc fit unum argumentum principale, quia duo
lumina in eodem medio multiplicata a duobus luminosis non faciunt unum lumen intensum
sive, quod probatur, quia in opposito opaco in medio fiunt duae umbrae, quod non [illegible] non essent
duo lumina. Et eodem modo non possunt duo similis graduales facere unum
similem gradualem. Sed contra hoc argumentum est ad oppositum, et magis confirmat oppositum
propositum [illegible] quia et sint duo luminosa, quae illuminent eundem aerem, et sint
in una extremitate illius aeris, et sit ex opposito in alio extremo, tunc voco lumen
c et d [illegible] ab a, et sit in eodem aere, dico quod c d sunt duo lumina distincta
realiter, quod est contra propositum [illegible], et probatur sic, quia interponatur unum opa-
cum, tunc lumen quod fiebat ab a et cetera lumen quod fiebat a b [illegible]
corrumpitur, et remanet lumen quod fiebat solo ab a, quia umbra non est tene-
bra seu privatio lucis simpliciter, sed est lumen remissum, et ideo remanet lumen
partiale, et corrumpuntur illa duo lumina partialia, quae faciebant magis
seu intensius lumen, et ideo oppositum est quam communiter. Sed quia illud argumentum
probatur per locum [illegible] non sic [illegible] ut dictum est, ideo [illegible] compositum ex partibus diversis
speciei contrarium, [illegible] loquendo [illegible] est [illegible] dementiar, [illegible] non est

opinio communis

argumentum

Responsio

v. de luna

argumentum

forma sim[ili]s ergo nec l[ocu]m tenet q[uod] d[icitu]r diuisientia, diuer
sificentur ex tot[a]lis a[lter]a p[ar]s, p[ro]p[ter] posteriora, q[ui]a scia est effectu demon
stra[ti]onis, et l[ibe]r p[ar]s, q[ui]a demn[ation]o e[st] p[ro]p[os]ita ex [...]o, passio[n]e, et m[ani]f[est]ata
diuersar[um] sp[eci]er[um] seu [...]u formal[iu]m. Adhoc a[utem] vidut mag[iste]r
paulus venetus n[ec]e[ss]ario p[ri]mo, q[ui]a d[ici]t q[uod] intellectus e[st] c[aus]a p[ri]ncipalis
faciens sci[enti]a, demonstra[ti]o vero e[st] instrume[n]tum, sic[ut] d[icitu]r ipse q[uo]d artifex p[ro]du
c[it] figura[m] similem, puta circulu[m] vel maleu[m] quadratu[m], et alia instru
me[n]ta diu[er]sar[um] figurar[um], et hoc e[st] q[ui]a artifex p[ri]ncip[aliter] agit figura[m] qua[m]
h[ab]et i[n] me[n]te, v[nde] i[n]t[er] [...] [...] m[odo], arca q[ue] e[st] i[n] ligno e[st] ab arca q[ue] e[st]
i[n] a[n]i[m]a. Sed q[uia] h[ab]et [...]one[m] a[ut], noticia [con]cl[usion]is assimila[tu]r noticie p[re]
missar[um], et no[n] ip[s]i i[n]tellectui, q[ui]a i[n] p[re]missis su[n]t extre[m]i[tates] q[ue] [...]
[...] ergo noticia [con]cl[usion]is d[ebe]t assimilari p[re]missis et no[n] i[n]tellect[ui], sic
h[om]o assimilatur h[omin]i et no[n] soli. V[nde] linco[nien]s p[rim]o posterior[um] i[n]t[er]
noticia p[re]missar[um] gignit noticia[m] [con]cl[usion]is, ergo e[st] [...] aut univo
cu[m], [...] erit similior, aut equocu[m], et tu[n]c erit p[er]fecior noticia p[re]
missar[um] ergo debet esse simplicior, q[ui]a [...] d[icitu]r qua[n]da[m] i[m]p[er]fectione[m] [...]
[...] videtur ali[ter], q[uia] p[re]misse ge[ne]ra[n]t sci[enti]a[m] [con]cl[usion]is r[ati]o[n]e medij et no[n] r[ati]o[n]e
[...], et l[ice]t m[ihi] [...] sit [...] [...] et [...], q[ui]a forte e[st] di
[...], t[ame]n [...] d[icitu]r [...] [...] [...] et noti[ci]a [con]cl[usion]is l[ice]t sit [...] et p[re]
m[issar]um, t[ame]n ut e[st] tocius [con]cl[usion]is e[st] una. [...] vide[tu]r et ac[...]
noti[ci]a p[re]missar[um] e[st] una [...] et sim[ilis], et similiter noti[ci]a [con]cl[usion]is e[st] una [...] et
sim[ilis] q[ui]a e[st] unius [...] adequati. Et si dicis noti[ci]a [...] e[st] p[ro]p[os]ita ex
partialibus noticiis ergo no[n] e[st] sim[ilis]. [...] huic d[icitu]r n[ecessari]o a[utem] v[nde] noti[ci]a

R[espo]n[si]o p. v.

[con]tra

R[espo]n[si]o p. [...]

a[rgumentu]m [con]tra

ar[gumentu]m
R[espo]n[si]o

x̄ / nō ē cōplexa nec cōposita / s; supponit notitiam particularem / quibus in
cognoscimus hominem una notitia / et esse a notitia / et animal alia notitia /
Et hoc cum considero ista tria divisim / tunc cum intelligo hominem esse animal / quo
intellectus seu notitia / qua cognosco hoc complexum .s. hominem esse animal / est una et
simplex in re Nota tamen quod circa istam maximam istius 2e conclusionis / quidem
sunt per variari .3. primo variatione istius tamen ut homo est 2a / et sol est 2a
/ scientia primo conclusionis ē scientia talis / et 2e partis / 2o per variari va
riatione pronominum / seu predicatorum tamen ut homo ē disciplinabilis / et homo
ē 2a / et haec erunt diverse scientie / 3o ratione mediorum tamen / sicut
istius conclusionis terra ē rotunda / ē alia et alia scientia habita ab a
strologo / et naturali philosopho / nam ille probat rotunditatem terre per distan
ciam a celo sperico / philosophus vero per cuiuslibet compositionem partium gravium per
ventus centrum / Et ex hoc patet manifeste / quod tamen sunt baculus predicam
tum sunt in loco / et simul scientia / non potest esse unius habitus numero
Et scientia unius conclusionis stat ignorantia alterius cum dispositione
negationis Similiter cum acquiritur scientia unius conclusionis per demonstrationem
et per medium proprium applicatum ad illam / non acquiritur tunc scientia alterius
conclusionis nisi fiat nova demonstratio / et adducantur medium aliud / quia alia conclusio
sunt habetur per posterior / ad unam non habetur in unum medium / proprium et unicum
in uno genere enim Et ideo una demonstratio non causat nisi unum effectum
sive unum habitum numero / et alia demonstratio causat alium habitum numero / et
quod amplius / non de conclusione eadem probata ex eisdem terminis sicut ex ibi exemplo
ut de ista / terra ē rotunda ē alia et alia scientia in astrologo et

Nota

Nota

propria naturali propter varietatem mediorum est enim ibi sicut non eadem materialiter propter
quod magis quoniam sunt diverse materialiter. patet ex parte terminorum et dictorum cum
alia et alia sciat ¶ Verum bene concludit burleus, quod tot sunt scientie diverse
Notandum
numero quot sunt conclusiones seu complexa diversa ¶ Nota tamen propter sophisma quod habitus
unius conclusionis logice, habet logica tota, et logica tota habet, et non logica tota
Notandum
habet et hoc quod licet omnino causa. Et sic diversa significant ¶ Item nota propter sophisma
quod sciat una quod cuius totum supponat pro omnibus habitibus logice, et primum
quod quamvis considerare propria omnium illius Verbi gratia omnis habitus logice est instru-
mentum intellectus ad discernendum verum a falso, et probatur quod unum est medium hoc
modo Omne directivum intellectus circa verum vel falsum est instrumentum, intellectus
ad discernendum verum a falso. Sed omnis habitus logice sunt quoddam agregatum
directivum intellectus circa verum vel falsum ergo etc, et arguatur tamen quod ista
sola non est unus habitus numero totalis logice 3° dicto, dicens quod verum est colle-
ctive et non divisive, sicut superius intelligebatur Et hec sufficiant
de logica primo et 2° dicto. Ammodo restat videre de unitate logice 3° [de]
dicto quod agregato ex omnibus habitibus, et quia scientia totalis isto modo dicta
habet unitatem ex obiecto attributionis, et de tali obiecto sunt multe
opiniones diverse, ideo faciam sequens dubium de materia Et ratione
quoniam solvetur in fine huius sequentis dubij
Quintum
Notandum propter

deo quinto queritur utrum loica

3° dicto, quod agregato ex omnibus habitibus logice sit una, pro quo
nota, quod ad unitatem scientie totalis requiritur unitas subiecti attribu-

tionis arguetur per posterius quod illum debet habere tres conditio
nes prima est quod sit communius in illa scientia consideratum, alias non
comprehenderet totam illam scientiam. 2o quod non transcendat metas illius
scientie, quia tunc comprehenderet plura. 3o quod omnia considerata in illa scientia habe
ant attributionem ad illud, scilicet in recto vel in obliquo affir
matiue vel negatiue. Verbi gratia corpus naturale est subiectum philosophie naturalis
et ad quod omnia considerata in naturali philosophia attribuuntur, non quod omnia sint
corpus naturale, sed quia sunt corporis naturalis principia, sicut materia et forma
et accidentia illius intrinseca vel extrinseca, permanentia vel successiua,
et deus gloriosus est a quo corpus naturale mouetur et inmotum non lo
cus corporis naturalis, sed nec infinitum et generatio eius. Tertio nota
quod logica totalis prima diuisione diuiditur in duas partes, prima vocatur
ars antiqua inuenta ab aristotele tarentino, 2a ars noua ab aliis
inuenta. In prima determinatur de his que sunt necessaria ad formationem silli
que spectant ad duas operationes intellectus, scilicet simplicium intellige
ntiam, que tractatur in libro predicamentorum et gilberti porretani de sex principiis,
et in libro porphirii qui ordinat terminos predicamentales et proprietates eorum.
Alia operatio intellectus est compositio et diuisio, que tractatur in libro perihermenias
ubi tractatur de propositione et partibus ac proprietatibus eius. Secunda uero
pars principaliter logice que dicitur ars noua, tractat de 3a operatione intellectus,
que dicitur discursus siue argumentatio, que habet 4or partes. Prima determi
nat de sillogismo in communi quo ad modum et figuram recte formandum, que traditur
in libro priorum. 2a tractatur de fallaciis que fieri possunt in argumentatione

Et hoc tradit in libro elencorum / Deinde tractatur de sillo in genere
ipsius quoad materiam / cui potest applicari / et talis est duplex quedam est materia
probabilis et contingens / et quo ad hoc est ars libri topicorum / quedam autem
est materia demonstrabilis et necessaria et quo ad hoc est liber posteriorum
Ideo patet quod hec est de totali logica / et non de aliqua parte eius / circa
quam ponentur multe fuerunt opiniones doctorum magne auctoritatis

prima opinio

Prima fuit quorundam antiquorum cum Auicenna dicentium / quod sermo
est subiectum adequatum considerationis totius logice / et isti exponunt logicam ut
sermocinalem ad gramaticam rethoricam et dyaleticam. Motiuum eorum est hoc /
quia quelibet scientia denominatur a suo subiecto adequato / sed quelibet istarum uocatur
sermocinalis quia agitur de sermone ergo etc. Contra hanc opinionem ar-

contra opinionem

guit aliquis / si sermo est subiectum adequatum logice / aut ut sermo significat naturaliter aut
ad placitum / non naturaliter quia esset representatiuus eiusdem apud omnes / quod est
falsum / nec ad placitum / quia uox prout sic significat sic uel sic ad libitum impo-
nentis / ergo non est per se subiectum alicuius scientie / quia scientia non est de hiis que sunt
per accidens. Sed huic forte diceret aliquis / quod sermone sunt tria conside-

Solutio

randa que habent ordinem essentialem / nam primo sermo est sonus / secundo est uox
tertio est de articulatione uocis / inquantum sermo est sonus / conuenit cum omni sonno
et corporum [illegible] sicut cymbale / et aliorum sonantium / inquantum uox
non conuenit nisi animalibus habentibus instrumentum formandi uocem Sed tertio inquantum
habet declarationem litterarum / quod est de ratione sermonis / ut sermo est / est proprius hominis /
et diceret quod sermo hoc tertio modo non est ad placitum considerans quia declara-
tio est apud omnia ydiomata / quod habeat litteras determinatam declarationem

et proportionem debitam, ut sermo ut sermo dicit quid per se et non per accidens.
Sed ista conclusio nulla est, quia licet sermo habeat ista tria, per ordinem certi
[illegible] / quia sic sermo vox et dearticulatus, de his tamen non spectat
considerare ad logicum, sed ad physicum et [illegible] / logica autem non est per hunc
in logica consideratur de sermone, et similiter in gramatica et rethori
ca, ut significat ad placitum. Ideo ad argumentum autem potest aliter responderi,
quia licet signum ad placitum accidat voci litterate, non tamen accidit [illegible]ni
tali significationi ad placitum, sicut licet albedo accidit ligno, non tamen acci
dit ligno albo. Sermo autem in suo conceptu non solum dicit litteraturam sed sig
nificationem ad placitum, aliter non possemus exprimere conceptum mentis, nec
possemus sermone communicare cum aliis. Verum argumentum esset forte pro, autem
si tunc eadem dictiones abs impositione ad placitum, propterea remanerent
vox litterata, tamen non esset sermo, sicut si diceret bazli barle barlo, et
ideo ratio Avicenne non concludit meo iudicio. Sicut est scientia perspectiva
de linea visuali, et musica de numero sonoro, propterea visualitas
accidat lineae, et sonus numero, licet non accidat visualitas lineae vi
suali, nec numerus numero sonoro. Ideo contra illam opinionem antiquam
aliter arguo, quia tunc logica non esset de conceptibus mentalibus, quia sermo
non est nisi in voce, et in aere, quod est falsum, quia sicut urina non est sana
nisi quia est signum sanitatis animalis, ita logica quae est in scripto vel in vo
ce est solum signum logicae mentalis. Vel sic fiat argumentum difficilius, logica vel
logica est de sic vel de sic, sed tamen ut sic abstrahit a voce scripto vo
cali et mentali, ergo logica non est de voce scripto tamquam de subiecto adequato,

Contra rationem

Ad argumentum primum

Contra opinionem

ad fundamentum opinionis

Quae de verbo vocali, seu de sermone. ¶ Ad argumentum autem antiquorum di-
citur quod denominatur grammatica logica et rethorica sermocinales. Quia
tamquam ab instrumento sensibili, quo homo cum alio homine communicat, sicut
alia ars denominatur maleatoria a malleo, tamquam ab instrumento,
et ars scribendi denominatur a calamo tamquam ab instrumento, et tamen ars
scribendi est de literis debito modo formandis tamquam de suis principiis.

prima opinio avicenne alpharabij algazelis alberti magni

li. ¶ Secunda opinio fuit Avicenne, alfarabij, algazelis, et alberti
magni dicentium, quod argumentatio in communi, est subiectum huius et similiter totius logice
quorum ratio est ista, tota intentio logice est, ut veniamus ad notitiam igno-
ti, per aliquod notum. Sed hoc non fit nisi per argumentationem, quae est instru-
mentum intellectus utendo discurrendo, per omnia genera argumentationum, ergo argumen-
tatio est subiectum huius et similiter adequatum totius logice. ¶ Contra hanc

contra opinionem

opinionem arguitur ex eo sequitur quod pars logice est tota logica, quod quia idem est
subiectum totius logice et partis, nam ut dictum fuit superius in secundo notabili
prima pars logice quae vocatur ars vetus non determinat de
tertia operatione intellectus, quae est discursus, sed solum de terminis simplicibus, et de compositio-
ne et divisione illorum ad invicem sive affirmatione et negatione, per-
currendo totam artem veterem ubi numquam fit mentio de argumenta-
tione, nec de aliqua specie eius, licet ergo posset concedi quod ars nova sit
de argumentatione, et argumentatio est, et de speciebus eius, tamen non tota logica.
quia non ars vetus, aliter una pars logice, esset tota logica. ¶ Sed huic argu-

Responsio

mento possunt tenderi, quod duplex est pars scilicet integralis et subiectiva, modo termini et
propositiones sunt partes integrales argumentationis, propinque vel remote, quare ex

pars
integralis — subiectiva
propinqua vel maior et minor — remota vel termini sive predicatum et subiectum

his intrinsece committitur argumentatio, alie vero partes sunt subiectum
inductio, sillogismus, dilemma, entimema, exemplum. Quoniam tamen argumentatio est subiectum adequatum
totius logice, quia non determinatur in logica nisi de argumentatione, vel partibus eius,
et omnia attribuuntur ad ipsam. Contra responsio licet sit magne apparentie, nullius
tamen est existentie, quia non solum consideratur in arte veteri de terminis et propositionibus
in ordine ad argumentationem, sed etiam absolute, quia potest homo errare in ordine predicamentali,
ponendo superius contentum in genere sub, aut species supra genus, aut diversa
directa sub genere, et non alaterare. Similiter circa propositiones possibile est erra-
re, male formando propositiones, contrarias contradictorias et subalte-
rnas. et circa qualitatem et quantitatem propositionum, dicendo hanc esse universalem
negationem omnis homo est animal, et hanc esse necessariam chimera est non ens. Et solo-
cum debet dirigi in omni operatione sua, non erret, non est igitur de terminis et propositionibus
solum in ordine ad argumentationem, sed etiam secundum considerationem in terminis et
propositionibus. Illa autem habitudo quam ipsi ponunt in ordine ad argumentationem est
posterior prius enim dicit rationem ad totum, sicut alia est consideratio albedinis in se,
et ut est similis alteri, et de homine ut homo est ut patet. Ad argumentum autem
cum videtur, quod non probat nisi quod argumentatio est instrumentum logice. Nam
per argumentationem, tamquam per instrumentum devenimus ad notitiam ignoti
per notum. Ubi habemus tres causas. Nam homo vel intellectus est efficiens primum, noti-
tia ignoti per notum habet rationem finis, argumentatio autem habet rationem instrumen-
ti. Sicut serra est instrumentum, quo homo secat duram. Nos autem non
querimus causam instrumentalem, neque efficientem, neque finalem, sed materialem
seu vel subiectum instrumentum, de quo est logica totalis, quemadmodum in libro physicorum

3a opinio que est Scoti et omnium parisiensium modernorum

per motum devenimus in notitiam primi motoris, et tamen motus non est subiectum, sed passio corporis naturalis ¶ 3a opinio est Scoti et omnium modernorum parisiensium dicentium quod sillogismus ut sillogismus est subiectum adequatum logice, quia subiecti adequati tres sunt conditiones, prima ¶ quod sit precognitum in scientia in quo an quid est, et quia est, patet primo posteriorum, cum diffinitionem de subiecto precognoscitur quid et quia, 2a conditio est quod per quod quid est illius subiecti demonstrantur passiones eius, 3a conditio quod ad ipsum reducuntur omnia in scientia considerata, et propter ipsum considerantur omnia, aliter non procederet unitas scientie ab illo, modo sillogismus videtur habere has conditiones, Nam logicus post artem veterem in principio libri priorum statim premictit diffinitionem sillogismi dicens. Sillogismus est oratio in qua etc. Et habemus quod per hoc cognoscitur, quia est ipsius sillogismi, quia omnis huius diffinitionem est tale, quod de ipso est ad demonstrabile, patet habet aliam conditionem, quia statim in eodem libro priorum, per quod quid est, concedit multas diffinitiones sillogismi potest de eo multas passiones probare quod est contrahibilis terminis, et duabus premissis tantum, et non ex puris negativis, nec ex puris particularibus, et ¶ patet habet ultimam conditionem prius dictam nam propter ipsum determinatur tractatus de partibus integralibus tractatis in logica, ut subiectum in libro thopicorum vel posteriorum, et omnes alias species argumentationis, reducuntur ad ipsum sicut imperfectum ad perfectum, Similiter sillogismus hypotheticus ad ipsum reducitur, nec prius ad ipsum. nam rectum est iudex sui et obliqui secundo de anima, et opposita est eadem disciplina secundo metaphysice ¶ Contra hanc opinionem arguitur, nam sequitur quod tota logica esset liber priorum, et pars esset sicut totum et pars quia idem esset subiectum totius et partis, Quia cum esset sillogismus ut sillogismus est subiectum libri priorum, et per

contra 3am opinionem

opinionem est subiectum totius logice quod erat. ¶ Ad hoc forte aliquis posset dici, quod
sicut corpus mobile est subiectum phisice et totius philosophie naturalis, licet non adequate et non ratione
formali, nam ut est sub passionibus communibus tantum est subiectum libri phisicorum, et ut est sub
passionibus specialibus tantum est subiectum aliarum partium philosophie, et ut abstrahit ab omnibus
passionibus istis, est subiectum totius philosophie, et idem est subiectum totius et partis
materialiter, sed non formaliter, et hoc non est inconveniens, et ita ad propositum sillogismus
ut abstrahit ab omnibus passionibus est subiectum totius logice. Sed ut consideratur
sub passionibus communibus est subiectum libri priorum, et ut sub passionibus specialibus
est subiectum aliarum partium logice. ¶ Ista responsio non videtur sufficiens, quia in tota
arte veteri non determinatur de aliqua passione sillogismi, sed solum de partibus
et passionibus earum incomplexorum, videlicet in predicabilibus et predicamentis,
et enuntiationis in libro perihermenias, considerando constructiones propositionum vel impropositionum, et proprietates
enuntiationis propositionis scilicet veritatem, falsitatem, qualitatem, quantitatem, contrarietatem, subcon-
trarietatem, subalternationem et contradictionem, et non consideratur de enuntiatione
propositionis in libro perihermenias sub hac formalitate, ut est propositio vel premissa in sillogismo
probante conclusionem inferendam, quia hoc est considerare in ordine ad aliud, et non enun-
tiationem in se. Sicut fuit dictum contra aliam opinionem. Et de sillogismo non considera-
tur in arte veteri, nec de proprietatibus eius, nec in communi, nec in speciali, sed de proprietatibus
partium integralium sillogismi, et non ut partium sillogismi, sed ut in se habentium proprie-
tates suas, nam partes propositionum habent suas habitudines secundum ordinem essentialem
superius ad inferius quiditative vel qualitative, et fiunt demonstrationes de
eis predicamentales, et nullo modo in quantum huius in ordine ad sillogismum ut erat.
¶ Tertio arguitur contra hanc opinionem sic idem ¶ debet esse subiectum adequatum

Ad 2am

Contra responsionem

Contra 3am rationem

scientie et primorum principiorum eius, sed sillogismus non est subiectum principi-
orum logice, ergo non est subiectum adequatum cum tamen eius, quia tota scientia tenetur
virtualiter in primis principiis. Unde in metaphysica ens est subiectum adequatum
et primorum principiorum scilicet de quolibet ente dicitur affirmatio vel negatio et
de nullo simul, et minor patet nam ista sunt principia prima logice, de quolibet
dicto incomplexo est vere predicabile alterum contradictoriorum incomplexorum, et de
nullo simul, et tamen sillogismus non est subiectum istorum principiorum utique, ideo
ista opinio non videtur vera, nec tertia conditio eius supra posita videtur vera,
scilicet quod per quod quid est subiecti demonstrantur in scientia omnes passiones eius, quia ens est subiectum
metaphysice, et hoc non habet aliquas diffinitiones, cum ei sit communissimum et maxime prima passio scilicet
unitas non est demonstrabilis de ente, cum non habeat demonstrationes priorem, nam
ens habet diffinitiones. Nec etiam quarta conditio supra posita est vera scilicet quod
omnia considerata in scientia reducuntur ad subiectum tamquam per principia ipsius scilicet tamquam per finem,
Nam in metaphysica, et si omnia considerata sint de ente, vel partibus eius tamquam
materia, non tamen per principia eius, sed per principia omnium nobilissimum, quod est deus gloriosus. Et
erravit in applicando conditiones suas, quia in tota logica non presupponitur
quid et quia de sillogismo, sed solum in arte nova, in arte autem veteri determi-
natur de incomplexis, et complexis enunciabilibus per se. Quod etiam dicitur
quod in libro priorum demonstrantur passiones silli de sillogismo in communi, hoc non est secundum
opinionem, sed magis contra ipsam, quia de sillogismo communissimo non oporteret probare passio-
nes in sua maxima communitate, sed de partibus eius subiectivis iuxta illud
Aristotelis primo posteriorum. Scientia una est unius generis subiecti partes et perfecta-
ter illarum considerans. 4a opinio est quod 3 metaphysice, quod due sunt scientie

4a opinio

communitate scilicet metaphysica et logica, que debent habere subiecta equalia, scilicet subiectum metaphysice primum
obiectum est ens reale, ergo subiectum logice est ens rationis, intelligendo per ens rationis
ens reale ut rationabile sive ut de eo ratiocinamur. ¶ Hanc opinionem
secutus est beatus Thomas 4o metaphysice, dicens quod sicut metaphysica est de omnibus
entibus simpliciter et in quantum entia, ita logica est de omnibus entibus non sim-
pliciter, sed in ordine ad rationem seu ad ratiocinium, propter ea logica cum sit di-
rectiva intellectus circa omnia ratiocinabilia, ideo logica considerat de
omnibus entibus in quantum intellectus potest de eis bene vel male ratiocinari.
Sed intellectus non solum potest errare in argumentatione, sed etiam in predicabili-
bus et predicamentis, et propositionibus argumentationum, ergo consideratio logice excedit
metas considerationis sillogistice vel argumentationis, et propterea subiectum eius
est ad communius quam sit sillogismus vel argumentum, quod non est aliud quam ens rationis
seu rationabile. Sicut enim grammatica est directiva intellectus circa omnia
constructibilia, et non solum circa orationem ut oratio vel partem eius subiecti-
vam, et ideo oratio congrua ut sic non est subiectum grammatice, sed aliquod
communius, puta ens constructibile. ¶ Non possemus hanc opinionem sic tole-
rare, quia ens in tanta maxima communitate potest tripliciter considerari, primo ut ab-
strahit ad utrumque, scilicet considerando ens ut est, abstrahendo a reali et rationis,
et sic est subiectum artis generalis Raymundi Lulli. 2o contrahendo ens
per reale, et sic est subiectum metaphysice, 3o contrahendo rationem, 2e est subiectum logice, 2e
habemus tria subiecta communia, scilicet ens ut est, ens ut reale, et ens ut
rationis, sed ens ut est sit abstractius (abstractivius) duobus primis membris, de qua
tamen abstractione aliqua nulla tractat metaphysica, et ideo solum posuerunt

ratio

duas scias coïsdinas s. mecam et locam. Et sic arguitur q cor sicut loca
est de ente rōis magis huius, aut g de ēte gsiderato arōe, aut cāto
arōe, nō primo, qz tūc ibm loe excederet metas eius, p cuiusque rōe
ibm est ens gsideratū arōe, nt 2e mo, qz tūc loa eēt de rebus
fictis. Ad hoc dicitur q in nullo illoz mōz est loa de ente rōis,

Rñō

s aliqualiter gsloica gsiderat de oī ente p respectū ad rōez .i. ihītudīe
ad rōcinnū. Ubi gra geometria nō gsiderat magnitudinez nisi ut
magnitudo est, et arista nūz, ut nūs ē, et nō ē ibm rōcinij,
et ut de eis rōcinamur, et breuiter loa ē de ente, nō ut ē ens
mēe, qz sic ē ibm mēe, s de ente ut ihītudīe ul' 2a adinte
qd uocat ens rōis seu rōcinabile. Cōtra hāc opīnioez arguitur,

ratio

p primo sequitur cor, q loa ē subalternata mēe, 2ē nō posset loa
acqri nisi post mēam, qd ē fałz, qz loa ē modus sciēn, p precedit oēs
sciaz arte acquisitā, et p 2a qnia, qz qn ibm unius scie addit ad
ibo alterius scie, ut linea uisualis addit lineē ab se supra in
sualitatē, p qd pspectiua ē subalternata geometrie, mo in pposito
cor prius ē ens reale, dctm ei additur ihītudo ul' 2a adinte
p quē 2a ens reale dr rōcinale. Nā 2a cor ille 2us nō adu
enit enti ficto, s enti tōti, g loa est subalternata mēe. 2o

2a ratio

sequitur q cor ploa ē simpliciter nobilior q mēca, qd est mani
feste fałz, qz mēa in ultima sui parte est de ente nobilissimo
s. de deo et intelligentiis. 2ē pz qnia, qz ibm loe dic tanta pfec
tioez quanta ibm mēe, et cū hoc addit ra aliā, g ē nobilior.

al' cognitionem

et maxime quia relatio non potest perfecte referri nisi cognito funda-
mento et termino eius / fundamentum autem eius communiter est res realis, et
tamen est intentio / ergo hoc complexum ens rationis / seu rationabile, dicit tantum
perfectionem quantam entis, et maiorem, sicut qualitas scilicet magis huius non
solum dicit qualitatem sed addit similitudinem. Ideo ponitur quarta opi-
nio / que magis adheret menti burlei, pro quo pretextando quod non fit in pro-
posito mentio de subiecto in quo primus logice, quia tale subiectum est intellectus / Sed in
proposito est mentio de subiecto circa quod / de quo consideratur in scientia
reducendo ad memoriam quod prius dictum est, quod logica sumitur tripliciter, partialiter
tantum, et totaliter et partialiter simul, et totaliter tantum, et
de prima logica partiali tantum dictum fuit in precedenti questione, quod sunt tot
subiecta, quot sunt sciencie diverse, et quod subiectum unius, et subiectum alterius
diversimode. Sed nunc restat dicere de duobus aliis membris, et primo
de totali et partiali, et dico quod continet septem subiecta logice isto modo dicte, quia
libri porphirii subiectum est universale, et libri predicamentorum, et sex principiorum, est
ens prout reponibile in genere, et libri perihermeneias enuntiatio, et libri priorum sillogismus,
et elencorum sillogismus [illegible], et topicorum dyalecticus, et posteriorum demonstra-
tivus. Sed de subiecto logice tertio modo dicte scilicet simpliciter totali, et hec
quo principaliter, et hoc dico quod secunda intentio ut ordinata ad inventionem veri-
tatis rationalis in omni facultate est subiectum adequatum totius logice. Et pro
hac opinione sunt due auctoritates. Avicenne primo in sua logica dicentis
quod logica est de secundis intentionibus adiunctis primis / Alia est quod sic dicit
quod subiectum logice est secunda intentio intellecte, ut apponuntur primis intentionibus

{ opinio est ...

rebus intellectis, et hoc non est absolute, sed ut veniamus ad noti-
tiam ignoti, et hoc ideo dicitur, quia grammatica et rhetorica etiam
sunt de secundis intentionibus adiunctis primis, sed differenter, quia gra-
matica considerat hoc in ordine ad congruum, et rhetorica in
ordine ad ornatum. Logica vero ad cognitionem veritatis arte, quod dico
quia quelibet scientia ordinatur ad notitiam veritatis, sed non arte, dando ar-
Notandum tem et modum sciendi nisi logica. ¶ Nota tamen hic quod logice formalis subiectum
est triplex: primum immediatum seu propinquum, quod est secunda intentio, ut dictum
est. Aliud est mediatum seu remotum, quod est prima intentio, seu con-
ceptus prime intentionis, a quo immediate trahitur secunda intentio. Tertium est
remotissimum, quod est ens reale a quo immediate trahitur primus con-
ceptus, seu prima intentio, propter quod logica non est scientia ficta, quia
est de rebus realibus mediate, scilicet mediantibus primis intentionibus. vñ chi
non est conceptus simpliciter fictus, scilicet quoad totalitatem,
quia est ens prohibitum, sed non quoad partes, quia omnis respectus cuius
correspondet aliquid in re, sive mediate, sive immediate, est realis, nec inconveniens
quod scientie intentionalis subiectum sit ens reale, quia hoc est mediate, nec inconveniens
unius scientie esse tria subiecta totalia, quia tamen unum illorum est primum
et immediatum, scilicet secunda intentio. ¶ Et si dicitur secunda intentio non verificatur
Argumentum de prima intentione, quia hec est falsa: prima intentio est secunda intentio, cum sit
ex opposito distincta, et similiter etiam non est de rebus, quia res non est
prima intentio, nec secunda. Subiectum autem totius logice et cuiuslibet scientie debet
verificari de quolibet in ea considerato. ¶ Pro solutione huius

Notandum

ad 11m nō q̄ sūt hic ponenda q̄dā signa n̄c p ordinē, p^o sūt
res ipe / 2° sūt primi cōceptꝰ abstracti a reb; / 3° sūt actꝰ
circa primos cōceptus sicut est / nō / est, oīs, nullus, et c̄ / 4°
sunt 2^e abstracti a primis cōceptib; / vel acōceptu hōis cōceptꝰ
spēi / et acōceptu aīalis / cōceptꝰ gn̄is 2^e de aliis / 5° sunt 2^e
intētiōes abstracte ab actib; ut aliq̄ est copula et aliq̄ oīs sincathegorema / 2^e ultra / 6° abstractiō abol; 2^e intētiōib; unā
intētiōē 2^am cōīssimā .s. hoc cōe 2^a itētio / q̄ ueṙificantur
immediate de oīb; 2^e intētiōib; et nō de primis, Nā iste cōceptꝰ
hō / nō ē 2^a itentio / Sz ille cōceptꝰ spēs ē 2^a itētio x
Et p hoc p3 q̄ ille tn̄ 2^a intentiō / uerificantur de oīb; primis
intentiōib; mediate Nā lz hec sit fa hō ē 2^a intentio, tn̄ hec
ēqueta / spēs ē 2^a intentio / q2 ly spēs mediat inter ly hō et ly
2^a intētio / et ita et ly 2^a intentio / uerificatur de reb; mediatissime Nā p duo intermedia / q2 licet hō realis nō sit
2^a intētio / et iste cōceptꝰ hō nō sit 2^a intentio / tn̄ ly spēs est
2^a intentio / et ly spēs ~~abstrahitur~~ abstrahitur immediate ab ista p^a
intētione hō / et ī prima intentio abstrahitur immediate a re / Et
sic p3 solutiō ad a^m q̄ nō op3 q̄ sb̄m totale alicuius scīe x
uerificetur de q̄lz immediate in illa scīa q̄siderato, q2 sufficit q̄ x
immediate uel mediate ¶ Itē nota q̄ logica totalis sicut q̄lz alia scīa totalis hēt tria principalia uisc / quoꝝ p^m ē sb̄m, 2^m ē obiectum
ē medium, p quod uenimus / a sb̄o ad obm Ubi gr̄a libri ph̄icorum sb̄m

Nota

vel mobile

est corpus naturale in communi, obiectum principale est primus motor, et

et medium per quod probatur, est motus primus, uniformis, perpetuus et

vel eternus. eternus, Similiter libri de anima subiectum est corpus animatum, vel anima

in communi, obiectum principale est intellectus humanus, medium autem est operatio vita

lis, quia per actus seu operationes arguimus formas esse tales, ut quia intellec

tio est abstractiva puta dei intelligentie tunc utatur, intelligimus non deum

intelligentias et celum in communi, concludimus ergo intellectum esse abstractum

seu immaterialem, et consequenter liberam autem intelligere esse conforme intellectu,

Ita ad propositum logice totalis, sunt tria principalia, primum est subiectum circa quod, et

hoc est de intentio, ut dictum est, secundum est obiectum principale, et hoc est illud

quod principaliter intelligitur in logica scilicet inventio veritatis aliter in qualibet

facultate, tertium est medium per quod devenitur ad hoc, et studentes ad

argumentatio, unde quamvis in libro porphirii, et predicamentorum non determinetur

nisi de incomplexis, tamen omnis veritas seu propositio, que de hiis probatur fit per ar

gumentationem, sicut cum probatur quod diffinitio generis sit bene data a porphirio sic,

quia per partes positas in diffinitione generis, dicitur genus ab hiis non talis, et

omnes ille partes competunt generi, et consequenter quod in illa diffinitione

nichil ponitur superflue nec diminute, ergo est bene data Simi

vel ratio. liter cum probatur quod ista est genus generalissimum, probatur hoc per rationem de

videlicet

illa ratio hoc modo fit, quia si aliquid esset supra, maxime esset ens, sed ens

non est univocum predicabile, quia non dicit aliquam unam entitatem communem

omnibus rebus, sed solum vocem vel conceptum, ergo substantia non habet genus

supra se, et sic discurrendo de aliis omnibus, que probantur in dicto libro

ut patet expertis in logica. Et si tu dicis de incomplexis non est scientia, — argumentum secundo
quia scientia est habitus conclusionis, que est dicenda complexum. Huic dici
tur quod de a^co habetur scientia, ut spectat ad propositiones duobus uel tantum
de connexione uel tantum de subiecto illius, et primo est uera, secundo non. Et non
inter dixi, quod inuentio ueri artis est finis logice, et non inqui
sitio, quia inquisitio ut modus habet rationem motus seu medii, sed inuentio
habet rationem medii seu finis. Sic bellum propter pacem, et motus propter pacem uel quietem
et non econtra. Ita argumentatio recta habet rationem medii seu uie
per quam ueritas inuenta contemplatur intellectum. Et per hec dicta patet ad rationem ad — ad argumentum in principio questionis
argumentum factum in principio precedentis questionis, quia licet logica habeat 8. magnas par
tes uel septem, et contra totidem subiecta, tamen hoc non obstante logica que
est totaliter simpliciter non habet nisi unum subiectum adequatum, ad quod omnia
considerata in logica reducuntur, et illud est hoc commune secunda intentio, quod non
excedit metas istius scientie, et quia tale est unum, ideo logica totalis est una scientia.
Non enim conuenit multa esse subiecta particularia uel partialia, et unum
totale quod uerificetur de omnibus illis, nam ut est id quod est subiectum libri porphirii
est secunda intentio, et predicamentum est secunda intentio, et enuntiatio similiter, et sillogismus
et de omnibus aliis subiectis supius enumeratis.

trum loica sit necessaria omni — questio
bus scientiis, et uidetur quod non, quia primus inuentor — primum argumentum
logice acquisiuit logicam sine logica, aliter esset processus in infinitum.
Sed logica est scientia, ergo potest haberi scientia sine logica, preterea scientie in arte sunt

certissime logicam precedentes, ut dicit Commentator 2o metaphysice, et possunt
aliqua acquirere circa aliquam logicam, nam Aristotiles 8 phisicorum statim post grama
ticam studebat in mathematicis, que non excedunt tales sensum fantasiam seu
Commentator imaginationem, et cum tales non habebant logicam, ergo etc. Preterea
videmus aliquos studere aliquam logicam in naturali philosophia, et scire resolvere
effectus in causas, et causas causarum usque ad primas, et demum redire a primis
causis ad effectus demonstratione propter quid, prout patet maxime studentibus in libro me
theorum, et cum tales non habebant logicam, ergo etc. In oppositum est Aristotiles 2o
oppositum metaphysice ubi inquit vanum est simul querere scientiam et modum sciendi, intelli
gens per modum sciendi logicam, ut dicit ibi Commentator, et in eodem loco Averoys
assimilat studentem in aliis scientiis sine logica ceco ambulanti sine
Averoys baculo vel sine aliquo ductore dirigente eum. Pro solutione hu
ius dubii nota primo quod duplex est logica scilicet naturalis et artificialis, naturalis
est duplex scilicet principalis et usualis, et in hac distinctione non
sequor communem doctrinam. Sed dico quod logica principalis naturalis est poten
tia activa naturalis vel discursiva, et hoc intelligo intellectum
humanum. Et excluduntur bruta habere logicam, quia licet extimativa illi
ciat insensata, ut agnus viso lupo figura et modo incessus
elicit inimicitiam, et visa matre elicit amicitiam, tamen hoc non
est per discursum, vel [illegible] discursum, hoc est logicam singulariter, et
non vel; secundo logica principalis naturalis est intellectus agens, quia et ad vel differentia
hoc ge^rat ipsa activa fantasia seu imaginativa organice
secundo fantasmata debite ordinata. Et propter hoc dicuntur homines in

logica
ar^ti | naturalis
actualis usualis | principalis
logica naturalis quo ad acutiem.

locutionali quo ad acutiem ingenii / [illegible] ex parte intellectus vel propter diversitatem
fantasie deservientis intellectui / unde unus erit altero acutior / vel obtu-
sior / et hoc propter diversitatem complexionis cerebri / vel propter influxus celestes in
nativitate hominis / unde dicitur 2o de anima quod molles carne aptos
mente dicimus / duros vero ineptos // Sed locutionalis usualis est operatio
facta per talem potentiam discurrendi / et hoc modo loycus sillogizat / et legiste [illegible]
2o metheorum / Alia est locutionalis artificialis sive totalis sive partialis / et illa est
duplex scilicet habitualis et actualis / prima est habitus directivus artificialis addi-
scernendum verum a falso per discursum / et hoc potest habere et homo / dormiens
bene habituatus Sed locutionalis actualis artificialis est actualis illatio vel discursus
per talem habitum [illegible] [illegible] 2o notandum / quod scientia duobus modis potest acquiri scilicet
artificialiter et non artificialiter / secundo acquiritur cum aliquid deducitur per artem regulatam in materia
in tali deductione / nam cum locutionalis sit principaliter de 2is intentionibus applicabilis
libris primis / sicut faceret demonstrationem solum in primis intentionibus / et procedendo
a priori per causam immediatam / usque ad pre notam // sed talis non habet artem in 2is inten-
tionibus regulatam cum / tunc talis homo non est sciens artificialiter / quem ad modum
qui adisceret demonstrationes geometricas / que sunt facte ex arte / et tamen
non intelligeret artem / Sic patet de hiis qui adiscunt diffinitiones artificialiter
factas in rethorica / et tamen non habent artem diffiniendi in 2is intentionibus
ut addiscendo quid est orator / quid exordium etc. Ceterum ille habet scientiam
vel diffinitionem diffiniendi rethoricalium / sed non artificialiter / quia non habet artem locutionalem / quia ibi occurrit in di-
ffiniendo vel dividendo contra artem divisivam / vel alio probando contra ar-
tem locutionalem / Et patet quo scientia acquiritur duobus modis scilicet artificialiter et usualiter

ad 2o de anima

[illegible] locutionalis

ul' posita

pa 3o ℞ exa supius dicta C tuc ponuntur due conclusiones / pa e illa qlz scia mudi siue artificiali siue no artificialiter acquisita / indiget

2a loyca nali / tam principali / qz usuali / pz qr nullus pot aliqd dedu cere nisi heat poam deductiuam / per qua aliqd pbet ul' deducat. Sicut nemo pot uidere nisi heat potenciaz uisiua nale per qua uideat C 2a

2a 3o nulla scia mudi pot artificialiter acqri sine loyca artificiali / pter loycam artificialez / qz nulla scia alia a loyca pot artificialiter aliqd deducere sine arte deductiua. Sz talis e loyca ut pz ergo / Dixi aut preter loycam artificialez / qr prima loyca artificialis / no potuit acqri per alia loycam artificialez pre cedetez / qz tuc i infinitu aii se ipaz / et hoc intelligo de totali loyca artificiali / qz no hebo pro inconueniti qui hitur loyce artifici alis possit iuenire de nouo aliqua parte partiale loyce artificialis sic pz de regula aurea / qua posui in tractatu scruris ppo ni ot diuisi. Et de qbsda nouis regulis positis in dubijs / que feci de contrarijs / et de multis alijs i aliqbz pito qui iueniuntur / sic de noue ordinibus exclusiuaz / quas posui i logiohetta. Sz hoc no potuit fieri de totali loyca artificiali / ymo nullus ho adinuenit tota loycam artificialez. Na ut ad' ponit i fine elencoz artes fiunt per additam. / Sed qa pa loyca artificialis partialis fuit iueta ab hoibus illustris ingenij / qr sine amminiculo alterius precedentis fecerut quasdaz regulas i 2is intentoibz regulantes intentoes abotbz inte ntoibz primis qbz regule poterat applicari. Ideo merito sunt co mendandi quasi merito habetes fluxu ingenij ex quoda impetu

ne preueniret tale ad inuentionem. Et hoc totum est beneficium nature, quia
deus largitur naturaliter hominibus natiuitate sub mercurio coniuncto cum
saturno, ut sint profunde cogitationis ut testatur ptolomeus. ¶ His premissis Nota
nunc pro solutione primi argumenti nota, quod iste fuit ordo in inuentione logice
artificialis. Nam in primo signo fuerunt concepti primo intentionis formati a rebus. Et hoc
fuit in primo ordine. Nam primo fuerunt termini complexi, et tunc homo intellige-
bat res ad extra. In secundo ordine formabat homo propositiones ex primis inten-
tionibus, ut dicendo homo est animal, et tunc intelligebat signum complexum ut hominem
esse animal. In tertio ordine inferebat propositionem ex alia vel ex aliis, sicut
omnis homo moritur, papa est homo, ergo papa moritur, et tunc intellige-
bat signum complexum ex signo complexo vel complexis. In secundo signo vel ordine
intellectus reflectebatur supra se considerando hos tres conceptus predictos,
et tunc intelligebat non res, sed conceptus illos incomplexos, et conceptus
complexos absolute, et conceptus complexos ex complexis respectiue deductos,
et hoc in signo, adhuc intellectus non habet logicam artificialem, sed est in propinqua dispositione
ad habendam illam, quia obiectiue nichil intelligit adhuc nisi conceptus incomple-
xos vel complexos prime intentionis. In tertio signo intellectus denouo
elicit res intentiones triplicis ordinis, nam primo elicit hos conceptus, in-
diuiduum, species, genus etc. In secundo hos conceptus, nomen, verbum, copula,
propositio, [illegible], [illegible], questio, [illegible], [illegible] etc. In tertio elicit hos con-
ceptus, sillogismus, [illegible], antecedens, extremitas, et medium, et sic de aliis.
¶ Et per hoc patet solutio ad primum argumentum, quando dicitur logica artificialis non fuit inuen- ad primum argumentum
ta, nam logica artificialis et logica naturalis diuersimode fiunt, quia effectiue

fuit tacta mente logicali principali, et obiective mente logicali

usuali, non tamen complective, ut demonstratum est in 2° signo. Pro 2° argumen-

Responsio burlei ad 2m to principali huius questionis dicit burleus quod talis homo qui addiscit ge-

ometriam sine logica, non acquirit scientiam proprie dictam, sed tamen habitum opinati-

obiectio pauli v. vum, contra quod arguit magister paulus venetus sic, opinio non

est effectus demonstrationis sed silli topici. Sed silli geometrici sunt

demonstrativi, et non topici procedentes ex primis veris immediatis, ergo

generant in intellectu opinionem, et in hoc meo iudicio bene reprehendit

eum, propterea quia in geometria fit resolutio finitima ad immediata prenota

ubi non cadit aliqua formido seu dubitatio ad oppositum, et contrarium

Responsio p. v. ad 2m nec opinio. Et ideo ad argumentum respondet magister paulus aliter,

quod tales homines acquirunt scientiam et non opinionem, sed dicit quod non sciunt se

obiectio contra p. v. scire. Sed responsio hec iudicio meo non satisfacit ex toto, quoniam

cum aliquis scit, non est dubium quin in actu recto non sciat se scire, quia

non considerat actum suum, tamen reflectendo et considerando an sciat, sta-

tim percipit, et scit se scire, utrumque patet in libro verum capitulo de scire

Responsio p. [?] ad 2m et dubitare. Ideo dico aliter quod aliquis potest scire duobus modis s. ar-

tificialiter et inartificialiter, concedo quod tales homines studentes

sine logica in geometria acquirunt aprioris scientiam conclusionis proprissime dictam, et possunt

scire se scire inartificialiter, quia non sciunt artificialiter, et concedo

al' sillogizare quod tales sciunt sillogizare et demonstrare, sed non sciunt se sillogizare

et demonstrare, et conclusionis ex ante sciunt rem, sed non sciunt antece-

dentem rem, et se demonstrare sciunt, sed nesciunt se demonstrare. Et finis huius questionis.

ltimo circa totā loicam que

rdz / qr ē finis principalis totius lo^ce // Pro

quo no^n / q dic^x ē finis principalis secundarius / prin

cipalis ē ad quē aliud ordinatur / et ipm no ad aliud nullo ordie ./. ad aliud

Sz secundarius est ad quē illud ordinatur // et ipm ordi

natur ad aliud in tali ordie / et ideo ē finis rlatiue / Vbi grā

sumus deambulatio post cenā ordinatur ad dispoem cibi ab ore sto

maci versus fundū eius Et ī dispo ordina^z ad digestioez me

liorē / qz fundus stomaci est calidior et carnosior / digestio autem fit

a calido et illa digestio ordinatur vlterius ad sani^tez / et iste ē vlti

mus finis in hoc ordine ¶ No notadū q finis principalis ē x

dic^x .s. extrinsecus et intrīsecus / primus dī grā cuius / et sis

dī finis quo / Vbi grā diuina ēentia est finis extrinsecus / et

grā cuius oiuz beatoz / sz visio intel^e / et fruitio volūtatis est

finis quo et intrinsecus oiuz beatoz / qz ē opa^o intri^lcā / p quā

vniūtur essentie diuine videndo et fruendo. ¶ His premissis dico

q finis totalis lo^ce extrinsecus est dirigere intellectum hūanum

artificialiter ut inueniat veri^tez ī oi facultate / et de hoc fine no

est dificultas aliqua Sz de fine intrinseco totius lo^ce x

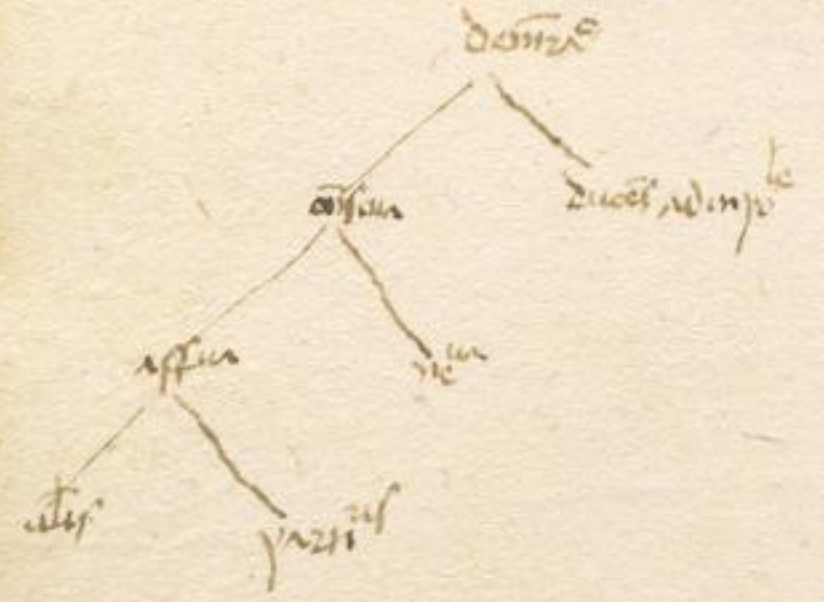
tres fuerūt opiniones p^a q argumentatio alberti / 2^a q sillis soperti / 3^a q demōstratio a. v^l. — 3^es opiniones

sit finis principalis intrinsecus ad quē tota lo^ca intrinsece ordi

netur ¶ Harum opinionū nullā puto ēē verā / qz gnr er

dā myi^m huius ordinatur ad ipez tamq ad finē intrinse

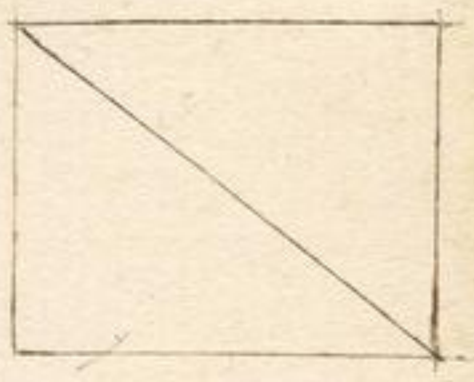
eam, et res minus nobile habet rationem medii ordinati ad aliud, ut inquit Aristoteles primo politicorum: res deterior est gratia melioris. Cum igitur argumentatio sit genus ad omnes species argumentationis vel argumentationum, non potest habere rationem finis principaliter intenti totius logice. Similiter sillogismus licet sit species inter argumentationes, et quantum ad hoc sit finis, quia ut sic est nobilior, tamen sillogismus ipse est genus ordinatum ad multas alias species sillogismorum in logica considerantur, et ideo non habet rationem ultimi finis. Eodem modo licet demonstratio sit species sillogismi, tamen adhuc ipsa habet species. Dividitur enim demonstratio in ostensivam et ducentem ad impossibile, et harum duarum ostensiva est nobilior, quia ordinatur ad cognitionem veritatis immediate et directe, sed alia mediate indirecte, utpote per posterius. Item ostensiva est duplex scilicet affirmativa et negativa, et affirmativa est potior, quia affirmatio est prior negatione per posterior. Et affirmativa est duplex scilicet universalis et particularis, et universalis est potior particulari, ut probat Aristoteles primo posteriorum. Et ista demonstratio universalis affirmativa est potissima, et non ordinatur in tota logica ad aliud, sed omnia alia ordinantur ad ipsam mediate vel immediate, directe vel indirecte. Nam liber elenchorum ordinatur ne erremus in demonstratione per aliquam fallaciam, et liber topicorum licet ordinetur ad generandam opinionem probabilem de aliquo contingenti, tamen ordinatur ulterius ne erremus credendo mere probabilia esse mere necessaria vel demonstrativa, vel opiniones esse scientias. Similiter liber priorum licet ordinetur ad formandas figuras, et modos omnes possibiles, tamen ordinatur ulterius ut cognoscamus illum primum modum prime figure

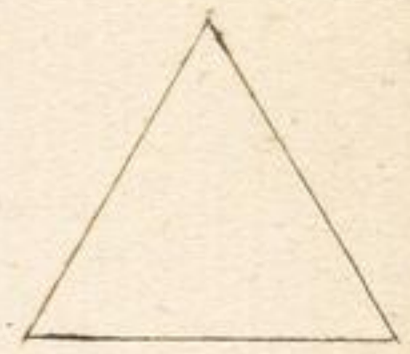

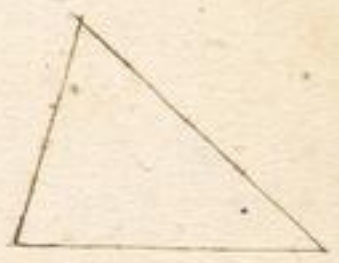
i. barbara ee nobilissimu modu possit concludere conclusione utrasque affirmativas
quod nullus aliorum modorum facit, propter quod demonstratio potissima solum
potest fieri in prima figura // Similiter liber porphirii et predicamentorum et sex
principiorum ordinatur ad noticiam terminorum simplicium, seu incom
plexorum tam communium quam discretorum sive singularium, ut per hoc sciamus
formare propositiones seu enunciationes universales et particulares affirmativas et
negativas, et addiscimus formare premissas et conclusiones omnes possibiles, sed princ
cipaliter tamen premissas et conclusiones universales affirmativas in demonstratione
potissima // Similiter liber posteriorum principaliter ordinatur ad de
monstrationem potissimam, nam negatio reducitur ad affirmationem. Ideo
unde homo non est asinus, quia homo est rationalis, et asinus irrationalis,
et ideo homo non est chimera, quia homo est ens possibile, et chimera est ens prohibitum,
Et ideo vacuum non est chimera, quia negatio plenitudinis alicuius
loci, non est negatio membrorum incompossibilium in compositione chimere, Et
iterum iste due negationes reducuntur in duas affirmationes scilicet in ple
nitudinem loci, et compossibilitatem membrorum in compositione alicuius animalis,
Ecce quomodo negatio non tenet primum locum, sed ipsa affirmatio
in ordine intelligibilium. Et signum huius est quod propositiones pure
negative non possunt formaliter inferre nec affirmationem nec ne
gationem, sed pure affirmative bene possunt formaliter inferre affir
mationem Similiter negativa cum auxilio affirmative potest ad forma
liter inferre ergo negationes vel demonstrationes negative non possunt tenere primum locum
demonstrationes et ducentes ad impossibile non possunt esse prime, fuerit

m īuēte q̄ pteruos / q negātes ueritates oñsas ducūtur in
oletēr ad ueritatē / dato seu gcesso p po^le^ ul' impo^le^ oppo^to^ ue
ritatis Xbi gr̄a negāti michi p^d^ ad ens ē primū et indepēdēs
dicō / da oppo^m^ .s. q nullū ens ē indepēdēs / quo dato pcedā
sic / nullū ēs ē indepēdēs / et oē p ē est ens / g^o^ oē q
ē est indepēdēs Et tūc signo to^m^ ens / seu agregatū
ex oīb^9^ entib^9^ / sit i^d^ / a / et g̃o si / a / ē depēdēs ut dic oppo
nēs / aut ē pēdēs ab ente / aut nō ente / nō ab ente / q^2^ tūc
idē pēderet a se ip̄o / q^2^ / a / includit oē ens / g^o^ oportet q a / pē
deat a nō ente / S^3^ oē qd pēdet ab a^co^ terminatur ad i^d^ ul' ab i^o^ /
et oē tale ē nobilius terminato / g^o^ nō ens ēēt nobilius ente / qd'
est īpo^le^ / et tūc hō ad hoc deductus rubore et cōfusiōe pfusus /
cogitur uiolēter q cōcedat ueritatē / quā inprincipio temerarie
negauit / Similiter et ueritates particulares affirmatiue
reducūtur ī ules affirmatiuas / ī sūt p se p^o^ ~~to~~^ta^les uerbi gr̄a
Ideo luna ī ē corp^9^ aliquātulū dyaphonū pōt lumē receptū
p'dere p interpositioēz ipius opaci .s. tere / q^2^ ulr oē dyapho
nū mq^m^ huius ē receptiuū lūis ab alio / et p d^m^ illius p in
terpositioēz opaci mq^m^ opacū nō plus huius q̄ illius / et intēd
q hr nōti^as^ passioū p se p^a^ zu sbi p se primi p cam ppriam
et adequatā hr Noticiā / q^2^ cognoscit ī lūie uti oēz cāz passio
nū particulariū et Noez particulariū p cām sua ppriā pmaz
/ et p unā nōti^as^ cōez pōt se faciliter applicare ad innūabilia pctā

nisi in communi non sic autem est homines habent demonstrationes particulares
tamen nesciunt reducere in suam universalem propter quod, verbi gratia, sciunt
cognoscere quod triangulus duorum laterum equalium, et etiam inequalis habet tres
angulos equales duobus rectis, quia quilibet talis triangulus potest esse me
dietas unius quadrati vel quadranguli, et quilibet talis habet quattuor angu
los rectos, ergo quilibet talis triangulus habet tres angulos equales duobus re
ctis, nam duo recti sunt medietas quattuor rectorum. Sed si fiat tria
gulus aliter dispositus, puta trium laterum equalium vel inequalium,
non poterit hoc modo calculare, et putabit fortassis quod non omnis tria
gulus habet tres angulos equales duobus rectis, et hoc contingit, quia non
habent veram cognitionem universalem, sed demonstrationem particularem. Nam non ideo tria
gulus habet duo latera equalia, habet tres angulos equales duobus rectis, quia
sic in lateribus est dispositus, sed quia angulus extrinsecus valet duos extrinsecos
sibi oppositos, sed hoc competit sibi ut triangulus, et ideo competit omni tria
gulo qualitercumque disposito, et non potest in hoc decipi, et ideo demonstratio
universalis est potior particulari. Ex quibus omnibus patet quod demonstratio potissima alti
alis, est optinens principatum inter omnes fines intrinsecos totius logice,
quia ad ipsam tandem omnia ordinantur et reducuntur. Et sic patet quod
totalis logica habet duos fines principales, unum extrinsecum, scilicet inven
tionem veritatis artium [uncertain reading] in omni facultate, et hoc maxime per demonstrationes
potissimas, et alium habet intrinsecum, et est forma demonstrationis potissime
que habet omnia requisita ad ipsam, sicut habetur per artem traditam in libro
posteriorum, scilicet quod sit ex his que sunt de omni necessario per se, et primis [uncertain reading]

op. p. pgul. tertium [partly illegible]

xvi[illegible] ẽ de alijs cõditionibus ibidẽ demrãtis // Et si iudicões q̃ istorum duorum
2ᵒ finiũ ẽ principalis / dico q̃ finis extrinsecus / q̃ scõz finis gn̄a
cuius ẽ nobilior fine q̃ est scia .n. diuina est nobilior q̃
usio, et fruitio beatorum. Ista inuentio ueri est firmitas
q̃ ẽ scia firmitatẽ pfecta / et simpliciter nobilior / q̃ ipa demrã
potissima p quã hẽtur. scia / Illa demrã potissima ẽ ppr hoc / ut
queramus pfectã sciam et ueritatẽ in oĩ facultate / et nõ e²
Et ideo inuenta ueritate stati intellectus quiescit tamquam in ultimo
fine Vñ anselmus, nullus autẽ suauior cibus ẽ quam cognitio
ueritatis. Nõ sic aũt ẽ de demrãtiõe potissima / q̃uis .n. hõ
acquiuerit p librũ posterior pfectã notitiam de demrãtiõe ex quibus et ex
qualibus nõ dz ẽẽ / et ex quibus et ex qualibus dz ẽẽ / adhuc intellectus nõ pfectẽ
quiescit / ut dicit [illegible] / gaudet .n. hẽ notitiam de tã nobilissimo instru
mento p quod nõ pot errare in inquisitiõe ueritatis / et q̃uis hũit cõda
[illegible] gñam doctrine in libro posterior / tñ ad huc intellectus nõ quiescit tota
liter nisi in phia nãli. met. et alijs ueris scijs applicando artẽ demra
ndi pfectẽ ueritatẽ inueniret. Sicut q̃ hẽret pfectũ organũ pul
sandi uel sonãdi nõ totaliter quiescit nisi utatur organo ad suũ
ultimũ finẽ ppr quod Ar̃ uocauit logicam organũ sciarum / organũ aũt
in q̃ntum huius hẽt rõez medij ad finẽ / et nõ rõez ultimi finis / scz
Et hec de cõnibus gñalibus circa totã logicam in cõi sufficiant / tñ an
q̃ ueniã ad sciam speciale traditã ĩ libro porij / interponã quã
dã q̃onez magnã utrũ uniuersalia sint realia uel solũ conceptibilia

nõ q̄ hoc sit de intẽtiõe porij, v̄ ē ꝙ̄ intẽtiõez eius / q̄z ista q̄o sit cõsiderata spectat ad meᶜᵃᶻ. Sȝ q̄z moderni ꝓꝓ multas alt̃ cantiões ad inite q̄da ꝙ̄ potius passiõe ducti / ne alt̃ altero uideretur minus scire miscuerũt hãc q̄õnẽ methaphisicalẽ in sa

~~ltate~~ loᶜᵉ / ꝓꝓ quod ꝙ coactꝰ ut appareat q̄d ueritatis mea ꝯm possibilitatẽ sit tenẽdũ / Jdeo stati ãn librũ porij intꝓono q̄õnẽ hãc de ulibꝫ

Vtꝝ uni⁹ de rrã uiuꝫ sȝ oẽz suã dimẽsiõez / ut sui   / ut sui

nõ spectet ad loᶜᵃᶻ ꝟ ᵉᵗ ptꝫ ad meᶜᵃᶻ ꝓꝓ quod

porphirius dicit ĩ textu / q̄ altissimũ ē huius modi negotiũ q̄d ē uerꝫ tañ ad aᶜᵃᶻ sui partẽ / tñ / q̄z moderni ĩ hac parte miscẽt meᶜᵃᶻ cũ loᶜᵃ / bonũ est cõpẽdiose de ulibꝫ sȝ oẽz sui partẽ summatĩ hic dicere nõ tñ ita breuiter ꝙ ut breuitas sit obscura Jdeo ĩ nõiẽ dñi ihu xpi et sue dulcissĩe matris / p̄º p̄mitto ꝙ triplex ē ulr̃ / p̄ᵐ ãn rẽ et hoc dr̃ causale / 2ᵐ dr̃ ĩ rẽ et hoc dr̃ formale / 3ᵐ post rẽ et hoc dr̃ cõceptiˡᵉ seu r̃r / Primũ ulr̃ scilicet ĩ causãdo ē sm̃ ᶻᵉ sȝ eē / ꝟ se extẽdit ĩ causando ad oĩa ꝗ sũt ĩfra celũ Et hoc ē triplex s. effectiue / realr̃ ꝑdeatiᵉ seu exr̃iter et finaliter Et hoc reperitur ĩ tribꝫ entibꝫ ĩgnãli s. ĩ deo intelligencijs et celo / Vñ ĩ quolꝫ illoꝝ ē reperire ulr̃e ĩ causãdo tribꝫ modis s. effectiue ꝑdealiter et finaliter Xbigñ ĩ deo uo lũtas diuina ē p̄ᵐ effectiuũ oĩuꝫ ad ex̃ / 2º intẽ diuinus

{ Notã
{ De uli causali

habet rationem exemplaris rerum et idealem omnium ad exemplar dicitur idea omnium facti-
bilium // Secundo essentia divina seu deitas habet rationem ultimi finis
omnium factibilium / quia essentia non potest ordinari ad meliorem finem
quam ad essentiam infinite bonam / Item habemus in deo triplicem ut causalitatem
Eodem modo intelligentiis moventibus orbes celestes est reperire triplicem
causalitatis correspondentiam ad ista tria ideo Prima voluntas eorum
est principium effectivum motuum ad exemplar celorum ut influat in hec
omnia inferiora // Secundo est eorum intellectus plenus formis intelligibilibus exem-
platis ab ydeis divinis / Tertio est essentia angeli que est nobilior
omnibus que sunt in angelo propter quam agit omnia immediate / licet extrinsece prin-
cipalius agat propter essentiam divinam // Ita correspondenter sunt tria in
celo tertio unum commune quod celum sit materia quia et materia et forma
materiali / Tamen ipsa forma materialis celi est virtute effectiva / quod celum semo-
vet circulariter localiter / sicut grave et leve / movet se per accidens
et hoc per suam formam materialem sursum et deorsum // Secundo in celo sunt quedam
virtutes seu qualitates active conformes ideis que sunt de ...
que sunt materiales et extense in celo et sicut figure sculpte in sigillo in quibus
sunt formaliter virtutes omnium generabilium et corruptibilium que sunt in
celo // Tertio est materia celi que habet rationem cause finalis quia est nobilior res
que sit in celo Et habemus tria causalia in deo intelligentiis et
celo / Tamen voluntas divina est principium effectivum simpliciter non subordi-
nato alteri effectivo / Sed voluntas angeli est principium effectivum respectu

inferiorum sed ultimum voluntatis dei est effectum creaturarum / Idem dicas
de effectivo celesti quod est primum ultimum hominum vel inferiorum Sed est igitur ultimum
voluntatis angeli et voluntatis divine Similiter idee in mente divi-
na sunt tamen extrema et prima Sed in mente angeli sunt extrema
extracta ab ideis primis in mente divina Similiter virtutes seu qua-
litates celorum sunt extrema secundo loco subordinata ideis angelicis
et divinis. Ita dicas quod essentia divina est primus et ultimus
finis simpliciter quia non est sub alio fine licet essentia angeli sit finis
non tamen primus sed est finis sub fine primo / Tertio et sic celi est
finis sub duobus finibus prioribus Sed de celo autem licet inqualis species
sit dare suum primum effectum per formam suam substantialem et primum suum ideale
quod est sua qualitas et suum primum finale quod est sua substantia / tamen ista sunt
extrema particularia et non ultima quia non concurrunt ad omnia sub celo sed
solum ad quedam quod spectat determinatam materiam ut ignis ad speciem ignis
et aqua aque / et ideo licet ista sint extrema / non tamen sunt ultima in causando
sed solum particularia subordinata illis primis ultimis in causando quia omnes forme
substantiales horum inferiorum sunt subordinate primis effectibus ultimis supre-
mis et omnes qualitates similiter et ... horum inferiorum tam elementorum quam
mixtorum sunt subordinate primis ideis ultimis et omnia corpora substantialia
hec inferius subordinata sunt primis substantiis superioribus ultimis / Tertio patet
primum membrum de ultimo / an vero in causando de quo non spectat ad locum / nec ad
presentem materiam / sed ad primum presentem sive metaphysicum / quia non habet considerare primas causas
simpliciter / et ideo metaphysicus dicitur sapiens / nam qui resolvit effectus in causas suas

ppriquas dr sapies s[ecundu]m q[uo]d no sciat resolvere usq[ue] ad cas primas
sim[pliciter] / no e sapies sim[pliciter] s[ed] so[lu]m s[ecundu]m q[uo]d

{ de uli formali

Nunc 2o restat dicere de uni

uersali formali / q[uo]d e uto in re et circa illud tria

faciā / p[ri]o adducā roes q[uae] communiter adducuntur ad

— formale

pbarē uto reale ex pte rei et oes has roes solua[m] q[uia] non

cocludūt // 2o adducā roes nouas firmiores et a[lte]ra q[uae] poss

ent fieri p[ro] ipa / solua[m] / 3o adducā al[ter]a terminista[rum] et

{ a[lte]ra realistar[um] p[ri]ma ar[gumentu]m

soluā // Q[uantu]m ad p[ri]m[u]m multa adducuntur a[lte]ra p[ri]a e tale // Ri

sibilitas iest hoi s[ecundu]m q[uo]d ho / s[ed] no inq[uantu]m ho sim[pliciter] / g[o] in[quantu]m q[uo]d ho cois

Ita a[rguitu]r de aliis p[ro]priis p[ro]p[ri]etatibus realibus q[uae] p[re]supponunt sua sba

reflectio ar[gumen]ti s[ecundu]m

coia realia s[ed] ista respōsio no cōcludit / Nā refle

rolis

cto a[rgumen]ti sic unitas ueritas et bonitas insunt enti in q[uantu]m

ens et no in q[uantu]m ens sim[pliciter] g[o] in q[uantu]m e uto g[o] datur ens reale

uto oibus rebus seu entibus q[uod] erroneū q[uia] utia realia no ponū

tur nisi pntalia // S[ed] q[uia] q[uo]d arguere no e soluere / dico ad a[rgumentu]m

{ R[espon]sio

eor[um] q[uia] peccat ex ignorātia supposito[rum] / q[uia] iste t[ermi]n[u]s in[quantu]m q[uo]d cōtdit q[ue]

tm mo[do] tur q[uia] seq[ue]ntes no impeditū et io risibilitas no inest hoi

in[quantu]m q[uo]d i ho n[ec] in[quantu]m q[uo]d ho cois / s[ed] s[ecundu]m q[uo]d i al[iqu]e ul e disiūctiu

Et i dica[tu]r de ueri[ta]te et boni[ta]te q[uo]d inest enti no in[quantu]m q[uo]d hoc ens

nec s[ecundu]m q[uo]d ens uto s[ed] in[quantu]m q[uo]d hoc ul hoc et de aliis disiūctiue etc

{ 2m ar[gumentu]m

// 2m ar[gumentu]m p[ri]n[cipa]le est hoc color e obi[ectu]m adeq[ua]tū uisus no in[quantu]m q[uo]d

i color sim[pliciter] q[uia] tūc demrato q[uia] tūc no possemus uidere nisi

illud quod color ultis realis est obiectum adequatum visus ideo etc. Et huic Replica

dicitur primo retorquendo arguendo ens est obiectum adequatum intellectus et non tamen

quod hoc ens quodcumque demonstrando quod primum ens ulte reale et sic quod

tamen Et ideo respondeo quod peccat per ignorantiam suppositionis generalis nam Rn̄a

in illa color est obiectum adequatum visus supponit ly color materialiter et non personaliter

pro colore reali vel simul vel ulte et hoc per illam regulam quod terminus est per se

positus et terminus trahitur ad suppositionem materialem sicut habet ratio secundum dictum de signo

prouidentes vnde ista non propter dicitur color est obiectum adequatum visus et multis

color est obiectum adequatum visus propter variationem suppositionis generalis quia ipse supponit

materialiter et ibi personaliter

Sed contra hoc ~~exceptionem~~ replicatur si ly color stat materialiter quod significat per istud color Argumentum contra

est obiectum adequatum visus quod est falsum quia tunc non possemus videre nisi istum terminum ideo etc.

Dico istud non per suppositionem materialem est acceptio termini in propositione aliquando pro se aliquando non pro se No^te

sed pro sibi simili ex quo primum ~~percipit~~ nomen Exemplum ut ego est pronomen Et semper

quando non supponit pro se sed pro sibi simili oportet formare duas propositiones in quarum una sit

propositio materialis et in alia personalis verbi gratia si dicatur animal praedicatur de homine oportet for-

mare istam aliam omnis homo est animal in qua ly animal praedicatur et supponit personaliter et

in prima stat materialiter et dicetur Item in proposito colorem esse obiectum adequatum

visus supponit ly color ~~pro~~ materialiter oportet quod formare istam aliam color est visibi-

lis ubi ly color stat personaliter pro omnibus particularibus realibus et est sic dicere

color significat quod quod potest videri ly color in ista propositione supponit materialiter quia ad

verbum significat est ut intendis et significat non quia tamen terminus est tamen supponit sibi

pro sibi simili vnde propositio scilicet in ista propositione color est visibilis

3m ar^m prin^le

Tertium ar^m prin^le est hoc secluso omni opere intellectus Sor et Plato conveniunt reali ... quod plus ~~conveniunt~~ conveniunt quam Sor et Brunelus ergo conveniunt in aliquo uno reali non singulari quia a^e res sin^ris est in Sorte et Platone ergo in aliquo reali communi uti[x]

reflecto

Pro reflecto ar^m secluso omni opere intellectus hoc ens est hoc ens de...tis duobus entibus puta Deo et lapide aut substantia et accidente conveniunt realiter ergo conveniunt in aliquo reali uno non singulari ergo ... ergo datur ens commune uti[x] Deo et lapidi substantie et accidenti quod est impossibile

ad ar^m Rno

Sed ad ar^m respondeo quod peccat per fallaciam ... concedo ... quod Sor conveniunt in aliquo reali uno et tamen in nullo reali uno conveniunt sicut hic et Rome videtur piper singulare et nullum piper singulare videtur hic et Rome et hoc tenendo ... et divisive Si vero tenetur collective tunc nego ... Sor et Plato conveniunt in aliquo ... talibus sicut hic et Rome videtur panis et non panis tenendo ... collective et Sor et Plato conveniunt se ipsis per duas entitates que ... distinguuntur a non gradu perfectionis et duo alba sunt similia duabus similitudinibus et non una similitudine

4m prin^le

Quartum ar^m prin^le est hoc scientia simpliciter dicta est de rebus necessariis et non incorruptibilibus naturalis philosophia est scientia simpliciter dicta ergo est de incorruptibilibus Sed singularia naturalia puta iste ignis et ista aqua sunt corruptibiles ergo ... ignem universalem et aquam universalem incorruptibile

ad ar^m

Huic dicitur negando quod de rebus singularibus possumus hic conceptum sortis ordinantur scilicet conceptus singularis puta Sor et Plato ... conceptus communes ut homo animal et tamen ... possunt fieri propositiones ... ordinum verbi gratia Sor et Plato est ... homo est animal est etc. tunc dico quod de rebus singularibus et corruptibilibus non pt

Verum secundum proprie dicta propositiones singulares propositione extremis singularibus tamen de rebus singularibus
et corruptibilibus potest verum secundum proprie dicta propositiones universales propositione ex
ceptibus talibus hec enim propositio est necessaria homo est animal et omnis homo est animal
et tamen omnes singulares sunt contingentes et hoc est quia quamvis significet res singulares
tamen alio et alio significandi quia termini communes significant res singulares ut sunt res ipse
et non ut dicunt Sed conceptus significat easdem res ut dicunt Et si dicitur (vel dicunt) An
ista est necessaria homo est animal ergo oportet quod hec significet necessarium supra singulares
non quia sunt contingentia ergo ponitur reali Dicitur quod ista homo est animal est (Responsio)
necessaria et tamen non homo necessario est animal Sicut omnes homines esse
animal est necessaria et tamen omnes homines contingenter esse animal Sic omnes mu
lieres esse animal est necessaria et tamen omnes mulieres contingenter esse animal et tamen
non oportet ponere mulierem universalem sicut patet apud omnes Nam hic non promitti (Nota)
significatur supponit et confunditur tantum communiter sequente non precedente quia tantum movetur
sicut hoc promitto Unde concedo quod promitto tibi aliquem denarium particularem
singularem et nullum denarium promitto Ita concedo quod in ista homo significat quod
(vel particulare) homines singulares et supponit pro homine particulari et tamen nullum hominem particularem
quod significat Et sic ita cum quod homo est animal significat quod homines particulares esse animal
particulare et tamen nullum hominem particularem significat quod esse animal particulare
Et ideo ista propositio homo est animal dicit abstracta Sortes est homo Sortes est animal quia in illa
quod significat quod homines particulares esse animal particulare Sed non Sortes et Plato quia nu
llum hominem particularem quod significat Sed illa Sortes est homo Plato est homo significat quod Sortes
esse hominem Platonem esse hominem Et propter hoc sunt propositiones contingentes quia non si
gnificant idem quod adequate Nec mireris quia diversus modus propositionis variat

propositiones quoad veritatem falsitatem necessitatem impossibilitatem etc.

Nunc dico quod tu curris vel non curris fit propositio necessaria et sicut tu curris et non curris fit propositio impossibilis similiter omnis homo est animal et animal est asinus homo est vera per modum descendendi distinctive Sed licet modus rei non variat quiditatem et diffinitiones ut albedo intensa et remissa sunt unius quiditatis et speciei tamen modus proponendi bene variat propositiones propositionum scilicet veritatem falsitatem possibilitatem

Contra argumentum principale

Contra arguitur realiter est hoc animal dividitur per se in homines et bruta et non animal particulare ergo animal universale probatur quia per Porphyrium in libro divisionum absque dicit divisionem generis in species et per se et libro quia per nullum animal secundum se dividitur in homines et bruta ergo de animali est de divisione speciei in sua individua ut homo dividitur per se in Sortem et Platonem quia nullus homo particularis sic dividitur ergo homo est universalis

Reflectio

Item reflecto argumentum sic ens dividitur per se in decem et ens in actu et potentia finitum et infinitum secundum decem modos Sed nullum ens particulare sic dividitur ergo ens universale reale conceditur invenitur ideo etc.

ad argumentum

Respondetur ad argumentum quod non dividitur animal reale particulare nec universale Sed iste terminus animal dividitur in duos terminos minus communes Unde hoc verbum dividitur non significat divisionem realem cum intellectu sed divisionem logicalem per intellectum Nam intellectus primo concipit omnia animalia mundi per hunc conceptum animal deinde concipit eadem animalia per conceptus duos distinctos scilicet per conceptum hominis et bruti et sic subdividendo usque ad conceptus eandem similes Unde cum dicitur animal dividitur in homines et bruta supponunt isti termini scilicet animal hominis et bruti multa quia dividitur est actus signatus seu connotationis et ideo ista non conceditur animal dividitur in homines et bruta et nullum animal dividitur in homines

7

et brutum per unitatem suppositi specialis

§ 3 Contra hoc replicatur quia si divisio terminorum in destinctiones et concretis sunt accidentia quo ad istum modum accidentis et accidentia quia est tantum quia genus non accidit sue speciei hinc dicitur quod licet divisio accidentis in accidentia non pro accidentibus sed pro suis suppositiis — replica contra

Unde ut prius dictum est in hac propositione animal dividitur in hominem et brutum ibi — Rnã

termini stant materialiter non pro se ipsis sed pro sibi similibus materialibus personaliter Et ideo oportet

formare unam aliam propositionem ubi supponant personaliter scilicet istam animal aliud est

homo aliud est brutum et ista significat per animal realem partitionem seu similiter secundum

est homo aliud est brutum ideo etc.

§ Textum arm^m istam est bona et perfecta diffinitio animal rationale sed omnis diffinitio est secundum — Contra primum

diffiniti quero quid sit unus diffinitum nec accidens quia ista diffinitio est similiter

nulli inherens ergo est diffinitio ibi non partitionis quia illa diffinitio animal rationale

non convertitur cum secundo partitionis homo ergo est diffinitio hominis realis Tertio reflecto — Reflex

arm^m accidens est eius inherens ista est diffinitio et non secundum quem accidentis partitionis quia non

convertitur cum illa pro [illegible] supra quo dicitur accidens reale ulterius ad nomen puncta Item

arm^m ponitur fieri de secundo quia respectus est eius ad secundum et tamen non est unius respectus

cum aliis realis ad recipere puncta respectiva sic necnon absolutum ad istam

puncta absoluta Tertio dico ad arm^m quod diffinitum per illam diffinitionem animal — adarm

rationale est iste terminus homo qualiter supponens dicendo homo est animal rationale quod predica-

ceps ideo pro accidente supponens sed pro se ipsis Unde cum prius dictum est cum dico

animal rationale est diffinitio supponit ly animal rationale materialiter Similiter cum dico

homo diffinitur supponit ly homo materialiter quia supponit secundum secundum quem significatum Et oportet formare

unam aliam propositionem in qua dicti termini supponant qualiter in actu exercito dicendo homo est

anĩal rationale Nec ista ꝯ dicunt anĩal rationale ē diffinitio et nullũ anĩal ꝉ rationale ē diffi^o Similiter hõ diffini^r et tn̄ nullus homo diffini^r nec aliqua hõ io nichil quod ē hõ diffini^r Et hoc ꝑ ꝯcessiones Similiter hõ et anĩal rationale questiũtur et tn̄ nichil qd ē hõ et anĩal rationale questiũtur et io etc.

7^m prin^le p^m suppo^m 2^m suppo^m Septimũ ar^m ꝑ^m suppo deo p^o ꝑo^r effectus de nouo pductus ħt aliquã cãm effectiuã ꝑꝫ ꝑ^m si sẽ ipꝫ pduc̄ 2° ꝑ nulla cã effectiua pot pduce effectũ pfectiore se ꝑ nichil agit ultra suã potẽtiam Itẽ al^s cã ē uniuoca uel equiuoca P^o tã effectũ sibi equalẽ ut ignis ignẽ caliditas caliditatẽ 2° tã effectũ inferiore se ut lux solis caliditatẽ Itẽ istis suppositis ar^r sic minimi in medio maris gnãtur ꝑ muresa putrefactiõe ut docet experiẽtia et uermis quero ista aĩa ex quo gnãtur nõ ex forma illius pãnis ꝑ putrefactiõ uel parvũ pãnis ꝑꝫ ista sut in aĩa g^e nõ potest efficere aĩaz seu uermẽ ꝑ hũz suppõnẽ 3° ꝑ ponẽ aliquod ulo efficiens qd faciat istas aĩas ꝑ ꝑꝫ nullũ ē efficãs sibi particulariter qd posset istas aĩas effic̄ [illegible] Dicit dñs g^do to^m ꝑ hoc

R^no nõ ꝑbat ulo reale formale qd ē intra ꝑ ulo reale causale qd ē anteꝛ s. deus glorios^us seu uolũtatẽ suã et uoluntas intelligẽtiaꝝ et formas ꝯ stellas celoꝝ singlis cũ ꝑdeis ut prius patuit efficientibus tn̄ꝫ agẽs totale ulo omes effectus hic uenius pductũ ꝑ de hoc nõ ē nũc ad ꝑpositũ

8^m princ^le Octauũ ar^m ē qd sunt enũciatiões uerditates ꝑ ꝑmissiões reales ē aliqd intra ꝑ cũ ꝑ^r s^e obligat ad dãdũ bonũ reale nõ oblig^t de dicto et ad huc et ad huc ꝑ nõ uult posse cogi ad dari bonũ

ꝛ

~ realez nõ poss^te ~

ꝛ

realem non participare sed aliter quam datur dos aliis realis. Idem arguitur de
bone appetentes partem realem per necessitatem ut illum determinate sed pro
non aliter realem.   Ad hoc autem respondetur quod hic est magnus defectus
logice quia hoc verbum promitto tamen communiter sequentem non distributum confundit nisi
tantum immobiliter quia patet sic per protervos quia si non, sequitur quod due contradictoria
essent simul vera quia pono quod promittam tibi bovem nullum bovem promitti
do sic prius dictum est tunc ista est vera promitto tibi bovem quia pono
pono   ista contradictoria ego non promitto tibi bovem et volo probare quod
est vera quia iste terminus bovem stat distributive mobiliter sed si ly promitto non
habet immobilitare habet descendere ad suas singulares hoc modo ego non promitto tibi istum
bovem et sic de singulis et isti sunt omnes boves ergo non promitto tibi bovem
Sed quia si omnes singulares sufficienter enumerate sunt vere cum debito medio
tunc propositio in qua terminus distributus est vera. Preterea iste propositiones convertuntur
ego non promitto tibi bovem et nullum bovem promitto quia terminus communis distribu
tus semper stat eodem modo sed ista est vera nullum bovem tibi promit
to per te istum ut ista etc. ergo nec ego promitto bovem quia convertuntur. Pro
responsione ergo dico quod ly promitto habet vim immobilitandi nunc potest descen
di sicut terminus distributive ... est observandum quod in contradictoriis terminus in
una immobilitatur et in alia debet esse immobilitatus Et si motus debet
esse, in alia motus, ergo ista non contradicunt ego promitto denarium
et nullum denarium promitto Sed ista contradicunt nullum denarium promit
to et denarium promitto. Similiter ego promitto denarium et ego non promitto
denarium et ista est falsa ego non promitto denarium ut dicitur prius quia singulares quia ...

Rnō

immo⁴ de probari p[er] illu[m] p[ro]dictoriu[m] ut q[ui]a q[ue]m [illegible] q[uod] p[er] utru[m]q[ue] n[on] ista
aliqua ego p[ro]mitto denariu[m] e[st] vera p[er] o[mn]i[a] q[ui]a ista n[ec] [illegible] n[on] p[ro]mitto de
nariu[m] Et p[er] hoc p[atet] solu[tio] ad a[rgumentu]m 2[m] q[uod] p[ro]mitto tibi bonu[m] reale p[ar]ti[cula]re
et cu[m] d[icitu]r q[uo]d no[n] q[uia] no[n] p[ro]mitto nec istu[d] nec istu[d] etc[etera] ergo ego no[n] p[ro]mitto tibi
bonu[m] reale p[ar]ti[cula]re d[icitu]r n[egan]do [con]s[equentia]m Sed sic[ut] p[ro]nullu[m] bonu[m] p[ar]ti[cula]re reale p[ro]mitto

Du[bi]o Et videtur sic q[uod] no[n] possit satisfacere p[ro]missio[n]i et obligatio[n]i p[ro]p[ter] h[oc] q[ui]a
quocu[m]q[ue] bono dato d[ic]o dedi q[uo]d p[ro]misi q[ui]a p[ro] certo n[on] tibi p[ro]misi ergo

R[espo]n[si]o adhuc tibi debere q[ui]a no[n] satisfeci Huic d[icitu]r ut h[abe]t[ur] a tilbero [?] in illo so
p[hi]sismate o[mn]is ho[mo] e[st] unus solus ho[mo] q[uo]d aliud e[st] satisfacere p[ro]missio[n]i seu
obligatio[n]i Et aliud e[st] satisfacere obligato seu p[ro]misso obligatio et p[ro]missio e[st]
actus si[mi]l[ite]r Sed p[ro]missu[m] et obligatu[m] e[st] obiectu[m] talis actus et a
ctus e[st] determinatus et obiectu[m] e[st] confusu[m] et inmo[do] de supra p[ro]d[ic]to talis actus Et
ideo cu[m] do tibi determinatu[m] bonu[m] [con]t[r]a dato satisfacit p[ro]missio[n]i et
obligatio[n]i determinate et ideo no[n] sum amplius obligatus q[ui]a l[ice]t no[n] satisfe
cerim obligato p[ro] nichil tunc obligatu[m] t[ame]n satisfeci obligatio[n]i et ergo debitari ex
no[n] debito Sed hec e[st] una pulcra replicatio qua[m] dic[it] burleus s[upe]r p[hi]sicor[um]

replicatio Videtur n[am] q[uod] si unus canis comedat panes et nu[n]c excitat[ur] vide[tur] q[uod] po
ssit salvari p[ro]positio appetit pane[m] et nullu[m] pane[m] appetit q[ui]a du[m] excitat
representantur sibi multi panes p[ar]ti[cula]r[e]s quos alias comedit et tunc p[ro]
p[ro]pter possit salvari q[uod] appetit pane[m] p[ar]ti[cula]re[m] et t[ame]n nullu[m] determinate pane[m]
appetit Sed ponamus una[m] cane[m] nu[m]q[uam] comedisse et q[uod] ... cane[m]
nup[er] natus tunc appetit cibu[m] et no[n] cibu[m] p[ar]ti[cula]re[m] q[ui]a appetitus no[n] fertur in co
gnitu[m] ergo appetit cibu[m] ulterius Vel signamus unu[m] cane[m] nunc p[ri]mo adeo p[ro]ductu[m]

quē ponimus in una camera ubi nullū cibū videat v[idelicet] sen
tiet tūc post certū tp[us] famis et requiret et sitiet et cla
mabit ob dolorē quē sentit in stomaco s[ed] ē accidit fort[e]
fames qua sentitur magnus dolor in ore stomaci et tūc cla
mat p[ue]r. Hinc ad 'to pulcro dubio quid ē appetitus n[atura]lis
et appetitus a[n]i[m]alis. appetitus n[atura]lis nō est cognitionē aliquā exsequens
in isto ut graue ex loco appetit esse in loco q[uia] inclinatur ad suam
p[er]fectionē et tamen nō ē in isto lapide cognitio s[ed] dirigitur a cognoscente s[cilicet] a deo
et ab intelligentiis unde in xii° me[taphysice] ubi dicit q[uod] opus n[atur]e dirigitur ab intelligentia nō errante
et auctor dicit ibi opus nature et opus intelligentie tunc istud tale p[ro]
appetitum l[ice]t nō sit cognitum a tali appetente ē tamen cognitum a dirigente. Sic sa
gitta directa a sagittatore versus aliquod signum licet sagitta nō cognoscat
istud signum tamen a sagittatore cognoscitur et hoc modo ubi dicit in prohemio metaphysice
omnes homines natura scire desiderant et istud desiderare nō ē actu volu
ntatis s[cilicet] velle nolle sed ē inclinatio passiua voluntatis et intellectus ad suam
perfectionem in primo instanti quo puer ē in utero matris hēt tale appetitum seu desiderium
et tamen nō cognoscit rem quam desiderat et sic ē q[uod] ille appetitus ē mere
n[atura]lis sed sufficit quod a deo et intelligentiis cognoscatur tamquam a motoribus omnium inferiorum
in bonum et perfectionem eorum. Sed alius ē appetitus a[n]i[m]alis et iste inest cognitione obiecti
et de hoc intelligit augustinus inuisa amare possumus incognita nequaquam. Et secundum talem a
ppetitum ē vera et nunquam fertur in obiectum nisi cognitum. Et tunc dico ad argumentum puer ca
ne sunt duo appetitus unus n[atura]lis alius a[n]i[m]alis et dico quod tal[is]
canis supra datus appetit cibum appetitu mere n[atura]li p[ro]p[ter] p[re]ceptum

Nota ad septimū
dub[ium] ē appetit[us]

nullū cibū cognoscit tn̄ et dico q̄ licibus narḡtm inmo(ri) p̄in

clina(t) in cibū et in nullū cibū inclina(t) et li nō cognoscat cibū

sufficit q̄ suus director intelligentia cognoscat cibū Sz ē aliquis appetitus aīalis q̄

cognoscit dolorē quē actu patitur et iste dolor causatur ab ore stomaci

et extēdit̄ p̄meri ulz ad os et appetit talis canis tal(e) obiectum

explere tn̄ nocuū et canis mō natus mouēs os suū ad unā p̄tē

nūc ad aliā ut expellat a sē istud nocuum Sicut q̄ habet scabiē

et patitur pluriimū in aliqua parte appetit scalpē illā partē ut ex

pellat s(ibi) pluritū et tūc talis canis p̄ talē appetitū aīalē nō appetit

cibū nz cibū appetit s(ed) appetit expellere istud nō dicat Sz natura

p̄mā sagacissima .i. deus ordinauit mamillas matris sibi occurrē dū querit

pellere istud nocuū et tūc apperiet os mamilla pellet lac ut

sentiēs canis suū dolorē leniari incipit appetē lac tn̄ cibū

dulcē appetitu aīali Et nō sō(lu)m ut expellat nocuum io et(c).

Nonū a(rgumentu)m sig(nifica)t unū ignē q̄ sit a, et applicetur uni cōbustibili p̄ut ab

lig(no) tūc a et b intelligit facē ignē realē aut g(enera)t ignē partic(ular)ē aut

ulr nō particularē g(ene)ralez p(ro)p(te)r a(liqui)s qr si a intēdit ignē particularē siti te, tūc

producto igne nō ponit a ignis producē aliū ignē p̄ se ex(tra) cuz

p(ri)m(u)m applicatio qr nō h(abe)t ad intencionez ad aliud indiuiduū itē d. aut

certa p̄ n(atur)a p(ro)p(ri)a intendit spēz et facit indiuiduū g(ra)cia n(atur)a p(ar)ti(cular)is

nō itendit n(isi) ad reale sc(ilicet) p(er) spēs ē ad reale Ad h(oc) r(espo)n(de)o p(er) reflectioē a(rgumentu)m

n(atur)a nō intēdit producē in(dividu)ū q(uo)d ē in p(ro)du(cti)le qr tunc frustra inten

dent qr intendent in p(ro)d(uci)bile reale nō ē p(ro)du(cti)le qr ē p(ra)ete(r) et sz cor

q(uo)d a(rgumentu)m p(ri)m(u)m

reflect(io) a(rgumen)ti

producet alia realiter ergo ignis non intelligit producere ignem alium ... forte
hanc diceret quod natura non intendit producere ultimum sed esse centrum in partibus quod
ad hoc intendo producere alium non solum sed esse centrum ... esse partem quod
ista responsio ... quod si intelligit ultimum non ... sed ... partium ergo in
telligit primo partem ergo ex productione ignis agentis non concluditur quod ignis ultimum producere
aut intenditur produci sed particulare et cetera

Et ideo ad argumentum contra quod in quolibet agente partium sunt infinite rationes ad in
finitas partes producendas sic et in materia sunt infinite rationes ad formas ...
Sic in materia sunt infinite inclinationes passive respective contra in agente partes
sunt infinite rationes correspondentes inclinationes activam ... agentis ad producendum et
... sunt infinite ... in quolibet agente partium correspondentes illis respectibus
et ... ignis applicatus ... motum frangit ignem ... Sic correspondentes
potentia ... materia ... ignis ... et remanent infinite potentie ... ad alios
ignes ... grandiores ... incorruptibiles ... intentio ignis genita Et si dicitur quam
certa dico quod natura primo intelligit speciem et ... individuum quia species est nobilior individuo
duo ... quia est incorruptibile et individuum est corruptibile

Hic primo dicitur quod ... ultima realiter non est species nobilior ipso individuo quia
individuum addit et non tollit aliquid de specie primo ... species venit ad ultimatum
esse individuale tunc venit ad ultimum finem ad quem ordinari potest ...
sic et non est amplius in potentia quoad illam ... et ... individuum
absolute est nobilius et perfectius quam species ut sic ... omne incorruptibile est nobilius
corruptibile ... similibus eiusdem rationis Nam ... ingenerabile et incorruptibile est nobilius
... ingenerabile et incorruptibile species autem est sic ... individuorum ... et cetera

ad 1m ad eandem obiectionem

Et ante tenens ista terminus nunc ne do ulla realia etiamdam alr im qz iste ignis parti[is] a pot dum [illegible] aut applicantis alicui determinate mate 2o ut iste nulli materie applicatus Et tunc dico quod primo intelligit hunc ignem parti[ale] ex hac materia determinate cui applicatur Si ignis 2o intendit seu appetit ignem parti[ale] seu nullum ignem parti[ale] intendit sic supposito dem e decante Et si dicas si a ignis et ob ma successive per diversas applicationes diversos ignes immo infinitos potest generare quare potius tu e ignem e quam aliud ignem parti[ale] cum habeat in potentia omnes ignes generandos [illegible] sic et ma habet passive omnes ete

obiectio — Huic dicitur quod agens parti[ale] hic iterum ut prius dem e dependens ab agente ulterius superiori usque a celo et celum nunc habet determinatum motum et influxum in hanc partem coordinatam ad hunc ignem generandum hic in ferius

Responsio — Et si queras iterum quare iste movens celum magis movet hoc motu diurno quam alio cum habeat activa omnes motus ete et celum se habet passive ete ad omnes recipiendos

2a obiectio — Huic dicitur quod voluntas angeli subordinatur voluntati dei sicut celum voluntati angeli voluntas autem dei agit ad ex mere libere et continue et determinat hunc motum hodie circa [illegible] usque ad ultimum diem iudicii et si vellet posset aliter determinare per hunc ordinem ad hoc [illegible] istud salmi ordinatione tua perseverat dies quoniam omnia serviunt tibi

Responsio

Et iudicio meo istud argumentum cogit omnem philosophum concedere deum agere ad extra per intellectum et voluntatem liberum et non necessario [illegible] natura [illegible] cum se habeat activa ad omnes istas reductiones producens et celum se haberet passive ad omnes recipiendas et cum deus non sit subordinatus alicui agenti superiori tunc

si necc° ageret quodam impetu nalr ad oc aut ageret oes aut nu
lla q no pot agere oes quantc multa dic eternaliter dies
sic et apparu oes parter diei ec simul et sic successive no e
successivg q primaes qr oia sto incopotlia g relinquere y deus nichil
posset agere ad ex' q p° ageret no ageret m agere subordinatez
illi posset age ppordiez comente in inceerdo q regedo oia intelleuill ad
primam cai nichil hic iterus ponit fieri qd e oio obsurda io etc
Decimu pm oi p° cognitiua psupponens sun obiectu primum qd e ipsiz
ule sic sicut 2a sentus m illud boetij unic du sentitur ule du intelligitur
g ule no est primum intellectum q psupponitur g ul'e aliquid reale extra op[er]ationem
receptiui qr oes receptus y operationes inte fuit Flme p° dr intelligendo
p° hac opinioz pp ipiz meuto ppo Ma pm oes obm primum intelle e ens
inquantu ens alia maxia cotate supra g oportebit dare ens reale
coe ad oia entia mundi qd tn ipi q oes alij negant pr no dr nisi
receptis ratis comite oibz rebus q exhibitur intellectui psiderandi oia entia
praeterdrazen magis re ipis puenuit inco qd sto urlupius dcm est
Dr qr arguere no e solue ff rom e onde rones eor no valere
io p solude no p obm primum e & s primitate cutalis innatre primitate
exclusionis primitate pfectionis et primitate adeqtionis obm primum primitate autem
innuitionis e istud q ppignitur opae et hoc mo sicut sentir le traalir
tu e primum obm intellectus qr qd p° sedimus istud p° intelligimus sicut
in pe de hoc sup 4m pmisso phi de qa sor declarauit obm primum primitate
exclusionis 2a intellectus e ule qr nulla p° cognoscat ule nisi intellectus

intrinsece

notandum

s nō p hoc excluditur p[ro]p[ter] intel cognoscat sim[ilitu]d[in]e q[ui]a queq[ue] p[otentia] pot[entior] p[otenti]a infe
rior pot[est] p[otenti]a superior et nō e[con]v[erso] est g[o] hec exclu[sio] p[otentiae] nō obiecti Obm p[ri]m
p[ri]m[i]te p[er]fectionis t[ale] intel[lectus] ē contra diuina q[ui]a nichil p[er]fectius pot[est] ee nec
intelligi Obm p[ri]m p[ri]m[i]te adequationis ē istud q[uo]d p[er]fecte supius rep[rese]ntari
dn ee q[uo]d illa p[otentia] o[per]ari pot[est] ut color v[isu]s visui et ens v[er]um intellectui
Et q[uod] p[er] solu[tionem] ad a[rgumentu]m q[ui]a p[ri]m[u]m ē uer[um] i[m]p[ro]prie de duobus obiectis .i. p[ri]mo et 2o
q[ui]a ista presupponit inte[llectu]s S[ed] 2o et 3o nō ē uer[um] q[uia] t[ali]a obiecta fiat
p[er] p[ro]prias inte[llectus] Et sic ad r[ationem] p[ro]cedebat p[ro]p[ter] illa equivoca[tionem] Et hec r[ati]o tn decet ma
iora fundamenta q[uam] hm[oi] reali[tat]e p[ro]p[ter] e[iu]s uno Et si que altera sunt
aut nullius mo[men]ti sunt momenti aut de ista reducitur Hinc p[ate]t q[uod] s[e]cu[n]
da auctoritates que sunt aduersari[orum] in hac m[ate]ria nō sunt accipiende n[isi]
auctoritates nisi fuerint ratione p[ro]bate p[ro]p[ter] 1o auctoritates al[iqu]i
auctoris p[ro]p[ter] quod uidentur simile f[ac]i[en]tur cu[m] sit accipiendum eandem sensu in[ter]p[re]tande

Ad r[ationem]

Pa aucto[ri]tas oris p[hi]l[osophi]
philosophorum
z

Prima auctoritas ē auctoris p[ro]p[ter] philosophorum partes distin[c]te sunt partes disti
ncti presunt inter et hec eadem h[abe]t 2o de an[im]a eodem hec auctoritas duo
uide[tur] dic[ere] p[ri]ma terminatur p[ri]o in p[ri]m[o] dicit partes distincti distinctum non
nō ē nisi t[antu]m 2m terminatur q[uod] ē i[d] q[uod] nō h[abe]t partes sicut ut[rum] q[uo]d h[abe]t g[o]
ex p[ar]te hom[in]is totius reale q[uod] h[abe]t partes reales .i. a[n]i[m]al et rationabile p[ar]te
2a q[uo]d dic[it] partes s[u]nt inte[llectus] p[er] hac auctoritate nō q[uia] multociens al[iqu]is

No[ta]

p[ote]nt actu exercitu p[ro]p[ter] actu s[ign]o directo et c[on]tingente nō q[uia] intellectus pot[est] c[on]cip[er]e
distinctum p[ro]p[ter] hom[in]is p[er] ut p[ro]ual p[ro]p[ter] p[er]ceptu aliis q[ui]a rep[rese]ntat hom[in]es
p[er] nō adequate p[ro]p[ter] a[nima]l cui q[ui] m[od]u[m] incipiunt in sentiendo simul p[er]celo
dicit hom[in]es nō adequato q[ui]a ideam ut dic[it] Auctor p[er] nō intr[...] p[ri]m[u]m nō p[ri]ori

primus hominem p(er) g(ener)a(lem) ppue et nō intelligo hominem ulem s(ecundu)m intē. ces parti(cu)lares homines representantes p(er) hanc q(uod) ho(mo) et hoc potest esse du(pliciter) q(ui)a uel s(ecundu)m indistincto ul distincto secundo ex(em)plum primi cum concipio hominem p(er) hanc ter(minum) h(omo) s(ecundu)m concipio hominem p(er) hunc t(er)m(inu)m animal rationale q(ue) exprimit p(er)te nec intuitiue omnes homines ut conueniunt et dunt(axat)

Et io parter distinctions, i. sumam duig(en)m et ipse ut animal rationale p(er) ver(bum) dunt signe partes distincti que sunt in re i. signt nō adequate s(ed) particulariter s(ecundu)m quod spectat reale cuius hominem parti(cu)l(ar)i ut ho(mo) parti(cu)l(ar)is est

Alia auctoritas ē in predicamentis ubi dic(it) q(uod) a(n)a nō sunt in (sens)u et du(m) de (sens)u ut sic (sens)u ho(mo) et animal (sens)o si ēent ti ēent in (sens)o p(er)ti mentales sunt in au(tem) uocales i(n) aere scripti in carta Hunc d(ic)o p(er) assumpt(um) ponit hic actu signum uel p(er) actu exercito q(ui)a sumit hic sunt p(ro) signat q(uod) et ē sensus in aliqui ti signant res q(ue) nō sunt in (sens)o et p(ri)ma de (sens)o et de a(n)o ti in intē rioni in suppo(siti)one p(er)sonali sicut iste ti ho(mo) et animal p(er)sonal(ite)r supti signant homines parti(cu)lares et animalia parti(cu)laria q(ue) nō sunt in (sens)o q(ui)a sic res p(er) se existentes et tam isti ti p(ri)mi de suis inferioribus in suppo(siti)one p(er)sonali sic dicendo sor(tes) ē ho(mo) sor(tes) ē animal io et c(etera)

Tertia auctoritas ē auerois 2o phisicorum ubi dic(it) q(uod) mixtio g(e)n(er)is ē dic(tio) cum suo distincto et secundum q(uod) mixtio (sens)o cum ante mixtionem uel real(iter)

Hunc d(ic)o q(uod) ista uerba sunt d(ic)ta p(er) translationes et nō sunt intelligibilia ut sonant s(ed) ad hom(inem) sensum recto quedam p(er) quo nō p(ri)m(u)m spectat ad p(ro)p(ositi)onem q(ui)a sunt 3a g(e)n(er)a p(ro)p(ositi)onum p(ri)m(u)m in q(ua) distincto uel pars p(re)dicatur de distincto ut ho(mo) ē animal rationale ut ho(mo) ē animal et ista d(ic)o m(od)o dicendo p(er) se ve(r)e in q(ua) p(ro)p(ri)a p(ri)mo p(re)dicatur de suo (sens)o ut ho(mo) ē ra(tiona)lis et ista ē p(er) accidens 2a p(ri)mo q(uod) p(ro)fit p(er) s(ecundu)m dui

2a auctoritas contra opinionem nominalium

ad auctoritatem

3a auctoritas commentatoris 2 phisicorum

Responsio ad auctoritatem

nominalium

eorum predicatorum quod est proprie 2us quid generis de quo nunc dicamus Sed predicatus
predicatus prima de 2o modo dicens homo est albus ista est secunda predicatus
et sic per quid per que cuius in modis dicendo proprie est prior modus vel prior predicati perfectior
eiusdem predicati tamen et ista necessaria fortior imperfectio Sed alii duo modi
propositionis habent multiplicitatem diversorum predicatorum et ideo propositio est in prior

4a auctoritas porphirii

Quarta auctoritas est porphirii qui dicit participatione speciei plures homines sunt
unus homo communis

Responsio

Huic primo potest dici quod porphirius fuit istius opinionis ita quod dicit quod credit
alii autem credunt tamen propter reverentiam potest sic glosari quod iste terminus communis homo
est predicabilis simpliciter precise per se de pluribus terminis singularibus propter quod superius vere dicitur
iste est homo et ille est homo etc.

Notandum

Ultimo notandum quod quotiens iste et similes auctorum allegantur quod genus et differentia vel et sunt
semper dicuntur quia sunt partes diffinitionis ipsius diffiniti non genus et differentia
et dicuntur sunt partes diffinitionis que est eadem secundum propositionem ex duabus partibus
que sunt partes ipsius diffinitionis quod convertitur cum diffinito quod semper intelligo in
suppositione quia iste terminus homo convertitur cum isto toto animal rationale quia homo est
animal rationale et econverso et hec sufficiunt quantum ad primam partem quo
ad probationes insufficientie rationum realistarum contra terministas etc.

2a pars

Sed nunc restat deducere rationes nostras ad probandum universalia realia concedenda
ne ... ad laudem domini nostri Jhesu Christi et sue dulcissime matris
virginis marie amen

Prima ratio

Nisi esset universalia realia ex parte rei sed formaliter quod nulla esset quantitatio
eius forme sed omnis productio forme esset creatio quod est falsissimum quia tunc

creans naturale nichil ageret et sic quidem restat quod quero quando de novo forma
generatur aut aliquod intrinsecum illi preexistit aut non si aliquid
preexistit et non forma que generatur quia ista fit de novo quomodo predictas est
pars materia quia nichil est intrinsecum forme parti que generatur aut predic-
tus aut sua contrario partibus suis inductis quod ulterius preerat quod erat
probandum Sed huic forte diceretur materia seu non preexistit et similiter
agens nec illud ulterius est quia neque materia nec agens est aliquid intrinsecum — ad argumentum primo 2o
forme que generatur quia agens est quoddam extrinsecum et materia est intrinsecum composito
sed non forme quia non est pars forme sed pars compositi Sed forte diceretur aliter — Secundo ad idem
quod nichil intrinsecum forme preexistit sed sufficit quod preexistit materia et agens
et ideo non creatur Contra hoc instatur quia licet quedam verba videantur sa- — ad 3m
tisfieri non tamen concludit intentum quia contra materiam non concurrit in forma-
tione aliquid ipsius agentis ideo forma que de novo nascitur omnino fieret ex nichi-
lo entitative sicut si prius preesset aliquod vas et intus non esset
aliquid semper virgulti ut puta lauri tunc numquam fieret de no-
vo forma similis lauri prius preesset materia nisi forma diceretur induci nisi in materia
preexisteret semen quare forma generanda numquam posset fieri forma noviter natu-
raliter nisi crearetur Et ut hoc melius intelligatur notandum quod quadam — Notum
dupliciter possumus considerare formas fieri de novo primo quia forme
omnes actualiter individuali preexistunt in materia sed non apparent ad sen-
sum aut aurum rubiginosum[?] sed[?] non apparet ad sensum tamen apud vulgares
putare fieri de novo si postea informare ignis ex aere rubigine
apparet aurum manifeste Et hec opinio fuit anaxagore ut post — Opinio anaxagore

pro phisicos qui posuit quod ... est in quodam actuale et hoc ut fugerent creationem

reprobatio opinionis

Sed iste modus falsus est quia tunc in rei veritate nullum agens creatum aliquid produceret sed solum segregaret unum individuum ab alio et sic diceretur tale agens ultimaliter non tollere quod est contra theologiam et veritatem quia non solum deus dat rebus productis ut sint effectus sed et ut sint cause quia omnis dignior est effectus quam non largitur alicui rei quod sit [illegible] ultimalis per hoc est proprium deo. Et ordo causarum [illegible] ad invicem ordinatarum et preordinatio est magna pulcritudo universi videns procedendo a primo et vocatur ab aliquibus chatena aurea incipiens a deo et deorsum ad ultimum effectum descendens per causas intermedias.

2o possumus considerare [illegible] que generantur [illegible] actuale individuale incomplete tamen seu inchoative [illegible] quorundam sic supponentes quod calidum haberet [illegible] unum gradum valde remissum [illegible] supponatur et tunc agens produceret residuum ab isto gradu usque ad gradum summum et iste modus

opinio alberti magni

est alberti magni ut salvaret generationes [illegible] sine creatione.

reprobatio opinionis

Sed contra hanc opinionem respondetur a doctore subtili [illegible] sententiarum quia quamvis [illegible] unus gradus vel aliqua entitas actualis tamen residua actualitas que fit denovo est [illegible] quia [illegible] actualitas que preexistit non convertitur in eam que fit denovo.

Preterea eadem est ratio de actualitate individui que preexistit et que fit denovo ergo sicut agens [illegible] potest facere [illegible] actualitatem que non preexistit ita potuisset facere [illegible]

Tertio possumus considerare quod omnino nichil preexistit intrinsecum [illegible] est generati individualiter [illegible] preexistit [illegible] cum potentiis respectivis et agens tunc potest inducere [illegible] Et iste est modus communis [illegible]

opinio communis

satisfaceret hoc bene considerati quia nullum agens videtur posse facere formam novam ubi *Recitatio opinionis*
nihil intrinsecum illius praesupponendo nisi per agens dando esse non potest fieri
compositum de novo nisi prius materiam praesupponamus materiam et formam que sunt intri-
nsece composito igitur nec forma potest de novo fieri naturaliter ab agente finito
nisi praesupposito aliquo intrinseco illius forme et illud non est aliquid individuale ut
probatum est in secunda opinione quia quod conditum est seu ultimo realitas illius forme particularis
Quartus modus considerandi est per formam que generatur non praefuit actualiter in- *Quarta opinio sive quartus modus ...*
dividualiter sed condita talis forme ultra communis impressio ad multas individua-
tiones praefuit in materia et tunc agens habens actualitatem individualem potest actuare
istam conditam ultra ad esse individuale et tunc non est creatio quia hoc ens est ex praefuit
aliquo seu condita et ut hoc fit de novo et tunc agens facit aliquid novum quanta
te individuali actualitate est contra seu ultimam realitatem et non creat quia praesuppo-
nit aliquid intrinsecum condimentum talis forme particularis scilicet formam ultra in actu et hoc
Et ista opinio est quia videtur satiare et salvare naturam generationis formarum naturalium
absque creatione ideo et cetera
Sed contra hanc opiniones sunt multe difficultates primo quia contra animam intellectivam istius *Contra quartum modum*
hominis quia nunc incipit esse non creatur quia haec anima praefuit condita in eo id est anima
intellectiva licet non in actu hoc
Ad hoc potest responderi negando maiorem quia tamen non quod in forma particulari generatur requiruntur *Responsio ad argumentum*
potentie respective una fundata in subiecto que est in potentia intrinseca
ad ultimam formam deinde due potentie respective fundate in materia scilicet ultima
cum agente particulari cum cuius adproductione forme ita quod non prius agens faciat
formam quam materia patiatur nisi eo genere adproductione illius et hoc cum quia

maz uirtute for̃ q̄ pducitur ab agẽte id qd mãz p suaz poam et pote
itatē virtutat for̃ q agens nõ posst gñare sn̄ concursu materie tn̄ sic
agens posst pducẽ for̃ p̃ porciõ ita ast mã fuit õia crearet deum cũ potẽn
respectiua omnia nũc dicit adpositũ qn hec ãia intellectiua pducit nõ p ĩmu
nisi sit potẽtie respectiue. Et fũdamẽta in qd ãie intellectiue p solũ mã
p põ respectiua ad pductiões illius for̃ qr solus deus pducit illã in suo
esse dũ li et io ista for̃ nõ dz depndẽ a mã in pº signo sue pductiois
et p pca nõ dñ meruit mãe qr tñ hr mã pz potẽz suã respectiua ad recipie
ndaz illã ãiaz p informãdũ abea et nõ informetur ñ potuit informari
. augustinus. Et io dicit augustinus q ãia creatur et creãdo infundit ita
pdcũt ht duas actiões circa ãiã p̃ e creãº ad quã nõ cõcurrit
mã nº sũ a ca ea actio e infusio siue inpressio ãie in mãz
et hic mã cõcurrit directiue recipiendo et solus deus inprimẽdo Sz
in pductione aliaz forz gñabiliũ et corruptibiliũ ne solũm cõcurrit
mã cũ agente in recipiẽdo tm̃ qr et in pº signo for̃ cõcurrit
cũ agẽte nõ agendo nez decipiendo qr virtutando et io ille for̃ dũtur
heretes materie q in suo ẽe semp psupponit mãz nãle qr ãia intellectiua
nõ dz pedẽ a mã qr in suo ẽe nõ depẽdet abea qr nõ solũm volũp
tate dei pducentis vñ in qd ad in o de ãia li intellectus dependentis
. Aristoteles. in usu dei tñ ãia pẽdet ãia intellectiua a mã quoad informare seu re
cipi qr nõ posst actuare seu ãiare nisi cor corpus qd actuare et
informare ergo qn corpus humanũ sinit hẽ dispositiões debitã tũc ãia
. Aristoteles. intellectiua desinit informare qr nõ desinit ẽe qr ãia ad 8º me in qd in quibusdã

nichil prohibet post corruptionem formarum remanere sic in hoc
etiam anima intellectiva quantum ad esse et observari non pendet nisi a solo deo et sicut
non est generabilis secundum se sed creabilis ita non est corruptibilis secundum se sed annihilabilis sicut esse corr
quod si forma leonis particularis quia habet tantum potentias ut dicitur est simulacrum producere
adeo non generetur materia in potentia sicut reproductionis forme creare sic nunc
fides spes et caritas producuntur a deo in anima nostra non generantur
sed creantur quia anima non generatur nisi in recipiendo scilicet per hoc anima illius leonis
post corruptionem leonis non observare adeo non dicitur corrumpi sed annichi-
lari sicut quando homo habet caritatem et incipit peccare mortaliter tunc deus
desinit conservare illam caritatem et tamen non corrumpitur sed annichilatur Secunda diffi- 2a difficultas
cultas est in hoc utrum si iste quantitates seu forme reales sunt ponende
utrum subsistant vel inhereant

Ad hoc dico quod forme seu quantitates universaliter informant materiam primam et iterum subsi- Ad difficultatem
stunt forme autem accidentales per se [illegible] partibus informant et non subsistunt Sed
forme accidentales que non sunt per se nec informant sed inherent per se aliquid subsis-
tens secundum partes Itaque declaratur per ordinem quantum ad primum nota quod materia prima consideratur duo- Nota
bus modis per abstractionem ab hac et ab hac et ab hoc vel consideratur ut hoc
et hoc et hoc et tunc dico quod materia prima ut materia prima componitur cum formis [illegible] substan-
tialibus puta cum forma corporis cum anima vegetativa [illegible] cum sensitiva aut
cum forma [illegible] ignis aque aeris et terre et cum anima intellectiva hominis et cum
anima equi et leonis et [illegible] forme cum materia sunt composita sunt in aliam
generabilia et incorruptibilia [illegible] ista composita distant a se invicem loco et [illegible]
[illegible] sunt in composita in ista [illegible] sicut quod ponunt elementa formaliter in mixto

Dicunt quod una materia que in ratione adequate competit cum forma ignis aeris aque et terre
non ignis tamen est aqua nec aer nec terra quod sit una et eadem materia in omnibus
omnibus formis. Ita materia que in communi hec componitur cum anima intellectiva hominis leonis et equi
leo tamen non est homo nec equus neque illa composita alia dicunt sit in figura nec in
locum particularem quia abstrahunt ab omni sensibilitate et cum corrumpitur iste leo non corrumpitur tamen
leo nec cum corrumpitur anima unius leonis non corrumpitur anima leonis. Nec imaginandum
has formas universales nisi sicut signo quod sunt esse formas totius compositi per partes universaliter anima sensitiva
sensitiva informans materiam quia constituit animal in communi et anima et materia sunt partes compositi.
compositi. Sed animal in communi consideratur duobus modis scilicet in abstracto et in concreto. Sed anima
litas et animal et ista sicut forma totius compositi quod non differunt nisi in modo significandi
et in modo essendi non tamen in entitate quia anima consideratur ut in se in abstracto
habet alias species [illegible] ut communicabilis pluribus inferioribus et predicatur de illis. Sed anima
intellectiva presupponens hoc totum animal in communi adveniens eidem materie componit hominem
et hec ratione dicunt [illegible] tamen rationabilitas abstrahitur ab individuis et
[illegible] materia est anima intellectiva rationalis [illegible] communis sic [illegible] in suo toto
Et omnes iste forme universales que se habent per modum subalterni sunt realiter
idem et distinguuntur solum formaliter in sua ultimitate verbi gratia forma universalis communis
ut sic et anima vegetativa ut sic et anima sensitiva ut sic distinguuntur formaliter
sed tamen realiter non sunt nisi una res et una entitas et iste forme
specifice puta forma equi forma leonis sunt idem realiter cum suis formis
superioribus subalternis excepta anima intellectiva in communi que non est realiter idem cum
anima sensitiva vegetativa quia forma ut [illegible] spiritualis seu incorporea non
potest esse eadem res cum forma corporea et ideo anima intellectiva in communi presupponit

formas ulteriores in materia propter quod non identificantur illis omnes tamen forme naturales habentes tamen realiter quod forme alie distinguuntur formaliter inter se et realiter quamvis conveniant in forma superiori ut puta in anima sensitiva vegetativa et forma corporis non tamen formaliter et propter hoc dicitur de formis partialibus quod in hoc sunt due forme partiales realiter diverse mixte scilicet hec anima intellectiva et hec forma naturalis quod est particularis mixtis in bove vero sufficit una forma partialis scilicet huius corporis huius mixtis huius bovis et ita de aliis. Probabilius autem credo quod sunt plura naturalia de forma nostra predicantia tot sunt forme naturales realiter diverse scilicet quam sunt gradus forme partiales realiter diverse scilicet hec anima sensitiva hec anima vegetativa hec forma corporis naturalis. Et similiter sunt gradus forme naturales ulteriores scilicet anima intellectiva anima sensitiva anima vegetativa et forma naturalis corporis que sunt realiter diverse mixte propter quod iste partes sunt forme partis partialis et iste sunt forme partis ulterioris. Sed hic adverte quod licet quod egidius quantumlibet abstrahit a compositione ex materia et forma realiter diversis quia spiritus seu intelligentie non sunt composite ex materia et forma nisi quis velit tenere opinionem domini Bone venture qui vult omnem substantiam creatam habere materiam partem sui intrinsecam quod in angelo cura spiritualis et incorporalis est materia corporalis. Et hanc opinionem probant non quod dicendo quod adversarii hanc opinionem coloris quam possunt aliquis dicere quod materia intelligentia partium propter est aliquid proportionale materie et forme quod est actus et propter hoc videtur quod non differunt realiter sed formaliter in angelo et tunc dicetur quod licet

Nota

opinio bone venture

Quia generalissimum contrahitur ad unam speciem realem scilicet ad corpus
et ad formam realem corporis realiter diversam animam primo in communi
et ad alias species scilicet ad spirituales contrahitur per actum realem spiritualem
Nota distinctum formaliter apud realem spiritualem et non realiter. Et hoc est adveniente
per corpus particulare ubi gratia aurum est corpus et hoc corpus sive corpus
per formam corporis universalem et materiam primo non contractam et est hoc corpus per
hanc formam particularem corporis et hanc materiam contractam et sic corpus
universale est incorruptibile in hoc corpore particulari et quodlibet corpus particulare
est incorruptibile quia forma realis huius corporis unitur huic materie
non per qualitates contrarias disponentes materiam sed quod forma perpetue sit unita
et ideo hec aqua corrumpitur realiter non tamen ut hoc corpus sed quia et
hec aqua fit ignis remanet idem corpus numero sed corrumpitur forma
Nota realis huius aque et generatur forma realis huius ignis [illegible] non [illegible] prius
ponam formam realem vegetabilem et sensibilem generatam et tamen in universali [illegible]
esse universale diversas non tamen pono formas sensitivas distinguí realiter a sua forma universali
sed solum formaliter ubique hec anima vegetativa non distinguitur realiter ab anima
Lincolniensis vegetativa in communi sed solum formaliter. Et [illegible] [illegible] Lincolniensis
possumus tenere [illegible] principia [illegible] [illegible]. Nec semper manet ea-
dem in sua communitate scilicet materia in communi forma realis corporis in communi et
[illegible] universalis teneo quod [illegible] sit quedam entitas realis [illegible]. Nec
opponuntur [illegible] in communi et forma realis corporis in communi quia
est opposito [illegible] [illegible] forma in esse [illegible] anima equi et anima bo-
vis et anima asini et anima hominis in specie specialissima non opponuntur [illegible]

exponit quomodo eadem communia et simul sunt homo communis et equus communis non tamen homo
communis est equus communis sic fuit dicendum supra de elementis in mixto dato quod
remaneant formae substantiales eorum in illo dicto etc. de formis seu conditionibus ultimis accidentalibus
accidentalibus propriis quod si teneatur quod sit realiter diversa a suis subiectis tunc in hominem et
informant illud idem verbi gratia risibilitas in eodem inheret homini in eodem et prius
natura homo communis sit rationalis ideo dicit porphirius in universalibus quod non homo est risibilis
quia rationalis est sed econverso Si vero teneatur quod risibilitas non distinguitur realiter ab homine — Porphirius.
sed solum formaliter tunc non debet dici quod inhereat quia sunt una res et non inheret sibi
ipsi sic nichil pendet a se ipso sed debet dici quod sunt due rationes formales
habentes certum rei ordinem quia prior est ratio hominis ut homo quam risibilitas eius ut sic Dicendo
de conditionibus accidentalibus non propriis sic de albedine in eodem sermo figura et sic de aliis
quae tamen conditiones in sua communitate non inherent alicui [illegible] nisi per se existant seu subsistunt
quia hoc non competit sibi in sua ultimitate specifica seu conditionis Sed dico quod albedo
quando [illegible] ut est hec albedo inheret huic subiecto particulari quod accidens ut est albedo
et quod sic ut est hec albedo et hoc est quod dicit porphirius quod non quia homo est albus ideo est
albus sed econverso Et hoc adverte quod hec albedo ut est hec albedo et ut est albedo et ut — Por.
color et qualitas non distinguuntur realiter sic dicendum fuit de formis substantialibus prius — No
si formae substantiales solum distinguuntur formaliter vel si placet sed in eadem re sunt multe realitates
scilicet realitas albedinis et realitas corporis etc. quarum una praeter est alia a realitate alterius tamen
res quae est albedo non est alia a re quae est color licet realitas sit alia a realitate alterius Et hic ad
verte unum pulcrum notabile quod praecentia praedicatis non habet [illegible] ultimate idem propter [illegible] — Notale
[illegible] cui inherent ideo non potest habere nisi duas suppositiones scilicet materialem et personalem ubi
quando albedo est dictio ly albedo stat materialiter sed dicendo albedo est in subiecto ly albedo non

pot uerificari n in suppoe p̄li q2 albedo ut h3 in hē et sbo et nō

ut albedo ut dem̄ est possȝ tn̄ hē suppoez sim̄ces nō cū hoc uerbo

interest s3 cū his intētōibȝ ut albedo ē spēs color ē gn̄s Et sicd

ico de albedīe i dico de albo q2 nō dā albū in cōi ut aȝm in cōi sunt

ed aȝ mali ptē hoc ul' i tud et io male dicūt q ponūt alia realia mar

tificibȝ ali in suppōe simplici q2 nō dā2 domus cōis nisi q2 dā2 a tē coro

na n q2 corona Sȝ hn̄ figura ht sicut alie s3 i tra alia nō ponūt

in sua ulte q2 i te tot pacenis nō in hē et ā cui sbo cōi et p ipi dnt nō ē

tūc scīa de rebȝ arti libȝ puta de domo et de tegȝ q2 nō hnt ēē nisi sunt te

dē ne do mūz sit sicy us dem̄ ē inxx/ rationibȝ q reprobate sunt Nā de ēē

hē2 scīa in uno ca m q m cns et tn̄ nō ē a ra entitas ulis oibȝ entibȝ p ti ubȝ

de p ti ribȝ pot hr̄i scīa p h3 coēȝ l3 nō p h us sim̄ ter s3 alia p ti ibe et a ceñ

tū pos ponunt hē ȝ et suppoes n g hō ē tr ly hō supponit ma le hō cōis

ē incorupti les seu ē spēs h3 ht suppoez sim̄ cez s. p hōie cōi ut hō cōis est

s3 dicen̄ hō gn̄at aut gn̄a2 et audit et dormit hic ht suppoez p ale q2 nō

supponit p hōie n ut ē al hō ul' a ca hō parti zis sic dicen̄ zi le ē p p'uȝ hōis

ul rsi tale ē p a pro hōis ht suppoez sim̄ cez Sȝ dicen̄ ē p ur ul' tr ht suppoez

m ales Sȝ dicen̄ zi le t ē ht suppoez p ale Et io cōis tr pot uere suppone

p ale ul' m ale Sȝ nō ōis tr cōis pot ue suppone sim̄ io et cetera

ta Nunc restat ponē a tr i timinstaȝ p ulistas ꝗ p o argunt sic sor ē duo

hōies q a sor ē iste hō et est hō et p cōt ȝ la aīalia q2 ē iste hō et est hō

aīal et ē hō et ut hō ē aīal g est aīal et ȝ ē aīalis ut aīal

Ad hoc rūr ne do mȝ un p rē ē tenen̄ q d spēs cū suo indiui p os comu

Margin notes (left, beside the last paragraphs):

ta ar tistaȝ

p m arm

ad arm

... nō sunt due res ...

i nō sunt due res Et ideo sor et ho cōis nō sunt duo hoies Sed bn̄ sunt
duo Et si dicis q dico 𝔣 dico duo ᵹ̄ celia seu formalr diuersa pōt et dici q
sor ho cōis sunt duo realitates et una res simr sor ho et aīal sūt
tres realiter et una res ideo etc

Ho arguūt sic sed q si sor incipit ee ul' gn̄at ul' corumpitur q ho cōis
incipit ee ul' q gn̄at ul' qd corūpit qd ē inpūs q̄ualia sunt ppetua
nō gn̄abilia nec corulia sed sunt creabilia et anichilabilia Et p' q̄ua qr
si sor gn̄at et corūpit q̄ ergo qd ē in sor gn̄at aut corūpit sed ho cōis
ē in sor sicut alr in suo sinl' g° ho cōis corūpit ul' gn̄at hr̄ndi nō do q ho
cōis nō ē incip q q ergo qd ē i sor sit gn̄abile aut incoru ul' corūptile Nō ma p' est
in sor et tn̄ ē ingn̄abil' et incoruptibilis Et sic aīa intellectiua Et si replicat
in recto et nō in obliquo si sor gn̄at q ergo qd ē sor gn̄at et ista simr de corūptione
quia q sunt idē eiusdem gn̄at et reliquū dico q uerū ē si sunt oīo idem
et una realitas Sed sor ē ho cōis q̄uis sunt idē in recto nō tn̄ formalr
et li sunt idē s. in eadē re nō tn̄ una realitas sed due poss et dici
qd hoiem cōem gn̄ari ul' corūpi pōt dupl' intelligi s. p se et p accns p° nego
q ho cōis gn̄at p se incipiendo simpliciter s. sicut ho cōis sed ho nō. s. p accns
2° s. ut ho cōis ē iste ho qr ho cōis incipit ee iste ho sed nō fuit ante
ho et ideo incipit ee aut gn̄ari incipiendo sic Aliter pōt dici q sicut
sor incip° p suā gn̄atiōis incipit ee ho et aīal i incodē pōt ho cōis incipit
p̄ ee sor Sed ex hoc nō sequitur q ho cōis incipiat ee qr li ho cōis incipiat
identificari sorti tn̄ nō incipit ee in se seu in esse suo sic nō sequitur ho incipit
ee sor albus ergo ho incipit ee sor unde sicut albedo accidit sor noviter i sor

3ᵃ rō

ad 2m

replicā

Rnō

ad 2m

ad 2m

accidit hoi particulari io etc

3m arm — Tertio ar si ulia realia sunt aut gnale ut ule est corporale vel incorporale

pm qz tunc angeli eent corporales nec 2m qz tunc ho eet incorporeus ideo et cetera

Nota — Pro solutione istius ar nota quod corporeum se incorporale est ualde equocu

uno dr decorporeo permanenti sbe ut deruat acorpore permanenti sbe 2o

dr decorporeo accentuli et hoc du quoddam est pmanes quoddam pacens

exm p corporeum sumptum acorpore trium dimensionum permanenti quanti

exm albedo et dulcedo in lacte q sunt longe late et profunde

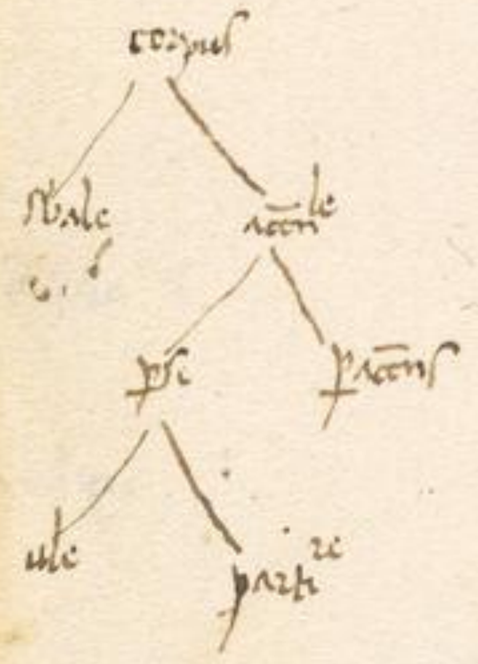
pacens ad extensionem corporis permanenti quantitatis et isum corpus acci

tale quod est pmanes tale seu de permanenti quantitatis est du quoddam est ule et q

dam particulare exm p corpus in coi exm si hoc corpus demonstrato co

rpore longo lato et pfunde lapis hoc premisso oportet dicere mul

tas conclusiones ad hoc ar ut bene dicte et melius solua

pm 9o — Sit prima hec conclusio gnale uniuersale in quantum huius non est corporeum uel in

corporeum qz si est in quantum huius corporeum non competeret spiritibus

et si in quantum huius eet incorporeum non competeret corporibus ut hoi

bus et lapidibus uniuersale in quantum huius abstrahit a rationali et

irronali nz ista conclusio dicunt qz non negatur non formalitatis sz ista conclusio di

cunt ule in quantum ule est corporeum et ule non in quantum ule est corporeum et nulla

est uera qz oppositum eius est ... Sed 2a conclusio dicunt ule in quantum ule est incorporeum et

ule non in quantum ule est corporeum et nulla iterum est uera qz sua conclusio

affirmatiua est falsa ideo et cetera

Secunda 2o ubi e corpus pdti ibi e pars corporeum materiale quia ut prius patuit 2a 2o
e pars rei compositus ex materia p ubi supra quod e corporea et ex forma materiali corpo
rea ubi excepto corporea et anima intellectiva incorporea tamen hoc communis est
se corporeus quia denominatio semper sumitur a parte minus nobili et semper parte
rte ignobiliore in denominatione sua

Tercia 2o ubi e pnti quantitatis p e magnitudo s quantitas continua lata 3o
et profunda e pte no solum corporale seu corporeum p e pz corpus de
pnto quantitatis cuius pa e profunditas indeterminata sic longitudo est pa lineae
ut e determinata sic latitudo indeterminata est superficiei Et no p Nota
magnitudo in communi no ht parte ad partes s tamen magnitudo ut e huius
magnitudo individui quantitatis tunc ht ptes ad partes et partes ex partes
2m exigentiam forme materialis

Adverte tamen p quantitas pti continua ht p se parte ad ptes s no ht se par Nota
te ex parte ii molis i q extensitas e motus pz pti et no repugnet
pz partibus ht omnino ptes suas et no ex se invice posita s mezza se
po p motus ille e posterior ipsis ptibus et no repugnat posi pste suo
posteriori pti mali et io corpus Xpi ubi in celo et ut in cruce et
ut in sacramento ht tot ptes unam et eadem et oes ptes s no eodem quia ut
in celo et in cruce ht ptes p mox ex se invice et ut sacramentali ht
eas inter se invice sine intensas i intus tensas et no extensas i
ex tensas Corolarium secundum alia pnti q et ceterorum pntorum predicatis 3m corollarium
forte supra no sunt sensualia in tantum s solum pa inte ta pz probem
sensus tam interioris q exterioris e q m extensuz // 2m corolarium ulia

2m corollarium

predicta per se sunt in genere et incorruptibilia quantitatiue et corpus est in altera aliter
ratione aut per se dicta pertinet per contactum et contactus exigit quantitates extensas sed
ulla per se supposita non sunt extensa igitur
3m cor[ollarium] Tertium corollarium habet partem et partes
in [illegible] sed partim corporee sunt quantitatis per se. Sed habent partem extra partem
vel modalis esse quantitatiue communiter per se mouentur et habent partem per accidens modalem. Et si dicas
quod substantia corporea mouetur et corpus depositum quantitatiue in motu non dicitur negatiue
quia quod etsi conueniant in hoc quod non habent partem ad partes eiusdem rationis
non partem extra partem tamen corpus positum habet compositiones partium
diuersarum rationum [illegible] et forma realis corporalis quia compositiones non
habet corpus positum quantitatiue et quia quantitas est apta nata habere illum motum exhi
bitionis per quantitates partium cui est opposita. Sed substantia est solum nata habere extrinsice
et non potest auferri aptitudo talis motus exhibitionis saltem fundata
sed non formalis. Sic mobilitas fundamentalis non potest auferri a corpore
mobili quia tunc deus faceret possibile seu non motorem seu non potentem
4o mouere et sic se non omnipotentem quod est impossibile. Quarto dico quod ut prius dictum est non
est dare quantitates ullas per accidens sed contrarium ullo per accidens sed in suppositione per illi
dicta albedinem uel dulcedinem esse quantitatem uel magnam in [illegible] hoc est quod [illegible] uel
ista albedo uel dulcedo partialis est extensa per accidens per quantitates partium [illegible]
latum et profundum determinate et sic patet solutio tertij et dubitationis huius tertij articuli

4m ar[ticulum] Quarto articulo si sunt ulla realia aut quo necessaria aut contingentia non contin
gentia ut concedatur quod sunt in hac opinione sed necessaria quia secundum fidem et [illegible]
quia homo ullum reale est absolute contingenter quod est dependenter a deo et potest anni
hilari et sic non est in [illegible] etc.

Ad hoc arguentum dicunt quod alia realia non sunt entia vel inania nec depen- 1a responsio
dentia vel independentia et multa talia que sunt absurda quia talia realia ut
realia sunt ex natura distincta sunt realia ... ad eo etiam dependentia ab eo
Alii dicunt aliter quod hoc verbum est quod predicat vel dicit inherentiam predicati 2a responsio
ad subiectum propositionis vel dicit modo propositionis tunc dicit aptitudinem et ideo et similia sunt vera
alia hec tamen semper fuit vera homo est animal ubi est eius ex quibus non sequitur
propositio est quia dicendum adiacente exigit essentiam actualem ideo etc.
Aliter potest dici quod dari est necessarium absolute et ex suppositione necessarium primo est 3a responsio
quod nullo modo potest non esse et sic non nisi unum necesse esse scilicet deum gloriosum
Sed necessarium ex suppositione est illud quod non potest non esse suppositione quadam ... suppositione quod
propositio supponat pro non sint termini vel termini quod dicunt propterea ista propositio est quod proprie
quod forma est vera et tamen non est necessaria quia subiectum supponit pro eo. Christo. scilicet suppositione Sed
ista propositio homo est animal est necessaria dicunt ipsi ex suppositione quia simpliciter forma est vera dum
modo termini propositionis supponant. scilicet dummodo homo vel animal Hec responsio quoad primum membrum
est optima Sed quoad secundum non est lumen distinere quia existentia sed quod ista propositio christus est animal
est necessaria quia si termini propositionis supponerent quod non esset tamen quod non esset vera Et ideo aliter
dico ad secundum membrum et dico quod necessarium ex suppositione est illud quod non potest non esse suppositione
vel statu ordine universi Et ideo quodlibet universale reale simpliciter loquendo est contingens
esse quia possibile non esse cum sit amicitie quia non sit eorum sit fuit creatum sed
solum sed non genitum sed quodlibet tale universale ante propositionem in esse pro voluntate divina
est necessaria esse ex suppositione ordinis instituti pro voluntate divina quia sua benivolentia
vult perpetuo conservare ideo etc.
Quarto restat si dari universale reale puta homo communis aut est unus tantum aut plures 5m argumentum

hoies coes et sic ar de oibus ulibus spalissimis ut de leone etc. q no
plures q frustra ponetur et et ceteri ma^ti hoies coes q n no eet maior
ro q no eet ro q ter 4or et sic infinitu et hoc e q dur oes de^tri po
sitioe nz e unus q tuc una et eade res eet rome et venetys q e
seens et no ges ces missa et beata et sic ria et dictoria de
eode nuo verificare pz q dato q sor sit rome niger et q seces
et plato sit venetys albus abulas et beatus tuc no e maior ro cu
ho cois sit identificatus sor et ploni q e sit albus mag q niger et sic de alys
Nota Pro solutioe no q 3x e unu trascedens qd querti cu ente et sic oe
ens sive simr sive ale e unu q e ens 2o gnale e t^tud qd e coiale
pluribus spe differentibus ut aial 3o spe e i^tud qd e coiale pluribus nuo
differentibus ut ho 4o nuo sive indiuiduum e i^tud qd e incoiale pluribus
pp qd dr individuum 2o p agreggatioe sic mundus dr unus
sunt populus et exercitus e istud qd de unu hoc no e cons [illegible]
ad arm Dico ergo ad arm q spes spalissia puta ho cois e unus nuo p etz
s trascedentes et spe^ce n e mirus de tali uno verificari ria
et dictoria pro [illegible] 4o capiend unu eet impo^le Et si dicas ho cois
e una res nuo q e nualis cu alys Huic dr q n o capit hic
unu nuo p ente nualibi Sz p uno indiuiduo et incoiali Nz etiam
qt duo talia ria possunt dici de hoie coi qz h^o to^m e pacius q ille ho
cois e albus et niger sic de eade aia intellectiua nuo que pertendit et de
scendit dato q brachium hois moueatur sursum et deorsum et suppo^to
sic e veritas q eadem aia intellectiua sit tota in toto et tota in q^lz parte Sz dictioes

eo quod aliquid movetur secundo non quiescat et cetera et eo quod ascendit non descendit quoniam si
iste homo currit et sit alia intelligentia movetur per actum non quiescat per actum Huic dicitur
quod propter et per actum sumuntur ideo in proposito quod propter est idem quod non per aliud et per
actum est idem quod ex parte aliud et ideo secundo quod si haec alia intelligentia movetur sursum per actum
per aliud ascendit per brachium dextrum tunc non quiescit nec descendit sed quiescit per
brachium dextrum sed per aliud brachium seu aliquam partem corporis unum ultra non
contradicunt per aliud ascendit quiescit et per aliud ascendit non quiescit sed sunt contraria unde non
conceditur quod propter aliud ascendit quiescit et ideo non per aliud ascendit quiescat seu primum antecedens et ideo tertia
propositio falsa eo quod ascendit quiescit eo non movetur Sed bene conceditur quod eo quod aliquid
quiescit non eo modo movetur ideo et cetera

Sexto arguitur sic quodcumque de genere motus specialissime et subalterne aut ut sic est Vary
simplex aut compositum quia omnis res aut est simplex aut composita si composita tunc continet spiritualis
angelica prima spiritus esset composita quod est contrarium sit simplex Et et dicendum est consequens
simplex quia per prius dicta homo currit et cetera motus extrinsecus est alia intelligentia conditionalis supra Et
sic corpus in eo est quod motus extrinseca fieri et sic subalterni conditionale supra ideo et cetera

Huic dicitur per hoc arguitur quod dicitur est compositio rei et rei et sic potest extrinseca et forma Ad ary
et tertia est compositio ex aliquibus tamen rei quod conditionem dicuntur ibi aut compositio realis et realis
sic albedo est composita ex realitate corporis et realitate disgregativi dato quod dis-
gregativum sit eius differentia essentialis et tertia compositio realitatis est compositio aliquorum non realis
formaliter distinctorum quia ille due realitates non sunt due res sed una res tamen
Sed sunt formaliter quae in sua formalitate distinguuntur sic esset due res quod
una res est plures realitates Dico quod ad argumentum quod omnes species sunt composite
secundo compositione species primi sic corpus universaliter leo homo sunt composita corpore

rei et rei et formaliter et formaliter quia sunt oppo[sita] ex natura et formaliter quere
illa et formalem dant hoc alie species sic superius in communi et omnes species
aliorum predicamentorum sunt oppo[site] solum ex realitate et realiter et formaliter et formaliter
id quod principia opponentia non sunt res et res sed realitas et realitas
et tales species sunt simpliciter simpliciter opposite ex re et re sed
tamen sunt oppo[site] oppositione realiter et realiter Et licet multo possumus
dicere quod realiter non distinguuntur Reali sed eventiali sed de vocabulo
non est cura quia veritas clara est

7m q Septimo quero de genere sic dare genus reale vel aut oppo[situm] est
aut similiter sicut ... est prestius in natura quia tunc genus esset ... ex genere et
differentia et sic ultra Si aut est similiter tunc genus subalternum esset
similiter aut generalissimum et quia quodlibet genus subalternum est species tunc species
erit similiter quod est contra prius dicta

1a pro 2a pro Pro solutione ... pono tres conclusiones prima est ista genus ut genus non est ... ex genere
et differentia patet quia tunc esset prestius in natura Secunda genus subalternum ut
genus subalternum est ... ex genere et differentia seu ex re et re aut realiter et realiter
patet quia quodlibet subalternum est species sed quelibet species componitur de predicamentis
3a pro ti est ... ex re et re et realiter et realiter quo ad eterna Tertia generalissimum
est ... non ex re sed ex realitate et realitate predicamentali quia tunc esset species
sed est ... ex entitate vel realitate transcendente et realitate predicamentali
et non est dicendum quod sit una entitas omnium predicamentorum sed ... in communi
distinguitur realiter ab entitate ... in communi sed conveniunt se ... in quadam ratione
... quamvis ... est illud quod est et sic est univoca ... et non

in re concepta est quaedam unitas rationis quia non realis quia non est una res
in omnibus particularibus. Verumtamen hic advertere quod entitates istae in communi non distin- Nota
guuntur realiter ab ipsis istis in communi videlicet entitates contractae [illegible] communi [illegible] quia distinguuntur
solum ratione, quia singularitas non est res et res, nec realitas et realitas
particularis, quia sunt duae realitates quarum una non est particularis et alia est particularis,
quia tunc esset species. Sed solum fit ibi compositio ex entitate seu realitate quae est communis
rationis realitate contracta entitate realitates quae sunt nobis ignotae. Nam ipse [illegible] et
[illegible] accidentibus absolute non est [illegible] realitates [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et sic dicitur ergo singularitas non erit principium [illegible]
[illegible] et sic erunt resolubilia. Dices quod duplex est resolutio particularis et con-
stitutiva. Resolutio particularis est ad res vel realitates priores quarum quaelibet est particu-
laris et sic species omnes sunt resolubiles. Alia est resolutio entitativa quae
est ad entitatem quae est unius rationis et omnibus entibus et ad posteriores realitates
illius particularis et sic omnia singularia [illegible] resolubilia [illegible] entitatem sive [illegible]
[illegible] entitatem. Sed istis [illegible] ens omnino est irresolubile quia ratio entis non
supponere realitates. Hic tamen una realitas [illegible] [illegible] secundo quod singularitas omnia
sunt principia particularia quia sunt principia entitatum. Et haec est contra quia
ens ut ens non potest esse genus quia quodlibet est genus dicitur compositum [illegible]
ex realitatibus. Ens autem ut sic est [illegible] est irresolubile ergo non potest esse
genus. Nam ens non habet ad aliquid se [illegible] realitate [illegible] realitate [illegible] et
non potest esse genus quia singularitas et [illegible] [illegible] componitur
per entitates seu realitates quae non sunt unius conceptionis [illegible] entitatem [illegible]
particularis et realitatis entitatis est sic [illegible] entitas et sic est compositum ex [illegible] et

et actu pprio illius pptii ideo etc

8m arm Octauo ex ista pone sequuntur multa inconuenientia primo quod sor est plato 2o quod homo est asinus quod lapis est angelus et ipso omnia ista pptia tres coez 3 ... sunt eadem uni tertio sunt eadem inter se per sor et ipso sunt eadem homini communi identice et homo et asinus sunt eadem animali Et lapis et sunt eadem rebus in communi Quia hec est uera de inuenta rebus in communi est lapis et hoc est angelus ergo omnia pta sunt eadem inter se ideo etc

Ro p Pro solutione nota quod idemptitas est realiter fundata super unitatem et per unitas est et respectat in pposito uel numeralis specie et generica Ideo est identitas quia sunt eadem numero aut specie aut genere et ex opposito diuisitas fundatur super multitudinem et omnia multa aut sunt multa specie aut genere Ideo omnia diuersa aut sunt numero aut specie aut genere diuersa diuersantur ide est quod aliquid et omne aliud est nulla tamen eadem quia nichil est aliud a se

Ro 2o Ro nota quod maior unitas est tanto fortior si non est unitas aut tantum est maxima unitas que nulla patitur diuisitatem que est omnino identitas et unitas in ... numero est indiuisibile et incommunicabile pluribus Sed unitas speciei est minor unitas quia de se patitur diuersitatem et pluralitatem numeralem Nam homo communis est idem omnibus indiuiduis que sunt plura et diuersa numero et ad hec unitas generica est minor unitas nam admittit maximam diuersitatem formalem uel specificam et genericam Et ex quo identitas numeralis est maxima et ideo identitas numeralis maior simpliciter ...

sed conceptus specifica significata et conceptus in mente est nisi relationi dimo-
tio etc.

Item non possumus concipere quod homo ut homo est animal quia in mente non ha-
bemus conceptus singulares etsi homo ut homo non est nisi hoc animal ut
hoc animal quia etiam quia ratio hominis ut homo est animal ut animal

Item quod videmus omnes supponere in mentales esse secundum verbi gratia in mente
secundum nostro omnis homo est animal praedescendendo esse sub isto et iste est verus
ut patet per exponentes omnis homo est animal et non potest esse quod omnis homo sit
animal Similiter esset sub primo tibi denarium praedebi
descendi in mente ad conceptus singulares quia etiam ut supra probatum est
patet secundo quod dare terminos communes seu conceptus communes in mente
quibus termini vocales ut scripti subordinantur Nam sic concipimus
ita exprimimus Et quod videmus dico quod quorundam praemissorum quod non po-
namus in mente conceptus nisi singulares sicut conceptus huius hominis
huius asini sic probavi hoc anno pulchre in primo quaestionum
super sophismatum hanc omnis homo est omnis homo Respondendo ad rationes
contrarias quod hoc sed ad propositum hoc non spectat tractare nisi de
aliquibus ... quare ... in primo libro de sorte
utrumque ponunt esse plures sortes in sophismate allegato Sed quantum spe-
ctat ad propositum dico quod sicut in voce vel in scripto sunt termini singulares
et communes ad placitum significantes in mente sunt termini corpus singulares
et alteros quibus subordinantur termini singulares ut communes voca-
les vel scripti . —.—

n

argumenta contra realistas

primum

Nunc ergo adduco argumenta
quod fuerit aliquando realiter ad probandum quod
in mente non sunt intentiones communes seculares
Et primo sic si essent ille communes in mente res procederetur
in infinitum in conceptibus communioribus quia cum est dare in quo stetur
in conceptum entis nec contingit dare dignitates quia iste fiunt ex
primis conceptibus communissimis in complexis modo si non contingit tales
primi conceptus incomplexi non daretur processus complexe
quia sic se haberet incomplexum ad incomplexum et complexum ad complexum et sic
non teneret prima principia contraria contradictoria et non posset aliquid
sciri quia non possemus venire ad prima. Et quod istud
sit probo secundo sic presupposito unam regulam quod ab istis duobus differentibus numero
differentibus potest trahi conceptus communis utrique verbi gratia a Sorte
et Platone potest abstrahi conceptus communis homo et a duabus al-
bedinibus iste conceptus albedo et sic de aliis ponamus
ergo quod tu habeas in mente conceptum entis qui sit b. et tu a.
et b. differunt numero quia sunt duo conceptus differentes et non nisi
numero pono ergo quod tu abstrahas conceptum communem ipsi a. et b.
et similiter ego abstraham unum conceptum ipsi a. et b. vocetur tuus
c. et meus d. et patet quod sunt duo conceptus tuus non est ille tuus
meus et differunt numero iterum abstrahas conceptum communem ipsius c.
et d. et sit tuus e et meus f et arguitur ut prius procederetur
conceptus in infinitum in conceptibus abstractis communibus et communioribus

Ad hoc argumentum dico quod conceptus entis, puta a, consideratur duo- ad 2^m
bus modis, scilicet in ratione entis et in ratione signi. Et primo ad
rationem entis dico quod conceptus entis est quidam conceptus simplex
quia est conceptus, et ratione signi est contractus in significando
quia significat omnes entes mundi. Hoc praesupposito dico quod a et b
in ratione entis habent conceptum colorem, et quod ab eis est concep-
tus abstractus color, quia quilibet istorum in ratione signi est communis
utrique, et ideo non potest trahi conceptum colorem per similitudines
istorum in ratione signi. Similiter considerentur a et b in ra-
tione signi, non dicunt unum, quia omnino quidquid significat a significat
b. Sunt isti duo conceptus homo et homo pluraliter sumpti omnino idem
significant et repraesentant. Dicunt in ratione signi similitudinem huius
et huius entis materialiter sumpti. Et ex hoc infertur correlarie
quod idem conceptus est communis et singularis, et universalis et ... se
et inferiora se, patet de a quod ratione entis in suppositione materiali est
tantum haec res, sed in ratione signi est transcendens. Et ideo
aliter est individuum ... et est transcendens, similiter bene est ... i. udate
... quod idem numero conceptus in eadem ratione esset inferior
se et superior se, ideo etc.

Sed dices videtur quod tunc materialiter sumptus sit terminus discretus et non arg^m
potest esse terminus communis, quia omnino ly homo certum est quod nullus terminus est
ly homo nisi ipse met, igitur est terminus discretus et in proposito dato
sic ly animal non est nisi ly animal, et non est ly homo nec ly ... et breviter

nō ē aliqs ti nisi ipe met to licet duo ti si ly aīal esset a.
et alius ti ly aīal. s. b. tūc ad hūc a nō ē b. to ers

Rn̄o Respondeᶻ q illud signū. ly. ē sigᵐ maliciūs et ē demrᵗⁱ ꝑto
s ꝑ malē sumᶻ eodē dz summi hoc aīal malē sumptū ut
dicend hō ē dico ut pz ē ti tūc in ly hō q̄ ly pater ē
ꝑ con et malē sumptū et to ꝑ ce ti con sz nō cū ly ly

2ᵐ aᵐ Secūdo aᶻ sic dato q sit ꝯceptus imūe reᶻ q gnūs gn̄ali
siūz hꝫ gn̄s suꝑ re q ē in gnere et ꝑ̄ sic sit a ꝯce
ptus sbē tūc a ē gn̄s gn̄alissīū in ordiē toꝝ ꝑūti sbē
sz a ē ꝯdā ꝯlitas ꝑartiᶜᵘˡ indiuidua et oīs ꝯlitas sinᶜˡⁱˢ
ē indiuiduū ꝑ̄ūti ꝯlitatis ḡo a hꝫ suꝑ gn̄alissīū ꝑ̄ūti
ꝯlitᵗⁱˢ et a ē gn̄alissīū ꝑ̄ūti ꝯlitatis ulterioᵉ

Adaᵐ Huic dē q ꝑ̄ūtz ē nomē analogū tenen aūi realiū ꝑ q sigᵒ
cohordinatioēs reꝝ eꝝ aīaz sᵒ maioē et minoē cōicabilitᵗⁱˢ
et indiuidualē existiā ꝯtra q cōicabilius ē ꝑᵒ sz ꝑtiuz realiū
et nō ꝑdicabilius et incōicabilius ē ꝑᵒ sinᶜˡⁱ realiū ꝯtē
ꝑ̄ūtz reale ē dux abstractū et ꝯcretū ut ꝑuta hō aīal
humanitas Siᶻ albedo ꝯlitas albū et ꝯle et sic sunt
ueginti ꝑ̄ūta realia decē in abstractis et decē in ꝯcreto ꝯ
ꝯtē ꝑ̄ūtz dē enī cohordinatioē toꝝ et ē cohordinatio
ꝑluriū toꝝ sz s ce sunt et ꝑᵒ toꝝ cōiūz ē ꝑdicabilius de
pluribꝫ Et ꝑᵒ toꝝ sinᶜˡⁱ ē impdicabilius recta impdi
catioē Et ꝯti sunt zᵐˢ ordinū ꝯ ꝑᵒ sunt similes ꝯᵒ uolos

3o respectu minime correspondet ponere viginti puncta decem in
abstracto et decem in concreto in conceptibus mentalibus. Et tamen non
ei corresponderent viginti puncta extra sicut in se ipsis et sic in anima
erunt octuaginta puncta viginti in rebus et sexaginta in intus
etc. quod punctum est nomen analogum quia dicitur per prius et posterius
de multis. Hoc premisso dico ad argumentum quod conceptus a in ratione
signi est generalissimum predicabile et ut sic non habet genus supra se. Sed
in ratione entis est quedam qualitas spiritualis et est individuum predicamenti qualitatis
realis et sic non inconvenit quod habeat genus supra se ut est quedam res
realis quia est qualitas realis vel qualitate reali vel ad diversas qualitates reales
+ Ex quo ad 2m quod idem est generalissimum et individuum eiusdem predicamenti quia 3m arg.
sit a conceptus realis generalissimum predicamenti qualitatis tamen a est generali
ssimum ad diversas qualitates spirituales. Sed a est qualitas spiritualis igitur a est genus ad
se ipsum igitur idem est generalissimum et individuum eiusdem predicamenti etc.
Supponitur ad se terminetur ut dicitur

Hinc dicitur ut prius quod a in ratione entis est quedam qualitas spiritualis realis ad arg.
de predicamento qualitatis et est individuum qualitatis predicabilis realis. Sed in
ratione signi sic a est generalissimum sic nego quod a sit indivi
duum sui ipsius quia a in ratione entis est individuum qualitatis
realis et non qualitatis que est generalissimum predicamenti coordinationis
toxa quia iste terminus qualitas est generalissimum ad res spirituales et non ad
res verbi gratia iste terminus qualitas est communis ad hanc vel hanc albedinem hec albedo
vel hec hoc nigredo et non ad hanc albedinem et nigredinem realem

nam hec albedo et nigredo realiter sunt individua realia pun-
cti quantitatis realis quia non debet fieri cum huiusmodi impunctis individuum (vel signum)
reale habet individua realia ergo nullum quod est signum seu terminus habet
individua quantitatis seu signi .·.

4a ra Quarto sequitur quod omnia puncta sunt in puncto quantitatis quare omnes termini sunt in
puncto quantitatis nam termini scripti sunt tamen seu colores et omnes vocales
sunt voces in quantitate quantitatis Et omnes mentales sunt sicut vult dicere
ad ra propositiones mentales quo etc. Hunc dicendo nego minorem quia non
omnia puncta intelligimus sed in rebus et puncta realia nam ubi est
[illegible] et sic de aliis et ideo non sequitur quod omnia puncta sunt in puncto
ra quantitatis Et scilicet quod non loquor de punctis realibus sed de punctis
signorum seu terminorum et tunc ad hunc stat argumentum quod non est nisi
ad ra unum punctum Huic dicitur ut prius quod termini possunt sumi duo-
bus modis in suppositione materiali et personali sicut ut res et ut signa
Et primo ut res omnes sunt individua puncti quantitatis realis et non
puncti quantitatis terminorum quia non est proportio rei in ut res et ut termini [illegible]
ratio ut signa non sunt in uno puncto sed sunt de certo coordinatione
signorum ut dictum est Nam iste terminus ubi [illegible] superius non est in
puncto quantitatis quia non [illegible] dici quia nam hec est vera ubi quanti-
tas licet hec sit vera ubi est punctus

5a ra Quinto sequitur ex tertia positione quod in terminis hec quantitas se demonstrata quod
corpus formaliter sive materialiter sive quodlibet semper est individuum puncti
quantitatis realis quia si est immediate est quantitas realis quia sicut

ut dixi quod si in uoce est terminus realis si in conceptu est signum reale
hoc autem articulo tertio quia non sic est in omnibus aliis punctis. Unde iste
terminus ista supponens pro se est puncti idem signorum et multis est [illegible] puncti
pluralitas signorum et nullo modo est puncti ibi realis et tamen est de aliis
punctis. Et breuiter articulo tertio uertitur in hoc uerum est de puncto cohor-
dinationis realis. Unde iste puncti est realis secundum modum suma-
go iste terminus pluralis non est terminus quia est in dicto.

Huic articulo quarto restat et articulo tertio probauit secundum modum sumendi plurales re- adarum
ale non potest habere suppositum nisi pro se quia ly pluralis est pluralis
probatur quod dictum est in logica quia tamen [illegible] non habet
nisi unum signum et sunt illa de se uerificantur cum uno
signo multiplicitatis. Nam ly ens est ens ly nomen nomen ly pluralis
est pluralis ly uisibile est uisibile in conceptu et in uoce non est
uisibile sed est ly uisibile. Et similiter ly audibile in uoce est audibile sed in conceptu
ly audibile est audibile et non est audibile. Sed ly intelligibile quod
cumque modo sumatur est intelligibile. Ex quarto non ly ista secundum modum
sumendi non est ista sed est ly ista quod inuenitur quia est aliter quod non
potest habere nisi suppositionem unam scilicet pro se et ideo non potuerunt
habere plures suppositiones. Et per hoc patet responsio ad dictam rationem
breuem reductionem ne dicta est in maiori quia nullus est de atur
puncto cohordinationis realis nam ly pluralis ut probatum est est
pluralis realis sed non sic ly ista et ly [illegible] probatur capti sunt
cohordinationes puncti signorum ibi et [illegible]. Et multa capti sunt

cohordinatoes puncti qualiter

Sexto re² q̄ ē ad punctu propior hē oia sua indiuidua incohordinatioe pa q ē inueniens, q̄ tūc eet punctum truncatū opz q na q̄ proprio qualiter p̄ equalitatē puncti sing^r qualiter tūc ut p̄dicti patuit no pot hē hoc indiuiduum hoc qualitatis demonstra q̄ seqū nō ē de puncto qualiter realiter dem ē

Huic r̄n q puntuz segroy dz hē indiuidua qualitatem eiusdē qualitatis nō qualitates reales tūc ille ti hec vba hec qualitas similiter demonstrant nec ē punctuz diminutū truncatū si nō hēt indiuidua substantia ad ad cohordinati rationes q̄ puncta dicū eē in p̄ximis in sequentiis cohordinationē

Sexto a² seg° sorte sea huic hoēz qui ē de puncto vbe realis tūc si daren² ti toēs iste ti hō ultime tran̄al re² q fieret punctū chimericū q̄ indiuiduum eet vba et generaret sperēs eent ti ereeen

Huic facilr̄ r̄n q si suma toz y re sine y i^to hoīe tūc eet in puncto vbe realis nec hēt y suo superiori i^to tos hō et aīal si hoīez reale et aīal uto reale Si uō suma² roz y i^to to tūc si suitar p̄le hēt sup re isostos hō et aīal p̄le suptos Si uō suma multe tos hō et aīal et sic in infinitum tūc hēt sup re i^tor tos distinctos et si sint in uno eē hēt sup re somis et uoy Et

sicut in scripto sed istum tunc color sive figura Et si dicatur capere ad 7m replicam
vox vel tactus vel termini sunt similiter utrique sunt realia ergo
non sunt nisi duo puncta intus

Respondetur quod utrique capiuntur duobus modis uno modo ut legitur ad 7am
ad signum totale secundo modo fundamentale et primo modo sunt de puncto realia
secundo modo sunt de puncto vocis vel scripti etc Modo homo realis sumitur
pro conceptu mentali ut est signum est reale sed ut est homo realis
est vox Unde nunc denominamus signa esse realia secundum signum fundamentale

Octavo de quod convenit terminus ad interrogationem factam per quid 8a
de signo voce est vox sed interrogans quid est sortes bene respondetur quod est homo
vel quod est animal ergo homo et animal est vox quod non sunt [illegible]

Respondetur negando consequentiam non est verum per quod convenit quod est vox ad 8am
non est vox sed est signum vocis Modo sic interrogans interrogat
pro rebus quibus termini supponerent ut cum dico quid est sortes non querit de voce
sua sed de re pro qua supponit predicatum et cum respondeo quod sortes est
homo vel animal non querit de voce homo realis vel animal reale sed tamen homo
et tamen animal supponentes pro rebus etc

Nono hec propositio est necessaria nulla vox est prolata (?) ut habetur a bal[illegible] [illegible] 9a
ubi dicitur quod propositio necessaria in qua quantitas universali remove[tur]
ab qualibet [illegible] propositio est propositio immediate et cetera et sic nulla vox
est prolata quia [illegible] est superior puncti vocis prolatus tamen ab inferiori % ab inferiori ad superius interius
ad [illegible] superius a parte vocis et cetera [illegible] negativa est prolata
quia nullus [illegible] vel superior puncti vocis est terminus quod pro [illegible]

in illa genus vel species est de predicato complexis et non tantum in predicati complexis
sive similiter univoce sive in recto

ad 3m Huic contra quod genus et species sunt non equivoca analoga non analogia sicut cum univoce et equivocatione. Exemplum primus numerus est univoce [illegible] numero ut est analogum quod dicitur prius de binario quam de ternario. Exemplum homo dicitur equivoce de nomine et homine picto propter eandem rationem dicitur de utroque et tamen dicitur per prius de homine vero quam de picto homine. Huic dico quod genus et species dicuntur equivoce et analogice de generibus et speciebus rerum et terminorum quia de rebus dicitur communiter de pluribus et de terminis cum predicantur de pluribus et per prius dicitur de rebus realibus quam de rebus [illegible] cum ergo dicitur non [illegible] consequentia ergo nullum genus vel species [illegible] consequentia. Si vero genus et species

ad 2m pro genere et specie reali communi pluribus concedo genus et species [illegible] communiter et actualiter non sunt complexe sed [illegible] reales actuales. Si vero sumantur genus et species pro terminis non [illegible] supponi [illegible] supponentibus ad intentionem [illegible] supponentes sic si diceret non [illegible] consequentia ergo nullus homo vel nullus [illegible] significabilis. Si vero sumantur genus et species pro terminis supponentibus [illegible] concedo consequentiam sic si arguitur non [illegible] consequentia ergo [illegible] sunt eadem [illegible] ergo sunt eadem species et eadem genera et [illegible]

Hic primo dico quod [illegible] sunt eadem universaliter sunt eadem in terminis bona bono [illegible] quod [illegible] sunt eadem universaliter sunt eadem in terminis. Et quia [illegible] sunt eadem homini communi non [illegible]

claudi q

cludi q̄ sec̄ sic p̄to sic dz concludi q̄ sor̄ ē asinus p̄to in ipsē q̄z
unitur et p̄dicatur ipse ē hō q̄z nullus est hō unitur nō sequitur
a ore urdam ē et etiā nō dz concludi q̄ hō sit asinus sicut hō
sit istud q̄ asinus in gn̄e gn̄alissimo sp̄ecies eadē cēntra sic
p̄z et similiter nō dz concludi q̄ p̄z sit similiter sicut p̄z ē istud p̄ti
luer Item ī 2ª p̄oī sic luminari equalitere q̄ p̄s quāqz sunt
eadē uni 3º sunt p̄ sibi adesse et quecumqz tunc tertia sunt eadē
eadē inuicem Sz sor̄ ex isto p̄ait sunt eadē hō ē nō
tunc sunt eadē adesse et oro q̄z nā sp̄ecies ē ipsi natura p̄luri
bus sp̄ecie et hec cēntra dicunt nō ē oro eadē hōīs q̄z
ipsa ē albedo tantu oro cōtabiles ex sint cōntra albedo etiā nō ē oro terti
tertio ē p̄ciosior auro — . .

Nono arguitur sic sor̄ ē p̄sens q̄z sor̄ ē hō et hō ē p̄sens g̃ sor̄ ē p̄sens
p̄z ī tantu 2ª q̄m alterum de altero p̄dicatur Sz sor̄ ē gn̄s gn̄a
lissimū q̄z sor̄ ē alba et alba ē gn̄s gn̄alissimū g̃ etc et hō
ē gn̄s q̄z hō ē aīal aīal ē gn̄s q̄ etc Item ī p̄ duo cōdic
toria in sūa necessariam de eodē Nā de mēte aīal in cōi ex
opinione p̄adē q̄ hō ē hō et q̄ hō ē asinus [al hoc] Sz oīs asinus
ē nō hō g̃ hō ē hō et nō hō Item sic p̄ duo cōdictoria in sūa
sunt simul uera q̄z sic hoc ē hō et nō hō et q̄ ē nō hō nō
ē hō g̃ hō ē hō et hō nō ē hō al' ē nō hō Item ad resolutione
hoc ē hō de mēte aīali in cōi et hoc ē asinus g̃ hō ē asinus
p̄z resolutoriē ex uniuersali cōntie hoc aīal necte ē ex ista magis — . —

Nota [illegible] Pro solutione horum sunt [illegible] notanda quod propositio duplex est, scilicet in recto
et in obliquo; et que est in obliquo potest dici causalis et talis
2m quatuor causas ut hoc album est ab igne de minera lapidis
et calcamentis in fornace; item hoc album albedine est album; item
hoc album est extra predicamentum; item hoc album est propter disgregare
visum. Sed propositio in recto est duplex scilicet predicationis et formalis
[illegible] quod sortes est albus [illegible] sortes ut homo est animal. Sed hic
Nota: nota ad cognoscendum propositiones ydenticam et formalem. Propositio formalis
fit tribus modis: primo cum nomen formaliter [altus] hic sumitur ipse nomen
[illegible] in primo [illegible] in secundo signo formali predicatione et huiusmodi. 2o quando
propositio est 2e intentionis ut homo est species specialissima et signum probatur
homo est species specialissima et propter hoc est [illegible]. Species subalterna est genus
subalternum quod significat species subalterna in qua tamen huius est genus subalternum
[illegible] sunt precedentes ydentice quia species subalter-
na est id quod genus subalternum et sortes est id quod genus generalissimum
et tamen sortes non est genus generalissimum sed individuum propter quod est ydentica
et non formalis. 3o fit propositio quando omnes propositiones de toto vel dis-
Nota opinionem [illegible] reputatur per [illegible] in aliis [illegible] paratum de disparato ut album est nigrum propter est falsum homo est asinus
homo est non homo et huiusmodi. Sed propositio ydentica fit duobus modis
primo per nomen ydentitatis ut homo est idem asinus destruitur eadem [illegible]
2o quando propositio est [illegible] intentionis deducta non formaliter ut homo est
animal propter dicentem homo ut homo est animal et est formalis. 3o quando non
propositio omnes de toto ut album est dulce ut homo est albus et huiusmodi

et homo est homo dummodo propositio non sit secundum intentionem ut dicetur inferius

inferius ista est formalis ut prius dictum est de eis

Secundo nota quod praedicatio formalis identica est haec homo est homo quia terminus est unum 2m notandum

unum scilicet homo est asinus ergo homo est idem quod asinus sed non quia ~~[illegible]~~

~~[illegible]~~ et ideo est quod propositio formalis plus dicit quam identica praedicatio

formalis exigit esse idem [illegible] ratione Sed identica solum identitatem

extremorum ideo dicitur lignum est album est vera dato quod lignum sit album

Sed ista est falsa lignum ut lignum est album

Tertio nota quod in syllogismo debet esse maxime advertentia 3m notandum

primo in syllogismo resolutorio utrum debet esse homo aliquid vel quoddam

communicabile et non debet esse quale quid seu commune vel communicabile pluri-

bus ideo iste syllogismus resolutorius non est demonstrativus animal in communi

hoc est homo et hoc est asinus ergo homo est asinus quia medium licet sit

pronomen demonstrativum tamen est commune quia [illegible] et demonstrativa sunt

talia [illegible] et demonstrato Similiter non recte inducimus

haec essentia est pater et haec essentia est filius ergo pater est filius quia medium

est pronomen divinis commune nec est syllogismus resolutorius sed ex illis

premissis [illegible] identica scilicet homo est idem quod asinus pater est idem

quod filius licet non sit syllogismus resolutorius ut dictum est [illegible] in

syllogismo debet esse advertentia quod sit ex terminis [illegible]

[illegible] in [illegible] ubi apparet [illegible] et sunt [illegible] ut haec mu-

lier est alba haec mulier est monacha ergo monacha est alba pro

alba in [illegible] albedinem carnis et in [illegible] albedinem vestis etc.

Ideo dz concludi q monacha e mulier alba sic no se² indi
uiuis hic ps e q̄ntu hic ps e contra g° talem e q̄ntu
s; dz concludi q con̄ e ps q̄ntu. Et adhuc sic hec falla in z° oct
ta cu adiectiuis implicatis un non se² hic ps q̄nt et hic
ps e con̄ g° con̄ q̄nt qz ly q̄nt includit unu p(ar)te adie
ctiuu ia q̄nt ide e q e q̄ntu et io dz concludi ideo sitto
q con̄ e ps q̄nt. Sicut dicendo hec contra no q̄nt et
hec con̄ e ps no dz concludi q ps no q̄nt. Sz q ps no con̄
q̄nt qd e uez qz in aliqdicto e fa. I ps e con̄ q̄nt. Itē sic
falla qn mutatur suppo tot io no se² sor e ho et ho e spes g° sor
e spes. Illud p₃ qz et hoc qz ly ho in a°ri ht suppoe psolez et p hoc
ide p°is et in ḃ°ri ht suppoe sim°e et sor le. Et i soluitur illud
aliud qd supius dicebar uz sor e una uia e qui qualitatum g° sor
e qui qualitatum s; dz concludi q sor e id q qui qualitatum. Sz si
deberet ee bonus sillis debet sic dici Sor e una et a° una e
qui qualitatum g° sor e qui qualitatum s; minor e fa. Sz si di-
cat ego arguam no mutan suppoe Sor e ho coīs et ho coīs e spes
g° sor e spes dico q bn se² qz a° e fa qz e formalis q̄p p̄tine
2e interior p ly coīs qz sigt q sor ut sor e ho coīs. Si² no
se² nullus ho e spes g° ho no e spes qz in p° suppoit ly ho
p(er)so et in 2ª simplr qz sb² ho ut ho predicatur i. al ho ut a°
ho no e spes et hoc e uez. Similr no se² hoc aial e
corp^le demo^to boue et hoc aial e aīl coe g° aīl coe e corp^le

No sequit q illi no gaudet q sor e ho coīs

nisi velis quod illud quod sit terminatum per dependentiam et non formate id est per se in adie-
ctiuum distributiuum in neutro genere et tunc sequitur quod animal commune est illud
quod est corruptibile et hoc est verum quia animal commune est hoc animal particulare quod est corruptibile
Sed si ly corruptibile teneatur adiective est falsa quia determinat animal commune
esse corruptibile. Sed dices concludi quod animal commune est illud quod est corruptibile quarum tamen
illarum sit contradictoriarum tamen una est vera et alia falsa sicut ille due: tu es albus
et tu es rex :-:—

Quarto nota circa hanc regulam realem quod propositio ponit tres suppositiones scilicet personalem
simplicem et materialem. Personalis est accepcio termini in suppositione pro suo significato ut individuo
ut aliquis homo currit nullus homo est species nulla animal est genus et huiusmodi. Sed
simplex suppositio est accepcio termini (accepcio termini) pro natura communi vel pro re vel quantitate ut homo est species
vel est genus generalissimum. Suppositio materialis est accepcio termini in suppositione pro se
vel pro sibi simili exemplum: primo Petrus est dictio, exemplum secundum ego est pronomen similiter
animal predicatur de omni homine

Terminus autem non ponitur nisi duas suppositiones scilicet personalem et materialem quia non
generat aliam realem et ideo omnis terminus suppositionis per se autem per se vel personaliter
[illegible] quod per has duas suppositiones ideo sane est intelligendum

Ultimo nota quod circa tertio ... super dictorum quod tamen non contradicunt hoc est homo
hoc non est homo demonstrando animal in communi. Sed sunt duo contradictoria vera scilicet
animal est homo animal non est homo. Sed dicitur propositioni negative opponi non hoc est homo et
hoc non hoc non est homo et sunt ille quia tamen contradictorie sicut sunt vere
nec inveniuntur duo contradictoria insimul verificari de eodem in communi. Illa homo est
res et non res quia res scilicet cuiuslibet non est res vel est non res

Quartum notandum

Et ultimo notandum

arm Et si dicatur si homo est non sor ergo homo non est sor ab affirmativa de predicato infinito ad
12mo p[illegible] negativam de predicato finito procedendo tenet quia contradictorium non est sua contradictoria quia sunt
duo contraria sicut homo est sor homo est non sor vel homo non est sor et melius
non contradicunt sed subcontrarie et hoc quia similiter est consequens sic procedendo propter hic
deus est pater et hic deus non est pater quia utrumque est verum tamen non licet hic deus quia
ad rationem absolute sit similiter tamen ad comparationem ad supposita inducitur est
consequens et ideo [illegible] sit similiter et [illegible] est [illegible]. Sed non procedit in
divinis quia hic pater est pater et hic pater non est pater quia utrumque est [illegible] similiter
2mo Aliter potest dici magis sensibiliter negando consequentiam [illegible] si hoc est non sor ergo homo
non est sor quia debet inferri ergo hoc aliquid non est sor sicut non sequitur tu
fuisti non albus ergo tu non fuisti albus sed sequitur quod [illegible] seu aliter
tu non fuisti albus. Ita in divinis hec est vera est non pater ergo non debet
inferri quod hec est vera non est pater sed hec est vera aliquid non est pater quod est verum
quia hec est vera unus est filius non est pater et hoc est verum. Et per hec non
tamen patet secundo ad [illegible] articuli in hoc articulo nono.
10m 12m Decimo et ultimo arguitur per auctoritates contra hanc positionem [illegible] aristotelis in
predicamentis de [illegible] ubi non est aut pluralis est contra hanc opinionem ubi
est aliquid et est prius ergo ista opinio contradicit aristotelis et 7o metaphysice [illegible]
probat ubi non esse aliquid nec utrumque neutrum. Et averoys in primo
de [illegible] in predicamentis super verbum aristotelis alegatum dicit quod distinctiones
apud aristotelem non sunt [illegible] [illegible] ex [illegible] [illegible] partium. Et
boetius dicit quod quidquid est ex [illegible] est unum numero [illegible] numero et similiter
[illegible] ergo quidquid est ex [illegible] est similiter ergo [illegible] ex [illegible] est ubi [illegible]

Ad solutionem harum auctoritatum est sciendum quod plato ponebat uniuersale reale opinio platonis de uniuersali
extra animam non ydeas sensibilium sed separata a singularibus loco et re ponebat
scilicet uniuersalia realia in celo et singularia hic inferius et sic loquebatur de uniuersali
separato a singularibus et tamen rei ueritate tale non est sed bene uerum est quod datur uniuersale
separatum quod est posterius rebus scilicet in anima quod fuit a nobis de nouo et est
separatum a rebus extra quia presupponit singularia mouentia intellectum
a quibus abstrahitur intentio communis. Sed non loquitur aristoteles de uniuersali reali iuxta
contra ydeas platonis singularibus quia tale est aliud preter singularia extra animam peccabat plato
equiuocationem et sic patet quia in libro posteriorum aristoteles gaudebat ydee
platonis moriuntur id est sunt [illegible] loquitur de uniuersalibus platonis ydea-
libus separatis. Eodem modo loquitur 7o methaphisice de tali uniuersali separato plato-
nico quod nec est substantia nec accidens quia non est et hoc est uerum. Sed uniuersale reale
[illegible] est aliud extra animam est substantia aliud accidens extra [illegible] ut
[illegible] uel [illegible] et ad hunc intentum in [illegible] uel loco allegato
quod diffinitiones non sunt quorumcumque existencium id est separatorum a singularibus sed bene
sunt rerum particularium quia singulare ut singulare est non diffinitur sed ratione sua
non id est diffinitur sortes ut sortes sed sortes ut homo et ideo diffinitiones sunt rerum
particularium ratione suorum uniuersalium existencium extra eorum. Quod autem
dicit boetius quod omne quod est extra animam est unum numero dico quod hec est equi-
uoca quia capit unum numero tam [illegible] et non indiuiduatum modo homo communis
est unum numero quia est unum et [illegible] quia homo communis et similiter communis [illegible]
[illegible] exponit numerum binarium sed homo communis non est unum numero indiuiduatum
quia hic esset quod in materia [illegible] seu inferiora [illegible] Et sic

patet solutio omnium argumentorum adductorum a terminis contra realistas quia istis decem argumentis colliguntur doctrinaliter omnia dicta ad necessaria universalibus realibus.

[argumenta realistarum contra istas]

Nunc ultimo restat adducere argumenta realistarum contra istas. Primum ad hoc videtur quia aliqui negant universalia conceptibilia seu terminos communes in mente et ponunt universalia realia solum ex natura et non ponunt talia signa seu terminos communes nec in mente nec in voce nec in scripto quod tunc esset quod non possemus sillogizare quia in quolibet sillogismo tertio in modo et in figura est aliquod universale vel terminus communis aut est mentalis aut vocalis aut scriptus.

[primum argumentum] Praeterea omnis terminus vocalis vel scriptus est subordinatus alicui termino mentali sed iste terminus animal in voce vel in scripto est terminus communis ergo subordinatur alicui termino mentali communi.

[Responsio] Forte ad hoc diceretur quod terminus communis in voce aut in scripto non subordinatur uni termino mentali sed multis terminis singularibus mentalibus verbi gratia iste terminus homo in voce subordinatur multis conceptibus singularibus utpote Sorti et Platoni et sic de aliis et non uni conceptui communi homo.

[contra] Ista responsio nulla est quia tunc non possemus concipere universaliter in mente quod omne ens est et ergo omnis punctus est indivisibilis quantum ad conceptus singulares omnium entium in mente oportet ... dicendo hominem quod est nullus homo est quantum et nullum animal est plures ...

Secundo et ultimo argumentum sic: si daretur iste terminus homo communis in mente Sortis aut Platonis esset unus solus vel tales ... Si plures ergo ... duo eadem ... simul ... de duobus sed de pluribus ... quia non possunt esse ... tales in mente Sortis

suiō ē unus solus talis t'i sc² q idē 2u eiusdē ē ina extoi
ut pz dicitur hō est lyhō estis g° ē desig ad dē g^a hr roeq
matem. Ipte lyhō ē pluz g°de de altero g^a hr ranoe foe soet
Ad hoc zm q utraque pars ē hic probabilis q sint ples tales ti hoy
in mente sor exudo q infiniti tales pntee si nō possunt ee infiniti
tales. Ipte 2° q ista acc̄n solo nūo dr̄a duīno nō sint realia
si solum intentionalia pnt ee in eodē sbo sic in eodē aere seu dyafano illuīato pnt ee spēs duaz albedinū realiū existentiū in duobus parietibus. Ipte alia pars ē etiā probabilis q sit solum unus talis
solus t'i hō in mente sor nec inuenit idē 2u eiusdē sint ina ex
foe seu male exformate diuersis ronibus seu modis. Nā cum ly hō ē desig hr
ronez mē ut ē q de alio hr ronez forme. Sz bn ē inuenies
q eodē mō seu eadē rone erunt ina ex foe. Et sic pz solutio ad hoc
decē arta ... simliter q infert pnt ex qui pz finis huius du
bitationis in q oes una sapientes uaria senserunt et que plura uidentur
hic sunt inserta cū adhesione tn ad partē probabiliorē s. q sunt deducenda
ultra tn realia q etiā intus ... infinitis exceptis ut pridem ē
Et hec ad laudē yhu xpi q sīn dubitatione nouit oez ueritatē sic ē et sue
dulcissime matris uirginis marie q in uerbo nouit oez ueritatez gl'a
sic ē amen explicit dubium

1 Quoniam de sbo praeppon q z ē et q dest
creatus notitia sic ton sēe so descēdo ad sanz
libri porphirii q ē loca tolis et partialis pro quo q dsunt

[Prima opinio secundum antiquiores] Circa quartam materiam fuerunt tres vel plures opiniones. Prima fuit quorundam di-
centium quorum prima est Iohannis Scoti dicentium quod tria principalia subiecta sunt scilicet in libro Porphyri-
[Primum argumentum] rii et non ad unum simpliciter. Ad quod probandum arguitur sic: quando est scilicet
alicuius scientiae de se agitur intra scientiam sed in toto isto libro agitur
de principalibus igitur tria principalia subiecta sunt scilicet in libro Porphyrii. Et cuius ratio
signum potest simpliciter unum scilicet nominatur in tali libro sed tria principalia subiecta
ut generis speciei differentiae proprii et accidentis quorum proprietates investigat ponendo [ponens]
divisiones et distinctiones et describendo [illegible] tamen materia ad invicem [illegible]
pertinentem ista tria convenient. Secundo si ad unum simpliciter esset scilicet in libro
[Secundum argumentum] Porphyrii illud esset [illegible] cum [illegible] adequate [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] illud scilicet
[illegible] adequate cum tali [illegible] simpliciter quod videtur inconveniens.
[Contra opinionem primam] Sed contra hanc: unum mediate vel una scientia est unius generis subiecti partes et passiones
considerans per primum propositum [illegible] sed scientia libri Porphyrii est una generalis
scientia est unum simpliciter scilicet. Ideo sic Porphyrius ingeniositatibus ma-
[Secundum argumentum] nifestat convenientiam et differentiam principiorum [illegible]. Sed omnia convenientia [illegible]
dantur in uno principio [illegible] medio [illegible] est ad unum informatum
convenientia est illud necessario scilicet libri Porphyrii [illegible]
[Ad primum] Ad rationes autem [illegible] ad primum dicitur quod [illegible] [illegible]
quod in [illegible] totali scientia scilicet adequatum est [illegible] partes [illegible] sunt [illegible]
in [illegible] tali agitur de pluribus partibus [illegible] [illegible] est [illegible] in [illegible]
[illegible] est scilicet medicinae [illegible] Avicenna [illegible] medicinae [illegible] et corpus sensibile est scilicet
[Avicenna.] adequatum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ideo non [illegible] illud rationis [illegible]

oē ī(n)d(ividu)u(m) scō desp(er)an(tur) agitur in scientia et ratio quod versatur totum
considerat(ur) illius scie(n)tie s(ed) tunc ne(cessa)r(io) ha(be)r(et) rationis q(uia) hoc non apparet a(ucto)r(itate) auctor(um)
p(ro)p(ter) illud nec o(mn)ib(us) sunt

Ad rationes autem p(ri)mo concedo q(uod) illius ratio similit(er) esset a(liqu)a p(ro)p(ter) hoc ad(v)e(rsus) — adv(er)
q(uo)n(iam) q(uia) (secund)u(m) supposit(i)o(n)es simp(li)ce(s) esset minus co(mmun)is et p(ro)p(ter)ea ratio q(ue) e(st) p(ri)mus
ratio ta(m)e(n) talis ratio et tamen (secund)u(m) suppositio(n)es particulares e(st) color q(uia) p(ro)p(ri)u(m) et
u(niversa)lis cu(m) ipso v(er)o ut q(ui)a suppo(sitio) (secund)u(m) mo(dum) burlei q(ui) vult sit v(er)ba
libri porphirii et q(uod) p(ri)ncipale sit eius p(ri)mo adeq(ua)te tunc ly p(ri)ncipaliter (secund)u(m) suppo(sitione)s
simplices e(st) minus co(mmun)e q(uia) p(ro)p(riu)m p(ro) o(mn)i tali inter(dum) p(ri)ncipale e(st) p(ro)p(riu)m et non
q(uia) p(ro)p(ri)u(m) e(st) p(ro)p(ri)u(m) et t(ame)n no(n) e(st) ta(m)e(n) intenc(io) p(ri)ncipale t(ame)n (secund)u(m) suppo(sitione)s
particulares p(ri)ncipale convertitur cu(m) ipso ut et e(st) mag(is) co(mmun)e q(uia) p(ro)p(riu)m p(ro) o(mn)i p(ro)p(riu)m
e(st) p(ri)ncipale et non q(uia) v(er)o g(e)n(u)s e(st) p(ri)ncipale t(ame)n no(n) e(st) p(ro)p(riu)m et sic d(iffere)ntia sp(eci)es d(iffere)n(ti)a
et acc(iden)s. Et si d(icitu)r q(uod) tunc ide(m) esset mag(is) et minus co(mmun)e se ipso et — arg(umentu)m
co(n)tine(n)s et co(n)tentu(m) r(ati)one eiusde(m) sui. D(icitu)r q(uod) hoc no(n) inconveniens diversimode — Nota
et (secund)u(m) variam suppo(sitione)s. Nota p(ri)ncipale (secund)u(m) suppo(sitione)s simplice(s) e(st) minus co(mmun)e et
co(n)tent(um) ratio p(ri)ncipaliter supposito co(n)vertibili ut adoptio cu(m) ipso ut (secund)u(m) opinione(m) burlei.
S(ed) b(e)n(e) esset inconveniens q(uod) ide(m) esset mag(is) et minus co(mmun)e co(n)tine(n)s et co(n)ten-
tu(m) r(ati)one eiusde(m) et eode(m) mo(do) (secund)u(m) eade(m) suppo(sitione)s // Imo p(ro)p(ter) hoc e(st) necessariu(m) q(uod) ide(m)
diversimode sumptu(m) esset co(n)tine(n)s et co(n)tentu(m) a se ipso q(uia) p(ro)ponendo p(ri)ma
intentio(na)lia dicimus g(e)n(u)s g(e)n(er)alissimu(m) p(re)dicam(en)ti q(ua)lit(ati)s (secund)u(m) suppo(sitione)s materiale(m) et ut signatur
e(st) q(ui)d(a)m q(ua)litas simp(li)cit(er) et p(ro)p(ter)ea e(st) individuu(m) sui et infra se ip(s)um p(ri)ncipaliter sumptu(m)
et ut sig(natu)m co(n)tinet e(st) g(e)n(er)alissimu(m) illius p(re)dicam(en)ti intentionalit(er) sumpti. Scotus — Scotus
aut(em) dic(it) q(uod) p(ri)ncipale denominative sumptu(m) e(st) p(ro)p(riu)m et p(er) abstractio(n)e(m) eius (secundu)m formam

etiam que est communis quia nec ordo sed principaliter et naturaliter cum ipso uli prestans libri porphirii consideratio quamvis sentiret in se tamen plura est clarior vero etc. :-.

opinio scoti et burlei que est 2a

Secunda opinio

est scoti et burlei et multorum solemnium virorum dicentium universale ut universale seu unum in multis et de multis est subiectum adequatum libri porphirii et boetii et ratio per adductionem regitur ad librum porphirii quod universale ut unum in multis et de multis considerare videntur primo namque quia est cognitum quorundam quod de eo considerare ... et secundo per totum commune ... terminus de universali et eius quod de eo est, 3o omnia considerata in libro porphirii reducuntur ad universale vero etc. :- :- :- :- :- :-

arguitur contra opinionem

Contra hanc opinionem arguitur sic nam nulla scientia de aliquo considerat quod ... illius scientie universale ut unum in multis et de multis ... libri porphirii ... non est ... et ... universale ut unum in multis est de consideratione metaphisici ... non est de consideratione logici ... scientia ... ut unum in multis consideratione ... tamen ut est unum de multis.

ad rationes opinionis

Ad rationes istorum ... 2o ad dictionem ... Aristoteles ... et ... burleus in ... non ... de ... demonstrare ... in ... de ... 3o ... ad ... considerare in libro porphirii ... ut est unum de multis et non unum in multis ... ad ... :-

3a opinio que est buridani

Tercia opinio

est buridani dicentis quod ... libri porphirii ...

istud verum aliquius scientie quod est constitutum in ea et non transcedit mentis et omnia consideratam in illa scientia reducuntur ad ipsum. Sed universale est huiusmodi. Igitur est constitutum probandum in quinque universalia consideratam in libro porphirii. Et non transcedit mentis porphirius considerat de quinque universalibus non in ratione essendi sed predicandi. Et omnia considerata in illo libro reducuntur ad ipsum quod probatur quod iste modus considerandi in eorum universale generis. :-.

Sed contra intentio vero mentis vel intellectus in abstractione debet esse verum aliquius scientie. Sed universale est huiusmodi. Ultra quod universale non debet esse verum aliquius scientie nec libri porphirii quod patet quia probatur maior. Porphirius dicit quod universale est unum in multis et de multis et etiam probatur quia quod debet accipi pro verbo aliquius scientie si ipsum non transcedit mentis illius scientie debet sumi in intentione abstracte per modum per se stantis et non adiacentis alteri ut patet de magnitudine que est verum geometrie et numero quod est verum arismetrice et anima que est verum libri de anima secundum buridanum et constructione que est verum grammatice. Si autem istud reale ultra transcedit mentis et considerationem illius scientie tunc debet sumi pro forma distinctiua et adiecta habentis modum eiusdem rationis cohaerentis et inherentis tales distinctiui ad precisam et adequatam considerationem talis scientie ut quod dicimus secundum avicennam quod corpus sensibile quod dicitur sub forma distinctiui et adiectiui est verum phisice naturalis et non corpus abstracte quia transcedit mentis et non habet rationem unius subiectiui nec representative quia habet modum passionis et non verum. Similiter in perspectiua dicimus quod linea visualis est eius verum et non sub lineatum visualiter tamen

Ad rationem buridani dicitur quod licet universale sit constitutum non transcedat mentis scientie

Argumenta contra opinionem buridani

Ad rationem buridani

poris notum omnia attribuuntur ad ipsum per talem modum subiectum cum suis partibus habet attributionem ad suum unum sicut patet cuius ratio iam dicta est

4a opinio [ref. p. b.]

Quarta opinio ponit quod ens subiectum est unum adequatum libri poris cuius ratio hoc est unum sicut similiter tenentur in ista parte ubi dicitur illius sicut debuit distribui ex cohortationibus ... seu pertinentibus reductis ipsum ad equalitatem partis date ... unum phie naturalis est corpus sensibile distributum aut in parte phie naturalis ... seu sidera magis cohortans ... unum libri phisicorum est corpus mobile et unum libri de celo est unum mobile ... unum libri de generatione est corpus mobile ad formam ... phie naturalis Consimiliter autem ... est ens ... distribui in partes ipsius ... ens subiectum est unum libri poris et ens cohortabile in genere est unum libri ... de aliis ... ratio iam dicta est.

[Contra hanc opinionem ... adrum]

Contra hanc opinionem arguitur sic ens subiectum et subiectum sunt idem ... genere non ... ratio quod ens subiectum ... sit unum libri poris Ad hoc dicitur quod ens subiectum sunt idem realiter differunt tamen formaliter et ratione ... est unus ... ens subiectum est unum libri poris ... eiusdem ... sunt idem ... et tamen ens est unum ... et non unum Similiter corpus sensibile et sensibile ... et sunt idem tamen corpus sensibile est unum phie naturalis et non sensibile ... partibus et non ubi ... etc.

2um

Secundo ad idem arguitur sic nullum ens subiectum est unum libri poris ergo ens subiectum non est unum libri poris ... subiectum est unum libri poris ... de aliis

reciduit et nō sunt plura ēntia p̄lia ꝑ i^tu^ ꝑ q̄ nunc est p̄^le ē Vz illius
Ad p^m r̄n̄ ne^de y^z q̄z ar^z ent asuppoē p̄li ad suppoz sim^ce Vn ad arg
uliqᵉs
nō se^z nullus hō ē gn̄s nec aliquod aīal ē gn̄s nec sed corp sen^le
ē Vz p̄hic nālis g^o hō nō ē ꝑs nec corpus sen^le ē Vz p̄hic nālis
cōtrar .n. ar^z saluata eadē suppoē et si dī tūc q̄ duo q̄dictoⁿ forēt
sunt uera q̄ t^a sunt sunt uera nunc ēt p̄le ē Vz libri por̄ et ens p̄^le ad arg
ē Vz li por̄ et tn̄ q̄dicunt Ṙn̄z q̄ i^ta sunt sunt uera nō
tn̄ sunt q̄dictoⁿ ex q̄ in q̄dictorijs dz ubiq̄ saluari eadē suppō gnālis Rno
q̄tum aūt q̄ mi^ta nunc ens p̄le ē Vz li por̄ Vz supponit p̄le et mi^ta ens
p̄le ē Vz li por̄ Vz suppo^it simp^z io etc
+ ercio mitatur sic Vz ad eq̄tur sciē dz ꝑu de oīb p̄dicatis in ea uthē
dem^r aristoteles 2° porterior̄ si ens p̄le nō p̄^a de oīb p̄dicatis in li^e por̄ Ind
p̄dō p^z de induū nec de cōmunibz exp̄ienti^bz ip̄oz p̄l^a q̄ sunt p̄dica
in tali li^e por̄ p̄ induū nō ē p̄le et sic de exp̄ienti^bz g^o ēs p̄le nō ē Vz
Ad i^m r̄n̄z q̄ Vz ad eq̄tur illius sciē nō oz q̄ p̄dicetur de oīb p̄dica ad arg
tis dicta in recto s̄ sat q̄ in recto aut in obliq̄ uē g^a in p̄hic nālis
p̄siderat de motu locali et p̄ motor tn̄ nunc mox ē corpus sen^le
in recto q̄ ē Vz ad eq̄tū p̄hic nālis subiō .n. q̄ motus corporis et
locus sing̃ lo^oēs corporis sen^lis et p̄ motor sup^m eius sic modo
in p̄pōdo lz indiuī^m et p̄ p̄ientia p̄p̄ p̄z ullaz nō sint ens p̄le in
recto s̄ tn̄ ens p̄le^a in obliq̄ ut q̄ z induuū ē p̄res sbiecti ēntis
predicabilis et tales p̄prietates sunt p̄ sationes entis pre
dica^bz :-:-:- io etc

/

4m arg̃m Quarto sic quia lo[gicus] pro[prie] non debet determinare nisi de conceptibus secunde inte-
ntionis et determinatur de lo[gica] uni[versa]li et de ly homo utrumque indistincte,
scilicet ex[tra] de conceptibus prime intentionis

ad arg̃m Respondetur quod non determinatur de conceptibus intentionibus inlo[gica] prime intentionis
nisi propter adceptus intentionales secunde intentionis. Et de ly homo ut e[st]
species et ut est uni[versa]le et de ly animal ut est genus et similiter et de tertio sonum
est similiter et sic ut est ad ipsius uli[tatem] preter reuerentiam illius idem etc.

5m arg̃m Ultimo arguitur sic ens uni[versa]le est non liber po[rphyrius] scilicet quia secundum li po[rphyrium] est tantum predicamentum
genus et tamen probatur prima conclusio ens uni[versa]le est ens predicamentum cum accidat enim esse uni[versa]le
et sic dicat propositionem ex suo e[ss]e accidente sic quoniam genus uni[versa]le est non predicamentum
et predicamentis cum sola societate nota alio propter predicamentum per positionem scilicet quia non
liber po[rphyrius] est non predicamentum probatur sola erit sola predicamentum idem etc.

ad arg̃m Ad ultimum dicitur negando probationem quod ex adiectis cum dicitur ens uni[versa]le est ens predicamentum ergo est
non predicamentum negatur consequentia per linea uisualis non sonorus et corpus sensibile
sunt contra predicamentum et tamen linea uisualis est non per se ipsius prospectiue et non
sonorus et corpus sensibile per se naturalis. Sic homo albus est ens predicamentum quia non
predicamentum quia ens uni[versa]le ex quo procedit talis accidentalis etc. Nam sic homini accidit
esse album in albedo accidit esse homini non sic autem esse uni[versa]le non tamen uni[versa]le accidit esse ens
quod tamen est per se impossibile dico per se uni[versa]le est ens et tamen dicimus quod homo albus est non per se
huius propositionis homo est albus quod multe magis ens uni[versa]le cum non sit ens adeo
accidentale quin potest esse non per se li po[rphyrius] idem etc.

Nota Nota tu qui legis quod hec quae opinio recitata est non est tamen communis sed
opinio magistri pauli ueneti quem certo tempore magister paulus pergulensis secutus est

retinuisse verum in hiis tamen questionibus aliquas quas composuerat non tamen emendaverat ob veniente morte sed quia non satis perpenderant mentem suam anno ... sue ubi posuit quandam positionem novam propter aliquas meliorem putans quam prius ore proprio recitaverat quam reperimus postea in margine sue exemplaris quidem verbis quam prius erat scripta in qua ... videbitur aliter modum pariter

Quidam vero iuvenis studens ... cum fuit prius eodem predictus doctor recitaverat propter ... memorie sue et scripsit postea in quodam suo libello ubi in quibusdam recollectis suis in quibus cetera ... istius doctoris colligere poterat prout tunc scripta erant. Cum quidem opiniones predictus doctor legendo satis ample dilataverat pluribus rationibus roboraverat propter ... obiectiones quibus obici poterat contra hanc opinionem ipse adduxerat et solverat. Tamen vero in margine libri scripta sunt hec sunt videlicet

Consequenter ad propositum dico quod ... adeptus libri ... est ... mente ... ubi ... est ... univocum cui ... predicabilitas ... est ... non spectat ad ... sive ... realis sunt ... ubi ... spectant ad ... reales et ... una pars ... de ubi ... et videtur quod est ... in se ... spectat ad ... tamen ... suam dico ... esse ... univocum. Sic ... rationale nec est dicendum quod predicabilitas sit ... realis sicut ... dicitur quod ... ad actum ... reducitur ... sed ... ad ... dicitur quod color realis est visibilis ... non reducitur ad actum nisi ab extrinseco

[illegible] ... est

p[er] aial' videns

Replica opinio[n]is q[ui]da[m] de scapulo p. p. — Sed ista opinio ē imp[ro]b[abi]lis q[uia] n[on] ap[par]et q[uo]m[od]o inest alicui s[u]b[iect]o nisi actu illud
eidem r[ati]o sit ap[ti]tu[dinalite]r natus inesse vel saltem illi cui [illegible] ē idem sic
risibilitas l[icet] p[ri]mo insit ho[min]i co[mmun]i et eidem n[on] p[ri]mo insit ho[min]i co[mmun]i s[ed] Sorti vel
Platoni tamen Sortes ē idem ho[min]i co[mmun]i et sic risibilitas q[uae] p[ri]mo inest colori passiu[m]
reducit[ur] ad actu[m] passiuu[m] p[ro]p[te]r q[uia] color ē [illegible] et ideo p[re]dicabilitas
ē p[ri]mo realis ulli q[uia] ista n[on] p[ot]est p[ro]p[ri]e realis p[er] hoc q[uod] [illegible] opp[ositu]m
vl'e intentionale ē [illegible] et ista p[ri]mo p[ot]est demo[n]strari de
vl'i loyco hoc mo[do] o[mn]e [illegible] univocu[m] ē de plurib[us] p[re]dicabile o[mn]e vle loycu[m]
ē [illegible] univocu[m] g[ra]o vle loycu[m] ē de plurib[us] p[re]dicabile [illegible] sunt [illegible]
Arg[umentu]m — ē de plurib[us] p[re]dicabile o[mn]e univocu[m] ē [illegible] sunt co[mmun]ia g[ra]o [illegible]
p[re]dicabilitas [illegible] et vle loycu[m] [illegible] g[ra]o n[on] [illegible] vle [illegible]
R[espo]n[si]o — Dico q[uod] [illegible] ē [illegible] ex [illegible] explicatu[m] [illegible] in
positiones [illegible] impositione [illegible] in voce [illegible]
[illegible] in voce [illegible] transcendere [illegible] seu [illegible] inest
[illegible] p[re]dicabilitas de plurib[us] [illegible] in modo dicendi p[ro]p[ter] [illegible] rei et
n[on] p[er] voluntate[m] institutionis [illegible] ho[mo] vel nollet [illegible]
ē [illegible] de plurib[us] [illegible] ex impositione
voluntate [illegible] sicut sic [illegible] vel divide[re] [illegible] inesse
ho[min]i q[uia] [illegible] et [illegible] sibi [illegible] risibilitas inest
ho[min]i p[ro]p[ter] [illegible] q[uia] ē [illegible] p[ro]p[ter] illud et
n[on] [illegible]

[illegible] opinio — Dico ig[itur] breviter et [illegible] vl'e intentionale [illegible]

libri porphyrii dico intentionale quia universale reale spectat in communi ad metaphysicam et
in particulari ad alias scientias reales sicut inventum est. Et non tantum universale intentionale prout
intentionis sic est intentio tertius hoc est anima quia de hoc spectat ad philosophum de anima
sicut intentio ordine et intentio sic est logicus ut logicus universalis species

Secundum notandum quod prima et secunda intentio universale de pluribus ut est ista intentio est eadem praedicabilis Nota
et non est de ipsis et sic genus et species et sic de aliis et tamen in illa
propositione eadem intentio est universalis cum ubi quia omne universale de pluribus
est universale ergo sic est tertius universale ut est eadem res sunt in individuis praedicati
aliter ut significatur ratio omnem aliter est genus universale praedicati aliter et sic ipsum
ut res est intra seipsum universale et sic est individuum ergo universale
de praedicabili sicut ergo. Sic et ly entitas res et individuum pro
sonum eadem res sunt sicut signum est transcendens hec sunt dicta que
inventa sunt in margine exemplario

Queritur utrum universale stante sup- 2a questio
positum sit genus ad quartam partem universale sive genus species
differentia proprium ac accidens et ratio quod sic universale est universale
de istis quinque ipse decem nobis in quod genus est genus ad
ista ad distinctionem ad distinctionem etiam quod primo ista universalia dicuntur ipse
ex quo habent diversas distinctiones praedicationis non aliter est distinctio generis et
species et sic de aliis ut patet ex textu porphyrii. Sed universale praedicatur in quid de
istis quod quia ad interrogationem factam per quid est genus primum nomen per se
universale tamen nominat quod est species primum nomen per se universale et sic de aliis ut probatum
patet de eis in prohemio dicendum per se .–.–

arr in opo^m

In om ar^z sic si vle eet gns ad p^{dica}tum ista q^nq p^{dica}lia eent
spes p3 ex rone gnis quia t^m q2 spes sub eode gne sunt dis
p^ate g^o n^o p^or de altera p^te nec altera de altera p^tinet
q^z cu^m porphiriu^m in textu diceret spe3 p^tineri sub spe et gnis
p^tu mo^d de spe et dra^z p^priu^m et accns in p^te In hac q^one
sunt varij mo^i di^{di} Primus e quorunda^m antiquoru^m dicentiu^m

p^ria op^o antiquor

q vle ex q^a p^te refertur ad p^arte^e e in p^dicto rellatiois et sic po
nunt in p^dicto eode gns et spes p^p eoru mutua^m rellatione

2^a op^o marsilij

Secundus modus e marsilij q dic^t q vle ut vle nec ista q^nq p^dicabilia sunt
in al^{co} p^dicto to^z p^e intentiois cuius gnis d^r ee sig^m si fit t^m
gns sub alternu^m e vle et sub ipso vli ponit q^nq spes q^nti^{ta}
q^nq p^dicabilia ut gns spes dra p^priu^m ac accns q^z dicens dicit
coniunctum dicit n. q^z p^s modus ponit vle in p^dicto rellatiois
q^z n^a ut no^{sit} p^dicto to^z 2^e intentiois quarum ra^m in hoc
q^z q^uod^z isto^z mo^z ponit vle ee gns ista q^z dicit vle in q^nq
p^dica^{lia} e divi^o gnis in suas spes et ad hec inde^z e ro^a attingit^{ta}
in p^rincipio ip^ius q^onis

p^bat 3^a op^o

Sed q^a iste mo^s instat^z ei^{us} n^a p^r q^z si vle e gns p^dicti rellatiois
g^o gn^{am} ip^ius p^dicti p^dicabit^e vle de ipso vli sicut ex vle cui p^{re}d^{ic}
q^e in p^{dic}to q^z p^o ad et albedo sunt vlia et tamen n^o illo^{rum} e
ad ad^{ed} ex q^a sunt absoluta

2^a ra^o

Ho ar^z q^a sz modu^s n^a si vle e gns p^dicti to^z 2^e intentiois se^{eq}
p^dicta sunt xi q^z p^hm dicere^e ens so^m in decem p^dicta diuiditur

p^e intentiois

N[c] intentionis propter respectum quem punctum coniungeret plura quam duodecim puncta partis quantitatis plurima fecerunt unum punctum apparet per quod an puncta deberent facere unum aliud punctum ut unitates equaliter denominantur et partes et sic per quod puncta deberent facere unum aliud punctum et sic tunc punctum esset et non maxi que est in qualitate magnitudinem sicut in aliis locis:—

Tertius modus dicendi est penitus ueneri quod dicitur quod tale non est totum per quod particula accepta simul terminantibus continuum sunt in aliquo puncto Et non terminus dicti accepta simul terminantibus continuum quod in punctis intentionalibus solum ingrediuntur sicut intentionis habet quod dicit aliter sicut illud quod dicitur de rebus plurium punctorum non est in aliquo puncto sensibile et tertia per quod particula accepta simul terminantibus continuum dicitur de rebus plurium terminorum quia non terminus quod transcendentia an ut punctum et similiter accentus respectu absolutis et respectiuum non sunt in aliquo puncto quia sicut omne genus habet quod in se est in puncto sunt genera et species et differentia et intentionalis punctus inueniuntur generaliter:—— | 3 enō ḡc. p. b.

Sed quod ex modo et rationes tertij in primo contra supposito duo uniuersaliter uenientes principium suppositi ut est sicut patet quinto metaphysice quod dicitur quod est realiter punctales et transcendens realiter punctales est tantum fundamentum in parte entis ut quod in una sicut est primus et magis sicut ultimus et in substantia sicut simulitudo et hec solum mutantur punctus realitatis ut determinationem in loco allegato. Realiter autem transcendens est tantum fundamentum in toto ente et non in parte eius ut ydemptitas et diuisibilis aliquis et tamen quantitas dicitur entis sicut omne ens est unum et unum et diuisibile per partes ut unitas et multa non sunt in aliquo uno puncto ex quo circuitur omne genus sicut ens absolutum | p[m] suppositi

diversum contra eadem de omni alie ex parte idem est diversum non erunt in 1° puncto Nam in isto puncto una species dicitur eadem sibi ipsi et diversa ab altera Et sic genus est aliter ex speciebus partibus non tamen simpliciter sed in toto. Sed probatur ex 2e in ... phisicorum ex quo pro similitudine et ratione genus et species non erunt relationes dicentes genus sed tamen aliquid dicta parte 2a solum ad aliquid puncta :-

ex suppositione — Ideo suppono quod dictio genus est intenta cum nota immediatis et exclusionis sic dictio species et quod species est quod est de pluribus differentibus numero Et genus est huius est universale immediate de pluribus differentibus specie solum ex hoc patet quod ens non est genus nec motus ... supponitur sicut ... ad motus localis augmentationis et alterationis quia dicitur puncta de quibus patet ens non differt solum specie sed et genere ... motus ... motus ... de quibus patet motus ... supponit non sunt ... de genus ex ... tamen specie differunt ideo etc.

ad rationes primi — His visis dicitur primo ad rationes primi non dicendo ulterius ... cum aliter ... ad partem 2e et genus ad species quo talia sunt in puncto relationis ... ad rationem ... relatio ... abstrahit a relatione ... puncta et ... sic ... ab homine ... ex suppositione ideo etc.

ad rationes contra in partem — Ad rationes autem ... in ... primis ... non ... ... de pluribus specie differentibus quo est genus ... additione ... dictio genus intelligitur cum nota immediationis et exclusionis ... ex ... suppositione Sed sic intendo ... quia ... cum non sunt eadem

genus non tamen speciei dicitur. Et ad probationes contra arguitur patet per illa universalia habent
suam distinctionem propriam distinctam ab aliis quia patet dicitur species ab aliis. —
Respondetur quod si accipiatur distinctio pro completa [illegible] [illegible] sic [illegible] [illegible]
aliis prout [illegible] universale accipitur secundum intentionem [illegible] [illegible] [illegible] non
per [illegible] distinctionem indicante quidditatem rei. Si autem accipiatur
distinctio large extendendo nomen distinctionis ad descriptionem [illegible] aliis
et [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] transcenderet habet diversas distinctiones
[illegible] et tamen non dicitur species [illegible] ratio non est satis [illegible] [illegible]
[illegible] universalia accepta secundum intentionem [illegible] non sunt [illegible] [illegible] genus dicitur genus
nec species [illegible] plus [illegible] species [illegible] —
Quartus modus dicendi ad eandem rationem est Scoti dicentis quod universale est genus ad [illegible] — quartus modus est Scoti
[illegible] universalia denominative et sic est de [illegible] universale [illegible] non tamen est genus [illegible] universale
[illegible] [illegible] abstrahitur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et sic est de pluribus
[illegible] universale. Licet iste modus sit bonus [illegible] tamen poni quintus modus — quintus modus [illegible]
[illegible] salvo iudicio meliori et [illegible] [illegible] universale [illegible] est genus
[illegible] [illegible] non tamen [illegible] [illegible] non considerando [illegible] [illegible]
[illegible] intrinseca [illegible] [illegible] sicut homini et asino [illegible] animalis. Unum quoddam
est universale [illegible] et non [illegible] quoddam [illegible] et non [illegible] quoddam
[illegible] et quoddam [illegible]. Et quoddam nec [illegible] nec [illegible].
Exemplum [illegible] animalis est genus [illegible] ex [illegible] intrinseca omnibus [illegible]
animalia non tamen est genus [illegible] [illegible] [illegible] universale [illegible]
[illegible] tenuis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad interrogationem factam quid
est de homine ut de [illegible] species animalis [illegible] [illegible] animalis [illegible]

eo aial ē gn̄s ideo et nō aialitas Ex^m 2^m ut ille nā ulē ſꝫ hoīe
modū p̄dicādi de pluribꝰ differentibꝰ spē nō tn̄ intrīnsece sibi unam
gn̄itatem intrinsecā pluribꝰ speciebꝰ Ex^m 3^m ut corpus de p̄nte Nā tale
n̄ corpus ē gn̄s quoad modū qr ad interrogatoēm factā p quid de pluribꝰ
differentibꝰ spē p̄uenienter rn̄detur p ipm et tn̄ quo ad rē qr in re sibi corrīt
unā nā gn̄itatem p̄dicatā in illis speciebꝰ Ex^m 4^m ut hō hō n̄ necē
quoad modū n̄ q̄ ad rē qr n̄ est ens n̄ est p̄dicatū de pluribꝰ speciebꝰ Et
qd dico de gn̄e dico de residuis speciebꝰ uniuersalibꝰ Nā ad ē spēs q̄ ad rē
et nō quoad modū ut i^{tn} forma p^{ut} accipitur in intentione p̄a q̄ nō ē
spēs ſꝫ rē ex q̄ p̄dicatur de rebꝰ plurium p̄dicatorum ſꝫ secūm sunt spēs q̄admodū
et ad nec ē spēs q̄admodū n̄ quoad rē ut rōz :·:—

Item ad ē dūm quo ad rē et nō quoad modū ut rōnalitas et ad q̄admodū
et nō quo ad rē ut unitas et multitudo differentiis Et ad ē dūm quo
ad modū et quoad rē Et ad n̄ quoad modū n̄ quoad rē ut hō. :—

Si^z ad ē p̄priū quo ad rē et nō quo ad modū ut risibilitas q̄ ſꝫ q̄ ad rē h^{nt}
p̄prie tn̄ ē p spēs p̄uenit p̄l^{tas} Et ad ē p̄priū quoad modū et nō quo
ad rē ut p̄pternitas p̄plura q̄ p̄pē nō insunt speciebꝰ ſꝫ h^{nt} modū p̄prietatis
Et aliqd ē p̄priū quo ad rē et quo ad modū ut ri^{le} Et ad n̄ q̄ ad rē
nec quo ad modū :—

ul albedo
Si^z ad ē accns quo ad rē et quoad modū ut albū q̄ ē accns ut accns
distinguit^z p̄ ibꝫ quo admodū tn̄ ē spēs cū p̄dicat^z in q̄d Et ad
ē accns quo ad modū et nō q̄ ad rē ut dūm vel als p̄ hm̄ modū p̄
accns cū p̄dicat^z in q̄le et tn̄ 2^m rē ē sba ut in^z expone augustinus

dum boecij dicit quod dicitur vniuersale est admixtum extra et actum et ad esse
actus atque modo vniuersalium et ad intellectus vt legitur ex eo .·.

Ad rationes autem facta in oppositum in principio questionis dicendum quod prima illa procedit de secundis
intentionibus que sunt entia rationis sicut secundo quod vnum vniuersale genus subalternum
et cetera quod abstrahitur de altero procedit per hoc genus vniuersali et cetera procedit de
homine et sic loquitur porphyrius de terminis tamen non de rebus Et cum ita
accipiuntur scilicet pro intentionibus tunc intelligitur sicut genus procedit de specie
et species genere sed genus pro termino intentionis species non est intentio generis nec tamen
intentio speciei genere et cetera intentione generis quoniam tamen est de homine species
generis sed est de animali homo est asinus Hic quoddam nomen quod dicitur extra
in margine libri ad hoc pertinet videlicet ad communem huius capituli .·.

Nota quod prime et secunde intentiones vel impositiones non sunt in suo ordine ita quod procedunt
signorum de quibus magister loquitur et ordinatio terminorum significatiuorum ad res immediate sicut
termini communis sicut individuum natura et cetera modi vnum non procedit ab omnibus terminis
autem secunde intentionis non procedunt immediate nisi terminis prime positionis prime intentionis circa terminos
prime intentionis et habetur et cetera intentionis et cetera habent modum prime vniuersalis et modum communis
in predicabili in singulari non tamen sunt immediate prius quod primo loco sunt res vniuersales
et secundo loco sunt signa immediate ipsarum rerum que non sunt in loco scilicet secunde intentionis
non sunt signa rerum immediate sed mediate et non sunt prius sed posterius
Et hic aduerte quod sunt duplicia vniuersalia transcendentia quedam a posteriori quedam a priori secundum

a priori sunt tamen que dicuntur ceterorum predicatorum supponuntur ante vniuersalia sicut ens ex quibus ens
sicut vnum bonum id est et cetera Sed vnum et dualitas fundantur super vno et
multis Sed actus et potentia fundantur in ente predicamentali actus et potentia est

Sed ule exparte q̄ sequitur ens prout ē ule ad q̄d ens seu ad
hoc ens parte ē ubi cōe his p̄dic. n̄a gn̄s et sp̄es dīr rellanes
fundatas in n̄o entre inq̄ ens qz ens gn̄s nō ē fundatas inz
p̄dicts nō in anō & inōibz Et fundamentū ē p̄ius fundato io
ille p̄dic. inten̄oēs ze. s gn̄s sp̄es diā p̄ius etc. et ule exparte
cōe inter p̄dic. sicut ule sine parte p̄dale et nō ule exparte
trāscēdēs de q̄ prius dcm̄ ē oēs iste sunt inten̄oēs ze et post p̄dicta
et trāscēdētia a posteriori q̄d dicitur de hoc ze inten̄oē individuū q̄
est trāscēdēs a posteriori q̄ prius n̄a hēmus conceptū entis l̄ unius
cuiuslibet etc ꝑ hēamus huc conceptū ze inten̄oēs. s trāscēdēs p
nō ē n̄a rei unū trāscēdens a dō trāscēden̄ sic inten̄e nec
dicit unā q̄ tuz cōes ze inten̄oēs p̄dicatur de oibz illis et hoc tm̄ intel
ūporter tractāt sanz inuno q̄ tū de oibz trāscēdētibz Et sic ē
finis huius nondi ...

p° / pa pars — [C]irca nūm̄ predicabilium dubitatur an sit
tm̄ q̄nq̄ et arguitur q° p̄ sint plura Nā ule dividitur
in p̄dic. ulia s nullū illorū p̄dic. dividitur in p̄dic. g°
sunt t' p̄dic. ē dare sextū ule p̄dividitur inter s ule
cr̄ p̄le sunt idē g° sunt sex p̄ula g° nō tm̄ q̄nq̄ ...

2a pars — Sc̄o individuū ut p̄ule distinctū ab istis q̄nq̄ g ex q° ē inten̄o 2a p̄siderata apo
ne et distinctis sic p̄dictis illorū p̄lura Nā individuū ē id q̄ ē maior le mltus
g° plura erunt q̄ q̄nq̄ ...

3a pars — Tertio sic q̄ p̄ula sunt pruriora q̄ q̄nq̄ nā 2m̄ p̄phm p° topicorum tm̄ ...

sunt predicata ut predicta et genus species differentia proprium et accidens. Sed predicabile et predicatum idem sunt. Igitur tantum quinque sunt predicabilia.

Quarto genus et accidens non videntur predicabilia distincta, igitur non sunt quinque predicabilia. Antecedens etiam patet quia color est accidens corporis et est genus albedinis et nigredinis de quibus predicatur in quid. 4m argumentum

Item species et differentia videntur coincidere quia si rationalitas est species hominis, erit differentia hominis, tunc esset differentia ab homine; tunc esset species ab homine, cum igitur differentia specifica predicetur de rationalitate, igitur habebit aliam ab ea realiter distinctam et illa pari eadem ratione habebit aliam et sic esset processus in infinitum.

Item omne quod est ex predictis determinatur per se in textu ubi enumerantur quinque predicabilia. Contra differentias et proprium tamen quinque erunt distincta. Contra autem ibi nichil distinguit nisi predicabile, igitur quinque sunt predicabilia et non predicata. Contra

Item posset argui ratione sic: omne predicabile est enunciabile de aliquo et totum videtur determinari. Tunc autem in libro sicut autem igitur hoc in quid aut in quale et sufficienter dividitur. Si autem est enunciabile de aliquo totum convertibiliter et hoc est genus vel differentia et hoc est species. Si autem in quale vel igitur est enunciabile de aliquo totum convertibiliter et sic est idem cum accidente et illud est proprium vel accidens. Si enunciabile de aliquo totum accidentaliter et sic est predicatum. Si non est enunciabile de aliquo non convertibiliter accidentaliter sic est accidens. Et species et differentia sunt abstracta in predicabilibus habent rationes predicabilis quia nec oportet habere rationem nominum totum quia videmus non est genus vel humanitas est species et rationalitas differentia vel risibilitas proprium et albedo est accidens quia genus et species predicantur in quid differentia proprium et accidens predicantur in quale. Consistit autem quod ad interrogationem formandam in quid 2o ad primum Contra

dea^co nup^a quenieto ??? q e aialitas vel humanitas hu^a
vel ho Et sic ad interogationes factas de a^co illa e hoium
quenieto ??? q e aialitas aut ??? seu albedo s^m ronale
seu ?? e aut album Sz pri ad interogationes factas de eo
quenieto ??? q e ??? vel albedo dicit noi spes ??? ??? ·/·

arm Et si ar^r q aialitas vel humanitas erat forte abstracte a talibus
hunt ronez ??? ??? q3 ??? ??? form e unu in multis g^o
??? max e ule ??? ex diffinitione ulis s^z aristotile p^o posteriorum s^m ule
dicit^r ??? ??? ??? ??? in ??? spes ??? ??? et accns g^o ???
max form e ??? illorum ??? q aialitas e gnus et humanitas spes etc ·/·

Ad arm Ad illud dic ??? diffio data ab aristotile p^o posteriorum de ipso uli e diffio
agregata ex diffioe formali et mali et talis diffi^r ab aristotile
??? ??? ??? tota demonstratio s^m positioe dicitis ??? ule
??? dup^r considerari s^m p^m ad diffioes formale ut e unu
in multis Alio ??? ad diffioes materiale ut e unu ??? ??? de multis
Si accipit^r ule p^o sic ??? quelz max formaz e ule s^z
tunc ??? ??? illius ronis q3 ule ut e unu in multis no dicit^r
in ??? ??? s^z ule ut ??? dicit^r in ??? et sic ??? ??? ???
form ??? ule ??? ??? ??? hoc sortitur nomen ???
Si aut considerat^r ule ??? ut e unu ??? de multis g^o ??? ???
e ule ??? ??? ??? ??? max formaz e unu in multis g^o ??? ??? e
e ule ??? additioe ad ??? sumendo ule ut ??? ??? ??? ·/·

Ad 2^m arm Ad rones aut factas in principio ??? ad p^m ??? ??? ??? ??? ho

est species et nullus homo est species ergo aliquis homo qui non est homo similiter est species et
ex hoc poneretur alia regula quod terminus sumptus in inferioribus variatur non su-
ppositio in hoc non homo est species supponit ly homo simpliciter et in tertia nullus
homo est species supponit personaliter ideo non valet Et similiter cum dicitur ulterius dicitur
in propositione universali ly ulterius supponit simpliciter et in tertia non istorum propositionum
alius dicitur in tertia propositione supponit personaliter Nec ergo sunt similiter
ulterius dicitur in tertia propositione universali et non ulterius dicitur in propositione universali ergo etc. non
contradicunt propter variationes suppositionum Et si dicitur quod ergo erunt contradictoria
utrum ulterius dicitur in propositione universali dicitur quod tertia est suum contradictorium non tales
inveniuntur ulterius dicitur in propositione universali Et huius erunt ulterius dicitur in
propositione universali contradictoria ad ulterius dicitur in propositione universali et hoc est falsum capi-
endo ulterius stricte etc.

Ad secundam rationem dicitur quod ad hoc quod aliquid praedicetur non oportet quod cuiuslibet universalis sit forte
quod denominative sicut universale Constat autem quod individuum forte supponit
habet modum cuiuslibet universalis praedicatur species non tamen denominative supponit ...
nec ... sine est de pluribus universale etc. ad 2m

Ad 3am dicitur quod praedicta sunt duo considerari unum absolute eorum sunt aliquo
respective ut sunt dicta sic primo sunt propositiones primo sic propositiones universales quare de primo
est universale et ergo sicut autem considerare secundo sic sunt tamen quae ... ad 3m
topicorum volendo investigare distinctiones non facit mentiones de speciebus
quartam solummodo quae dicitur de primis speciebus Haec ergo primo ulterius sunt
ingredientia distinctiones species ut abiciens a tali distinctione Si specie
et tamen autem ingredientur distinctiones forte et sic habentur generis et differentiae

aut ingrediuntur diffinitionem realem et sic habemus quiditatem accidentis propter in
prologo de anima dicentis quod accidentia magnam partem conferunt ad cognoscendum
quod quid est. Si autem secundo et sic habemus actus quia ipsi non debent ingredi
diffinitionem a qua distinguuntur. Dico ergo quod priores considerauerunt ipsa ab
primo et non secundo sicut fecit Aristoteles primo topicorum. –.–.–
ad 4m Ad 4am rationem dicendum quod actus potest accipi dupliciter uno modo ut distinguitur contra potentiam
secundo ut ipse distinctum contra a 4or ipsa ultima in intellectu refert inter ipsa et
2m modum quia albedo est actus primo non tamen secundo sed est species predicamenti qualitatis
ut visum fuit supra. Si autem actus consideratur secundo concedo quod
coincidit cum actu ut manifeste probat textus secundo de colore
corporis et albedinis et ingreditur sicut nunc non concludit contra intentionem.
Si autem accipiatur actus secundo de quo est sermo potius non est ars alterationis
Et ad probationem cum dicitur color est genus albedinis et ingreditur
et cum procedit ulterius quod color est actus corporis nego
hoc ut actus distinguitur contra a ipsa ultima quia ad interrogationem sic
quale est corpus nunc conueniter dicitur quod est color sed coloratum propter
coloratum est actus quod est ipsa ultima et non color. –.–.–
ad 5m Ad ultimum rationem consequentis dicitur quod ultimitas non est ipsius in quadrante tamen ut dictum
fuit in precedenti positione et quod sumitur in abstracto et non in concreto
secundo tamen quod ultimitas sit continuus punctualis propter rationem ultimitatis in quo de suis individuis
dicitur formaliter est species puncti qualitatis. Et cum dicitur quod omnis species habet
... contra quod omnis species distinctiua per punctum intrinsecum eiusdem puncti habet
... et non est quod distinctiua propter quod est ex eius punctis. Constat autem

q̄ ratio^tas l3 sit spẽs p̄nd3 qualitas di^a tamen predicamenta p̄u
p̄v3 sicut p̄d ē res p̄nti ut velato p̄or dici q̄ oīs spẽcul
ul' ē p̄etas ul' h' pp̄riū. n̄ec l3 g^o ratio^tas nō ht̄ p̄p̄3 n^t p̄a^oēs sic
n^t dr̄a p̄ic a^cuius p̄nti ht̄ d3a3 sufficiē n. q̄ sit p̄etas
alterius ratio^tas n. ē p̄etas et p̄a p̄a^o hoīs :-:-

Dubitatur an illa q̄ p̄3 p^ulia suam
oūdē ordinē que p̄o^ris de eis determinan^o
intitulit et ui^z q̄ nō p̄ue se ht̄ m̄a z^u for^e
et p̄po^ti i gn̄s z^u dr̄e et spẽi ex̄ q̄uenien si
mili^re p̄3 for^a ē prior imme^te m̄e p̄3 p̄po^tus g^o dr̄a ē p̄or et
mag imme^ta gn̄i p̄3 spẽs hoc idē ui^z de mente p̄or^is intex^u
ex p^o de dr̄a dicens q̄ i^ta se ht̄ dr̄a ad spẽ3 sic forma eius ad
eas et q̄ dr̄a dua^a gn̄is p̄stituit spẽ3 et p̄ h̄m ui^z q̄ p̄or^us de
ter^do de gn̄e imme^te debuit deter^re de dr̄a et nō de spẽ
In no^m ē aūc. di. q̄ spẽs ē immedia^oz gn̄i de spẽ dr̄a p̄gnīte
ad spẽi nō aūt ē aliq̄d dr̄e pp̄ eius simp^tes g^o spẽs ē mag im
me^ta gn̄i p̄3 dr̄a hoc idē dicit albertus in p̄d̄ibus q̄ dr̄a nō
ē ingnīe n^i p̄tate . spẽs aūt ē ingnīe sic in p̄nete ip̄m
pp̄^s imme^te se ht̄ spẽs ad gn̄s z^m rōne3 spẽi p̄3 dr̄a z^m
rōne3 dr̄e hoc idē ui^z sensisse p̄or^us ex deter^oē eius q̄m post
determina^oē3 de gnīe imme^te determinauit de spẽ :-:-:-
Ad rōne3 aūt adductā in p̄riū^o p̄nis sunt varij moi r̄n deri
q̄dā dr̄it q̄ l3 dr̄a sit p̄or spẽ sic p̄ eius p̄riū^o nō tn̄ ē mag̃ ist

immediate genus ipsi differentia primo totum et pars sunt a ordine immediationis ad in-
vicem quia post quam nunc est ad alterius. Secundo dicitur de toto quod licet genus immediate
praecedat speciem non tamen est immediatius quam ipsi medie. Constat autem quod genus
est pars speciei et materia speciei non autem genus est vel differentia nec materia est aliquid ipsius
formae utriusque et ipsius maior est immediatio inter genus et speciem et materiam
et speciem totius quia inter genus et differentiam et materiam et formam etc. Alii

Secundum modum essendi

dicunt quod species denominative sumpta est posterior differentia utraque concludit
ipsa tamen formaliter sumpta est prior differentia propria ut sic quod se refertur
ad genus utrumque posterius est de specie :-

Secundum modum essendi

Aliter et melius dicitur quod licet differentia in comparatione ad speciem prius ponitur ut
sic praecedat ipsam sicut forma compositum tamen secundum modum essendi et ordinem
naturae species praecedit differentiam. Ad aliud dicitur quod secundum modum essendi
integrum ad modum essendi integrale sicut totum ad partem sed quantitas supponit
naturalis sed secundum philosophum 7o metaphysice quo modus essendi integrale supponit modum
essendi integri modus autem essendi integri supponit genus et speciem et modus
essendi integrale supponit differentiam propter quo est accidens secundum posterius quo genus et species
praecedunt differentiam propterea accidens. Item omne totum integrum de se praecedit in-
tegrum de individuo sicut magis commune minus commune secundum philosophum in posteriorum quae
est de priori et totum integrum de pluribus praecedit totum integrale centrale sicut ista
praecedit accidens secundum aliquid 7o metaphysice. Et totum de pluribus integrale centrale
sicut centrale praecedit accidentale. Et tunc totum de pluribus integrale accidentale
quod se praecedit per accidens secundum philosophum posterior quod quia talem ordinem sunt
distincta inter se tale ordinem sunt indistincta inter se quo genus cum spectet

ee quod praedicatur in quid de specie est prius specie cui competit praedicari in quid de individuis et species est prior differentia cui competit in quale essentialiter praedicari et differentia est prior proprio cui competit praedicari in quale accidentaliter ~~pariter~~ convertibiliter. Et proprium est prius accidente cui competit praedicari in quale pariter .·.·.—

Item secundo potest huiusmodi ordinem considerari eundem in determinationibus servatur. Nam prius determinatur de genere quam de specie et de specie quam de differentia et de differentia quam de proprio quam de accidente. Ex quibus sequitur quod sicut ens non dicitur mere univoce de decem praedicamentis sed analogice quia non equaliter dicitur de praedicamentis sed secundum prius et posterius, prius enim dicitur de substantia et posterius secundum ordinem naturae de illis aliis praedicamentis ut dicit Aristoteles 7o metaphysicae et primo topicorum. Ita universale non dicitur mere univoce ad ista quinque praedicabilia sed analogice ex quo non equaliter dicitur de eis sed inequaliter secundum prius et posterius. Prius enim universale dicitur de genere quam de specie et prius de specie quam de differentia et sic de aliis suo ordine .·.—

Circa diffinitionem generis quaeritur an sit bene data ut genus est quod praedicatur de pluribus differentibus specie. Ad partes arguitur quod non quia praedicatur et sic ad nec ... et sic aliquod est genus quod non praedicatur nec potest praedicari de pluribus ergo etc. Praeterea de pluribus differentibus specie non est diffinitio generis nec de ratione generis tamen quia bona diffinitio debet competere cuilibet contento sub diffinito. Contra per ipsum 2o posteriorum 4o topicorum 7o metaphysicae articulus ... de istis vocibus animal et corpus quarum quaelibet est genus vocale et tamen neutra earum in hac propositione vocali animal est genus corpus potest praedicari de pluribus differentibus specie quia quod semel dictum est amplius reiterari non potest .·.·.—

2m arm

So heedittio ppent alteri abipo gnie geno e bona pz
pz bitym 2o posterioz dittio cent adest suo dittio mt
n albeius inpilli q dittio cent dittici uenit ex exepli
ficent bz pm gns et ultraz draz ans pz prens mouens
supius et huius pntur de plurib dnnb spe contra
aur q nt ceni tz cub dra enie traseedes mouis
spectat ad pnta et ho e sper spalitta et a declara prens
ptur de hoe et de est dnnt spe mouis pnr de albedie et de
augmentacoe et dnnt spe ho ptur de sor et de herta dnn
spe q pz sit mag dnnt sor et berta q sor et plo dnnt plus q
nuo Contra aut q hoe no por uentorari nisi dnnt spe pz
maior dra dra nulli arguit draz gnericz spe

3m arm
+ Tercio gns pntr inmete de plurib puenienb spe g pri de plu
b dnnb spe no e dittio gns una nota e ans pz prautal
e gns q inmete ptur de hoie et asino q ho et asinus puenuit spe
tm pe q ze inmen te ho q equus puenuit in aiali q e spes er
sic in spe spalissima pm ut sup e spes spalissima

4m arm
Cuarto sic se ht spes ad indiuidua gns ad spes q spes por puenire
muneio indiuid et dici de tpri sic de sole et luna et q spes
non separat go gns sic poterit puenire uni spe et dici de tpri

5m arm
Cuiito arz q dittio sit diminuta q ad pz de plurib dnnb spe in eo
q q d et tn no e gns g est sno ensbyng pz pz dittio aialis pu sin
aiata sensitiua pz inmete de hoie et bruto in q d q n spe dnnt

In margin: Q sor et plo dnnt nuo go sor et berta

Constat autem quia tota sententia non est generis cum sit [illegible] sint. –.–.–

In nono topicorum in textu ubi declarat quod diffinitio generis sit bene data per (oppositum)
duo dicta quae videntur esse de mente philosophi 6o topicorum primo quod per ipsum genus
distinguitur a quolibet alio. 2o quod talis diffinitio nichil continet superfluum aut diminutum
et primum [illegible] continet cuius contento diffinito primum dictum patet quia quodlibet aliud
aut est individuum aut est species aut differentia aut proprium aut accidens. Sed
talis diffinitio generis distinguitur ipsum ab aliis [illegible] patet cum [illegible] et minor
declaratur per primam particulam predicatur de pluribus distinguitur genus ab individuo quod
non predicatur de pluribus et per 2am particulam de pluribus differentibus specie
distinguitur a specie et ab [illegible] quae non predicatur de pluribus specie differentibus
Et per 3am particulam predicatur in quid distinguitur genus a differentia et accidente communi
quae predicantur in quale. 2o vero dictum similiter patet. Nam si in diffinitione generis
poneretur aliquid superfluum tunc remoto illo a tali diffinitione non minus
distingueretur genus ab aliis [illegible] hoc diffinitio per quamlibet rationem distinguitur
ab aliis. Constat autem quod remota 3a particula removetur a distinctione
generis scilicet quod non distinguitur ab accidente communi quod est inconveniens. Si
si diffinitio generis sit diminuta scilicet quod per ipsum genus non distinguitur ab aliis
quod est falsum ut [illegible] et manifeste patet inductive et per [illegible] quia qualibet diffinitio
[illegible] tunc diffinitio est diminuta. Ex quo ipsum [illegible] non di-
stinguitur [illegible] Si autem adderetur ista particula ut [illegible] (vel [illegible]) tunc
talis diffinitio foret completa quia ipsum [illegible] distinguitur tamen [illegible] ab aliis. –.–

Pro solutione istius dubii est notandum primo quod genus [illegible] (primo notandum)
tentione [illegible] cum sit [illegible] potest accipi dupliciter uno modo [illegible] per [illegible] determinatur (vel denominatur)

ut ab intentione generalitatis aut specialitatis aut differentialitatis aut proprietatis aut accidentalitatis
dicuntur res prime intentionis et ab istis secundis intentionibus vel aliquae que eis applicantur inquantum actu aut
dicere quod logica est de secundis intentionibus adiunctis primis. Alio modo potest capi genus ut
sit predicabile in quid per se formaliter et hoc secundo modo potest capi dupliciter uno modo pro toto significato
totali et sic genus importat propositum ex materia et generalitate. Alio modo pro se distincto
significato quod est generalitas et est intentio que est quedam relatio rationis secundum egidium seu
realis secundum magistrum paulum fundata in tali pro predicatione intentionis per similitudinem ad des
predicatur ut videbitur posterius sequenti et hac cancellarius significat hoc nomen genus
distincte in concreto et generalitas ~~adde~~ tex in abstracto.

correlarium Ex hoc sequitur primo quod nec genus nec differentia per se formaliter accepta de intentione habet
per se rationem predicabilitatis seu predicandi de pluribus etc. solum abstractive primo quod
sic denominatur patet quia non recte dicitur quod homo sit genus nec albedo sit genus secundum quod homo
est animal et quod albedo est color nec tamen dicitur quod brutum sit differentia secundum rationale
nec color est species secundum homo. Nec etiam asinus dicitur proprium nec accidens secundum risibilis et albus.

2m correlarium Ex hoc sequitur quod cum distinctum genus sit predicabile in quid per se non oportet supposita semper esse ...
quia aliud est quod distinctum et aliud est per quod distinctum. Ergo si distinctum genus predicandi de pluribus
differentibus specie non est quod distinctum est hec intentio secunda generis est alter per quod supponit distinctum
non est genus formaliter sumptum quia tale non habet rationem predicandi de pluribus differentibus
specie. Ex hoc correlario sequitur intentio per quam denominatur genus ut sit animal pluribus ...
animal color. Dicimus enim quod non est cui non repugnat quod distinctum
pmoueri in hac distinctione est propositum ex materia et tali mobilitate distinctum quod supponit tale
distinctum non est propositum ex materia et mobilitate quia tale propositum non est res cui non re
pugnat moveri aliter posset fundare in predicatione ex pluribus in loco posteriori

sed per suum suppositum distinctum est universalis prout tamen ibi praesuppositum subiectum mobili
existit dicitur in qualibet a ... omne ...

Secundo notandum quod quamvis divisio ad impartes fuerit sive indistinctione et praedicatione 2m notabile
est ponendum tale divisum implicite vel explicite. Contrarium autem quale seu
praedicabile sed potius divisum in genere et species differentiam proprium et accidens quod distinctio proprie
totum cum non ponitur aliquid expresse in diffinitione tamen est intelligendum loco generis praedictae diffinitionis
generis et sic intelligenda genus est quod praedicatur de pluribus differentibus specie. Ex
quo sequitur contra Albertum quod in tali intentione generis habet ad commune se aliquid non poterat diffinire
unum causale et unitatis sunt intentionem communes generis non tamen superiores.

Tertio est notandum quod sicut ordo praedicabilis procedit inhaerentia praedicati ad subiectum 3m notabile
in diffinitione data a posteriori praedenominatur ordinem praedicabilem ut genus est quod cum immediate
supponitur species et per hoc in diffinitione assignata ab antiquis praedicatis praedicitur
inhaerentia praedicati ad subiectum ut genus est quod praedicatur de pluribus differentibus specie, ergo praedicatio
data a posteriori est formalis et demonstrativa principium et quia data a priori praedicare
tenet est materialis et demonstrativa quia commune propter posteriorem et quia ipsa demonstrat
per formam per hunc modum. Omne quod cum immediate supponit species est quod
praedicatur de pluribus differentibus specie, ideo quod quod genus est cum immediate supponit
species, ergo genus est quod praedicatur de pluribus differentibus specie, ideo quod quod.

Quarto est notandum quod tertio tractat de pluribus indistinctione generis non tenetur proprie aliquid suppositum 4m notabile
aliqua diffinitio esset falsa probatio quia genus est quod praedicatur de pluribus sunt differentibus
non species. Si tenetur potius successive est iste genus est quod praedicatur de multis
differentibus specie et hoc est verum.

Quinto est notandum quod diffinitio generis est intelligenda cum nota immediationis et exclusionis 5m notabile

et cum dicta differant de se invicem sic dicto specie non tota dictio genus est sic

assignanda genus est quod praedicatur in quid de multis differentibus specie inter

se Et hec videtur intentio porphyrii dicentis in textu philosophus praedicatur de socrate

platone que non differunt specie sed numero propter hoc prior exemplo licet differant specie

contra et asino notum inter se · - · - ·

s adinvicem

·9°. His habitis respondeo utrumque sunt quibus praedicabilia genus praedicatur in quid et

actus scilicet supra nomen habitum ordinem praedicabilium sed quia praedicabilia scilicet

supra dictum de rebus pluribus praedicatorum generis et non cum maiori

quod transcenderet vel non alio post praedicata est actus et post absolute erat

specierum nomen ex scilicet ordinem praedicabilium ex quo circumiuit omne genus

nunc declarare non genus species dicta differunt de rebus omnium praedicatorum

posterius in textu et de multis et rebus diversorum praedicatorum dicuntur praedicatur

actus utrumque invicem generis Ex quo scilicet quod genus non potest di-

cont. ci proprie quod praedicatur dicitur in quarto praedicato determinate et omnis talis dictio [illegible]

ex genere et dicta primum philosophi topicorum et septimo metaphysice contra utrumque

hec intentio non est in primo determinato praedicato cum declaratio genus etiam

non pertinet ex genere et dicta ideo dictio genus non est praedicata dictio in ex

tendendo nomen distinctionis ad definitionem propter hoc dicit porphyrius philosophus in textu quod

philosophi describentes genus assignaverunt genus esse quod praedicatur de pluri-

bus differentibus specie in eo quod quid Et propter hoc dicta ad tertia praedicata

patet necessario [illegible] Et primo ad primum dicitur quod dicta praedicatorum loquendo de genere

ad primum etiam expressius dicitur

aliter et non volo [illegible] vel [illegible] quarta non scilicet genus quia scilicet actus

in primo [illegible] sunt signa rerum que sunt genera · · · ·

Ista autem opinio non est sane intellectus nam potentia cum sit terminus se invicem respicientes, ipse et non rebus ex quo est potentia et non res, sed boecium est implicatum propositio dicitur alij quod ubi ti volens est non actu seu potentia pu x redargutio opinionis
de mutis tamen sunt apte nata potentia de mutis et sufficit utrisque
tur potentia de mutis distinctio generis unde hoc verbum potentia generali dicitur
dicit aptitudinem et non actum seu non repugnantiam
quod est ut patebit infra et non actum seu potentiam intelligentium quod ap
titudo et potentia simpliciter non ex se habet ordinem Ceterum non habet aptitudinem ad
videndum propterea et tamen non videt nec potest videre quia aptitudo
adhibitus impossibilis est regressio 2m aristotiles potest pati et cum et in non est potentia
non est aptitudo contra illi potentia Nam lapis existens in suo loco naturali potest moveri
sursum et tamen non habet aptitudinem ad motum sursum cum aptitudo sit naturalis potentia
vel impossibile fluvius retro ad extra ut patet 2 no ⁘
Ad 2m aristotiles dicitur nec do ante et ad probationem cum dicitur et motus predicatur de ad 2m
pluribus differentibus specie non tamen sunt genus quia de ratione generis videtur
est quod non est praedicatur immediate de differentibus specie Contra autem
generis non praedicatur immediate de speciebus specialissimis cum sit medius immediate
descendit diversa genera generalissima 2m commentum primo physicorum Et sic motus
non praedicatur de pluribus differentibus specie sed sic ergo genus motus naturalis supius
et fluxa forma est ipse in terminis praedictis 2m commentum primo physicorum et sic motus
3o 5o ea physicorum Cum autem videtur quod hoc reperitur specialissima praedicatur
de pluribus differentibus specie negatur et ad probationem cum autem forte et bona de quibus hoc praedicatur
magis differunt sicut forte exemplo quo forte et bonum differunt plus 2 mo X

2do ad 4

Ad hoc quando dicitur nego consequentiam quia licet non sit albedo nigredo rubedo [plus dicitur quam albedo et rubedo] tamen dicuntur specie quo albedo et nigredo dicuntur plus specie. Nam contrarietas dicitur ratione secundum philosophum nono metaphysice per quod dicuntur solum specie et non plus specie quando dicuntur genere et tamen forent tamen diversorum generum secundum philosophum loco allegato. Vnde in proposito non tamen de sorte et de berta unus imaginatur tamen in genere quam in specie dari latitudinem in qua genere datur latitudo convenientie et differentie secundum quam aliqua specie magis conveniunt aliqua minus etc.

ad 3um

Sed quia tertius motus procedit ad 2. Nam est una realitas secundum quam conveniunt et sunt in uno communi cum omnis que fundatur in uno secundum philosophum 5o metaphysice. Igitur cum magis conveniunt albedo cum rubedine quam albedo cum nigredine cum sunt in colore igitur sequitur quod albedo cum rubedine sunt in uno communi inferiori ad colorem et superiori ad albedinem. Quod probat magister burleus in prologo physicorum quod actualis non est aliquis generis physici nec recitando. Ex quo patet plus sunt convenientie equus cum una specie animalis quam cum alia. Ad philosophum autem nono metaphysice dicitur quod loquitur de naturis magis distributis et tamen est distributio accommodata. Vel aliter et melius accipiendo talem distributionem simpliciter intelligit philosophus quod omnia que dicuntur sunt sub eodem genere proximo vel remoto quod est verum.

ad 2do

Preterea secundo aliter est sciendum quod duplex est differentia per se et per accidens. Differentia per se est illa que addit ab altero essentialiter ut rationale per quod homo differt ab asino. Differentia per accidens est illa que addit ab altero accidentaliter ut albedo qua sortes albus differt ab ethiope. Dico igitur si loquitur de differentia per se tunc procedit argumentum ut patet de albedine et ... alterutrius et alterutrius specie coloris. Si vero loquitur de differentia per accidens tunc nichil valet. Similiter cum argumento ...

( )
... et berta ...

ex parte dicitur spe ne qua quia licet sor plus par cum platone quam cum berno

et mag dicitur aberra quam a platone hec tamen non est certe scientie per figuram

queretis de 4a spe ptas unde si potentie dicitur sor ssimilari alteri suo

individuo manifeste liquet quia non sor non plus dicit aberra quam a platone

quod non praeter figuras cum sit se clausa ex causa sed forme per unam deam praecedentem

talem usque per suam hecceitatem existitur dicitur ab aliis ∴

Ad 3m patet 2 to ex quanto non ulterius sequitur ex ratione generis est primum de pluribus differentibus

spe interesse ut si ho par in spe per ...

non tamen convenit spe inter se ... 2e ... quia licet tamen ho ...

asinus sit spes specialissima non tamen ... spes specialissima est spa ...

nec spes ... plus ex ... nobili nisi forte de ... ad

modum ut declaratum fuit super in quadam ratione ...

est falsa de virtute sermonis ho et asinus dicitur spe ... esse

... ho et asinus non conveniat nec spe ... alteram est ...

... adhuc inter ho et asinus dicitur spe interesse ∴

Ad 4m 2 ... genus pot dupliciter considerari ... et potestatem

Si considera genus ... tunc pot considerari in una spe sicut

considera genus potestatem ... dividentium ...

non pot ... in una spe quia sicut una ... specie ita

... dicit ergo considerari genus ... sicut

similiter quia sicut ... totum suum ... pot esse in una individuo

... genus pot esse ... in una spe ... non ...

dicitur quia tales spes non ... actu ... de uno individuo est tamen ...

natura praedicari de pluribus individuis quod est ratione speciei. Et sic est ducendum de genere
capiendo tamen genus 2o modo. Et sic similiter non est concessum habere in se potestatem
dividendi species aut non habere talem potestatem in se non descendit in individua per differentias speciei
sic descendit genus in se per differentias accidentium.

[illegible] Sed contra istam opinionem instatur: ergo quod aptitudo de pluribus individuis non sit de
ratione speciei, quia sol est species et tamen non habet aptitudinem ad praedicari de pluribus in
dividuis. Igitur ergo [illegible] clara cum 1o celi [illegible] quia frustra esset aptitudo speciei quae
non potest reduci ad actum unius individui vel alterius eiusdem
speciei. Cum unum ens sufficeret dividere in actu ergo [illegible] philosophi 8o [illegible] nono
metaphysice conceditur quod si sol haberet aptitudinem praedicari de pluribus individuis sic
posset reduci ad actum alicuius individui sub ipsa specie vel saltem fuisset
reducta ad actum quod nemo sane mentis diceret.

[illegible] Secundo instatur quod species non descendit in sua individua per differentias accidentium
[illegible] probatur sequitur quod individua praedicati substantie haberent esse per individua praedicati accidentis
contra philosophum decimo metaphysice dicentem quod accidentis esse est inesse ergo accidens non est
ens nisi quia entis [illegible] probatur quia substantia non dependet ab accidente sed
econverso probatur quia quodlibet compositum est decentius sui componenti [illegible] individua
praedicati accidentis procedunt individua praedicati substantie sicut principia principiata
contra [illegible] philosophi dicentis [illegible] individua nove praedicatorum accidentium praesupponunt in
dividua praedicati substantie.

[illegible] Praeterea est dicendum quod sicut genus descendit in species per differentias speciei et sic et
species descendit in individua per differentias speciei et individuales [illegible] praedicati [illegible]
heterogeneas componentes sua individua [illegible] simul [illegible]

contra ad rationem sumendo medium de diffinitione quod species est que generis potest esse in
pluribus, respondetur: maior est falsa primo quod species ubi posset esse in pluribus, secundo quod
sit apta nata esse in pluribus, tertio quod sibi non repugnat esse in pluribus, et
non est dandum primum nec secundum sed solum tertium. Nam sol et luna species sunt et tamen se
non possunt esse in pluribus quia non est dare nec alterum est quod habet potentias
receptivas talium nec sunt apta nata esse in pluribus quia tales appetitudo
non potest ad actum reduci, unde non repugnantia ipsius se habet ut appetitudo
et sic contra Philosophum quarto Physicorum motus est velocitabilis in infinitum, videlicet
velocitates motus quod posset velocitari in infinitum cum nullus motus
localis possit esse velocior motu celi nec est aptus natus velocitari in
infinitum. Ex similis appetitudo non potest reduci ad actum, sed quia sibi non
repugnat velocitari in infinitum, ideo si per possibile moveretur in infinitum velocitare
velocitare. Ita sol potest esse in pluribus seu predicari de pluribus, non quod
possit de multis predicari nec sit aptus natus predicari de multis, sed quia sibi
non repugnat de multis predicari, et hoc est de ratione speciei. Ex predictis
secundo quod una et eadem divinitas non est species quia nec actu nec potentia nec
appetitudine nec non repugnantia predicatur de multis eiusdem rationis, licet ymmo predicetur
de patre filio et spiritu sancto, tamen supposita diversarum rationum.

Ad ultimum argumentum contra ex secundo nobilis, nam licet diffinitio predicetur de pluribus
differentibus specie, non tamen est universalis quia predicatur de pluribus differentibus specie quia necesse
exigitur in diffinitione generis, alias diffinitio esset insufficiens, quia si non exponeretur
ex duobus quorum unum habet rationem generis et reliquum differentie secundum Philosophum sexto
Topicorum.

Moti / motus (margin, beside lines 8–9)

Notandum (margin, beside line 16)

ad 5m (margin, beside line 19)

n° 90

terciu(m) generalitas sit passio emanans

a(n)i(m)a(m) alterius absolute sumpta et non ex eo quod est exclusa

speciebus etc. quod sic sic se habet univer[salitas] ad homines prima

entitate in generalitas ad naturam animalis prima quam est genus. Sed anima humana

vel fluit — absolute sumpta fluit universalitas prima quam homo est universale et non ex eo quod est in se

explicite ergo cum simul natura animalis absolute sumpta fluit generalitas prima quam ut fluat

est genus et non ex eo quod talis natura est in speciebus suis quod non cum speciei

etiam oritur ex contingenti similiter quia sic universalitas est proprie nature humane in generalitas

est propria nature animalis. Confirmatur sic natura si anima ex alia secunda

ut descenderet in suas species terminatur hec propositio generalitas sed non est ille sed

generalis animal quod sit in homine et asino ut de homine et de asino non erit genus

nec alie nec plures res quod non est sensus intellectualis quia primo speciei non

conveniret sibi alietas nec pluralitas nec generalitas prima que tamen est tale .·.

In om(ni) — In nomine autem sic dictio generis competit animali in generalitas fluit ab ipso

vel in animali secundum motum competit dictio generis ergo ab animali secundum motum in

suis speciebus ut de suis speciebus fluit generalitas etsi non competit prima cum

speciei quia universalitas exigit necessario prima ut eius fundamento tamen ipse oritur

prima natura alia generis extra .s. eius distinctiones per philosophum secundo topicorum .·.

p(ri)mo(rum) ... — In hac questione sunt varii modi dicendi unius namque multi venerunt dicentes

animam animalis sed se considerata fluat generalitas etsi pluralitas. Ratione sua

huius opinionis sunt ratio posita in primo questionis ad probandum .·.

contra opiniones — Contra istam opinionem omnis relatio presupponit necessario suum fundamentum et terminum

per philosophum quinto metaphysice sed generalitas est relatio transcendens arguatur sic in prima questione

quod generalitas praesupponit necessario subalternationem et ideo communitatem eius quod de
non est nisi species secundum potentiam multiplicibus dicere genus esse et communitatem generis
unde non absolute consideratam sed ut in specie fundat generalitatem ...

Alius modus dicendi est Alberti dicentis quod generalitas emanat ab aliquo ex eo quod in suis speciebus emanat absolute sumpta et hic modus solus tenendus est ad mentem Porphyrii in textu capitulo de specie ... modus alberti

Placet opinio secunda contra formam ad ... ex parte nec ... generalitas procedit ... pro sinoes ... Sed contra istas opiniones duas quod generalitas fluat ab uno ut est in speciebus scilicet quod talis generalitas est actus qui fit ex principiis ... et ab uno ut sic non potest fluere nisi actus ... aliquis ... singularitas est actus materialis aut quod est proprius aut communis si proprius quod communis est genus Sed actus communis quod ad aliquid est genus tunc procedens ... de suo ... et actus communis procedit ex ... fluit ex principiis individui ... in topicis ... Argumentum contra modum

Advertendum quod actus potest dupliciter capi uno modo pro ... alio modo pro eo quod accidit alicui naturaliter pro ... dicimus quod hoc est actus et sortes scilicet est actus ... naturali accidit quod sit homo et homini actus quod sit sortes ut in posterioribus patet et isti actus reperiuntur in ordine praedicamentali ... in antecedentibus et tale actus dividitur in proprium et communem actus distinguitur ... et dividitur immediate in actum permanentem et transeuntem Actus permanens dividitur in actum proprium et communem Actus proprius permanens dividitur quia quidam est et ... a principiis speciei ut risibilitas et quidam a principiis et dispositionibus individui ut albedo et cursus Actus transiens dividitur quia quidam est actus absolutus ... Notabile

nullu lyns 2us adipz ut gntas spatus dratus pcius accentalius ertalius nm entillox gemit 2us ad ipz intus actuale pole nec aptitudinale quoda uo e actus 2 interon diuectus adinte pole et aptitudinale utpidentas Mutabitas et diffinibitas :-:-

Respodendo go ad rones dico q gntas e p pa et gns e actus pius tractu infer q illi pnur de suo No ne pna et ad phm di q loqtur in thopicis de actuale pro p interon fluere ex principijs seu coi et no de ea coiunte 2 interon :-:-

ad rones Pro 2none aut in principio ad rones faucter nra pacti e scien q rellaones exeuder abitu pati rellaones qda fudanz p se p inenti simr qda uo inenti pntali solumo Rella e fudata inente simr ei q requir tn intra p ex pnta diuidens sufficienter ipz ens absolute sunt tota sintas ultas particutas priores posteriores p depetas et diuitas sic noe et e una ul multa pra ide ul diuisus coe ul sinte prus ul posterius Rella aut fundata in ente p se p pntali solum e i q no exiget abitu pntale inne diuider ipz ens pntale simr sic e pluras superioras inferioras gntas spatus dratas pcius et accentalius sicut n oe ens pntale e forma ul pportuz

pro rone i simr e superius ul inferius ppi ex pnta no datur superius nec inferius nec gns nec ad aliq plus tx q p ic q superius for no e superius p coe solum p3 p2 n e de rebs oiuz pntor deno tatur for tale Contrariaut q superius for superius circuit oe gns cu in qlz pnto requir superius g etis ppi superius et coe for sunt sicut nig

ul diuiti
ul diuiduz

et minus coe etiã sic sumptus contrariis – . . –

Secundo q ubi nõ ẽ gnus ibi predicabile gnus ẽ indeterminato puncto sed ubi sic accipitur ibi inten^oe 2^a nõ ẽ nec^o determinato gnere prout sic sonat oe gnus ibi est – . – 2m contra

Tertio sic q accipiendo puncta multa distractiue per primas intentiones sic dicto puncti de ueritate sermonis ẽ falsa quia puncta e coherdinatiõ plurium tamen sz et sicut ex eo q tale accipitur n^c importat supponentes nec intentio^tes n^c gnalitates n^c spalitates sed pro eo huiusmodi pro intentiones dantur tales gnalitates nã intentiones ipsorum distinctiones possit sic solui ad argumentum . . puncti ẽ coherdinatiõ plurium sub ea huius fundamentale ut dictum – . – 3m contra

Ad primum autem in secundo ad rationes dico ad primum nec secundo similitudines secus n. ẽ de relationibus quia enim 2e intentionis nec gnalitates sic spalitates cum sit relationes relatiue 2e intentionis exigat necesse est quod fundamentum et lz ex intentione ista h^o necesse dissimilitudinem autem cum sit per absolute prime intentionis sufficit fundamentum absolutum [illegible] ad primum

Ad 2m rationes dicendum q gnus etiã n^c cum rationale [illegible] male um ad aplicare huius notitiam ẽ sciendum q in animali possumus considerare 3ª signa nẽ primum signum ẽ q consideramus animal secundum quod [illegible] est sic ei nõ [illegible] ipsorum impo [illegible] ipsum dicere [illegible] ipsum [illegible] intentiones aucere dictus q est ẽ tamen [illegible] secundum signum ẽ q consideramus animal absolute simpliciter et in hoc signo [illegible] ei relationes absolute primae intentionis ut [illegible] 3m signum ẽ [illegible] consideramus animal in [illegible] ad species et sic ei conuenient relationes respectu 2e intentionis sic sunt ultimo [illegible] gnalitas supponentes . – . – ad 2m

Queritur utrum individuum etc.

a[rguitur] q[uod] no[n] — predicabilia habeant rationes predicandi etc. arguitur quod non et primo quod indi-

1a ratio — viduo non competit ratio predicandi quia si individuum predicatur aut ergo de uno solo aut de pluribus ex sufficienti divisione sed non de pluribus quia tunc esset commune et species contra intentionem de suo propositi. nec primum quia impositum predicatur ergo predicatur de uno solo sed contra quia tale individuum predicatur Sortes cum non possit predicari de individuo altero a se scilicet quod predicabitur de se ipso. ergo erit idem de se ipso sed contra Philosophum quarto physicorum dicentem quod impossibile est aliquid esse in se ipso et per consequens quia predicatur habet rationes etc. —

2a ratio — Item arguitur quod pluribus non competit scilicet ratio predicandi quia si predicabilia predicantur manifeste patet quod non nisi de pluribus aut ergo predicantur ut accidens ex diversitate non patet quia genus et species et alia predicabilia sunt intentiones accidentales. Si predicatur ut homo aut erit species et alia non et scilicet de aliis pluribus que impossibile patet quia accidens est quod adest et abest preter subiecti corruptionem. 2a predicatur accidentis.

om — In notandum est predicabilium in textu dicens — Cor quod dicimus quod predicatur quod dicitur de uno solo dicitur sic sunt individua ut Sortes est hic hoc et hoc. alia vero de pluribus que admodum genus et species et alia predicabilia

No[tandum] — Hic est notandum quod quadruplex est individuum primum est signatum ut hic et hoc et hoc. 2m est nominatum ut Sortes et Plato. 3m est circolocutum ut Sophronisci filius. 4m vero est vagum ut aliquis homo ut iste homo. —

Quare enim plura sunt individua que predicantur non de uno solo reliqua vero sunt individua per accidens nam iste homo ex quo significat homines continendo singulariter et est de multis de quo ipse ...ilis est eius predicatis impositus aggregativus ex ratione et actione

propter quod non est in eo predicato patet verbi gratia per hoc quod hoc album non est ingenuum propter quod cum dicitur signate iste, vel iste veniens. Similiter ly Sophroni-sci filius, et individuum per accidens, quia accidit Sophronisco habere filium, et filio accidit habere Sophroniscum patrem. Ex quibus sequitur quod individuum magis per circumloquutionem intelligitur quam de pluribus dicitur, nec tamen nullum eorum est species, nec mediat inter species et eius individuum, per se quia non nisi per eorum accidentale individuum magis id circumloquuti demum individuum permittit, vel sic continet pro speciebus de eisdem individuis. Nam sic per accidens comparatur per se. Secundum propter hoc non est in pro per accidens comparato pro eo per se quod predicatio necessaria ad rationes speciei.

Ad hic occurrit dificultas

non est quod individuum per se dicitur de pluribus, quia non de uno solo, quare pluribus illorum videntur de pluribus predicari, probatur quia hoc demonstrato homine communi, per se istud est individuum per se, et tamen est pluries de pluribus quod quilibet eorum est ille. Cicero est iste, Socrates est iste, consequentia per numerationes singularium, et tamen dicitur quod iste est Cicero et iste est Socrates. Similiter Socrates est de pluribus pluries; contra non est ab inferiori ad suum superius affirmative, et alterum patet, probatur quia contingit plures homines vocari hoc nomine Socrates tunc ad sensum est Socrates et non est rationis quod non unum quam omnes alii, quod hoc est Socrates et Socrates de pluribus predicatur. Respondeo quod primo dico quod hoc potest considerari dupliciter: uno modo utrumque hoc et sic est individuum per se; alio modo utrumque simul et sic non est individuum, sed est constans; non predicatur tamen Socrates est hoc demonstrato homine eorum tale pronomen demonstrativum non significat hoc et sic quia non est individuum nisi forte per eandem vocem ut

ut patuit supra in predicta positione. · · · ·

Ad rationes in oppositum — Ad rationem et ad quasdam rationes ex quo habetur idem in dictis plus iste et sortes plura
considerando duo scilicet quoad rem et quoad vocem. Si consideretur quoad rem sic dico
quod non plura de pluribus quia nulla res est conveniens significata per istum vel per sortem
sicut positum est plura convenire. Unde suppono veritate quod unus illorum esset sortes dico
quod tamen unus illorum qui vocatur est sortes et nullus alius ut patet de iste
[illegible] quod vocatur fuit sophismatis primi conditionalis non est sortes quia
sic vocatur vel baptizatus eo quod esset asinus et talis similis est sortes quia hoc
demonstrato sortes unus quilibet istorum nusquam vocaretur sortes non minus esset sortes
posito quod vocaretur asinus vel brunellus vel plato non distinguit quod ipse esset
sortes utrum tamen tantum in voce vel in scripto iste est sortes esset vera dicendo
non esset vera conditionalis quod sortes non significaret sortes quantum ad rem vel nichil. Si
non considerentur quoad vocem solum sicut in aliis libris quando convertuntur
sicut tunc nichil habet maneret prius. · · · ·

Aliter — Si consideretur per istum quoad rem et adhuc tamen magis videlicet marcus
et iste cicero est iste et tulius est ponendo ista nomina esse sinonima
ergo idem res demonstrata apparet plura. Consequens autem quod marcus tulius
cicero sunt plura. Si consideretur sortes quoad rem tunc est vera sortes est homo
est animal et est asinus ergo per questiones similiter sortes est sortes et homo et sortes et
asinus homo et animal sunt plura ergo sortes convenire plura de pluribus · · ·

Responsio — Ad hoc dicendum quod plura distinguuntur ab individuis plura de pluribus ut
accentu in marsilius. Consequens autem quod hec sinonima marcus
tulius cicero sunt plura de quibus plura quoad vocem non tamen quoad rem

q̄ sola una et eadē res nūo īportatur p' ist' tres uoces alr̄ nō essent sinonima Sed ī hō aīal et ra de q̄bz p̄dicatur nō sunt plura sz rē q̄ eadē res ē hō aīal et rōnale de q̄bz dī istē sor ali' p̄pō ēēt falsa sunt tn̄ plura uoc̄ aut cōcept' seu ad formalit̄s ut p̄z ex diffinitiōe uis heri — Sa dificultas ut q̄ intelli- dare unū indiuiduū cōe q̄ibz indiuiduis sic unū aīal cōe oībz aīali- bz Dn̄ sic datur hō cōis ex eo q̄ hec intencō hō p̄dicatur de oībz hoībz uno nōie et s'm eadē rōnem p̄ndabitur unū indiuiduū cōe q̄ hec intencō indiuiduum p̄dicatur de oībz indiuiduis s'm nōm et una rōnem sē p̄dicari de uno solo nec app̄z aliter ēē dicen̄ . : — 2a dificulta s

A di ad 2m quod q̄ nō datur hō cōis ex eo q̄ hec intencō hō p̄dicatur de oībz hoībz una rōe q̄ sic est alio^tus et res pec^nus et motus hrēcoz nās cōes p̄ ē fm̄ Sed ideo datur hō cōis q̄ talis intencō hō p̄dicatur de oībz hoībz sōm nūo differentibz cōstat aut in p̄posito q̄ ista intencō indiuiduum nō p̄dicatur de indiuiduis sōm nūo differentibz sic et sp̄e ergitur sic sp̄es et gn̄s circuit oīa p̄dicata ī et et indiuiduum nō ī oī n. p̄dicato sunt gnā et sp̄es et indiuidua ut p̄z hn̄s sic nō dr̄ sp̄es cōis ad oēs sp̄es dr̄ gnūs cōe ad oīa gn̄a sic uc motus cōis ad oēs motus h̄ solum datur intencōēs cōes oībz illis ī sic nō dr̄ indiuiduum cōe oībz indiuiduis sz hec una intencō cōis oībz illis — . — . — . — . — ad ī 3 dificil tatē

L circa dificultas nō uidetur q̄ p̄dicari de plurībz sit p̄dicatur plus q̄ ōis p̄dicatio q̄ p̄tēs superiori p̄sē cōpetit et inferiori p̄sē Sz p̄dicari de plurībz ē p̄dicatio p̄sē q̄ p̄tēs ali' q̄ dē superius ad forte uel ad de esse g' p̄dicari de plurībz p̄tē 3a dificultas

sor q̄ nō cū aᵒⁱⁱ q̄ phȝ pᵉ posteriorȝ etbʳ yᵉ pe cuiꝰq ꝑont dictus

q̄ se eidē ꝑꝑᵉ dictᵒ crꝑsȝ pars distinctiōis q̄ se ꝟ gn̄s ꝑsē ꝑꝑᵉ aīali

ut uisuȝ fuit supra inquādā qōne 3ᵒ q̄ū de pluribȝ ꝓdēpars disti

nctiōis gn̄s ꝑsē ꝑꝑᵉ aīali · · · · · ·

Respōdeᶻ q̄ pᵃ duuiᶻ in pᵃsiōē pᵉ interōis et 2ᵉ pᵃ 2ᵉ interōis duuiᶻ

ꝑm q̄dā que ꝑ intenōi siqᶻ et 2ᵉ intenōi ꝑsē utrᵖ utraq ꝑ gn̄a

spalitas dictᵗᵃˢ ꝑtas et actū ꝟ ū g̃ sidē aīal ē gn̄s aut ē plex

de pluribȝ suppᵒ ly aīal simpᶻ Si aūt dicoᶻ gn̄s ē gn̄s gn̄s ō

ꝑsē de pluribȝ dictis ꝑsē supp ly gn̄s ꝑsē paīali · · · ·

Quedā 2ᵃ intenᵒ que ꝑ tā pᵉ ꝑ 2ᵉ simpᶻ utilitas distinctᵗᵃˢ ut dicoᶻ

gn̄s dicoᶻ gn̄s dictᶻ suppᵗ ly gn̄s utbȝ simpᶻ Siᶻ si dī hō rōi

eᶻ hō dictᶻ suppᵗ ly hō simpᶻ · · · · ·

Siᶻ pᵃ pᵉ intenōis diuidiᶻ ut pōt elici de mēte ꝯmētatoris dᵒ mᵉ

ꝑm q̄dā ē cōntales eē ista ꝑꝑᵉ ꝑsē sua rōe ī q̄ nō ꝑ pᵈ rōne utrū

2ᵘ hōis Et q̄dā ē pᵃ accnᵗᵃˡ eē ꝑ ē ꝑꝑᵉ aᵒⁱⁱ nō ꝑse ꝑ pᵈ rōm

et hoc ꝯtingit dupᶻ aut tali pᵉ determinat rōȝ rōbi et nō eā aut

ꝑ rōȝ determinat sibi ꝑtiōēȝ et nō eā Exᵐᵖ pᵉ simitas 2ᵘ nasi re

ctitᵈᵒ 2ᵘ lineē rectitᵃˢ 2ᵘ aīalis ꝑ aīa nasi ꝯm ꝗ huius nō ꝑsent simitas

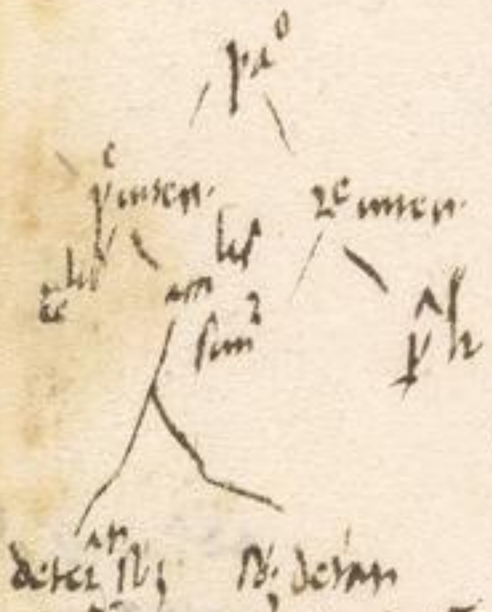
ꝟ pᵈ i ꝑ ꝑtalē ꝯplexiōē nᵉ aīa lineē ꝯm ꝗ huius flunt re

ctitᵈᵒ ꝟ ꝯm ꝗ meⁿ nō discrepat ab eꝗ mis nᵉ a tā aīali sȝ ꝗ aīal

fluit rectitᵗᵃˢ ꝟ ꝯm ꝗ hō · · · · · ·

Siᶻ lȝ oīs simitas sit in naso et oīs rectitᵈᵒ in linea nō tū oīs li

nea ē recta nᵉ oīs nasus ē simus nᵉ oē aīal ē ūleᵉ Exᵐᵖ co

inutata per proportionem convenientem temporibus et lineis non convenit propter huius
secundum partem rationis videlicet innominatum et dyaphonitas per se aque et aeri non convenit
propter huius secundum partem rationis communem nobis innominatum. Si tactilitas fluit a
natura humana non secundum per hoc solum secundum partem rationis videlicet secundum partem magis commune in animalibus
hominis homo sit tactivus non tamen omne tactivum est homo et similiter dicendum de aliis
suo modo. Accidentaliter tamen est quod rectitudo et similitas sint passiones accidentales non tamen
per accidens propter sicut accidentia tota secundum per se insunt ut passiones essentiales propter hoc propter quod [illegible] de per se.
Ex quo sequitur quod eadem passio diversimode est essentialis et accidentalis naturalis totalis est passio corr
essentialis secundum hominis ex quo fluit a tali natura secundum propter huius. Et est passio accidentalis secundum superioris
vel inferioris adhuc cum autem tali natura fluat talis passio.
Et tandem patet dicendum omnis passio per se conveniens superiori per se convenit inferiori. Verum additional totez
quod gratia [illegible] est [illegible] similis est accidentis per se conveniens naso et tamen non convenit per se
cuilibet inferiori. Est autem hoc iterum loquendo de passione secundum primam intentionem. Sed
passio essentialis vel accidentalis magis tamen communis secundum videlicet cui convenit [illegible] mortalitas est
passio accidentalis hominis et magis communis quam sit homo et tamen per se convenit homini et cuilibet suo
inferiori. Non autem sic est rectitudo quae est passio accidentalis lineae convenit propter hoc quod est communis et minus
communis quam linea quia per se convenit lineae non tamen cuilibet lineae curvae.
Et ideo sic intelligendo concedatur [illegible] conclusionis [illegible] et [illegible] sit passio accidentalis
et magis communis ipso animali non tamen est passio primae intentionis secundum secundae intentionis [illegible]
paulo ante.
Sed dubitatur quia [illegible] seu proprium de pluribus inest animali secundum quod per se inest [illegible] est dubium
tota quiditas animalis [illegible] passio per se fluit a quiditate non derelinquit [illegible] propter hoc
[illegible] tota sua quiditas est [illegible] individuo [illegible] seu proprium per se inest.
Nota quod [illegible] primo physicorum dicitur quod motus [illegible] circularis [illegible]
[illegible] et [illegible] terra et circularis [illegible]

indiuiduo cuius oppositum dictum est de interiori parte ...

Rno Respondetur negando propositionem. Et ad probationem quando dicitur loquitur de passione essentiali per interiorem ...
ad perfectione superiori quod repugnat inferiori contradictorie hominis non quia essentia diuina
species ultima et ens ... ordinem maius commune et minus commune et tamen
enti perfectione finitas et ubi corporeitas et spiritui pluralitas quod oportet
in pluralitate fundabilis repugnat essentie diuine cum sit de se infinita et incorporea et simplex
~~fict~~tas uera et esse totalis uera sic intendit uidetur quod ... superiori
~~per~~ per inferiori non contradictorie huius ratione superioris nam animali per
Nota inrationale quod repugnat homini ... homo non tamen contradictorie rationem animalis in homine
contradictorie per animal non repugnat esse asinum sicut animali Sic essentie diuine contradictorie
huius repugnat quod sit pluralitas corporea et ... non tamen sibi re
pugnat in eo quod est species ultima et ens ...

respondetur
Ad ... Aduersus autem in principio adductas rationes et primo ad primam ~~aut~~ in paulo
adiuuat ... ueneto quod indiuiduum potest de se ipso ut ad ... uerbum boetij quod ...
... ... de se ipso et ... infertur quod idem est in se ipso
... et ad primam ... quod philosophus intelligit ibi
... est in se ipso ... et ad ... non ... ratione partium non est inueniens
... exemplificat ... quod amphora uini est in amphora uini non ...
totum ... partem ... unum Dico ergo quod indiuiduum potest ... est in se ipso
non tamen ... ratione partium ... potest esse in se ipso ratione ...
duo D ... una intelligentia ... gabriel ... de se ipsa ... paulus
... gabriel est gabriel et tamen non potest esse in se ipsa ... non ... ratione partium
cum sit simplex ... priuationem ...

Ad i(llu)d p(ri)mum posset d(ic)i q(uod) s(ecundu)m magistrum paulum co(n)talis intelligen(ti)a sim(plicite)r h(abe)t sit sim(plicite)r — ad primum

simp(lici)ter est co(m)po(si)ta ex m(ateri)a et forma non tamen simpliciter est co(m)posita ex actu et po(tenti)a

in genere et d(ict)a r(atio) talis intelligen(ti)a est in se ipsa ro(ti)e partium

gabriel .n. ro(ti)ne actus vel d(icitu)r est in se ipso ro(ti)e po(tenti)e vel con(tra)ris

co(m)peti in ipso co(m)ditatum .-.-.-.-

Sed d(ic)itur est vera deitas est deitas et sic essen(ti)a divi(n)a est essen(ti)a divi(n)a quam — ad undecimum

p(ro)h(ibe)t est singularitas Constat autem q(uod) essen(ti)a divi(n)a est sim(plicite)r om(n)ino p(er)exclusi(on)e

o(mn)is cuiuscumque co(m)po(siti)onis et p(er) (con)s(equens) non p(re)dicat(ur) de in se ipso ro(ti)e partium .-.-

Ideo d(ic)itur aliter q(uod) non invenit(ur) idem (esse in se ipso) ro(ti)e p(ar)tium et for(m)e declarati et no(n) p(er)fic(ientis) esse — ad duodecimum, ad p(ri)mum

in se ipso ro(ti)e ibi est m(ateri)e declarate (vel declarare) et no(n) p(er)fic(ient)e Constat autem q(uod) p(er) p(ro)p(osi)t(ione)m — p(er)ficiente

p(er)fectio est forma declarans et m(ateri)a p(er)f(ici)e(n)s est m(ateri)a declarata Et ad p(ro)b(ationem) 4o

ph(ysicor)um d(ic)itur q(uod) intelligit idem est quidem esse in se ipso adeq(ua)te et invene — omnino

nes cum s(ecundu)m tamen vel q(uod) ad (illu)d q(uod) non est o(mn)ino idem ro(ti)e partem for(mal)e in se ipso

non est in p(ro)po(sit)o (ubi) na(tur)a superius est in hoc inferiori Constat autem q(uod) superius

et inferius non sunt o(mn)ino idem q(uia) distinguuntur formalit(er) Et similiter

est in aqua ro(ti)e partis p(ar)tium et pes eius est in aqua Si(militer) in p(ro)po(sit)o

l(iceat) sor(tes) videat(ur) et ut p(atet) sint idem realit(er) non tamen formalit(er) q(uia) ro(ti)o p(ar)tium est q(uod)

de altero predicet(ur) Ubi vero q(uod) de eo ad d(ict)um sic sor(tes) albus et sor(tes) gramma

ticus sunt unum et idem realit(er) et p(ar)ticula formalit(er) q(uia) ra(ti)o est ro(ti)o sortis ut

albus et r(ati)o ut gramaticus Ideo induunt ut p(atet) de se ipso esse in se ipso non

est invenimus s(ecundu)m ro(ti)onale .-.-

Ad 2am ro(ti)onem d(ic)itur q(uod) p(ar)ticula illa 2a in ratio(n)ibus accepta p(ar)tium de pluribus p(ar)te

non tamen in p(rim)o s(ed) in 2o modo dicendi un(de) p(ro)b(atio) illam est vera in 2o modo dicendi p(er) se — ad 2am

aial e gnus color e gnus et sic ho e spes albedo e spes Tercio
di huiusmoi inten[tiones] sunt accntales g° no pni pse ne[ce]ssa[ri]a pr[o]
zi[us] e inten° accn[ta]lis et tn p[ate]t pse gnr[ali]s de hoie

2o p[ro]. Tercium g[e]n[u]s p[er] hanc diffiniti
o[n]e[m] que e p[re]di[cabi]le de plurib[us] di[ffere]ntib[us] spe in
eo q[uo]d q[ui]d dr a ab aliis predicabilib[us] et dr p[ro]p[ter]
p[rim]a ra[tio] q[uia] ista diffi[niti]o p[er]fect[e] spei g° p[er] diffinitioe[m] no[n] distigui[tur] a p[ro]p[ri]e q[ui]d est
spes h[ic] nota et assu[m]ptu[m] p[ate]t Na[m] aial et sic oia supiora ad aial
preter gnu[s] ge[neralissi]m[u]m sic p[re]di[cabi]le imme[dia]te de plurib[us] di[ffere]ntib[us] spe [in eo quod quid] s[ed] aial
eade[m] supiora sunt spes g° spes p[ate]t de plurib[us] di[ffere]ntib[us] etc p[ate]t
cu[m] b° p[er] p[r]or[u]m intextu ca° de spe dicete[m] oia aut gnia et
sp[eci]a[li]s sunt gnia et spes Et maio[r] p[ate]t exe[m]plo aial tn p[ate]t de hoie
et asino bouei de plato et leone cor[pus] de ligno et lapide c[on]stit[u]
aut hec oia differe spe

2a ra[tio] So ra q[uod] gnus p[er] hac parti[cula]m q[uia] e p[re]di[cabi]le de plurib[us] spe di[ffere]ntib[us] no[n]
dr a p[ro]p[ri]o q[uia] sp[ec]i p[ro]p[ri]e[ta]t[ibus] gn[er]ib[us] trascede[n]tib[us] quor[um] quodl[ibet]
p[ate]t de plurib[us] spebus g° p[ro]p[riu]m e[st] b[e]n[e] p[ate]t de plurib[us] spe di[ffere]ntib[us] sic
gnus h[ic] no[tum] et assu[m]ptu[m] p[ate]t Quia p[ri]a p[ro]p[ri]o a[nimalis] cuius e p[ro]p[ri]um ... p[ro]p[ri]o -
no[n] so[lu]m p[er]fect[e] spei s[ed] tam[en] s[e]d gnu[m] et trascede[n]ti g° gnu[m] et tra[n]
scede[n]ti p[er]fect[e] p[ro]p[ri]us q[uod] p[ate]t cu[m] a[nim]a oi[bus] et b[onum] o[mn]i p[ate]t inductiue i[n]tr[a]ctu[m]
e p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]o aialis et nutritiuu[m] et gn[er]atiuu[m] sunt passioes corpois
aiati atq[ue] p[ate]t p[er] p[hilosophu]m 2° de a[nim]a et rati[ona]le e p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]o coloris p[ate]t p[er] 2m ibide[m]
et e[ss]e[ntia]le ul i[ncom]plexe e p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]o q[ua]ntitatis Si[mi]l[ite]r unitas bonitas et ueritas

eadem vel diversum sunt passiones contrarie 2° physicorum 4° metaphysice et non posse simul
eidem inesse cum ista passio contrarie 2° physicorum impossibile ponitur Consequens autem
hec omnia esse genera vel transcendentia ut dictum est ab his

Tercio arguitur quod genus secundum hanc particulam quod est predicatum de pluribus in quid non debet
abesse quia differentia superior predicatur de inferiori in modo differendi per se et non
in quale quia ad interrogationem factam per quid de inferiori differentia non
convenienter respondetur per superiorem genus quia predicatur in quid Similiter ista differentia
rationale predicatur in quid in modo differendi per se de suis individuis formalibus
quia ad interrogationem factam per quid de hoc rationali convenienter respondetur
quod est rationale sed ad interrogationem factam per quid est solum [illegible]
Item in 2° quod differentia non predicatur in quale essentiale sed accidentale [illegible] accidens
et non essentialis quia ens per se et essentialiter predicatur de diversis speciebus sibi
non predicatur per se essentialiter de suis diversis speciebus per philosophum 4° metaphysice quod accidens
per se predicatur de illis ex substantia diversitatis Consequens non valet quod accidens predicatur secundum accidens
de predicamento qualitatis

Quarto principaliter arguitur quod genus non debet abesse per hoc quod genus predicatur in quid de
accidentibus quia predicatur in quale quia multa sunt accidentia que agunt [illegible]
tamen non predicatur in quale sed in quantum ut de notitia predicatur [illegible] et in quid
in predicamento relationis et ubi in predicamento ubi et quando in predicamento quando Sicut
querenti per quid est homo convenienter respondetur quod est bicubitus Item querenti ad
quid refertur respondetur ad filium Ubi fuisti respondetur in platea quando fuisti
respondetur heri Respondetur quod actio et passio predicatur in quid de primis suis ut
si queratur quid agit Sortes respondetur quod edificat [illegible] respondetur quod calefit

Quintum arm

Quinto arᵃ q gnˢ nō pᵗ in qd ꝑ cū gnˢ sit pſe et nō diuersimode supra
scᵃ habet roēs forme aut mae cūᵃ coᵃᵉ pᵒ phiᵃ aut qᵒ pᵗ in quid
roē forᵉ aut mē s nō roē forᵉ ꝗrithe pᵗ in qle vᵗ roē mē ꝗtue
eēt mag de eē et mag notificaret mā q forma q ē inconueniēs
contra phᶻ 2ᵒ phiᶻ.

In noᵐ ē positus in textu dicēs pᵗ de pluribus speciebus differentibus gnˢ ab hiis
que de uno solo pᵗ q sunt indiuiᵃ dr̄ntibꝫ spē separat ab hiis
scilicet spēs et pₚᵢᵤ̄ in eo q qd diuᵃ gnˢ ab hiis et cōiter accentibus
q nō eo q qd s in eo q qle vel quo se hn̄t pᵗ. Ita q poᵗ inte
dicere concordare gnˢ et per eius distinctionem distingui ab aliis ꝗ.

Pᵒ quo dē dīfᵉ gnˢ diuidit ipm ab indiuiduis per pᵗ de pluribus simpliciter
vel nō de pluribus pᵗ s de uno solo 2ᵒ diuidit ipm a spē et pₚᵢᵤ̄
per pᵗ de pluribus spē dr̄ntibꝫ q: pₚᵢᵤ̄ cū q huius pᵗ solᵐ de una
spē et spēs cū q huius de pluribus solᵐ nuō dr̄ntibꝫ 3ᵒ diuiᵗ
ipm a dīa et acc̄nte cōi per pᵗ in eo q qd q: dīa nō pᵗ in qd s
in qle quo se hᵗ.

Sꝫ prehensione in principio textus ē notandū q sic est sufficienter
diuᵃ per idē et diuersum per phm hᵒ mē i quale et parteᵃᵉ et totoo
trislia anologa q trascenden dr̄ aliqua pᵗ q: nᵘ illorum ē parteᵃᵉ
tꝫ plēᵃ q cū qdlꝫ alē sit ple immeᵗᵉ de suis indiuiduis
formalibꝫ ī q nō aut dr̄ntibꝫ spē aut gnē q: eē ple de
suis indiuiduis et sbā et sicᵃ hō nō tn̄ qdlꝫ istorum ē ple de
pluribus spē aut gnē dr̄ntibꝫ pᵗ ē immeᵗᵉ in qd de pluribus

indiuiduis erit primo communiter aliis prius competens sibi predicari de plu-
ribus specie aut genere differentibus quod primo communiter non competens sibi adequate
in quantum enti vnde quoad uniuersale competit predicari de hoc ente quod sunt eius indiuidua formalia
Secundo licet substantia sit genus et uniuersale tamen non conuenit ei in eo quod genus et in eo
quod uniuersale. Ita quod genus predicatur immediate de pluribus differentibus specie solum in eo
uero quod uniuersale predicatur solum de hac substantia quod sunt indiuidua eius formalia.
Sed circa hoc cadunt difficultates. Prima difficultas siquidem immediate predicatur
de predicamentis contra commentatorem primo physicorum dicentem ens immediate descendi in predicamenta et
post quae sunt ordinem naturae non recipiunt prius neque posterius aliquid.
Secunda difficultas est quod dicta et sic tantum scientia substantiae (?) physicae ex ueritate
et per quam corporeum predicatur immediate ... de hoc corpore quod
solo numero differunt scilicet quod corporeum et ens erit species tamen additis
additionibus et assumptum patet ex positione.
Tertia difficultas est quod predicatur de pluribus differentibus numero in eo quod
quid non sit secundo species in eo quod uniuersale alia quia erit ens secundo saltem ad
ista in eo quod species.
Respondetur ad primam difficultatem dicens quod duplex consideratur uniuersale
et ut habet modum generis primo dicitur immediate solum de indiuiduis suis for-
malibus secundo dicitur immediate de predicamentis et sic intellexit commentator primo physicorum
quod sic genus per differentias immediate descendit in species. Ita ens substantiali
modo descendit immediate per tales uel suos modos in predicamenta non in quantum multas
uarias ordinem diuersimode et immediate. Ideo ...
Ad secundam difficultatem dicunt Albertus secundo de anima et tertio de ... sed ...

Prima difficultas
2a difficultas
Tertia difficultas
Ad primam difficultatem
Ad 2am

redargu^o rōnis

rōno nō ual^z tum q^o p sepe^z p̄cedis in infinitum in indiui^{is} q̄ p^{hi}s ^{e}n^{o} ne^{ce} et p̄z q̄^z oīs sp̄es h̄t ordi^{ne} cū intrinsice p̄di^{tez} ppona^z ex q̄ua et pari illa ^a tū ēē t sp̄es h̄t ordi^{ne} et sic in infinitu̅ S^o nō ual^z quare ordi^a ut sic ēē sp̄es et p̄z eius ut ualē ex^{o} h̄t p^{si}miles mōu^s p̄ndi

c rōno ad 2^{am} difficultatem

Id^o rōne al^z q̄ sp̄ei prius p̄petit poni ibi assignato gn̄ie imme^{te} de pluribus diuitibus nūo sā^{m} ind^{d} t x ^o p^{o} l̄e^{z} imme^{te} q̄ ponit ibi assignato gn̄u p̄pe^{t} cē̄n^{tz} sp̄ei Nō aūt sibi p̄pe^{t} cē̄n^{tz} s̄acc̄n^{li} p̄ū ind^{d} de pluribus diuitibus nūo s^{o}7 Cōstat aūt q̄ p̄hule q̄ ordi^a imme^{te} p̄z de pluribus diuitibus nūo s^{o}7 ind^{d} nū^{m} tn cor imme^{te} poni^z ibi assignato gn̄ie p p^{a} neutrū cor̄e sp̄es nō n debemus abuti priori rōe posterioris al^z fieret nim iniectia .–

ad 3^{am}

Ad 3^{am} difficultatē nō dexter^{do} s̄ sobrie q̄z apd^u me po^{le} ē p̄siderare p̄ce^z q̄ p̄ū ind^{d} de pluribus solo nūo diuitibus p̄pe^t sp̄ei nō tn in eo q̄ sp̄es s̄ z in eo q̄ ualē ut obitat po^z si cū sic distit q̄ z̄rū ē expsse inten^{ōi} p^{hi} p^o tho^z ponētis tn p̄ee ēē p̄la s gn̄is ordi^a p̄ uz et actus in quoz nūo nō p̄tine^z sp̄es ex^{o} s̄e^z q̄ de rōe sp̄ei i eo q̄ sp̄es nō ē p^{le} actiue s̄ so^{m} passiue s̄i q̄s tn po^z amica^z q̄ p̄z so^{m} de suis indiui^{is} ind^{d} p^{le} p̄pe^{t} cē̄n^{le} sp̄ei i eo q̄ sp̄es nō tn in eo q̄ ualē s̄ p̄ū de suis indiui^{is} formalibus ind^{d} ē p̄a^{o} cē̄n^{lis} ualis in eo q̄ ualis ē Cōstat aūt q̄ p̄la sunt indiui^a for^{lia} ^{ut ap^{le}} s̄ indiui^a for^{lia} p̄ indiui^a nūali nō sunt

indiui^a for^{lia}. –

indiui^a for^lia et tn ta indiui^a for^lia quia notata sunt indiui^a
spe Adyhz aut p^o tho^x 2m q lo^z de plubz no simp^z 2m
q^d de roe yij si ztracte ut sunt pta in yblematibz sc^lib; .-.-
So notadu e q dic^x e p^a^o uz y^a et in y^a p^o ye dem e p^a^o q flui^t ext^m
ex y^a diffinitioe spe^tra ex y^is principijs spei p^a^o uo
in ye dem e q no fluit ex y^a diffinitioe spo^tra ex y^is pri
ncipijs spei quia ex suo sbo effectiue et sbiec^ue u g^a risibilitas
e y^a hois que fluit ex y^is principijs ypono^tibz ex y^az diffi
nitioez uz ex gne et dra hois q sunt aial roale cade
n sunt princi^a spei et passiois eius diuersimode tn q gnus
et dra sunt princi^a spei in gne cause malis passiois aut
in gne cue efficientis unitas uo e p^a^o in ye dem entis que
no fluit ex y^a diffioe seu ex principijs eius alt ens diceret
ypoez ex qua nus eet spes n^o posset ypete ipi deo fluit aut
ipa unitas effctiue et ipo ente absolute supposito t^r^a sc^z dicas
de passioibz gnalissioz suo^o t x^o sc^z q^a^z p^a^o in y^e posset
de pluribz dentibz spe pu no tn p^a^o y^e dem 2m p^a huius
no pot ypete n uni soli spei alt^e spes e cu so^m fluat ex
principijs spei .-.- .-.-.-

\+ ercio e no^m q^a^z ide sit gnus et spes ut pu aial a tn ype^t
sibi in eo q gnus et ra^d ype^t sibi in eo q spes in eo q gnus
p^z in m^te de plubz dentibz spe solu in eo aut q e spes
p^z in m^te de plubz dentibz nuo solu unu z ta gnus quia spes

predicetur de individuis non tamen eodem modo quia species praedicatur immediate de individuis genus vero mediate quia immediate de specie. Sic etiam animal in eo quod species Walterina predicatur de leone et capra que differunt specie et prius [illegible] quia dicta specie arguit de eis naturale 2m posterius inferius non tamen praedicatur de hiis que differunt specie sed differunt numero. Ex quo sequitur

corm conclusio quam positio assignabit inferius de specie que est praedicabile de pluribus differentibus numero in quid habet intelligi vera ultimo tamen 2a species sumpta mediate Walterine .·. –

His praemissis ad rationes adductas pro parte negativa

ad 1m corm Ad primam negatur antecedens et ad probationem dicitur quod animal et sic omnia superiora sua citra [illegible] praedicantur de pluribus differentibus specie in quid non tamen ut species sed solum ut sunt genera ut patet ex toto ulterius ad rationem dicitur negando consequentiam quia ex altera praemissarum idem non sequitur conclusio formaliter [illegible] debuit esse ista quod id quod est species est praedicabile in quid de pluribus differentibus specie quo concesso quod animal quod est species est huius. Ad concludendum tamen talem conclusionem formalem debuit ratio sic formari animal praedicatur in quid de pluribus differentibus specie et animal ut sic est species ergo species praedicatur in quid de pluribus differentibus specie concedo conclusionem sed tunc negatur maior ut patet ex dictis superioribus .·. .·. .·.

ad 2m Ad 2m rationem dicitur quod positio non intelligit genus praedicari de pluribus differentibus specie distingui a speciebus ipsis sicut sunt praedicabilia tantum secedentis et generaliter quia bene praedicatur de pluribus specie differentibus sicut genus sed distinguitur a speciebus ipsis in 2m praedicabilis solis speciebus

competunt ex 2o notabili -·-·-

Ad 3am rationem dicitur quando dicitur quod differentia superior predicatur in quid de differentia inferiori et similiter ad 3m
de suis individuis formalibus quia sicut ad primam conclusionem patet predicatur de eis in sensi-
tiuum, quod hoc animatum inuenietur, tamen quod est animatum non tamen propter hoc
sequitur quod differentia ut sic habeat distinctiones generis seu superioris alicuius respectu
quod in linea laterali inueniretur genus et species et principium differentia componere
ex genere et differentia quod est impossibile. Unde differentia superior predicatur in quid et in quale
in eo quod predicatur in quid de differentia inferiori non est differentia sed superius forma-
liter inclusum in differentia inferiori et per principium non est genus sed est quedam magis
commune secundum eminentem continetur in differentia inferiori tamen minus commune
Similiter predicatur in quid de suis individuis formalibus non in eo quod differentia sed
in quale ut patet ex 2o notabili predicatur autem in quale in eo quod differentia et sic
predicatur de specie et individuis speciei -·-·-

Ad 4am rationem et ad probationes dicitur respondere secundum duas vias una est Tho- via Thome anglici
me anglici et francisci de maronis sequentis eum dicentium quod ens
solum de suis individuis formalibus quidditative et essentialiter predicatur. -·-·-

Alia est Scoti et sequentium eum dicentium quod ens de omnibus quidditative predicatur preter de suis via Scoti
passionibus et differentiis specificis quia licet predicetur ipse de eis non tamen predicatur essentialiter
id est quidditative nec de suis individuis formalibus contra autem contrariam viam [illegible] ad 2am
sed tunc negatur 2a. Si capiatur realiter analogice sumpta quia licet differentia realiter
sit simplicissima preter prioritatem omnis compositionis ipsa tamen realiter analoga predicatur
in quid precise de hiis que sunt in lineis lateralibus et principiis predicamenti
sicut de hiis que sunt de directe in eodem predicamento [illegible] realiter ano

longa indiens et tamen ad istas propositiones consimiles. Sicud arguitur utrum
talis ut est generaliter presenti ubi sic recitatur secundo et nec sunt contrarium est transcendenter
dicitur suppositum nulli dicat propositionem saltem positive. Secunda autem que generaliter
presenti ubi dicitur propositionem nec tamen propositionem consimiles iuxta verbum philosophi
dicentis est pro actu et per propositionem descendi in presenti quod est patet per se de diversis
localibus speciebus et non generaliter ubi unum hic est sufficienter et absolute
sufficienter dividatur per situs et actus 2° physicorum hoc modo notum enim
esse sufficienter evacuatur per situs et actus ;-.-.

adquartam rationem principalem. Ad quartam rationem primo dicitur 2° minor paulus venetus ponit actum contra presentem
in quale quando hic in predicamento 2° est summa reducuntur tamen ad predicamentum
in quale et propositionis omnia actum contra presentem in se mediate vel immediate unum
in presenti quantitatis propositionem prima propositio est hoc et 2° quod in predicamento predicabile intellecto
quale predicabile est hoc 2° quod predicabile longum aut latum aut profundum.
Item in presenti relationis queritur ad quid est patet unum ad filium deinde que-
ritur qualis est relatio pater ad filium 2° suppositionis. Item in presenti quando
quando fuisti 2° heri postea queritur quando presens tempus est presentem preteritum. Item in
presenti ubi queritur ubi fuisti 2° in scolis deinde queritur quale ubi habent
scole 2° quadratum vel decorum. Sic recitatur de actio et passio presentem
in quod de primis situs non tamen presentem ad propositionem sufficienter quod de decem
sed solum per facultatem quod patet et tunc 2° quod sor domificat unum
bene vel male etc. de passione ;-.-.

quinta rationem. Sed quinta ratio instatur unum extra sed quia patet in se actum propositionem
et patet per propositionem quod sit homo 2° animal quod contingit ipse animal est homo 2°

g'e'roale ut inroale .·.–

Jd di aliq p'ri inquale et sic inqd atedi p'ner p'tioes — 2do p. 7
immediatas Et tunc ad roes 2m hec de g'nis etymo n'ē p'ior
qm inqt in textu q' g'nis dicit abaente coi p'hoc q' g'nis p'ri in
qd et ac'ens coe p'ri inquale ut q'uo se h't ubi p'quo se h't
intelliget oes a3 p'tioes p'ter p'tioes p'quas 2m ad interrogationes
fiuny p qd ē de aliquo .·.–

Ad p'l' roes 2m q' g'nis no p'ri inqd in eo q' h't roes for' n' me
s' in eo q' h't roes subsistentis et sic p'ri inq'le nisi in eo q' h't roes
adiacentis alteri et tunc cessat o'is clamor .·.–

Ueritur circa diffinitionem — a 30

speciei utrum sit bn data · s' sp'es ē q' p'poni
tur assignato g'ne et q'ri ex quo g'nus et sp'es
sunt rellatiua an corelatiua inuicē diffiniri po
ssit et uit q' no aliq' se p'ri p' idē eet notius se ip'o et notius
et ignotius se ip'o quod ē f'm et p'z q' si in diffinitio de g'ne
sp'es ingrediatur cuius diffinitioes sp'ei ē notior g'ne et g'nus
erit notius sp'e g° sp'es ē notior sp'e hec n. 2no t'ngit
ap'ori° p'no ē ip'e met dicē in deci° Necesse ē multiplicibus
rationibus uti ubi intedit inuenietur idē ee diffinitiones et di
ffinitus p'o ee necessario in rellatiuis alterum p'alterum diffiniri .·.–

In hac q'one p'o recitabo duas opiniones famosas ex quibus 2o
dicā aliq' de quocunque .·.–

opinio avicenne

Circa ad primum est una opinio avicenne dicentis in logica sua quod nullum relativum potest per reliquum diffiniri cuius hec ratio est quia nullum relativum est notius suo correlativo cum sint simul natura secundum hoc quod diffinitio debet esse per notius ipso ergo nullum relativum poterit diffiniri per suum correlativum unde ulterius dicere potest quod qui dicit unum relativum diffiniri per reliquum non percipit differentiam inter esse notum cum alio et esse notum per aliud. Vult ergo avicenna relativum ingredi diffinitionem alterius correlativi non tamquam per quod cognoscatur sed ut cum ipso simul noto ex parte cum dicitur pater est hanc diffinitionem ut ille qui habet filium cetere particule huius diffinitionis preter ultimam dicunt quod est correlativum patris ut hic filius notificat tale diffinitum. Hanc

iohannes scotus et burleus

opinionem sequitur adequate iohannes scotus in parte et burleus dicens quod nullum relativum potest diffiniri per suum correlativum et in hoc pariter convenientia inter avicennam et burleum nec cum suo correlativo esse contra avicennam arguitur a burleo dupliciter et primo sic: non est diffinitio alicuius

prima ratio burlei

per quam potest queri de eo diffinito quod est certificari. Sed diffinitio in qua ponitur unum relativorum et huius quod per ipsum non potest queri de relativo quod est certificari ergo in diffinitione unius correlativi non debet poni suum correlativum tamquam nota cum maior et minor declaratur. Nam sequitur quod est pater et tamen pater est qui habet filium contra oportet adhuc querere quid est filius quia filius est michi eque ignotus sicut est pater. Et si tamen filius est ille qui habet patrem adhuc exigit querere quid est pater sicut prius et sic querens nunquam erit certificatus de alio relativorum quia ad querere semper tamen eque ignotum

Ho ar² sic signa^ctn distinctioe poni² ad dist^le si dist^o illius di- *opinio burlei*
sti^lis pona² in loco eius uerior et expressior erit dist^o in qua loco
dist^lis po² sua dist^o ut p[atet] in theoricis Si g[ener]o indistinctio^e p[at]ris po² filius
et si in loco filij pona² dist^o filij ista dist^o e[st] uerior et expressior
erit dist^o p[at]ris q[uam] indistinctio^e filij in contra opinionem di poni p[at]r[e]m
g[ener]o inuenientia et expressiua distinctio^e p[at]ris di poni p[at]r[e]m s[ed] hoc e[st] inquietis
q[ui]dem pona² in distinctio^e sui ipsius g[ener]o i[n] ex quo se² Sed i[n] ex[pre]ss[io]²
e[st] q[uod] indistinctio^e rella^m pona² sua correll^m g[ener]o e[st] in[con]uenientis Unde
dicit burleus q[uo]d n[on] rella^m p[ro]p[ter] suu[m] correll^m dist^ri p[ot]est distinctio^e p[ro] rei
nec distinctio^e p[ro] n[omin]is ut q[ui]da[m] arbitrantur q[uonia]m utraq[ue] dist^o nota
erit dist^tu Na[m] dist^o p[ro] rei nota[n]t p[ro]p[ri]etates rei distincta[m] Et dist^o
p[ro] n[omin]is nota[n]t q[ui]d n[omen] sig[nifica]t Co[n]stat aut[em] q[uod] unu[m] rella^m n[on] e[st] nomi-
n[atum] nec o[mn]io in qua pona² unu[m] rella^m n[on] e[st] notior reliqua Na[m] si
[con]tra² p[ro] hoc n[omen] p[at]r[e]m sig[nifica]t etiam [con]sig[nifica]t illu[m] q[ui] h[abe]t filiu[m] Concedendu[m] e[st] et
ulterius q[uo]d sig[nifica]t hoc n[omen] filius et si d[icitu]r q[uod] hoc n[omen] filius sig[nifica]t illu[m]
q[ui] h[abe]t p[at]rem ad hoc restat q[uod] p[ro] hoc n[omen] p[at]r[e]m sig[nifica]t q[uia] n[on] e[st] in o[rdi]n[e] certi sig[nifica]to
huius n[omin]is p[at]er nu[n]c q[uia] in p[ri]ncip[io] . . . . .
Alia opinio e[st] alberti dicentis q[uod] rella^a p[ossu]nt [con]siderari [dupliciter] ut sunt rella^a *ut sunt relativa* *opinio alberti*
ut sunt ad inuice[m] dependentia et ut sunt inter se a[li]q[uo] modo causalitatis habentia
Si [con]siderat² p[ri]mo sic n[on] rella^m dist^r p[er] rell[ativ]u[m] q[uia] distinguit et distin[cta]
sunt ordine sicut principiu[m] et principiatu[m] q[uod] repugnat rella^ts ut sunt
simul na[tur]a Si aut[em] [con]siderantur ut sunt inuice[m] dependentia sic unu[m]
rella^m p[ot]est p[er] rell[ativ]u[m] dist^ri q[uia] utraq[ue] potentie p[at]ris et magnitudinis

altero diuersa hitudīe q̄lz cuī zella^m diuersimōe hn̄t hitudīez ti
a quo et ti ad quē et pm tr̄ ad quē ē motor to a^o cū motus spe
cifica^z to ad quē 2^m p̄hm h^o p̄hr^z ḡo unū zella^m ul' hitudīe ti a^o
por dici p suū corella^m ul' hitu^{ne} ti ad quē tāq̄ motus et pūs
meo q terminat depēdētiā eius Si uō ḡsideren^z zella^{ua} ad inui
cē a^o in ōali^{tes} hn̄t ī q unus sit cū alterius et nō ē tū unū
por dici p relliquū et nō ē^o q̄z g^o p̄i ē cū filij et nō ē^o cū filio
ut sic por dici p p̄rez et nō ēuiso .·.—

pauluſ uenetus — Mag^r uō paulus uenetus p̄seq̄ndo ordiēz alberti ad mētez poz^s et
clariorē eius intentioēz p̄mictit duo documēta p^m documētuz

p^m documētuz — ē q aliqua sunt simil' ūā q nō sunt simil' ūali rōe p̄ba^z eadē ē
uia a thebis ad thenas et cū lz nō sit eadē rō 2^m p̄hz ē p̄hr^z g^o
distan^a q ē a thebis ad thenas et que ē ab athenis ad thebas
sunt aūt simil' ūā sic q stati p^{ta} una uia po^z reliqua et cū
et n^a hax ē cū athenis g^o p a^{cn} ō^{ti} inte^e por ferri in distan^a
q ē athenis ad thebis p^s ō^{ti} nō fer^z in distan^a q ē ab athenis
ad thebas p̄z q n nō ē neciē q inte^e simil' hēat rōes diuersas
sic .n. ḡcipē por uiā ut ē athebis ad athebas nō ḡcipiēdo eadē
uiā ut ē ab athebis ad athebas ītra por ḡtigē de illis ūijs Ex
quo lz q re^{ua} sunt simil' ūā nō tū sc^z q sunt simil' ūali rōe q inte^e
por fieri in p̄rez ut ē ad filiū absq̄ hoc q fer^z in filiū ut ē ad p̄rez
Sic gn̄s et spēs cū sint re^{ua} sc^z q sint simil' ūā nō tū simil' ūali
rōe ītra inte^e por intelligē depēdētiā gn̄is ad spēz absq̄ hoc q

intelligat spēz ad gnūs etc.

Sz documētū nō ē necce hītā distinctiōe unius rella[tiui] ꝑ ꝑ ī instāti hōr[a] Vnde documentū
ꝑ ꝑ prima[ta] ꝑ[ti] inte[llectus] pot cognoscē depēdētiā pn̄s ad filiū nō
cognoscēdo depēdētiā filij ad prēz et cō pot n. intelligi de
pēdētiā gn̄is ad spēz nō cognoscēdo spēz referri ad gnūs etc.
ꝙ nullo[modo] hī distinctiōez prīs absqz distinctiōe filij etc. et hī di
stinctiōez gn̄is absqz distinctiōe spēi etc. Ad phm aūt in ꝑn̄ phs in ꝑn̄ tius
tius dicētis ꝙ sicꝭ distincte nouerit unū rella[tiuorum] distincte ꝑ relliquū ul nouerit
et relliquū Rn̄r paulus ꝙ ꝑ hoc phs nō intelligit ēē necc[essariu]m
ꝑ eodē ꝑ[ti] hēē distinctiōez utriusqz rella[tiui] s[ed] intelligit ꝙ stati hītā
distinctiōe unius re[lati]ui hēr[i] distinctio alterius ī ꝙ nō ꝑ eodē ꝑ[ti] s[ed] imme[diate]
pot id hoc ipz declarat ꝑ ipz met phz ꝑ posteriorz dicētē ꝙ prius
cognoscimus inq[ua]n[tu]m tōs cognoscimus C ōstat aūt ꝙ nō ꝑ eodē ꝑ[ti]
ꝙ nos cognoscimus ꝙd importat[ur] nō[mi]n[e] totius et nōie partis cognosci
mus ꝙ ōe to[tu]m ē maius sua parte s[ed] imme[diate] post i[llu]d ꝑ Sit in ꝑposito
lic[e]t ī ꝑ[ti] cognoscimus ꝙ gn̄s ē i[d] ꝙ ꝑdicatur de pluribus differētibus spē
nō oz ꝙ ꝑ eodē ꝑ[ti] cognoscimus ꝙ spēs ē ī[sta] ꝙ po[nitu]r sb assignato gn̄e s[ed]
imme[diate] post tale ꝑ Ꝑropria inquit mī paulus ꝙ re[lati]ua sb ꝯcursu
hītudīē spēi capiant[ur] siue sint simul nā siue inuicē depēdeāt.
tali[te]r hītā possunt inuicē distingui et hoc ulz tā distinctiōe ꝙd nōis ꝙ[ua]m di
stinctiōe ꝙd rei Nā ꝑ[ro]p[ter] inuz paulū ac ē scotū sup ꝙ[uart]o sentētiarz
ꝙn distinctio distinctiōe ꝙd nōis coīncidat sic[ut] ꝙ[ua]n[do] ētitas realis ē ꝑ nāa rei
tūc distinctio ꝙd nōis ē distinctio ꝙd rei ꝙr s[ecun]do ꝑ[di]c[t]is relli[gi]o[n]is ꝯcursu capit[ur] refert

ad reliquum 2m phi in predicamentis et hoc modo 3o probatur relativum per hec verba ti
ad quem 2a alterius terminus cum tamen ad quem sit notior to aliquo terminus
hoc phi ducente hec de ea motus specificatur ato ad quem potest
mutuo unum relativum similitudine ti a quo ut patet generis cognosci per suum cor
relativum ut habet similitudinem ti ad quem prius per species non inquenit quidem 2a eidem
sit magis et minus notum diversimode sumptum :·. ·.· nullum

adroem auicene — Ad roem autem auicene v3 magis paulum 2m ne do ore quam de relativum prid
similitudine ti ad quem est notius suo correlativo similitudine ti a quo nec
ex hoc sequitur quod phi in predicamentis ducente relativum esse simul natura quia licet unum relativum
sit altero prius mente tali ut habet similitudine ti ad quem aliud determinat
dependentiam alterius neutrum tamen eorum est altero prius in esse relativum et
hoc modo intelligendum est prioritas (supra: propria) proprias relativum phi in predicamentis unde sequitur
re si genus est species est et cetera nec est possibile alterum eorum sine altero
cognoscere nec inquenit modo paulo negare auicenam cum in proposito
habeat phi bo thoz ducente supplet distinctiones eorum que sunt ad aliquid et non
assignet istud ad quod dicitur male diffinit et cetera ·.·

adprorem burlei — Ad roem et burlei 2m quando quod dictum dicitur cum in notescendi et cum queritur quod
est pater 2m quod pater est aliquis habens filium Si iterum queratur quod est filius 2m
quod est aliquis habens patrem tantum dicitur in qualibet questione certificatur interrogans nec
valet quod 2m per se ignotum quod pater ut dicit habitudinem ti ad quem eius tus
magis notus quam filius ut dicit habitudinem ti aliquo :·.·

ad 2m pro 2mo / 2m 2do — Ad 2m 2m quod etiam est aliquis cum thopice ut patet loco dictum yoni sua dictio
et cetera est intelligenda ex magis relativorum dato tamen quod talis est aliquis intelligatur

rōne q nō inueniet unū rella^m ut dic͞ similitudinē rei a quo distin^{ri}
p se ipsū ut dic͞ similitu^{ne} rei ad quē. Constat aūt q distin^{ri} pr̄ ē i q̄
habet filiū tūc pr̄ poni^{tur} in recto et ut sic dic͞ similitu^{ne} rei a quo cū uō
ingredi^{tur} eius distinctionē tūc notior poni^{tur} in obliquo dicēn^{do}
pr̄ ē i q̄ hēt prē et ut sic prē in obliquo hēt similitu^{ne} ad quē · ⁒ ·
Et rō hūc modū ad rōnē adductū inpunct^o pris ne^{ue} rnē pre^{do} hns
et pnās nec inuenit idē ēē notius se ipso et ignotius rō eius dē nō
tn̄ eodē mō sed diuersimode ut uisū fuit sup^{ra} · · · · ⁒ ·
Sed 3^{a} illā uiā insta^{tur} et p^o q rella^{ua} rōnē ph^{us} nō dicat depēdētiā
q in diuinis pr̄ et filius sunt rella^{ua} sicut grāns et genitū spirās et
spirū et tn̄ n^{us} eor ab altero depēdet g^o etc. Ḣ nō cū a ^{ori} et b^{ori} pr̄ Na
quecūq ad inuicē depēdēt inter illa nec^{io} ē ēēn^{lis} distinctio ex quo
depēden^{tia} funda^{tur} in ēēn^{tia} sed in diuinis nō ē distinctio ēēn^{lis} p^{ter} carē
tiā pluralitate ēēn^{e} g^o in diuinis pr̄ et filius grāns et genitū sic^{ut}
spirās et spiratū nō dnt depēdentiā ad inuicē · ⁒ · –
Sed q̄ntu^{r} q relli^{ua} nō pūt distin^{ri} p^{er} distinctionē me^{te} q^{d}^{te} rei q^{re}n^{l}
q nō ē p se in pūto pōt distin^{ri} distini^{oe} exymēte q^{d} rei p^{ro}p^{ter} hoc hoc^{t}
2° et 3° me^{te} dicētē solius spēi ēē distinctionē. Constat aūt q n^{us}
rella^m ex quo inportat rēs diuersor pūtor ē p se in pūto iuxta uer
bū aristotelis p^o thop^{ci} albū nō ē in gn̄e p^{ro}p^{ter} duo signe ex sbās et accns
g^o n^{us} rella^m pōt distin^{ri} distin^{oe} exymēte q^{d} rei · ⁒ · –
Tō nō uide^{tur} po^{le} in ^{co}m^{ti} hūi distinctionē sicut sit unius relli^{ui} seu
distin^{te} cognosci n^{ec} distincte cognosc^{a} suū corella^m Nā cū ēē p^{er} inuicē

adrōfz pri^{le}

Phariz ^{(?)} opinionē . p . b .

2^a rō

3^a rō

referatur scilicet genere vel quia simul habebit ratio utriusque relationis vel naturaliter propter demonstrate
puncti in punctis dicendis quod si aliquis distincte, id est distincte nouerit unum relationum distincte
cte nouerit et reliquum quod intendit est per eodem puncti tempore ex quo patet quod relationes non
solum sunt simul natura sed et naturali intelligentia non obstat ex dictis phisicorum 3o physicorum de di-
stancia que est a thebis ad athenas et econverso quia licet hec distancie sunt simul natura
et non naturali ratione non tamen sunt relationes. -.-.

dubium 2um — Si dubitetur quomodo intellectus pro eodem puncti possit simul habere diversas rationes dicendum quod
hoc non inconveniens intellectui et racionabiliter verum in 2o principii sophismatis
pro eodem puncti potest habere plures et varios actus componendi vel dividendi
ergo a fortiori plures rationes posset hic declarari non a contrariis veritatis est possibile ...
quod intellectus sit possibile ... in eodem puncti potest simul habere diversos actus componendi
vel dividendi vel diversas rationes quare non quia in potentiis ordinatis quod potest
potentia inferior potest superior et non econverso ... in prohemio methaphysice dicitur
quod ideo nos valde diligimus sensum visus quia in eodem puncti plures nobis
ostendit differentias rerum quam aliquis aliorum sensuum. —

oppinio propria — Propterea est dubium quod relationes que parte sunt in puncto ipse habent diffinitiones
exprimentes quod est rei. Non autem racionaliter habentes est sciendum quod licet hec relationes
habeant proprias et speciales diffinitiones congruas et proprias differentias earum cuiusdem puncti
sicut a ceterorum punctorum et non proprias correlationes cum ipse non referantur
ad invicem sed sunt alterius principii referenti sicut albedo non albetur sed quo albe
fit quia tamen huiusmodi diffinitiones que sunt per intrinseca ipsarum relationum
latent nos et sunt nobis ignote propter earum forte modicam entitatem describimus
earum diffinitiones per extrinseca scilicet per propria fundamenta quibus circumloquimur

dicere quod species contra ex fundamentis aliarum correlationum innotescat no-
bis earum distinctio licet per extrinseca que per fundamenta sic dicendo qualitas est relatio
qua aliquid est equalis vel quantitas et cetera non tamen a posteriori [illegible] vel
que secundum fundamentum suum ad quod determinatur sive in quo est predi-
cta relatione contra philosophum quinto metaphysice. Ad auctoritatem autem philosophi quinto thopicorum et ad
auctoritatem porphyrii adductam ad partem affirmativam in principio questionis. Nunquam
earum intentio non est quod utraque relatio per alteram diffiniatur ut verba so-
nant sed quod in diffinitione unius relationis forte partitive subiecti ingre-
diatur suum correlativum fundamentale seu quod una relatio diffiniatur per funda-
mentum sue correlationis quod idem est ut paulo ante declaratum est.

Dubitatur an genus et species sint relationes ad partem negativam arguit burleus 2° sic: que sunt communia omnibus predicamentis non sunt in aliquo determinato predicamento contra philosophum quarto thopicorum sed genus et species sunt communia omnibus predicamentis quia in omni predicamento sunt genera et species ergo genus et species non sunt in aliquo determinato predicamento ergo non sunt in predicamento relationis et per consequens non sunt relationes.

Secundo sic relationes sunt naturaliter per aliquam [illegible] in predicamentis sed genus et species non sunt simul natura ergo genus et species non sunt relationes antecedens non cum [illegible] et [illegible] probatur quia genus est natura prius specie et illud enim est prius natura altero a quo non convertitur subsistendi consequentia per philosophum post predicamenta. Constat autem quod a specie ad genus est consequentia bona et non econverso quia sequitur homo est ergo animal est et non econverso quia et cetera.

In oppositum est porphyrius in textu ponens partem affirmativam.

Ad istud dicendum secundum burleus per duas distinctiones prima est quod genus et species possunt

duplex capi a philosophis que principaliter significant sic sunt in anima communes generibus et speciebus cuiuscumque predicamenti et sunt relativa quia intentio generis refertur ad intentionem speciei et econtra. Secundo accipiuntur pro hiis que denotant et sic accipiuntur pro illis de quibus predicantur scilicet de homine et animali et sic genus et species non sunt relativa sicut homo et animal seu albedo et color non sunt relativa. Si autem accipiantur genus et species pro hiis que significant tunc habent suppositionem simplicem. Si vero accipiantur pro hiis que denotant tunc habent suppositionem personalem.

2a distinctio — Secunda distinctio est ista quod aliquid esse in predicamento intelligitur dupliciter aut denominative aut quidditative. Denominative genus et species non sunt in aliquo predicamento determinato quia in omni predicamento invenitur illud quod est genus et illud quod est species. Quidditative autem sunt in predicamento relationis quia eorum quidditas est esse ad aliud. Et per hec respondetur burleo

ad primum contra burleum — ad rationes quibus genus et species sunt in omni predicamento tamen quidditative sunt solummodo in predicamento relationis. Secundo licet genus sit prius specie cum suppositione personali adhuc

ad 2m — intelligitur quod id quod est genus puta animal est prius eo quod est species puta homine non tamen genus est prius specie nec econtra cum suppositione simplici adhuc intelligitur quod genus ut genus non est prius specie vel econtra et hoc modo genus et species sunt relativa non autem alio modo.

[illegible] burleum — Sed contra istam distinctionem arguit magister paulus venetus et primo quia accipiendo genus et species pro hiis que principaliter significant non sunt intentiones in anima quia seclusa omni anima adhuc genus et species sunt ergo non sunt in anima. Item significant genus et species

2m ad 2m — sunt intentiones in anima. Secundo quod non sunt relativa quia si relativa sunt simul natura non poterit esse sine altero. Constat autem quod illarum intentionum potest esse una sine altera. Ad istud dicitur quod sicut linea non est actu universalis

ad primum primi — seclusa anima et actualiter secundum eius licet seclusa anima sit universalis potentialiter

nō tn̄ secluso r[e]l[ati]ō[n]e ad cursum [te]rtiā [con]tra hō nō ē actu sp[eci]es s[ed] al[iqu]a actu
ē g[enu]s secluso intell[ect]u et actuali r[e]l[ati]ō[n]e una cū op[er]atiōe intell[ect]us se
cluso oī intell[ect]u adhuc hō eēt sp[eci]es in p[rim]o m[od]o et an[ima]l g[enu]s nō tn̄ secluso
r[e]l[ati]ō[n]e potenti[a]li ad intellectū .·.·.·-.·-.·-

Ad [secundu]m di[cendu]m q[uod] inten[ti]o g[e]n[er]is et sp[eci]ei p[otes]t dup[licite]r [con]siderari uno m[od]o mat[eria]l[ite]r in co[n]c[r]e[t]o[?]
sunt et sic sunt [con]c[re]te[?] [al]t[er]es simp[licite]r lic[et] [pro]p[ter] alius [con]ceptus s[ed] ut sic sunt r[e]a[lite]r
et una p[otes]t eē s[ine] altera Alio m[od]o p[otes]t [con]siderari formal[ite]r r[ati]o[n]e suppo[siti]o[nis]
simp[li]c[is] ut fundat r[e]l[ati]ō[n]em de p[re]dicato rellativis pro una inten[ti]o ad a[liam] re
fer[tu]r et sic nō importat rē absolu[t]ā s[ed] ultra [con]c[re]t[um] [con]notat r[e]l[ati]ō[ne]s seu re
llatiōes et isto m[od]o sunt r[e]la[tiv]a s[ed] una p[otes]t eē s[ine] altera .·.·-.·-.·-

Ad principa[le] ar[guitu]r q[uod] g[enu]s et sp[eci]es de nota[tiv]e nō sunt in [ali]q[uo] p[re]dicato ex eo q[uod] [?]
d[icu]n[tu]r de rebus oīum p[re]dicamentor[um] q[uia] tunc seq[ueretu]r q[uod] oīa a[li]a p[re]dicata [in] p[re]dicato s[ubstanti]e
sunt in p[re]dicato s[ubstanti]e denota[tiv]e et p[atet] q[uia] s[ubstanti]a nō p[otes]t denotari a concreto
cuiuscumq[ue] p[re]dicati accentis Na[m] hec ē uera s[ubstanti]a ē bipedalis alba
genus p[atet] et sic de similibus .·-.·.·

Ad [secundu]m r[ati]ōe [secun]do [con]c[lusi]ōis et ma[ior]e m[ea] ux[?] uer[?] .·-

Tercio arguit m[agiste]r paulus q[uod] g[enu]s et sp[eci]es [con]c[re]ti[v]e nō sunt in p[re]dicato rella
tiōis q[uia] si sic seq[uere]t q[uod] oē g[enu]s et oīs sp[eci]es eēt rella[tiv]a p[atet] p[re]cul[?]
p[re]dicato g[e]n[er]a[liss]i[m]o p[atet] ul[terius] de oī eo q[uod] [con]c[re]ti[v]e ē in [?] g[e]n[er]e ut induc[ti]ue p[atet] s[ed] [?]
q[uia] hō [con]c[re]ti[v]e ē in p[re]dicato s[ubstanti]e id[e]o oīs hō ē s[ubstanti]a et sic i[n] oī a[li]o p[re]dicato p[atet] q[uod]
a[liqu]a [?] alius [?] sit [?] p[atet] q[uia] si oē g[enu]s ē rella[tivu]m an[ima]l ē g[enu]s
ergo an[ima]l ē rella[tivu]m Si[militer] si oīs sp[eci]es ē rella[tivu]m hō ē sp[eci]es ergo hō ē rella[tivu]m [con]c[lusi]o[?] -.·-

Ad [terci]um p[otes]t respōderi q[uod] g[enu]s [con]c[re]ti[v]e for[mali]t[er] totale nō ē in p[re]dicato rellatiōis ex q[uo]

ut sic importat res diversorum predicamentorum sicut album genus quantitatis tamen

forte partiale est in predicamento relationis et ut sic tale genus non ulterius predicatur

de ipso et sic dicatur de specie et hoc loquitur burleus Sed contra

3a ratio — sicut ista est per se genus quantitas est relatio ista est per se genus est relatio quod significatur

predicamenti relationis in abstracto ulterius predicatur de genu aliter est relatio ulterius et

predicatur de genere quantitatis supposito et tunc redibit difficultas

Ad 1um — Jo respondetur aliter quod relatio predicatur ulterius de genere 2 omnium contentorum sub ipso forte

quantitatis et non denominative et sic de specie et tunc animali sequitur quod hoc genus predicetur

de animali et species de homine non tamen de hiis predicatur non denominative quantitatis autem

genus predicatur de hoc genere et de hoc genere et species de hac specie et hac specie

2a ratio — Et licet hoc sit tollerabile possit dici aliter et melius quod genus et species et sic

generalitas et specialitas cum non fundentur in determinato ente sive certe predicamentali non sunt

realia nec relationes determinati generis nec plurium sed transcendentia sicut identitas et

diversitas propter eadem omnia non sunt relationes determinati generis sed transcendentia

secundum determinationem philosophi hic ....

Ad 3 — 9 — Queritur utrum diffinitio speciei sit bona da

ta usque species est quod ponitur sub assignato genere

3a ratio — Et arguitur quod non quia cum species inferius diffiniatur

per comparationem ad individua scilicet species est quod predicatur de plu

ribus differentibus numero in eo quod quid scilicet quod non possit diffiniri per comparationem

aliter species per se refereretur ad duos terminos ad genus superius et ad individua

quod est contra et contra philosophum hic dicentem non per se referri ad plures terminos aliter

idem esset et non esset quia eo quod per unius quia correlativorum posito uno termino corrumpetur

rellatio et manente a quo manet eadem rellatio.

Secundo arguitur sic individuum immediate ponitur sub genere quando non species patet quia consequenter
ordine non est prius poni sub eadem quam posterius in eodem contra despe[ctum] etiam
quia sic se habet individuum speciei ad speciem sicut individuum generis ad genus sed individuum
speciei immediate ponitur sub specie ergo et sic de homine immediate ponitur sub homine
et hoc aliquo modo immediate sub animali. 2m arguitur

Quod individuum immediate dicitur poni sub genere

Tertio arguitur ratione autem sicut punctus extremitas sunt species quantitatis continue
et materia quia est species quantitatis. Constat autem quod punctus extremitas non
non immediate ponuntur sub aliquo genere quantitatis continue nec materia quia sub aliquo genere quantitatis.
Ille consequentia patet et assumptum patet quia punctus quoniam continuitas quod punctus extremitas
pertinet ad quantitatem continuam et probatur in predicamentis punctum esse partem quantitatis continue
et unitatem esse partem quantitatis discrete et ratio de pluribus dicentibus numero
solum in eo quod punctus pertinet de hoc puncto et isto puncto quod solo numero
differunt extremitas dei et extremitas unitatis quod differunt numero. Secundo materia quia pertinet ad
quantitatem sicut cum sit eius principium et patet in predicamentis de hac materia quod solo numero differunt.
Item esset eadem quecumque numero dato puncto quantitatis non videtur dicere de puncto
et ulterius unitate. Secundo sequitur quod aliquo genere dato quantitatis non videtur dicere de materia quia.

In oppositum est ratio intextus noster in hac opinione quod ponitur puras dictas distinctiones
positiones. Ideo respondere debeo ad rationes nunc precedentes. Circa
ad quod sit hec prima distinctio: species potest dupliciter considerari uno modo in comparatione ad
genus et in comparatione ad individuum quod est uno modo potest dupliciter considerari in
comparatione ad genus et ut genus est in suis speciebus et ratio est de suis
speciebus in qua consideratione est habitudo speciei ad genus ut vult cum sit unum

posterior

in multis per aliter posteriorum contra consideratione est similitudo speciei ad genus ut universale ex quo dici de multis est eius proprietas. Contra Boetium puta assignat 3es diffinitiones specierum a Porphyrio et ceteris inter numerum 3um suarum similitudinum. Contra nona similitudine speciei ad genus ut universale data est hec diffinitio scilicet species est quod immediate ponitur sub assignato genere. Contra nono comparationes speciei ad genus ut universale diffinitur hoc modo species est de quo immediate genus predicatur in eo quod quid. Contra nona similitudine speciei ad individuum diffinitur species est id quod predicatur immediate de pluribus differentibus numero in eo quod quid. Et quia similitudo speciei ad genus ut universale precedit similitudinem naturaliter eiusdem ad genus ut universale et ad sua individua et similitudo speciei ad sua individua sicut universale precedit universale et similitudo ad superiora similitudinem ad inferiora ideo hec prima diffinitio scilicet species est quod immediate ponitur sub genere erit formalis et ceteris diffinitionibus prior. Secunda vero species est de quo immediate predicatur genus erit formalis et materialis simul. Nam 2a prima est materialis diffinitionibus prior. Tertia vero species est id quod predicatur de pluribus differentibus numero in eo quod quid est materialis solum diffinitionibus omnibus que fuit 3a diffinitio per hunc modum omne id quod ponitur sub assignato genere immediate est id de quo immediate predicatur sed species est huiusmodi ergo species est id de quo immediate predicatur genus in eo quod quid. Et tunc prima diffinitio demonstratur secunda. Similiter omne id de quo immediate predicatur genus in eo quod quid est id quod predicatur de pluribus differentibus numero solum in eo quod quid species est huiusmodi ergo species est quod predicatur de pluribus differentibus numero solum in eo quod quid. Et sic 3a diffinitio per 2am demonstratur : - : - : -

Contra Ex quo scilicet quod species per proprietates ad individua ut sic non est species sed est totum universale quod species per 2am ad individua similitudines totius et partis contra proprietatem de specie. Constat autem quod hoc proprietas ubi universale est inter necessarium prius predictis

prior

ule ut ule est animal iumentis eadem ratione. Sed si species ut sic esset species
cum species per se primo referatur ad genus per prius, tunc individua essent genus per se. Et
tamen species sunt per comparationem ad genus, secundum quam duas proprietates assignavit di-
ffinitiones ut prima et secunda supra commemoratas. . . -

His visis ad primam rationem in oppositum dicendum quod ex quo praedicabile non in convertibilitate per se referri ad primam rationem
ad diversos terminos, ad philosophum formaliter dico quod intendit idem non posse referri
ad plures terminos per se primo, aliter idem simul esset et non esset, quod patet per consequentiam, quia posito
necessario existit suum correlativum et destructo illo et posito necessario destruitur
idem correlativum. Igitur cum relativa sint simul natura sequitur quod idem simul est et non est, cum quo
tamen stat quod idem possit referri ad plures terminos per se non primo, ut patet per philosophum eiusdem de
potentia activa quae per se primo refertur ad potentiam passivam et ad quamlibet aliam per se non primo. Et
constat autem quod licet species referatur ad plures terminos ut ad genus et individua, non
tamen aequaliter, quia ad genus refertur per se primo, ad sua individua per se non primo. . . - .

Aliter dicendum et forte melius quod philosophus intendit quod non est possibile quod idem per se referatur aliter respondet
ad plures terminos secundum eandem relationem numero, secundum tamen diversas non est inconveniens,
sicut patet quod idem pater per diversas relationes per se dicitur ad plures filios. Dico igitur
quod species per se refertur ad genus et ad individua non per eandem relationem numero, sed
per diversas. Species enim refertur per se ad genus per unam relationem per quam dicitur species,
refertur autem per se ad individua per unam aliam per quam dicitur totum seu universale et non
species, ut patet ex dictis supra tractatis. . - .

Ad secundam dicendum quod ad esse subiecti generis potest dupliciter intelligi, ut formale et materiale. Illud enim
est subiectum generis formale in quo descendit genus per differentias specificas formales, et tunc species ad 2m
est subiectum generis. Illud est subiectum generis materiale in quo descendit genus per differentias materiales in

duuiles et hoc est indiuisibile dico quod si magnitudo tota non potest esse species et hoc est

intensio potest maxime aut minime indiuisibile potest magnitudo et hoc pars pars non in eo

genus sed in eo quod species aut huius modi species ut melius in eo species

ulterius tamen partes pars genus dui quod duas maiores quas descendunt

indiuisibiles ut tactum fuit supra - . - .

admirno. p. v. Ad aliud argumentum cum uni punctus quod simpliciter distinctus species intensio de est loco genus

ulterius seu simplex sed non punctus unitas et sic non punctus producitur de pluribus

sed distinctis non solum in eo quod quod non tamen corpus est species quod non corpus est ulterius

quod est conditio necessario requisita ad distinctionem speciei Sed hec non petit unum

quod omnis materia punctus et sic punctus et unitas sunt res distincti puncti simplices

admirno de pluribus etc ut quod simpliciter corpus simplex non est eo modo. - . -

Rno. p. p. Jo non ale quod sic materia pars est reducitur in puncto sed et punctus et uni

tas in puncto utriusque Item materia pars reducitur est species puncti sed et punctus

et unitas reducuntur sunt species puncti utriusque et non dico quod materia pars potest

reducitur immediate sed corpore de puncto sed et unitas reducitur

potest inmediate sed utriusque discreta Et sic punctus sed utriusque continuatur

cum de non genus puncti sed ut potest de materia pars non et genus puncti utriusque

de puncto ut unitate nec aliud quod non producitur corpus de materia pars

recto et utriusque continua de puncto et sic continua de utriusque continua discreta

de unitate tamen punctus ut de eis in obliquo Neque genus producitur

ut in recto de quod species discreta sed eo pars solum de species discreta sed eo

pars se et non reducitur eo etc. - . -

Duo Sed dicitur si materia pars est species sed corpore continua et sic unitas sed puncti

cum materia

cum una sit pars et primum corporis puti sibi ... primum puti
...ualis discrete propter impuritas et ideo ... scilicet quod prius erit sibi suo po-
steriori Ad illud dicendum quod ... etiam nec inquirit prius esse sibi addu[ctio]
suo posteriori reducibile non tamen per se est ... quod ... necessarium

Queritur utrum in mente sint ponenda genera et species 1ᵃ p[ars]
etiam alia et arguitur primo quod non quia signum est species sunt per- p[ro] ...
ptus materia ... sed genera decem predicamentorum sunt ... ex
quo sunt intentiones in anima ... qualitas est in genere qualitatis ... non
est nisi unum generum ... pluralitas ... assignate ... genera ... ... :-:-

Secundo sic quod genera puti ibi esse ... in mente ... determinata species ... 2ᵃ ratio
et augustinus in eo putis ... quod ... recipitur materia ut in sibi est pluralitas
singularis est indeterminata species qualitatis ... determinationes ... intellectu :-:-

Tertio sic quod genera puti esse plura quam decem et talia plura ... 3ᵃ ratio
... hic intellectu ... sequitur ... quod decem genera hic puti esse in mente
mea et decem in mente tua ... quod plus sunt infinita poterunt esse
alia ... quod infiniti poterunt esse homines ... :-:-

Quarto sic quod erit procedere in infinitum in putis et prius puti erit infinitum 4ᵃ ratio
... in terra et ... quod sunt a et b duo genera puti sibi quorum
a sit in mente tua et b in mente mea et sic quod ab illis potest abstra-
hi unus conceptus communis eis univocus ex quo solo univo... ut sic ... abstraho
ab illis unum conceptum univocum de eis ... tunc sic abstrahas
unum conceptum aliquis communem univocum ex quo solo univo... abstrahitur
quo in mente tua et in mente mea .... et quia isti ... solo ...

abstrahere utrumque hec precedere in intellectu inventis materias

5m arg Quinto arguitur primo quod convenientia rerum ad interrogationem factam per quid de quolibet

illa est illa et non acceptus in anima aliter certificaret per quidditatem rei contra philosophum

7o methaphysice dicentem rem esse prius accidente diffinitione sed ad interrogationem factam

per quid de quolibet illa convenientia rerum per genus et speciem predicati ille que si fuerit

quod est vere convenientia rerum que est extra et actualis ergo genus et species predicati ille

non sunt intentiones in anima

6m arg Sexto illa propositio videtur illa est qualitas est vera per se et immediata rerum phisicarum propter suas

eorum ergo illa distinguitur per se contento illeo constat autem quod genus et species

naturaliter predicati ille per se conveniunt illo vero talis propositionis ergo videtur illa fuerit philosophus

scilicet quod genus et species predicati ille non erunt alter et alter in anima

7m arg Septimo arguitur sic illa non sunt separata rerum esse actualis sine illis quantitatibus extra autem

per philosophum 7o methaphysice ergo genus et species sunt illa non sunt intentiones in anima vel

aliter forent separata utrumque intuenti

8m arg Octavo illa dicuntur magis et minus que est genus species differentia rerum phisicarum inventis hoc dicitur

unde patet de suis dicendo tibi ergo ille non sunt genus et species et differentia predicati

ille erunt ille sive intentiones in anima est ille ergo ille predicati ille non sunt in

tentiones in anima

9m arg Nono arguitur auctoritate philosophi 7 methaphysice dicentis quod solius rei est diffinitio prius quod dicta accidentis

autem rerum quod quidem secundum quod diffinitur in hac diffinitione homo est animal rationale non est dicere

quod sit diffinitio accidentis quia talis diffinitio non patet de se sed de accidente est et diffinitio

simpliciter dicta et ideo non est diffinitio alicuius rei sine eius que diffinitum et

diffinitio convertuntur et hec diffinitio non convenit cum illa sine quia non cum forte

nec cū platone ethic de ceteris q̄ hec ē diffe̊ realis cū pmis oz ultr̄
ubi sunt realia ponē ubi ulte̊ ex nā rei ·:·:·–

Hec sunt extimationes doctoris oībz quas habuit hic pro se complecte' cuiuspiis ad neg̊ uīa compatibilia ·:·–

In oppositum arguitur cuiuscumque compertit ipsa pro ut sic eadē compertit huic ubi pro ipse pmitatis Oppositum
q̄ ē pro adequata ulīs compertit intentionaliter aliqua g° ulīs compertit intentionaliter et
pro nos inmente sunt ulia tantum cū alios q̄ ipsa pro ut pro nō pot exire a
ubi pro se̊ lo̊ci p' ad hec pro metali hō ē aial nō eet directa q̄
nō p̄dicare tāt supior de inferiori nec ē ·:–:·:–

Ad hoc forte diceretur q̄ pmitatis pōt duplr sumi uno mō cōiter ut ē pro adequata Secundo
ulis large sumpto q̄ ē idē q̄ cōe alio mō ut comitur cū ulī stricte sumpto
q̄d ē solum cōe adequata q̄ pro ipsa si·gnis ipse dicta ipsa etiam p̄cedens
et cum q̄ nō solum sic inmente sunt inponenda ulia sed et in re et
in corpora Secundo pmitatis sumitur sedo nec ubi q̄ sic ulīs stricte sumpti
nō compertit nisi pro ulibus q̄ superius memoratis habitibus tn cē ex nā
rei pmitatis q̄ ē ipsa adequata pro ulīs stricte sumpti compertit solamo rei
capien rē ut distinguitur q̄ signo ul uoce ·:–:·:

Contra illi nō compertit aptitudo cui repugnat actus tamen in se q̄ in suo h̄ Contra ...
nulli q̄ et in cui ē ideo cū ubi actu pro ad p̄ ordinationem pmitatis repugnat actus idem
rei ex aliqua tāt in se q̄ in suo simili q̄ et in quo cui ē ideo tamen ergo pmitatis nō
compertit ulī existenti ex aliqua tantum cū secundum locum q̄ sic ad nō de actionibus realibus nō ponatur
s pro uisiua et hu ad ipsum una cū actuali operatione eius in nō pro actu pro
nisi pro intellectu et hu actuali et operatione intellectus Contra autem quia

rei simpliciter ex anima dependet ex operatione anime. Ideo colligitur de mente philosophi in
plerisque locis et specialiter 2o de anima ubi aperte ostendit frustra esse aptitudinem que non
fuit reducta ad actum vel potest reduci ad actum vel saltem repugnat reduci
ad actum in se vel in eo cui immediate est proportionalis. Ideo non videtur rationale quod aliqua competit
actus cui repugnat actio vel eius per cuius est passio et actus eidem est
passio et actio secundo, patet ad sensum in somno et vigilia et corpore operationalis presuppo-
nere aptitudinem sic inferius sunt superius ...
In hac questione premittuntur primo quedam distinctiones, secundo quedam distinctiones vel conclusiones responsales
ad quesitum. De primo sit ...

pa distinctio Prima distinctio ut ad propositum spectat quod duplex est universale in re et post rem. Voco universale
in re unitatem communis realis cuius adequata proportio est esse in multis per ydemptitatem ac
cum speciem omni re et operatione intellectus et de hoc universali loquitur philosophus 7o metaphysice contra Platonem
dicentem universalia non esse separata ab hiis esse a suis singularibus quod est aptum natum dici de pluribus.
Et pro posteriori universale est unum in multis et de multis. Et in prologo de anima universale
aut nichil est aut posterius est. Quam videtur velle commentator primo de anima commento 8o dicens quod
intellectus est ille qui agit universalitatem in rebus de primo aliquo considerat. Scilicet metaphisicus
de re aut universaliter considerat secundum loycus incomplexi et incomplexum sive de consi-
deratione metaphysici et incomplexum grammaticale et incomplexum logicale sit de consideratione philosophi ...

2a distinctio Secunda distinctio universale est de consideratione logici cum sit quiddam concretum accidentale per accidens
pro quo anno denominatio et sic est prima intentio quod nominatur universale ab intentione
universalitas. Nam re intentiones applicantur primis ut videtur sensisse Avicenna
in logica sua dicens quod logica est de secundis intentionibus adiunctis primis ...
Alio sumitur universale pro suo significato distincte quod est universalitas et 2a intentio que...

rois fca pinte^{us} operante una p^{as} inten^{oes} ad a^{as} zr roes p^{ulis} et
vnica^{lis} prout ale lo^{cu} fit unu in multis p phm in posterior in
cludit e en^{lr} operatioes ad suppo^{ta} et p^{ule} ad vnica^{lia} Constat autem
talis copo no e ex na rei ut patebit sup^{ra} p sol p inte^{us} copate .·. ·.·
Ad sm^{m} ale p toto pse sigto qd e agregatu ex p^{ma} inten^{oe} et quadam rella^{oe}
gteta ve ete rois hac qda ponat pse in pnto rellatois qda in nullo
vel ea
n qda dnt esse rellatiog trascedete fudata in toto ete p^{ntali} et
no in parte Ex qbus sequ^{r} sic q n p^{a} inten^{o} an operatioes intellectus
fudat actuale z^{us} rois Itta n p^{a} inten^{o} an opa^{oes} inte^{us} e actu
ale n gnus n spes n dra nec pprium n accns n vm n pius
n indiui^{m} n trascedes n supior n inferior etiam n in pnto lz
forte fudamentale in pº p^{a} p rois e inten^{o} ut deductu fuit supra
de inten^{oe} phi p^{o} posterior e for^{r} rello^{o} rois seu opa^{o} inte^{l} q copat
una p^{as} intentioes ad a^{as} Itta q^{ta} p^{a} inten^{o} aial absote e gnus n
i^{ta} p^{a} inten^{o} ho e spes e aut altera gnus et altera spes p operatioes qui
copat i^{ta} p^{as} intentioes aial ad i^{tas} ho p operatioes gnus et spei q opa^{o}
ex parte aial dr gnus et ex parte hois dr spes. Concl^{r} suo^{o} de secuda
s^{a} inten^{oe} p applicatioe ad p^{as} Et si pa^{r} qd e talis p^{a} inten^{o} an op
atioes intellectus dr q e pbz pe de qdi^{te} eius ul dr gteta ipa in p^{u}
uerba auicene et tm eptas .·. ·.·
De z^{o} arti^{lo} sit i^{ta} p^{a} p^{o} arcuitepto oi inte^{u} sunt ponen^{a} alia inter p
hac g^{one} sunt qda roes an o^{r} et si^{r} qda roes adducte in o^{a} poe ubi
aplicari no fuit tacta na de ullis pnac dei aut deduc^{r} an a ro

Nota 2o de novo si nullus intellectus esset adhuc hic ignis generat hunc ignem
generatione univoca sed generatio univoca requirit similitudinem unitatem in generante
et in genito [illegible] unitas est realis quia circumscripto omni intellectu
et non numeralis quia materia generantis et geniti sunt omnino distincta ergo est communis
vel [illegible] hec consequentia est auctoritas porphirii cum de dea dicit quod sicut statua corpo
materie exercere [illegible] sic homo communis et specialis ex genere ut materia et idea ut
forma [illegible] dicit commentator de dea hec que non sunt [illegible] hominis dico autem
que communis etc. Ad idem sunt auctoritates commentatoris [illegible] dicentis quod
idea quam sequitur distinctio non est nisi forma realis
2o Secundo si sit universale logicum quod est formaliter universale potest esse non est in rebus sed in intellectu tantum
[illegible] non [illegible] est invenire distinctiones [illegible] huius distinctionis
[illegible] nisi invenerit distinctionem [illegible] unum de multis quod
est distinctio universalis logici non est aliquid in rebus sed formaliter in intellectu utputa ex dictis ergo universale
logicum est tantum in intellectu Dicas forte quod distinctio universalis logici non est formaliter de multis
Dumm [illegible] ut [illegible] distinctiones [illegible] dicit quod universale est unum in multis et de multis
modo [illegible] quod est [illegible] communis est unum in multis [illegible] distinctio data ab aristotele
Primo [illegible] est distinctio [illegible] tota denominatio formaliter [illegible] ex duabus distinctionibus
[illegible] est [illegible] formaliter ad universale [illegible] ut universale est unum in multis
[illegible] tamen universale [illegible] seu universale logicum scilicet universale est unum de multis
quod distinctio aristotelis universale est unum in multis et de multis non est una distinctio etc.
Primo Aliter [illegible] admitto quod distinctio universalis [illegible] sit una [illegible] formaliter non formaliter
[illegible] et [illegible] sicut distinctio motus [illegible] ab aristotele
[illegible] motus est actus entis in potentia [illegible] in potentia [illegible] distinctio dicit

p[ri]ora et cor[r]uptiora cu[m] d[icitu]r act[us] entis Et e[st] p[ar]ticu[la]ris in p[ro]p[ositi]o in ca
exp[ri]mitur ib[i] cu[m] d[icitu]r entis in p[otenti]a · er[go] in p[otenti]a ne[cesse] q[uo]d talis diff[initi]o non
conveniet uli loq[uen]do q[uo]d e[st] sol[um] ib[i] ente ro[ati]onis Et ad p[ro]bationes nichil p[ro]b[a]t q[uia]
ens ro[ati]onis e[st] unu[m] in m[u]ltis nec[essari]o et s[ecundu]m conditio[n]e[m] Vn[de] al[iqui] l[oqu]e[nt]i
p[ro]pter diffinit[ion]e[m] o[mn]is ulis e[st] actu existe[n]s in actu sig[na]to ut s[upr]a p[ate]t conveni[un]t
ad hu[n]c intel[lectu]s ul[e] e[st] unu[m] in m[u]ltis et de m[u]ltis · i · ul[e] sign[ifica]t unu[m]
ex[iste]ns in m[u]ltis et e[st] p[re]dica[bi]le de m[u]ltis et sic cessat o[mn]is clamor ·
Pro hac [conclusi]one e[st] et r[ati]o adducta ad op[p]o[situ]m [pri]mis · · · ·

Ad a[rgumen]ta an[te] o[ppositu]m tene[n]o ala co[n]seq[ue]n[cia] sic in p[ar]ti[cula]r[ibus] spectant m[ateri]e accidentium localis — *ad a[rgumen]ta an[te] o[ppositu]m*

Ad p[ri]m[u]m ar[gumentu]m d[ic]o q[uod] sic sunt da[n]da ulia realia et i[n]tentio[n]alia ut p[ate]t ex d[ic]tis — *ad p[ri]m[u]m*
q[uia] sunt da[n]da p[ar]ticula[ri]a realia et i[n]tentio[n]alia et p[ri]m[u]m q[uod] d[ic]o q[uod] [con]s[ider]a[n]t p[ar]ticula[rium] inten
tio[n]aliu[m] sunt [com]pl[exa] alteri[us] i[de]o q[uod] in eo p[ro]p[ri]e[tate]s seu in supp[ositi]o[n]e m[ateri]ali no[n] sunt [com]m[un]ia
s[ed] individu[a] p[ar]ti[cula]r[ia] [com]pl[exa] alt[eri]us sic n[on] eor[um] sig[na]ta vnu[m] ut d[ic]to ad to[ta]l[iter] a[r]ti p[ri]m[o] di
cit[ur] [com]m[un]ia d[icun]t[ur] p[ar]tic[ular]iu[m] intentio[n]aliu[m] sunt [com]pl[exa] alteri[us] s[ed] o[mn]is plura[li]tas e[st] in
p[ar]ti[cula]ri [com]pl[exa] alt[er]i[us] g[ener]o no[n] e[st] nisi unu[m] p[ar]ti[cula]r[e] intentio[n]ale r[espectu] q[ui]a et ne[cesse] d[icitu]r p[ro]l[at]io
o[mn]is plura[li]tas supponent p[ro] [com]pl[exo] alt[er]e sit in p[ar]ti[cula]ri [com]pl[exo] alt[eri]us tu[m] plura[li]tas supponent p[ro]
illa no[n] e[st] in p[ar]ti[cula]ri [com]pl[exo] alt[eri]us s[ed] in p[ar]ti[cula]ri s[im]pl[ic]e i[de]o p[ro]p[ri]e [com]m[un]ia p[ar]ti[cula]ri s[im]pl[ic]e e[st]
p[ro]alitas et tu[m] voca[n]t illa p[ri]ma p[ro]p[ri]e[tat]es seu e[st] sig[na]t[iv]o s[im]pl[ic]e ioc[or]... · · ·

Ad s[ecundu]m d[icitu]r q[uod] no[n] i[n]conveniet id[em] diversimode sumptu[m] e[ss]e [com]m[un]i p[ar]ti[cula]ri — *ad s[ecundu]m*
s[im]pl[ic]e et individu[um] p[ar]ti[cula]ri [com]pl[exo] alt[eri]us ymo p[ri]ncip[aliter] hoc accip[itu]r e[st] q[uod] necc[ess]e id[em] e[ss]e
sup[ra] se et infra se Na[m] t[erminus] [con]ceptus plura[li]tas in eo p[ro]p[ri]e[tate] e[st] individu[um]
[con]tentu[m] sub se ymo in eo p[ro]p[ri]e signu[m] seu in supp[ositi]o[n]e p[ro]p[ri]e e[st] [com]m[un]i p[ar]ti[cula]ri in
~~tentio[n]alis~~ [con]tenti dico ergo q[uod] i[ste] t[erminus] [con]ceptus illa ut r[espectu] seu in supp[ositi]o[n]e m[ateri]ali

ē so^m indiui^m p̄nti q̄l^{tis} ɜ^{te} tū rep^{us} ſbā ut ſig^m ſeu in ſuppoē
p^{li} ē gñā^m p̄nti intentiōalis ſbē et nō indiui^m p̄nti q̄l^{tis} ut et

ad 3^m Ad 3^m ne^a q tm̄ decē ſunt gñā^{uma} realia de q̄bz ē ɜſiderā
me^{ei} et tñ decē intentiōalia nō ɜincidēn^a in denoīatiōe p
piqua de q̄bz ē ɜſiderā lo^{ci} ſi^z tm̄ ꝓpꝫ ultra itentiōalia nō
inuicē cū incidēn^a Et ad ꝓbatiōēꝫ cū dī decē gñā^{uma} intentiōalia
p̄nt eē in intellectu mēte mea et decē in mēte tua Sic^z ꝓp^a alia in
mēte mea et ꝓpꝫ in mēte tua

Rn̄ q huiuſmōi gñā^{uma} et alia intentiōalia p̄nt dup^r ɜſiderari
ſ ut res et ut ſigna ſi ɜſiderant^r in p^{mo} res ɜcē^r ſ ɜtinu ꝓ
ut ſic nō repugnat eis mltiplicari in infi^{tum} ut deducebat rō
ɜtr^a nā ſunt gñā^{uma} n^o alia ꝫ indiui^a p ſe ɜtēta ſb determi^{ta}
ſpē p̄nti q̄l^{tis} Si uō gñā^{uma} et alia intentiōalia in mēte mea
et in mēte tua ɜſiderētur in p^{mo} ſig^a ſic nō ponūt nīsi ad
inuicē ꝫ ſunt eadē ſic ſigna eoꝝ ſunt eadē necē^{too} ſunt idē^{ta}
ſbē p̄nti q̄l^{tis} iō et cet.

ad 4^m Ad 4^m ne^r ſi^z q et ad ꝓbatiōēꝫ ne^a q a q̄bzcūꝫ duob^z ɜceptib^z ſolo
nūo dñtib^z poſſit abſtrahi ɜceptus cōis eis inuicē ꝫ bñ a
duob^z ɜceptib^z nūo dñtib^z et a diuerſa ſignātib^z p̄ōt abſtra
hi ɜceptus cōis Cōſtat autē q gñā^m p̄nti ſbē in mēte tua
et in mēte mea lꝫ dñāt nūo nō tñ diuerſa ſignāt

Ano. p. b. Al^r Rn̄ ɜm mḡr paulū uenetū q et b ɜ^{ur} gñā^{um} p̄nti ſbē
p̄nt ɜſiderari in p^{mo} ſig^a ſeu in eē rea^{li} et ſic nō dñāt nūo

sunt autem consideranda in quarto res et sic dicunt solemniter et alii ut patet alibi contra
hic preceptus communis usque ad eum et ibi constatur quod etc. Non scilicet processus
in infinitum in quibus predicatiuis.

Ad 3^m nego quod ad interrogationem factam per quid de ista parte de sorte non conuenienter respondetur Ad 3^m
per quid in actu seu accidens contra dato quod sor sit grammaticus scilicet quod ad inter- 3ª ratio
rogationem factam per quid de sorte conuenienter respondetur quod est grammaticus quia accidens
eius quia sicut iste terminus homo uel iste terminus animal est accidens in hoc grammaticus. Nunc ad Ratio
interrogationem factam per quid de ista parte de sorte non respondetur uel per quid uel accidens nec
per accidens ut accidens sed per accidens specialiter generaliter supponit accidentium uniuersale quod sor supponens
unum terminorum predicamentalium sunt predicamentales eiusdem accidentales predicamentales sunt in predicamento sunt de directe in
predicamento uel a lateribus ut dictum est termini uero accidentales sunt in predicamento significant uel conno-
tatiue accidens. Dico ergo quod ad interrogationem factam per quid de sorte respondetur
per accidens quod est eius terminus predicamentalis specialissimus uel generalis sicut sunt isti termini homo et
animal et non per accidens quod est terminus accidentalis sicut iste terminus grammaticus nec per hoc nomen
ergo homines esse terminus connotatiuus licet negem ipsum esse terminum accidentalem quia terminus connotati-
uus est qui significat totale eius significatum [illegible] notat id quod se habet ad ipsum per modum formae
et hoc contingit dupliciter aut per modum formae realis et sic est terminus connotatiuus realis
aut per modum formae accidentalis et sic est terminus connotatiuus accidentalis. Exemplum primi iste terminus homo significat
ad esse hominem connotando humanitatem quae se habet per modum formae totius ad hominem. Exemplum
secundi iste terminus album significat ad esse album connotando albedinem quae se habet per modum ad ipsum
ex quibus scilicet patet quod terminus connotatiuus realis et terminus connotatiuus accidentalis se habent ad terminum prima conclusio
connotatiuum absolute sumptum sicut se habent homo et brutum ad animal in communi.

Ex quo scilicet quod licet iste terminus predicamentalis supponit sic sit terminus connotatiuus non tamen terminus predicamentalis aliorum predicamentorum 2ª conclusio

ē tñs conñ[iiiis] p3 q2 nō talis ulᵗ sicut signum adeqᵗū connotat aliquid
ꝓ se hēt ꝑ modum forᵉ ad illud .

ad 6m Ad 6m dicitur quia accutissimus magister paulus venetus ne[do] ... q2 ...
ne[ua] n[a] ... ē qualitas nō fit distribuᵒ ... cōtēto ... hac inten[oe]
... ꝑ se cōtēto ... suo signtᵒ ... pūtali cōi reali
Cōstat aūt q nᶜ g̃nā ... pūti ... intentionalis cōnectitur ꝑ se ...
tali signtᵒ .

ad 7m Ad 7m dicitur q auctoritas Arᵗˡⁱˢ ē intē[da] de ullibus realibus et nō intentiona
libus ... ergo ... auctoritas Arᵗˡⁱˢ ad hūc intē[m] ... nō sunt
separata ... ce ... sing[ularibus] hoc ē ... sin[ua] nō signīt res diuersas a suis
singularibus ... etc .

ad 8m Ad 8m dicitur sic q Arᵗˡᵉˢ dicendo ibi pūctū ibe real et nō intentionalis
rñ[a]no Aliter et melius admisso q in lᵉ pūctorum determinatur de pūctis intentionalibus
et nō realibus ... cū ... lo[ci] ... q Arᵗˡᵉˢ ibi dicendo ...
i ... hoc ... colligi ex textu ... determinat seorsū de ...
et sic de ... et ... hoc ... talis intē[us] eius ... de directo ...
in pūcto ... et ... mente ... .

ad 9m Ad 9m dicitur q in hac diffinitione hō ē aīal rōale ... et ad ... me[oe]
dicitur q intelligit solus ... i ... signum ... diffinitionem
... cū quo tū ... seu ... diffinitio
... Et cū dicitur q ... diffinitio aīal rōale ... dei[co]
... q talis diffinitio nō ... talis ... supponente
... supponente ... ista ... ē uera hō ē aīal rōale

ista tn̄ ēt^a ly hō ē aial reale

Queritur utrum sensibille sit dīa — 2a qo

p se aialis et p̄nr an sba aiata sensibl sit diffīco

simplr dēa et arr p^s q nō ꝗ ista diffīco ꝑtetit al — arm

teri ab aiali g^o nō ē eī diffīco simplr dēa nc sensibl

erit dīa p se inmēta ꝗ nota et assūptū pz qr pl[a]tā ē sba aia

ta aīa uegetiua et sic sensibl ex quo p[o]t sētiri g^o ē sba aiata sensibl et

tn̄ nō ē aial .

In oppositum ē porfirius in textu dicēs p se enī dīe huius sunt aiati et — om

inaiati sensibl et insensibl roalis et irroalis ea qdē q ē aiata et sensibl

dīa ꝯstitutiua ē ipsei aial ē aial sba aiata sensibl Ecce quā ponit expresse

sensibile ēē dīaꝫ p se aial et ꝗ sba aiata sensibl ē diffīco aial simplr dēa .

Ideo ꝑnōe ad questioēꝫ ē sciēn ꝗ sensibile p[o]t accipi dupr uno^o ꝑ sensitiuo — Nōm

ꝗ ē dīa ab intellu humano sūpta ab aīa sensitiua et sic ē dīa p se

ꝯstitutiua aial et diuisiua inuētis nc suscipit mag et minus sic aiar

sensitiua aqua sumitur nō suscipit mag et minus p auicēnā Alio^o

sumr sensibile p obō p[o]t sētiri p phm 2° de aīa dr ꝗ sensibile infert

ꝑ rōneꝫ insēsu hoc sensibile nō ē dīa nc in ꝑnto p se ex quo dicit

agregatū ex abstō et reꝫpectiuo uix uerbū phi p^o thoī dicētis albū

nō ē in gnē ꝑꝑ^a qr duꝫ ē sum̄ sigrē .

Per hec g^o rn̄o ad roēꝫ ān p[o]^a rn̄o ne^{do} ān̄s . s . ꝯtalis diffīco ꝯpetit — ad rm

alteri a diffīto Et ad ꝑbatioēꝫ dī ꝗ pl[a]tā ly sit sensibl ꝯ dico nō

tn̄ ē sensibl cap^{do} ly sensibile ꝑ sēsitiuo ad ꝑpositū ꝑtis io .

du°   Sz du² nã manus et s² parte anulosoꝝ q diuise uiuũt p aristotelẽ 2o
de aĩa sunt sbe aĩate sensitiue Cõsequens manus et huiusmodi
partes nõ ee aĩalia g° reddibit difficultas :·:-

ad du° 3 rño p. d.   Adhoc rñt mr̃ paulus uenetus q hẽ ens acci² du² in actu et
inpõ p phm ĩ 2° de aĩa mo° 3tia aĩatũ et sẽsitiuũ sũ² dupl in
actu et inpõ 2d dr̃ aĩatũ seu sensitiuũ inactu cuius aĩa fluit
inter tales opatiões 2di uõ ē aĩatũ seu sẽsitiuũ inpõ cuius aĩa nõ
fluit in oẽs tales opatiões Iuxt mr̃ paulus q manus et partes
sepate aĩaliũ anulosoꝝ uiuẽtes sunt sbe aĩate sensitiue inpõ solum ex q
nõ tales hẽt aĩas sibi influẽtẽ oẽs opatiões uitales p(ro)ut aũt lo²
de aĩato et sensitiuo inactu cuius ē aĩal et nõ de aĩato et sensitiuo
inpõ cuius ē manus seu pars aĩal anulosi siue cõtinua siue
discõtinua sit g° nõ manus nec aĩa pars aĩal ē aĩal nec est ppẽ dicto
aĩalis et exquo nõ sunt sbe aĩate sensitiue inactu ·-·-

q 3a rñoez   Sz 3tia rñoez du² q2 si nã pducet mõstrũ aĩatũ aĩa sensitiua carẽs
explẽdi potẽtiis spectãtibus ad eẽ pfectũ et cõpletũ indiuidui eiusdẽ
spẽi certũ ē q tale mõstrũ ẽet al' et actu aĩatũ et sẽsitiuũ et tñ
nõ hẽt aĩaz influẽtẽ et opatiões uitales exerciti ·-

2ña p. p.   Io rñr alr nedo q manus et s² partes aĩal anulosi an diuisiõẽ sunt
sbe aĩate sensitiue capiendo tñ sbaz pritalẽ et nõ anolonce ut
fac ad ppositũ difficultatis q2 talis sba pritalis nõ ptiñ p se inpre-
dicto nisi de sbis p se cõntibus in pdicamento sba Cõstat aũt q
manus nec partes aĩalis anulosi an diuisiões sunt p se subsistẽtes

si sunt ma^co tamen partes ostoto unite sunt distinguende maxime est illa
pars animal annulosi est illa que secatur illa anologice 2^m p^e gens anologu
sic utraque est uera et sic illa n^oe ingredi distinctiones animal Ex quo transe
dit metas prouti illic ut patebat in textu Dico contra genus prouidi
ut genus uniuersum sic utrumque est falsum l^o^dc tamen de parte diuisa animal
annulosi que post diuisiones facit aliqua operationes remanente anima sensitiua sic
cum 2do quod talis pars est illa animata sensitiua capiendo illa prouti et
genus quod anima non tamen perfectum et completum in specie animal eo quod tali deficit
ad necessario requisitum ad integritatem et conseruationes naturale illius animalis specie al
imperfectum et diminutum ut patet de sua gerarius de taduno 2° de anima. ∴ —
Sed hic occurrit difficultas quod uidetur quod animatum et sensitiuum sunt dicte susci
pientes magis et minus nam huiusmodi dicte mouentur et transmutantur ergo
suscipiunt magis et minus patet ex parte motus quod ut habetur 4 physicorum dicitur
uelocitas et tarditas sunt modi intrinseci ipsius motus et cetera
est manifestum nam tales dicte uariantur et transmutantur et multiplicantur
ad mutationes suorum indiuiduorum . ∴ —
Item 2^m auctorem sex principiorum brutum est animatius planta quod omne id in perfecta
magis operatur est intensiue ergo animatum in quod exma (ut brutum complita) operatur suscipit magis et minus
intensiones et remissiones . ∴ —
Ad hec 2^m ad primum dico quod huiusmodi dicte possunt dupliciter considerari aut concretiue
abstracte aut concretiue quod habent in esse Si considerantur primo sic non suscipiunt dictas
uariationes intensiones neque remissiones sicut nec earum forme a quibus su
muntur concretiue quod habent abstracte quia sic omnis intensio uel remissio seu

uarie praesupponit centrum seu esse absolute sed mouens extrinsecus praesupponit
rem cuius est et sic ex auctore motus sequitur. Contra autem procedit ut esse absolute
utrique non praesupponit esse esse processus in infinitum.

Item si sensitiuum et animatum anima sensitiua et anima rationalis susciperet magis
et minus scilicet quod animal susciperet magis et minus quia quod forma substantialis susceptiua
vel magis et minus suscipit magis et minus similiter et corpore. Non ubi
tamen est intensio et remissio ubi est realis differentia. Sed animatum et sensitiuum
uniuersale et alia non distinguuntur realiter quia idem est alia et alia uniuersalis sensitiua et animata
ergo talia vel consequens non suscipiunt magis et minus intensiones vel alias corporis variationes.
Si uero anima tamen et sensitiua consideratur vel esse quod habent in illis esse susceptiuum
motus et transmutationes et per consequens intensiones et remissiones sicut corpora forme
quod habent in materia. Ita non esse anima sensitiua non suscipiunt magis et minus
nec quod tales ut constituunt in esse principia concurrendi absolute sumendo
quod respectu [illegible] comparantur materia in qua conueniunt impedientia aut promouentia ad agendum
vel magis et minus. Sed tales differentie ipse non suscipiunt magis et minus
nisi vel esse quod habent in subiecto in quo conueniunt promouentia aut impedientia ad
agendum non [illegible] dicitur animal sensibilius quia magis habet de sensibilitate sed quia
magis utitur de sensibilitate. Hec autem diuersitas seu inequalitas non prouenit
ratione differentie sed ratione subiecti quoniam in uno inueniuntur promouentia ad sensibilitatem et in alio
impedientia.

Ad rationes

Hiis habitis restat ad rationes quod animatum sensitiuum et similiter omnes alie differentie non susci-
piunt magis et minus vel intensiones vel remissiones propter se et tamen esse ille esse
intellexerunt Auicenna et alii quod suscipiunt motum intensionis et remissionis

p accns hoc e inppatioe ad illa in qbus sunt et sic procedit 2o . . .

Ad 2m d2 sic sup(er)ius s(cilicet) capi(tulo) 2o accntu 2m ce(n)tris hebo et p(ro)ut e ex (con)trap(ar)te 1o t(er)tio intellexit gilbertus capi(tulo) 2o aut accntu 2m ee q(uo)d (con)clusio (con)cedit (con)ius et (con)tra necc(essari)e intentiones auicenne . . . Primo ad 2m

Ad 3m errorte melius ne 2o . . . simplr quam auctor sex principiorum no(n) accip(i)t ly accntus ut e (con)paratiuu(m) formatu(m) resolubile in accntu t(ame)n in suu(m) positiuu(m) cu(m) hoc ad uerbo mag(is) ubi loquitur de ani(m)a p(ro)ut p(er) potentias aie et sensus p(ro)pter e tales brutu(m) e accntius plato (id est) brutu(m) h(abe)t plures poten(ti)as aie q(uam) plato et hoc e uh uerum t(ame)n 2m negat esse plura li(ter) formas in eode(m) p(ro)p(ter)ea q(uo)d 2m ponentes ? . . . Ad 2m

Queritur utru(m) diffinitio differentie sit bene data, s(cilicet) differentia e id q(uo)d predicatur de pluribus differentibus specie in eo q(uo)d quale ? et no(n) q(uo)d hec diffinitio (con)petit alteri a diffinito q(uo)d ergo diffinitio (et)c(etera) q(uo)d no(n) e nisi (con)petit na(tur)a (con)uenit particularibus g(e)n(er)ibus ut puta tactio . . . in quale de hoie et bruto specie eade(m) . . . Primo arg(umen)t(o)

Item tale q(uo)d diffinitio p(ro) (con)ple . . . cu(m) predicatur . . . predicatio p(ro)p(ter) ex g(e)n(er)e eade(m) . . . e actus . . . p(er) positiones in pluribus . . . mag(is) denotat abstractu(m) . . . 2m . . . phil(osophu)s et . . . ergo diffinitio . . . 2m arg(umen)t(o)

Item no(n) e . . . error . . . p(er) p(ro)p(ri)etates diffinitiuu(m) d(i)c(ens) hoc differentia e q(uo)d de pluribus differentibus specie in eo quale pr . . . 3m

Item hec p(ro)p(ositi)o est scien(ti)a 2m auicenna q(uo)d indiffinitione differentie no(n) accn . . . No(ta)

de qua nūc ē s͞mo loco gn̄is dr̄ intelligi ulē tocu͞ seu p̄le q̄ diui͞ in p̄p
p̄lia sic in p̄lz ī diffinitiōe alterius p̄lis 3ta q̄ oīs istius rellaui q̄ re ule
quare diffi͞o hic ē adaptāda dr̄a ē ulē p̄le cen͞z de p̄lib; dr̄ntib; sp̄e uico
q̄ p̄le ex quo p; q̄ diffi͞o dr̄e sit bn̄ data q̄z de 2oē diffinitiōis 2m alp̄ie ō t͞hoz
ē q̄ queniat diffi͞to .i. ḡtinendo sup̄fluu͞ vl diminutu͞ o; q̄ q̄ p; diffitu͞
distiguat̄ ap̄lz 1o 3o hec diffi͞o ē bn̄ data q̄ tz cu͞ a͞oi et b͞oi p̄ q̄ ad oēs p̄tes
p̄o q̄ nō ḡtineat. p̄o q̄ nō ḡtineat aliq̄d sup̄fluu͞ q̄m si sic ēēt tūc remoto
tali sup̄fluo nō minus dr̄a q̄ ip̄z distiguāt̄ a quolz 1o ḡnis ſtm q̄z p̄āiz
p̄tic̄la tales diffinitiōis remota q̄ ip̄az dr̄az ul' nō distiguere abindiuiduis
ul' agn̄e ul' sp̄e ul' p̄o ul' accn̄te ut p; intueti q̄ hoc p; ē 2a pars b͞ous
q̄ iō p̄t q̄ ut dcm̄ ē q̄lz dr̄a aut ut ḡnis aut ut sp̄es aut p̄az accn̄tis
cōe aut indiuu͞ si tales diff͞o dr̄e distiguat ip̄az ap̄lz istoz 3o ex p; tz cu͞
a͞oi et b͞oi declarat̄ Na͞ p̄o q̄ p̄u de plurib; distiguat ip̄az abindiuiduis
q̄z nullos sunt de plurib; p̄lia 2o distiguit ip̄az a gn̄e et sp̄e q̄ p̄u in p̄le 3o
de plurib; dr̄ntib; sp̄e cen͞z distiguit ip̄az a p̄o et a accn̄te q̄z dr̄a p̄z de
suis sp̄eb; cen͞z vnū aut p̄az ul' accn̄s p̄z cen͞z de a͞ sp̄e io ets . ∴
ad pm A d 2oēs aūt adductas in o͞m 2m ad p̄3 ne͞ ē et ad p̄batiōes dr̄ q̄
lz p̄dicet̄ in p̄le de hoīe et bruto q̄ dn̄t sp̄e nō tn̄ p̄z de eis cen͞z q̄
2a 2no addit ingredi diffinitiōes dr̄e tāq̄ eius necia ḡdicio Ali solz dici cōiter
q̄ p̄a p̄a͞o cu͞ fluit a p̄ncip̄ijs sp̄ei nō p̄z nisi de s͞bz nuō dr̄ntib;
un̄ lz tactu͞ p̄z de hoīe et bruto q̄ dn̄t sp̄e nō tn̄ p̄z de illis
ut sic si ut dn̄t nuō hec 2o nō ē satis intelli͞les q̄ s͞ius hoc forte
in p̄bo 2e 2nois esse 2ale ip̄a͞ omib; fluctib; a p̄cib; sp̄a͞ius ul' Stalternis nō tn̄ uī p̄osse

cuiadi in passionibus nimie et fluctibus agminibus gravamus ut omnes fuerint super
capitulo de genere propria specie ratio est tutior.
Ad rationem vero dictam contra conclusionem probationis respondetur concedendo quod dictio non sortitur modum ad 2m
significandi absolute sicut partes sicut nec species sed dicitur quod dictio habet modum significandi
propterea quod exemplificat exemplar totius conditionis speciei. Unde quod sicut species per modum dictio
per modum [illegible] contra conclusionem quia modus significandi per modum suum
animo concedendi. Unde genus et species per modum per hunc modum determinati ut determinat
et dictio per modum sed habet modum explicandi totam conditionem speciei dicitur quod dicta
per in se non habet modum determinatum.
Sed hec est michi satis ambigua quia ex modus significandi suum animo intendendi resp. [illegible]
mente suum animo concedendi. Ergo cum similis modus significandi ortum habet a modo similiter
concedendi. Constat autem licet dictio dicat totam conditionem speciei quia tamen habet modum
declarandi et dictio declarari. Ergo ab hiis duobus modis diversis et similis
modus significandi minime sumi potest. Quod dictum est aliter salvo semper meliori Rno p. p.
iudicio quod modus significandi per modum suum ortum habet animo per se [illegible]. Et modus significandi
inequale animo adiacentis alteri. Unde tamen albedo per album significat albedinem per
Aristotelem inquiunt ac Boetium ac doctorem subtilem et tamen albedo per modum et album
inequale quia albedo significat albedinem per modum per se stantis album vero significat albe-
dinem per modum adiacentis alteri.
Dico ergo quod genus et species per modum sunt per hunc modum per se stantis. Sed dicta per in-
equale per hunc modum adiacentis alteri. Et quia modus per se stantis est prior
et perfectior modo adiacentis alteri sicut substantia suo accidenti, propterea modus significandi
per modum est principalior et nobilior ipso modo significandi inequale quam dictio

que cōponit̄ ex gn̄e et dr̄a sortit̄ modus p̄dicandi in q̄d a modo p̄dicandi gn̄is et

tocm̄ nō dr̄e tanq̄ a principaliori et nobiliori Et quo sic̄ p̄z dr̄a in eo

actus sit p̄fectior gn̄e in eo p̄ potent̄ sic forma e p̄fectior m̄a in

mo p̄dicandi gn̄is nobilius e dr̄a sic modus p̄se stantis nobilior e mo

alteri adiacentis

a q̄o **Tercia capitulum de proprio** Dubitat̄ utrum q̄d

modi sumendi p̄priū sit sufficienter et bn̄ assignati

Et arguit̄ q̄ nō q̄r cuicumq̄ competit ali modus sumendi p̄priis ē

p̄mam p̄priū s̄ p̄ et sic modus competit accenti cōi q̄ accens cōe

ē p̄priū gn̄is sic q̄r accens p̄priū et cōe sunt op̄ita ad se inuicē distan̄ p̄

p̄iorem in textu Sic sunt dr̄e opposite diuidentes accens In sua ma̅ cōi p̄z q̄

p̄t dici ex dicis p̄hi et p̄ ph̄o mec ē p̄z cū a dicit ex eo dicat̄ modi sumendi

p̄priū hoc a̅ uā albedo ē corporis hr̄ p̄mū modū sumendi p̄priū ex eo q̄ p̄p

tū soli et nō oī q̄r nō elementalibus et celestibus corporibus Sic et albedo

est cygni hr̄ 2m modū sumendi p̄priū cū competat cuilibet cygno s̄ nō soli cygno

q̄r et hoi

S o a̅ q̄ 2m et 3m modū sumendi p̄priū q̄r ēē bipedē ē p̄priū hoi 2o et canescē

ali hoi

2m a q̄ 3o p̄ p̄iorem in textu s̄ et bipedē et canescē nō competūt soli hoi q̄r ali ē hō

qui nō hr̄ duos pedes ut monstrū ingenitiōe et ex defectu m̄e aut hō q̄

p̄ incisiōē p̄es amiserat aut acū aut afractiōē aut fuit aliquis ali q̄

ē et hō q̄ nunq̄ erit canus aut q̄ moriet̄ iuuentute aut si moriet̄ in

senectute nō canescet p̄p humidū sui et cerebri ualde pingue et stricte

ut ferūt medici q̄r et cū ... tuus

Tertio arguitur quia ex principiis speciei humane vel alterius speciei presenti vel non possit emanare proprium 4o quia hec sunt unde non ... adhuc est una ad non ... Sed ex non ... non potest fieri una ergo ex principiis speciei que sunt ... non potest emanare proprium 4o cum non sit una sed accidens 2m post. et physice in principiis ... non cum a(nim)a ex convenienti similitudine et loco collige demonstrare phisice ... Consequentia sic ... si proprium flueret ex principiis speciei sequeretur quod unius speciei tantum unum esset proprium 4o quod est absurdum et contra avicennam dicentem quod non solum proprium hominis est risibile sed plorabile et disciplinabile ... quia idem inquantum idem non potest facere nisi idem per physicam 2m de generatione ergo si proprium 4o flueret a principiis speciei cum ipsa semper maneat eadem sequitur quod unius speciei tantum unum esset proprium 4o. — —	3 argumentum

Quarto arguitur risibile est proprium 4o per porphyrium in textu et tamen non semper inest ... ergo quartus modus insufficiens ... non ... prima parte arguitur quia 2m physicorum ... una est prior ... accidente non ... et distinctione ... Constat autem quod ... risibilitas est ... hoc ... risibile est accidens 4o ergo ... hoc ... non est risibilis. — —	4 argumentum

In textu 2m physicorum ... potentia est inductionis eius quod est ... hoc est potest habere tale et non potest habere ... ... quod est potentia 2m ... Sed ... est potentia 2m ... passionis ut puta homo 2m risibilitas ergo ... est risibilis et ... non. — —

In oppositum est porphyrius dicens proprium esse quadrupliciter dividitur nam quod soli speciei accidit et si non omni proprium dicitur scilicet primo ut homines esse medicum vel geometram et quod omni accidit et si non soli dicitur proprium 2o ut homines esse bipedem Et quod omni et soli accidit dicitur proprium 3o ut homines canescere in senectute Et quod omni soli et semper	Oppositum

De proprio 4o queremus utrum ... est 2m ... Ut ut colligi de mente Boetij et Thome dicens
esse proprium fluens ex principijs speciei et hoc duplex aut ex principijs speciei ante inse et hoc
2m esse facile aut ex principijs speciei ante univ indiv et hoc est 2m esse nulle Sicut primo
sicut 4to fluens a principijs speciei que sunt generis eorum sicut 2o eius dicitur aut velle
aut intelle, Si primo sic est proprium 2o Ut canescere in senectute competit cuilibet homini et cuilibet
tempore Uco Si vero fluat ex principijs 2m magis intelle aut 2 tale proprium in plus
se habet quam species et hoc est proprium 2o competens alicui speciei si non tamen illi speciei ut esse bipedem 2a
homini aut vero proprium in minus se habet quam species et hoc est proprium primo competens soli speciei sed
non omni individuo illius speciei ut esse medicum aut grammaticum 2a homini

Hoc circa meo iudicio ad implectum non in 2m ad eius quatuor predicta sunt

Uenitur circa circa accidens utrum hec sit bona

diffinitio videlicet accidens est quod adest et abest preter subiecti corruptionem

et arguitur quod non quia diffinitio est mala per quam arguitur predicato contra suo diffinito

2a pro

Sed talis diffinitio accidentis est huiusmodi ergo diffinitio mala quod non cum a quarto per ipsum 2o patet
Ubi Thomas 1a me dicens quod diffinitio dicit totam essentiam diffiniti sic quod non contingit superfluum

prima ratio

aut diminutum Minor patet quia nam potest esse et abesse preter corruptionem subiecti denotat generabilitatem
et corruptibilitatem accidens vero cum sit ab ... deffectum quam alia quod potest esse perpetuum et
eternum per ipsum ... potentior constat aut generabilitatem et corruptibilitatem quod denotat per tale
diffinitionem perpetuitas et eternitas competit tali diffinito non tamen per se sed per eius substracto
et substrato sunt predictiones ... 10 etc.

2o Hec diffinitio non competit cuilibet contento sub diffinito ergo non est bona patet quia diffinitio et diffinitum convertuntur

2a ratio

tur per Aristotelem et Thomam assumpta patet quia mors corruptio et combustio sunt accidentia similiter
in corruptione et combustione non competit data diffinitio ... quod adest et abest preter corruptionem

Ubi

sibi generis. Tertio notandum est propositum intentu. 2m

Item quia etiam accidens sunt secundum extremo per inde conveniens propositum et adversitate per hoc dicens quarum propter conditionibus de subiecto huiusmodi accidens non convenit de suo subiecto sed quarum non potest adesse ipsi subiecto propter ipsius generationem nec abesse propter corruptionem eiusdem ex mutua ipsorum mutua concomitantia quo accidens potest adesse subiecto absque generatione eius et abesse illi propter corruptionem eiusdem.

Circa istam propositionem est notandum quod accidens ante secundam intentionem distincta quarum potest dupliciter considerari sive quod aliquis in concreto accidentaliter formaliter vel et abstractive seu fundamentaliter. Primo accipitur pro aggregato ex re prime intentionis et accidentali secundo modo sumitur pro re prime intentionis in concreto solum et non in abstracto sicut album est accidens vel est nigrum et non albedo et nigredo propria accidens propter in quantum per propositionem constat. Nam per ad interrogationem factam quale est hoc nunquam respondebitur quod albedo seu nigredo vel aliquid tale sed respondebitur quod est album vel nigrum. Sed per ad interrogationem factam de quo quid est hoc convenienter dicitur quod est albedo aut nigredo. Ideo albedo et nigredo sunt species ipsius praedicamenti qualitatis. 3m Nom / alteros

Hoc notandum quod tamen inter accidens formaliter sumptum non distinguitur in tali diffinitione quia sed in rebus prime intentionis concretive sumptis quarum sic genus formaliter non est accidens vel sed fundamentum et abstractum ipsius accidentalis sicut album seu nigrum. Ex quibus sequitur quod est genus et species formaliter nullum fuerit ordinem nec de se invicem propter et abstractive fundamentaliter ad se invicem habent ordinem per inde sicut in intentione praedicatione hoc est in qualitate et ratio superioris de inferiori quarum tamen et accidens nec formaliter nec fundamentaliter ad se invicem fuerit ordinem, licet tamen fundamentaliter possit alterum de altero non affirmative quia utrumque est a [illegible] eorum. 4m Nom / Nom

Iohannes de [illegible]

diu°

Sed tūc ē dificultas q pīus nō distiguit̄ abaccnte nā oē ens ē s̄ba uł acns · pz p phz 7° me[te] p p pmū ē ens q° s̄ba uł acns nō s̄ba g° acns p̄z ctes

adduc°ez

A distud dī q acns pōt dupl' ꝯsiderari uno° mō p' instīco distīcta ꝯ s̄b̄z dns maiꝫ eēndi mō et sic ē anologū ad nouē pnta hoc nō distigui ꝯ acns s̄ ē pars eius s̄b̄ctma Alio° sōi acns ut ē 2ª intenᵒ dns mo̅d pndi deᵃ inquale nō ꝯuertibilꝫ ēē et sic ē ple distīctū ꝯ pīus · : –

ad a' ꝯ du[ois]

Ad 2ᵃᵐ q' ꝯm̄ sumdo acns p° sic ꝯcedit ꝯnsequētia uł hoc ē ꝯ ꝯtentiōes s̄iuo acns sumit 2° sic nega a ꝯpēa ꝯ tales diui nō ē ꝯ inme[ta] ꝯm ꝯy ē ens et tñ nō ē s̄ba uł acns illo° sup̄tū ut ē 2ª inten° Ex q° s̄c ꝯ ꝯbulens inepte ꝯscripta dns pōt ꝯ pūna intellexisse cū de acnte de acnte ꝯ acns et nō ꝯ se ꝯ exdiui[oe] pūa ibi colligit de mte phi 7° me[te] ꝯd acns ꝯ d ē tr̄ p' intentiōs diui in acns ꝯ se ꝯ acns p indiui[oe] s̄diui ē res ꝯ inten[ois] et diuidenta nec° sunt huiusmōi g° acns ꝯ acns ꝯd ē alterū mēbru diuides ē res p' inten[ois] Constat aūt ꝯd ad ꝯo[m] trāsc̄ ad lo[cū] ꝯtinet tractare de 2ᵃ intentiōibꝫ et nō de rebꝫ p' intentiōs ꝯm huius ꝯ scriptu° ad me[cū] ꝯtinet et nō ad locū deo et cetera · : – ·

ad ꝯ[m] ꝯ ꝯ 2ᵐ ꝯ b.

Ad 2ᵃᵐ aūt adductas in pūnc° 2ꝫ finalꝫ ad ꝯ ꝯ 2ᵐ mē ꝯulus uenetus ꝯ acns ꝯd ē ꝯle pōt dupl' ꝯsiderari uno° utrilē in se 7° mō in suis indiui p° ē ꝯpetuū et eternū 2° ē ꝯ[uale] corrupti[le] Sꝫ ꝯ 2° sit uera in se notū ē ꝯ intellig ille pro satisfactat ad ꝯpositū ꝯ certi ulē ut ē in suo indiui° ē ꝯn[ale] corrupti[le] ꝯ tñ ulē 2ᵐ sui indiui ē acns ut spectat ad ꝯpositū Ex q ulē nō ꝯ sui suo indiui ꝯ ē de ēēn uł ꝯ indiui 2ᵐ sui ulꝫ ē acns de ꝯ hic ē ꝯmo ꝯ ut sic sit acns ꝯ incipalꝫ ꝯ suo ulē · – · – · – ·

Ke ꝯ b° ꝯ ꝯ

Ideo dico quod accidens quod est universale est accidens non secundum individui sed secundum subiecti cui inheret ratione individui sui in quo est et tale accidens potest dupliciter considerari uno modo circumscriptum ab ipso esse et sic est perpetuum et eternum in genere universale et incorruptibile ad generationes et corruptiones individui in quo recipitur et hoc altero modo dicto solum hic considerato. Ad rationes igitur fiebat contra dicendo nego secundum primam et ad probationem nego quod accidens quod est universale sit perpetuum et eternum ad antecedentis probationem. Ad auctoritatem vero philosophi primo posteriorum intendit quod loquitur de universali secundum esse commune et non in esse quod habet esse unitum cum individuo. ~~.

2ᵃ ratio est p... pª

Ad 3ᵃᵐ rationem sunt varii modi respondendi primus est alberti dicentis quod mors corruptio et combustio sunt accidentia et non per accidens sed per se predicata in quarto modo ut patet de morte unde illud philosophi dicit quod per se negavit per interceptionem. Hec vero non est bona quia licet accidens predicetur per se in quarto modo non per hoc sequitur quod non sit accidens per accidens primum ... dicitur est accidens per accidens et tamen predicatur in quarto modo per se de homine in hac propositione homo ridet ex quo subiectum est causa predicati. Nec etiam exemplum philosophi est ad propositum eo quod interceptio non est mors ubi sunt sed est causa effectiva sue mortis. ~~

ad 3ᵃᵐ rationem
pª ratio est
alberti
reprobatur ratio ipsius

Alius modus est burlei dicentis quod corruptio est accidens per accidens et similiter combustio et mors et corruptio potest adesse et abesse preter corruptionem subiecti sed hoc est potest non inesse subiecto existente ... burleus quod dictio preter determinet hoc verbum abesse et non hoc verbum adesse. Hanc rationem molestat magister paulus dicens quod adesse et abesse ex quo sunt contraria oportet quod verificentur de eodem subiecto sicut patet secundum albi. Constat autem quod licet mors possit non inesse subiecto existente non tamen existente cuius mors est accidens patet etc.

2ᵃ ratio est burlei

reprobatur rationis

Alius modus respondendi est magistri pauli veneti dicentis quod duplex est accidens positivum et privativum et similiter duplex est subiectum est enim in actu et est in potentia et quod potest loqui de accidente positivo et non privativo et de accidente cuius subiectum est ens in motu et non in potentia

3ᵃ ratio est p...

cōstat aūt q mors et corrup° et cōbustio sunt actiā pn̄tiua et nō po
sitiua sc̄ corrup° aduenit ēti inpo° et nō inactu Hec 2ⁿᵒ ctcūa n̄
2ᵃ prob[ati]o ē q2 sic incapitlo de dū 2ᵐ mag prolatū diff² dū semp̄ tn̄ p dū ultᵃ
p nō ultiā et incapitlo de gn̄e diff² gn̄e tn̄ p gn̄e gn̄a^me p sabulterno
ita po3 incapitlo de acc̄nte diffiniuit actus tn̄ p oi acc̄nte p acc̄ns tn̄
p̄mū^m p positm̄ siue accidat ēti inactu siue ēti inpo° .:. .:.
2ᵃ conc[lusi]o p. p̄ Proterea 2ⁿᵈᵒ alr̄ ē sciend q in transmutatiōe 2ᵐ p phm 5° ph̄i 3 cōcurrūt
ut spectat ad p̄positū .s. sbm q̄d ē mā p̄ fōr q ē ti p̄uatalis et 3ᵘᵐ pr̄ts
⁄. totalis inclus p̄uatalis cū g° mors cōbustio et corrup° sunt trāsmutatiōes n̄ales loq̄ᵒ
p̄e ex q sunt ad p̄uatiōes fōr n̄alia tm̄ ad fōs adquos sc̄ p eor n̄ ē ens
inpo° q̄d ē mā p̄ et nō inactu p2 tales ēti mortis corruptiōis et cōbustiōis
Et nō n̄ p ph̄ loco alegato cōstat aūt q mors corrup° et cōbustio possent
adeē me p̄ aliq corrup°ē eius cū sit ingn̄^lis et incorrup^lis p phm p° de gn̄a^oe
et sic possent abeē p̄ter corruptiōe eiusdē g° mors corrup° cōbustio sunt acc̄ⁿ
p acc̄ns nō p se . p̄incimaniestres .:. .:.
p̄ difficltas Sed tūc insurgūt difficultates p̄ᵃ difficultas ē acc̄ns aduenie[n]s ē^cui denoiat
illud cui aduenit simp̄ᵗ aūt sz q̄d s mors corrup° cōbustio aduenit me
p̄me. g° mā p̄ denoiabitˢ mori corrupi et cōburi p phm p° ph̄i dicēs
mā p̄ ē ingn̄abile et incorruptibile cō ct .:. .:.
2ᵃ difficltas Scūda difficultas sc̄ ex tali mō dicēi p diff° acc̄ntis p̄ueniat alicui adiūcto
q2 fōr sbālis adest mē p̄ p̄ter ei[us] corruptiōe et abest p̄ter corrup° eiusdē
sic mors corrup° et cōbustio Cōstat aūt q forma n̄alis nō ē acc̄ns p
acc̄ns .:. id et cetera .:. .:. .:.

Ad primum dicitur negando consequentiam quia actio est impossibilis et tamen non debemus possibilem infinitam contra philosophum primo ad primam difficultatem

N° 3 in 4° physicorum si agens vel aliter et melius admisso maiori potentia quam est infinita non sic respondeo

ad transmutari intrinsece sed secundo ... reflectitur et scilicet deferens transmutationes tantum

uniformitatis transmutationes et completive ... corpus ... in ultimate perficere sunt

per transmutationes unde sunt recte philosophantur contra quam ad potentiam corrupti

moni et conbuni subiectiva et ... tantum et perficitur secundo quia primum potentiam

conburi corrupi et mori subiective sed subiective potentiam transmutari Ad philosophum in

5° physicorum dicitur quod ipse intelligit non solum esse ingenerabile et incorruptibile tantum

uniformitatis subiective et completive et quantum non autem intelligit ingenerabile et incorruptibiles

subiective cuius pars una nec est completum ad scilicet ad has transmutationes per physicum lo

co allegato Sed contra quia ex hoc videtur redire prior difficultas nam si in corpus ad tertium dicitur

adveniret materia possibilis ipsa dicitur corrumpi subiective sed quod corpus non poterit adeo calefieri

aut per potentiam corruptionis eiusdem quam ignis non est agens sufficiens ... dicitur

Ad hoc dicitur quod non inconveniens quod possit adeo calefieri agentibus potentiam corrumpere eius scilicet subiective ad tertium dicendum

quod est necessarium quod album est accidens potentia ... quando album ... abest

subiecto tale scilicet corrumpi subiective hoc est non remaneret scilicet ubi ipso albo corru

pto sicut nunc potentia existente subiecto talis corruptionis dicitur corrumpi subiective hoc est trans

mutari forte bene tamen inveniens quod possit adeo ... agentibus potentiam corrumpere

eius scilicet inhesionis tantum hoc est quod potest esse habet non esse ... non est impossibile

de morte corruptione et combustione ... etc.

Ad secundam difficultatem dicitur negando ... ad probationes negatur ... difficultas admittitur

... difficultas est tamen agens potentia ... adeo subiecto absque generatione ... ipsius ad secundam difficultatem

non dando ad esse subiective et calefit illi subiecto absque corruptione eiusdem non remanente

existendo esse reale causatur autem per formam realem hoc non convenit preterquam formis realibus
adest mediante exse dat esse reale ipsi composito dum non abest aliqua per quam ipse aufertur esse
reale ipsi composito licet igitur ex transmutatione sequatur esse reale aut auferatur esse reale
hoc tamen non est per se vel merito transmutationis scilicet merito forme realis que tamen generatur vel
corrumpitur et hec dicuntur de morte et corruptione .·.·.·

Nota Sed quedam que erant exterius in margine exemplaris Non quod corruptibile est accidens
per accidens 2a mente quia per prius est adesse et abesse pariter corrumpitur mediante et quod hoc dicere
causatur quia videtur quod forma realis sit accidens per se quia potest adesse et abesse mediante pariter cor-
ruptione mediante Sed hec est dicta quia quod corrumpitur forma realis licet non corrumpatur mediante per tamen corrum-
pitur forma et intrinsece aliqua res et substantia cuius forma realis est pars intrinseca Sed
quod corrumpitur realiter non corrumpitur forma extrinseca alicui rei sed solum extrinseca quia corruptio
est mediante ad id quod corrumpitur et est quedam extrinseca illi cui est mediante Nam corruptio est mediante ad
non esse compositi et non est ad non esse propositi Sed est id quod accidit in non esse extrinseca quia non
est de essentia illius intrinseca et forma et id accidens est ab accidens quia per ipsum numquam huius forme
extrinseca nulla res mundi incipit esse aut desinit esse sicut per formam realem res incipit
vel desinit esse aliqua res scilicet res composita ut patuit .·.·

a^o[illegible]
per^m rem

1 Queritur utrum duo accidentis per accidens in accidens se
per accidens et in inseparabile sit bona et nota quod non hec dicuntur repugnat
distinctioni accidentis per accidens generaliter duo mala quod quia distinctio
est distinctio queritur causa distinctionis per philosophum in posteriorum Assumptum quia non adesse et abesse
pariter sibi corruptiones est distinctio accidentis per porrectionem in textu sed adesse et abesse pariter
corruptione sibi non convenit nisi accidenti separabili igitur accidens per accidens est inseparabile .·.·

2m rem
2o arguitur sic nullum accidens per accidens dicitur per illud salvetur distinctio quam philosophus ponit in hoc

accidens dicitur per suum esse distincte per propositionem praedictam quod non accidens inseparabile est accidens
per accidens potest impossibile sic figuraliter et cetera

Tertio notandum est propter intentum dicere **Dividitur simpliciter accidens per accidens in duo scilicet in** 8ᵃ
accidens separabile et accidens inseparabile nam dormire separabile est nigrum
autem inseparabile est corvo ethiopi potest enim intelligi corvus albus
et ethiops nitens candore praeter subiecti corruptionem

Ad quam litteram declarandam non nulli extranei sunt modi dicendi primus est alberti p[ri]mus est alberti
dicentis quod duplex est constitutio subiecti videlicet essentialis et accidentalis constitutio essentialis est illa quae fit ex principiis quidditativis
vel essentialibus ut constitutio speciei ex genere et differentia tamquam ex principiis quidditativis constitutio individui ex materia
et forma tamquam ex principiis essentialibus vel ex natura et haecceitate tamquam ex principiis quidditativis et
ex tali constitutione species fluunt propria ut risibile et rationale constitutio autem accidentalis est illa quae fit ex
accidentalibus principiis et non ex principiis quidditativis vel essentialibus ut talis vel talis complexio seu ad
mixtio qualitatum formarum vel primarum et ex tali constitutione fluunt accidentia per accidens tam
separabilia quam inseparabilia Exemplum inquit albertus quod est accidens commune potest abesse suo
subiecto cum non fluat ex principiis essentialibus vel quidditativis quae sunt inseparabilia a suo com
corpore praeter corruptionem eiusdem sed emanat a constitutione per accidentia quae est separabilis qui de-
clarat ex experientia ex nigredine corvi quae nullo modo posse separari absque ipsius
corruptione quod corvi et nigri cum pinguedine vel gatti et cum reguo(?) in eo
et ponitur in montanee unius montis altissimi ubi est locus valde frigidus ex tali
natura corvus albus potest evenire ex absolutione locis de regione calida ad
regionem ubi est flamma frigidissima quod corvus albescit etiam ethiops ut plures ex-
perientia docuit Constat autem quod hoc non est nisi constitutio accidentalis per quam fluit talis
nigredo esse separabilis a tali subiecto . - - [illegible] - - - Iohannes

Primum contra Albertum

Contra istum modum exponendi textum porphirii instatur primo quia de directo repugnat intentioni porphirii quia ipse innuit quod nigredo corui et nigredo ethiopis sunt accidentia inseparabilia, Albertus autem deducit quod sunt accidentia separabilia.

2m argumentum

Preterea etsi hoc foret verum quod nigredo posset separari a coruo et ethiope non tamen relinqueretur ex hoc quod ad accidens commune separabile pertineret albedo est enim accidens proprium cygni et tamen propter abesse animal preter corruptionem eiusdem non dicemus quod sit separabile sicut est rubea propter mineram terre per quam transit in fontalis ex terra nimia habente rubedinem atraxerit vapor per eandem rubeum vel quod in medio regionis aeris ex quo possit generari nix rubea propter exhalacionem in quadam parte mundi dicto apparet eueniri.

3m argumentum

Ultimo arguitur fortius quod motus celi est accidens commune quia motus celi est accidens inseparabile a celo secundum philosophum 2o celi ergo aliquod accidens inseparabile est accidens commune etc.

2us modus est Alberti

2us modus exponendi textum est burlei dicentis quod ad accidens sit inseparabile quod non cuius libet sed solum alicuius ... quod est accidens separabile a specie alicuius ... alterius individui eiusdem speciei aut individui alterius speciei absque corruptione ... separabile ab animali ... eiusdem speciei aut individui alterius speciei ... si nigredo corui est inseparabile a coruo ... individuo speciei corui est tamen separabile ab individuo alterius speciei scilicet ab homine ... burleum quod duo accidentia non repugnent ... quod unum accidens sit separabile et inseparabile adest alicui ... abest alicui ... eiusdem vel alterius speciei preter corruptionem illius.

primum argumentum

Contra istum modum arguitur primo ... primo sic per porphirium

accidens separabile et inseparabile solum ad illud de quo predicatur et nullo ad illud de quo non predicatur
si nigredo corvi de nullo predicaretur nisi de corvo ergo nigredo corvi non diceretur accidens
separabile vel inseparabile nisi respectu corvi.

2o sequitur quod omne proprium esset accidens separabile quam inseparabile cum possit [illegible] et [illegible] naturale
quod est in sole potest separari ab eo quod est in plenilunio [illegible] potest non corrumpi hoc
[illegible] dicto [illegible] manere in [illegible] dicto plenilunio [illegible] dico de sphaeris in proprio.

Ideo dicendum est aliter quod in hac propositione accidens est id quod adest et abest praeter subiecti corruptionem
et hoc verbum est dicit inherentiam aptitudinalem secundum talis dictio praeter
et dictio id quod [illegible] habet ordinem actualem cum talis dictio de dictione praeter [illegible]
dicendum [illegible] adesse et abesse [illegible] partes integrantes dictionis accidens
dicitur aptitudinem. unde est sensus accidens est id quod adest praeter subiecti corruptionem includentem id est
est aptum natum adesse seu corrumpi suo subiecto non corrupto. Ideo dicendum quod accidens
separabile et inseparabile non corrumpuntur ut dicunt aptitudinem secundum sic quod omne accidens esset
separabile [illegible] inherentiam possibilem sed ut dicunt [illegible] est sensus dictionis accidens [illegible] est separabile
hoc est potest corrumpi suo subiecto existente [illegible] inseparabile hoc est non potest corrumpi praeter corruptionem subiecti.

Ex hiis manifeste liquet quod dictio accidentis non repugnat dictioni accidentis sic potest
non repugnat aptitudini unde [illegible] quod non possit corvus esse non niger neque nix
non alba sicut non est possibile caelum non moveri [illegible] dico quod motus caeli nigredo corvi albedo nivis sunt accidentia inseparabilia quia nigredo non potest corrumpi
remanente corvo vel albedo nivis potest corrumpi remanente nive neque motus
caeli potest desinere esse caelo existente tamen nigredo corvi adest et abest corvo
praeter corruptionem corvi secundum talis nigredo est aptum natum adesse corvo

ipso nō gn̄ato et ē apta nata abeē ipso nō corrupto quod secundi p̄
prius nō inuoē rē aliā ꝓrie ꝓntra q̄ neutrū illorū ē de rōe alterius nec repu
gnat alterū sine altero eē utrūq̄ intelligenti bene Sꝫ nigredo corui nō ē
de rōe corui cū nō includatur in ꝯceptu ꝓdicamentali eius nec coruus ē de rōne
sue nigredinis alr̄ sequeretur q̄ eēt de eēn̄ eius Et similiter utrūq̄ alterius nigredinis
p̄ores nigredinis sunt eiusdē rōis ex quo sunt sub eadē spē spēcialissima nō videtur
rō quare potius eēt de rōe unius quam alterius exēplū dicitur de albedine niuis
et motu celi ergo rō nō repugnat nec nigredinem corui corrupti coruo nō
corrupto nec etiam repugnat nec corui corrupti nō corrupta eius nigredine ex
talitē in eo quod nigredo et hoc intendit ph̄s dicens quod coruus potest intelligi albus
et ethiops nitens candore et in intellectu ē uerus et nō albus tallus qui quanto nō
repugnat coruo possit albus esse et ethiopi . . . .
1a difficultas Sꝫ circa predicta sunt difficultates quia nō uidetur quod motus celi sit aptus natus
corrupi celo nō corrupto quia sicut se hꝫ rectitudo ad lineā ita motus ad celū sꝫ rect
itudo nō ē apta nata corrupi nō corrupta linea ergo motus celi nō ē aptus natus
corrupi celo nō corrupto quia cū bovi quare 2a quia sicut rectitudo ꝯparatur ad lineā sic ad suū
illud circulare eē̄ eius ē motus ad celū . . . .
2a difficultas 2a difficultas nō uidetur quod celū possit intelligi nō moueri intellectu uero sine celū nō potest nō
moueri ex quo moueri ē de rōne intelligentie a celo ergo contra ipso nō uidetur posse eē uera
celū nō mouetur sic ut signando quia ꝓpositio ex eo quod res ē uel nō ē dicitur ōro uera uel falsa
vel alia ille intellectus ꝯpositus intellectus quod celū intelligitur nō moueri nō ē uerus sed falsus
ad 1am difficultatem Ad primam difficultatem uidendum ē racione quod motus et rectitudo ꝯueniunt et dissent
ꝯueniunt in in quantum celū nō desinat sibi motū eo quod motus nō includitur in rōe

celi sic linea non debeat sibi rectitudinem. Dicendum autem quod recti dicendo intrinsece et
[illegible] concomitantes lineam eo quod non stant esse absque rectitudine linee non convenit
vel non intellecta. Motus autem intrinsece et essentialiter non concomitantur celum eo quod
stat intellectum vel non repugnat moveri [illegible] ab ipso celo. Ex quibus sequitur quod motus
similiter est actus [illegible] quod motus celi non debeat celum ut celum debeat
motus eius. Recte dicendo autem non est simpliciter actus sicut albedo nec simpliciter passio
sicut [illegible] est quodammodo actus [illegible] quod linea non debeat rectitudinem
et est quodammodo [illegible] recte dicendo debeat lineam sicut [illegible] Unde
talem actum maiores nostri appellare consueverunt actum [illegible].
His similiter patet ad rationem [illegible] prima [illegible] intellecta.
Ad tertiam difficultatem dicendum negando [illegible] et ad probationem [illegible] Ad 3am difficultatem
[illegible] propositio [illegible] vera [illegible] possit [illegible] celum non moveri [illegible]
vera celum est id cui non repugnat non moveri et hoc sufficit ad hoc
quod [illegible] sit vera. Ad probationem [illegible]
est [illegible] vera [illegible]
[illegible] propositio est vera [illegible]
[illegible] propositio [illegible] Contra autem [illegible]
sic [illegible] celum est id cui non repugnat
non moveri quod est ipso celo tali dispositio forte repugnat non moveri non tamen
sibi repugnat [illegible] propositio est vera.
Ad rationes autem adductas in principio questionis dicendum. Ad primam patet ex superius dictis [illegible] Ad primam rationem
accidens non repugnat [illegible] concedo quod talis [illegible] non potest [illegible] accidenti
[illegible] quoad [illegible] tamen [illegible] accidenti [illegible]

quam intrinsecali procedit primum ut visum fuit supra.

Ad 3am rationem dicendum distinguendo de maiore quia vel accidens intrinsecum vel extrinsecum praecise ponit vel praecise tamen ponit sed praecise non potest per aliquam separari si ponatur necessario prima ratio non excludit tertius propter unionem huius cum quo incipit intrinsece in subiecto intrinseco. Sed non capitur ratio nec maior etiam apud philosophum quia philosophus non quando accipit ibi accidens intrinsece in largo pro structe praecise pro quod est accidens ipsum inclusum definitione respectum ad suum subiectum.

Dubitatur utrum definitio accidentis quam ponit

Ratio 1a
ponit textus opinionem aliter sancti Thome sit bene vel accidens est quod natum est genus non species non differentia non proprium sed tamen inesse substantiis etiam quod non potest subsistere per se sic accidens est quod inesse et habent praeter communi

1a ratio
sibi genus non est accidens semper existens in alio quod non est natum per se ponitur.

2a ratio
2o vero quia sit superflua particula accidens de ad quod cadit expresse accidentali est substantiale quia in quod accidens cadit est substantia gratia sunt sibi posita in parte ista differentiali definitione.

3a ratio
3o vero hoc idem ratione huius particule subsistit per intelligentiam pro nomine accidentis importatur statim pro quod accidens non est ipsum subsistens igitur superflue ponitur in parte illa subsistens

4a ratio
4o si hec definitio est bona vere praeterea ratione ipsa posita definitione ponendo in definitione ipsa propter illud quod definitur hoc genus est in quo non est species non differentia non proprium non accidens et sic de aliis sed non dicitur quia superflue ponitur non assignatur definitio genus non species non secundo est positum in textu loco allegato

Contra rationem
Preterea hec definitio competit accidenti communi praeter ipsum accidens distinguitur quia hoc non tali igitur definitio bona pro quod ratione definitionis est quod convenit definito et praeter praeter

cuius distinctionem distinguendo aliquis dicit alteram partem quod aliquid descendens aut est genus aut
est species aut differentia aut proprium aut accidens. Constat autem quod in distinctione quod non est genus vel
species vel differentia vel proprium secundum se in suo [illegible] intelligitur accidens ut manifestum est. Et
[illegible] partibus distinctionis [illegible] denominative implicatur [illegible] necessario loco generis [illegible]
est [illegible] contradictione [illegible] distinguendo accidens [illegible] quod nullo est [illegible]
partibus [illegible] genus distinguitur [illegible] quod est genus [illegible] partibus species distinguitur [illegible]
[illegible] non differentia non proprium distinguitur [illegible] et [illegible] partibus [illegible] in suo
[illegible] distinguitur accidens [illegible] quod non [illegible] [illegible] [illegible] non modo
[illegible] est in toto [illegible] modo [illegible] accidens in suo [illegible] accidens [illegible] distinctione distinguitur aliquis
[illegible] [illegible] accidens distinctionis est quod non est genus non species non differentia non proprium [illegible] in suo [illegible]. Nota

[illegible] etiam in hac [illegible] affirmative est [illegible] negative [illegible] partibus [illegible] distinctione [illegible]
[illegible] quod est [illegible] accidens est [illegible] contingit eidem [illegible] in esse et non esse est [illegible]
[illegible] distinctione [illegible] eodem in loco [illegible] accidens est quod [illegible] non est genus non species
non proprium nec differentia [illegible] in suo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] distinctione [illegible]
[illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] inesse et non inesse. Ad [illegible] autem distinctionis [illegible] [illegible] species [illegible]
genus [illegible] differentia [illegible] proprium [illegible] accidens. Exemplum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 2° [illegible] contra
quod distinctio [illegible] est [illegible] primo [illegible] [illegible] [illegible] secundo [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] est quod contingit eidem [illegible] inesse et non inesse est [illegible] quod nec est genus nec
species nec differentia nec proprium [illegible] in suo [illegible] [illegible] accidens est [illegible] contingit eidem [illegible] inesse et
non inesse [illegible] accidens est [illegible] non est genus non species non proprium non differentia [illegible] in suo [illegible].

Ad [illegible] autem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Ad primum [illegible] quod [illegible] [illegible] Ad primum
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] accidens [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] accidens [illegible] [illegible] est [illegible]

dici esse intus si intelligatur primo sic procedit per eorum [illegible] philosophi. Secundo vero intelligatur secundo sic necessarium [illegible] accidens per se existere sed semper exigit subiectum vel aliquid quod suppleret vicem subiecti [illegible] accidens in sacramento altaris non habeat subiectum inhesionis non tamen per se existit quia deus ibi supplet vicem subiecti [illegible] accidentis et hoc intelligit philosophus 7º metaphysice dicens accidentis esse est inesse.

Ad secundum dicitur quod licet accidens non possit per se existere et ideo quod additum [illegible] tamen quia tale est additum [illegible] subiectum non explicatur [illegible] non [illegible] sed est necessarium ipsum explicare in diffinitione accidentis ut [illegible] natura [illegible] et similiter modo respondetur ad tertiam rationem.

Ad quartum [illegible] secundo [illegible] valde utile et idoneum pro cognitione diffinitionis [illegible] addicionem [illegible] et ad [illegible] quando [illegible] non assignavit omnes diffinitiones [illegible] generis [illegible] forte plures sunt nobis [illegible] diffinitiones ignote [illegible] nota [illegible] simpliciter in [illegible] physice loquendo non tamen eodem modo [illegible] est [illegible] et individuum similiter [illegible] dicit [illegible] et individuum [illegible] accidens [illegible] diffinitio [illegible] et bene [illegible] accidens [illegible] de [illegible] accidens individuum.

Circa secundum tractatum [illegible] ubi [illegible] est dubium utrum [illegible] aliis esse in multis aut predicari de multis sit [illegible] in multis vel predicari de multis sit de [illegible] in multis vel predicari de multis non [illegible] de [illegible]

cum ab obiecto et oculo per experimentum similiter ymmo sic aptitudo videndi vel discyplinandi
est proprie hominis et aptitudo est in multis per se vel predicari de multis est proprio non generice vel
specie in abstracto vel in concreto.

In notum accidit sic in quod est sua racio formalis de secundo ad id est secundum se aptitudo est in
multis vel predicari de multis seu aliter vel pluribus et sua racio formalis de
ad id quod est per non cum a obiecto et ab obiecto per se sunt eius quod habet aptitudinem actu
est ad id non ille actualis necessario est apprehensiue quod talis aptitudo est eius racio formalis est ad id

Notandum in hac parte secundum albertum per aliqua possunt considerari quando actu sunt una
et tamen tamen sunt ipse non significantur ab alia abilitate particulari vel plurali
et compositum vel secundo actuali possibili vel aptitudinali quemadmodum et est et hoc
ymaginatur in materia dicens corpus est in corpus secundo possunt considerari aliqua
ut sunt existens lucis in corpore procedens ab eo sic lumen alicuius vel corpore
lucido et hoc habet racio intelligibilitatis eorum verumptamen vel tamen intellectus
non possit significare sunt alia vel plura tertio possunt considerari alia ut sunt
esse in ente hoc non sunt plura sed alia eorum habet aptitudinem esse in multis
et non predicari de multis quarto possunt considerari alia ut sunt esse in cognoscendo
et tamen sunt plura ymmo habet aptitudinem predicari de multis predicatione que dicitur
cum non sit hoc de eo aliud quare plura dicunt notificationes vniuersalis

His visis patet secundum albertum quod in aliquo est plura sunt et quarto considerari
inveniuntur quod secundum tres actuales et tres aptitudinales primus
secundum aptitudinalis qui spectat non alia in se considerata est aptitudo mouendi vel tamen
intellectum in hac est considerata est alius secundum actualis qui est motio vel tamen actuale
intellectus quod secundum in ordine primum aptitudinalis spectans non aliquid est secundum considerata est

e ypn[do] cendi in multis hinc et considerationes conideratur relatulis q e amo

alis cu parte[ri] seu superioris cu suo inferiori Quarta relatio in ordine q e ypn

tudinis species ne aliquis ... i e ypn[do] pndi de multis hinc ne

in genere ... tale considerationes species alicuius relationis q e pri de multis. --

Hoc q de rel[atione] 3[a] et sunt multa dicta rel[ati]o ad invicem ... reductio ... rel[ati]o ad invicem

adhuc ne alis cet ypn[do] cen in multis et ule ...

inferiori ceteri ... relatio q sunt duo ... et duo ultra dicta rel[ati]o ad invicem dissimilis

tn ... rel[ati]o ... respiciunt ... inter ... proprio descedere ... comparatione invicem

... relationes dicta rel[ati]o tn ad invicem ... ad operationes invicem ...

... formalis ... copula ... necessario referre ad partem ...

... ad ... passive ...

Adiones aut[em] adducta in principio ... ne ... Albertus ne ... cognatio est

... simul[do] ... ydeon et ... et de ... cendi in multis

et ... de multis ... Albertus non referuntur ad ... ut ...

... referuntur ad ... et ... dicebat ... ypn[do] ydeon est

... i ypn[do] cen in multis e ... ne ... ne ...

... ypn[do] ydeon et ypn[do] cen ... in multis ... non ...

... ypn[do] ydeon ... ypn cen in multis ... --

Sed ... ponentes ... formaliter esse rel[ati]o ...

ce ... tale ... ad ... precedere in principio ...

... Voluit ... dicit ad ... et ... ad ...

... Sed tamen obse-

... Albertus ... ypn[do] ydeon ...

3ll

erit disciplinam priorem secundum opinionem omnibus totum et sic est clarum articulus includit ... et alio fundamentali ... actiua vel passiua et sic est alterius ... de hac specie sic huiusmodi ... dico ergo quod albertus utitur de ... uidendi et ... disciplina fundamentali et non totum.

d Dubitatur utrum ... speciei ...
... eiusdem est ... in ... unde ...
... ... indiuiduis et non speciei
... de actionibus ... et ... actionibus ...
... et non ... de ... galenus ... uel
... ergo ... uidendi et ... uidendi ... indiuiduis et non speciei

I non est ... propinquum autem idem est uel eiusdem hominis eiusdem his qui sunt ... moueri autem de homine et equo idem actus ... primum idem actus ... de indiuiduis ... loco de hijs quae continet indiuidua. ... de ... uniuersaliter ... de specie ... eiusdem indiuiduis illius speciei actus ... de omnibus ... eiusdem indiuiduis ... non est uerum ... de actione ... non debet sibi ... ut moueri ... auctor exemplificat ... de ... de una specie ... de omnibus indiuiduis illius speciei ... sibi ... de ... et non de omnibus indiuiduis ... debet ... sic sunt ... actiones ... speciei ... de ... sed non nullo ... de indiuiduis ... sunt ... species ... et ... species ... huiusmodi actum ... copulatam ... communia ... actum idem debet

ubi est prior ratione sui extremi ratione ubi accidens non [illegible] alio est eius [illegible] ratione .
ubi extremi ratione accidens [illegible] ipso nasus est simus est ipse proprie ipsi extremi [illegible] ratione
ubi compositum proprie est nasus cum debet sibi nasus et eius nasus per accidens est simus
quia nasus non debet simitatem [illegible] ipso homo est species est ipse proprie ubi extremi accidens ratione
ipsi quia homo ipse est species cum debet sibi ipsi eius non species per accidens est homo compositum accidit speciei
quia homo [illegible] de accidente communi non copulato et de accidente ipso [illegible] esse addit
[illegible] per accidens esse non copulatum [illegible] primo de individuis et secundo de hiis que [illegible] individu-
us de speciebus [illegible] est de accidente ipso esse [illegible] primo de specie et secundo de individuis
[illegible] per accidens esse [illegible] ex principiis speciei et non individui accidens non esse
eius [illegible] principiis individuorum et non speciei [illegible] de albo et non [illegible] .
primo difficultas — Sed circa ista dicta difficultas [illegible] per accidens non [illegible] individuis [illegible]
[illegible] uni soli [illegible] de [illegible]
[illegible] non potest [illegible] individuis [illegible] et potest [illegible] uni individuo [illegible] non
[illegible] album [illegible] uni individuo [illegible] non [illegible] albus
[illegible] .
2a difficultas — 2o [illegible] ordine [illegible] homo [illegible] accidens esse
[illegible] individuis [illegible]
[illegible] nemo [illegible] dicet [illegible] .
ad primam difficultatem — Ad hanc difficultatem dicendum [illegible] et [illegible]
[illegible] decem sunt [illegible] decem sunt
[illegible]
[illegible]
[illegible] distinguendo [illegible]

copulae vel 2o ut exponitur positive si ipse non est aliquod terminum generaliter quod dicitur per supponibile
terminorum in supponente est aliquis omnibus generalis sicut tamen 2o respondetur accidentaliter contine b ad p
ly ipso 2m ponendo terminum contra ymo ponendo et est sensus actus non communi tunc ipso superiori
individuis 2o communi participant speciebus a. actus non plus excedentes uno individuo quam altero
si primus superiori individuis quam speciebus et maxime hoc concedo quod album superior sortes quam homini
hoc est albu ipsius superiori sorti quam homini sed tamen non sed quod sor corruptio non hoc est talis
bus et ad probationem ymo est illud ponitur alteri supposito et ipsi non ponitur terminus
talis distinctio est de ly ymo ut dicitur simul primo adequatione et alterius comparatur
hic non sunt non ut dicitur ymo primo et alterius et 2o concedo quod album superiori sorti et
2o homini econtra quam sor est albus hoc est albus et non est et ad dicitur in genere
et sor est albus est contra quare hoc est albus non quod in genere est nullus predicamenti
incomplexus alico videlicet magis et ad ut hoc est 2o sed quia sor est in genere
et formalis per se est sor 2o individui maxime nec bene per hoc ymo celi sed celum et
terminum sed hoc celum et magis ...

Ad 2m 2o dicitur quod ly ipse superiori 2o sumi ipse ut opponitur ad ipsam 2o ut opponitur ad partem
si capitur ipse 2o ut opponitur ad partem non est verum ymo excedunt ordinem accidentale
quod album est hic superiori sor est ens non ipse et parte sicut sumitur ipse ut distinguitur
a parte sic concedo quod ymo excedunt ordinem accidentale est in genere non est illud ens
et ad probationem quod dicitur quod esset verum ipse sor est albus ipse sor est musicus
non est sed si sumitur quod esset verum sor ipse est albus et ipse ipse est musicus propter
non multum refert inter primum et 2m propositionem quam ipse sunt de tertio adiacente et talis
ad probationem per se modus determinat se vero in totam propositionem et ymo hoc
concedo ipse sor ipse est albus et tamen parte sor ipse est albus nec hoc in aliqua

dñ

Ro

ad 2m

e preceps secundum ius in tantum sed propter e albus vere accidit 2° philosophi [illegible]
sicut preceps tamen per se fortuna e cum preceps particulariter et per accidens dicitur
sed e albus preceps etiam per se sed e albus preceps atque vere inquantum .

adiectum in primo post 2nd. [illegible] cap. v. — Adiectum autem adductum in primo post 2m burleu et magis paulus [illegible] 2m nec-
dum [illegible] patris est et aptitudo pertinet individuis ethicis sed non eodem modo
actus per se individuis per se ethice preceps tamen non aptitudo per se ethice
ethicis et individuis preceps dum idem sit quod hoc modo non e ethicis sed hoc modo
i. tamen phi e ethicis in 2m burleu sed etiam [illegible] hoc [illegible] cum [illegible]
hoc [illegible] . . . .

Notandum 2m p. v. — Sciendum ergo 2m magis paulus ad quod [illegible] quod e de individuo non [illegible] 2m
per hominem [illegible] sed per hominem modo [illegible] hoc modo e [illegible] [illegible]
hoc [illegible] ergo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hoc per se 2°
per se primo . . .

[illegible] — Sed tamen 2m non e [illegible] intellectus [illegible] [illegible] per [illegible] hominem per [illegible]
particularis [illegible] [illegible] cum hoc [illegible] sit [illegible] 2m magis paulus ne-
[illegible] non repugnat [illegible] actus nec [illegible] [illegible] sed [illegible] sit . .

2 no. p. [illegible] Notandum — Ideo [illegible] e sciendum quod individuo e duo considerare .s. [illegible] [illegible] ethice
[illegible] quod e [illegible] agentis et non [illegible] agendi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
cum sit [illegible] [illegible] considerare [illegible] [illegible] singulariter quod e [illegible]
agendi [illegible] 2m magis [illegible] .

2m Notandum — 2° sciendum quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] considerare [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] quod
[illegible] non [illegible] [illegible] sit [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible]
[illegible] e [illegible] [illegible] [illegible] sic [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] per se [illegible]

[illegible]

nichil includeret preter naturam speciei individuales proprietates sunt singulares. In hoc
dimittit predicti abstrahentes [illegible] etc. quod sibi propter species [illegible] 2° potest considerari ut
una connexio supposito et hoc est individuum singulare et isto sibi respondet proprie [illegible] species 3° potest con-
siderari ut omnia sua individua includentibus [illegible] concretiva circumstantes
quam particulares et hoc modo respondet sibi [illegible] species.

His premissis restat ad rationes. [illegible] primo [illegible] omni species [illegible] omnino
diversimode tamen [illegible] omni [illegible] quod est [illegible] species ut est [illegible] quod
a parte [illegible] species [illegible] ut [illegible] sibi [illegible] quod [illegible] philosophum dicentem
[illegible] sunt [illegible] [illegible] vere [illegible] species
in [illegible] Et [illegible] abstracti [illegible] non [illegible]
[illegible] totales [illegible] singularitas [illegible] hec
[illegible] Et [illegible] quod
[illegible] ad oppositum [illegible] species [illegible]
agentis [illegible] non magis [illegible] in [illegible] dicit [illegible]
[illegible] colores [illegible] non [illegible] colores [illegible]
[illegible] sine qua color non posset causare speciem.

Explicit ultima questio
a magistro Pa-
ulo Pergulensi
artium docto-
re [illegible]
[illegible]
[illegible]

316

Macdonald 3/72 Repair CX

PER

CO

L

PERGULENSIS

~

COMPENDIUM
LOGICES

ITALIAN
CA. 1450